

Poslej cenejši izleti

Šole, vzgojnovarstveni zavodi itd. lahko začnejo uveljavljati pravico do popustov in regresov

Republiška konferenca ZSMS je sredi minulega tedna pripravila v Ljubljani tiskovno konferenco pred podpisom družbenega dogovora o popu-

stih in regresih za skupinska potovanja otrok.

Na konferenci so novinarji zvedeli, da lahko šole, vzgojnovarstveni zavodi, družbene organizacije in društva začnejo takoj uveljavljati pravico do popusta in regresov za skupinska potovanja. Popust bo znašal 40 odstotkov od polne vozne cene, ostalo pa bodo zagotovili podpisniki dogovora, in sicer po trideset odstotkov organizacije, ki se ukvarjajo s prevoznimi storitvami, trideset pa ostali podpisniki dogovora. Zaradi tega naj upravičenci za uveljavljanje popustov in regresov s sestavljenim programom za ekscurzije pohitijo. Programe za prvo polletje letošnjega leta morajo predložiti odboru podpisnikov dogovora najkasneje do 1. aprila, za drugo polletje pa do prvega septembra.

Praznik cvička

Tradicionalni teden dolenskega cvička bo marca

Teden dolenskega cvička se tudi letos ne bo iznevil tradiciji. Pripravljali odbor, ki ga vodi predsednik novomeškega izvršnega sveta Avgust Avbar, je določil, da bo uradna degustacija z ocenjevanjem prispelih vzorcev 25. februarja na Otočcu, razstava in splošna pokušnja ocenjenih vin pa od 17. do 20. marca v novomeškem hotelu Kandija.

Podobno kot prejšnja leta želijo prireditelji tudi tokrat, da bi sodelovalo kar največ pridelovalcev kvalitetnega cvička. In ne samo to: vzorce za oceno in razstavo naj bi vinogradniki in vinarji poslali iz vse „cvičarske dežele“ – tako s krško-gorjanskega kot z novomeško-mokronoškega območja oziroma iz brežiške, krške, sevniške, novomeške in trebanjske občine.

Vsi, ki želijo imeti ocenjen svoj cviček in se udeležiti novomeške razstave, naj vzorce pripravijo čimprej, tako da jih bo možno dostaviti na Otočec do 21. februarja.

Teden dolenskega cvička bodo tudi letos spremljale najrazličnejše prireditve. Med drugim se bo zvrstilo nekaj strokovnih posvetov o pridelovanju kakovostnega cvička in pravičnem ravnanju z vini.

Ob tem je treba najodločneje pobiti govornice, po katerih naj bi teden dolenskega cvička ukinili, češ da smo zanj že letos dobili nadomestilo v prazniku posavskih vin v Kostanjevici. Kostanjevici prireditve se je sicer v celoti posrečila, vendar ne more biti nadomestilo novomeški, ki je namenjena izključno cvičku.

RIBNICA: OBISK PREDSEDNIKA MARINCA

Predsednik republiškega izvršnega sveta inž. Andrej Marinc je, kot so nam sporočili v tork pred zaključkom redakcije, včeraj obiskal ribniško občino in si med drugim ogledal tovarni Inles in Riko. Več bomo poročali v prihodnji številki.

PO POTEH REVOLUCIJE – Pionirji in pionirke z osnovnih šol novomeške občine, ki so se udeležili sobotnega smučarskega teka za pokal lista TV-15, so se na svoji poti v Kočevski Rog ustavili tudi na Občicah, kjer jim je borec Franc Jerina (na sliki) govoril o pomenu te kurirske točke. (Foto: S. Dokl)

GOSTJE CK ZKS V BREŽICAH. Posnetek je z razširjene seje komiteja občinske konference Zveze komunistov, na kateri so kritično spregovorili o uveljavljanju novih družbenoekonomskih odnosov v tozdih in krajevnih skupnostih ter o delu komunistov v družbenopolitičnih organizacijah. (Foto: J. Teppy)

V Posavju nobenega zatišja več

F. Popit, F. Šetinc in F. Šali med komunisti v brežiški, krški in sevniški občini – Delavcu roko, da bo že danes uveljavil svoj položaj – Brez posrednikov prislusniti njegovim problemom v tozdih in KS

Blíže problemom, bliže delavcu, občanu, ki mu je ta hip potrebna pomoč, da bo lahko uveljavil položaj, ki mu ga daje zakon o združenem delu, tak je zgoščen povzetek razširjenih sej občinskih komitejev Zveze komunistov v posavskih občinah, medobčinskega posveta in sestankov aktivov ZK, katerim so v dneh od 9. do 11. februarja prisostvovali predsednik CK ZKS Franca Popit, sekretar IK predsedstva CK ZKS Franc Šetinc in član IK predsedstva CK ZKS Franc Šali.

Tako so v brežiški občini ugotovili, da poteka spreminjanje družbenoekonomskih položaja delavcev preveč brez njihovega vpliva in da jih zlasti v manjših delovnih organizacijah ne spodbujajo k odločanju. Tam so samoupravni organi le mehanizem za odločanje, ne pa motor, ki vse poganja.

Kako počasi se v takih razmerah oblikujejo tozdi, jasno pove podatek, da je v občini še vrsta dislociranih enot, kjer tozdom niso ustanovili, ker so si na sedežih matičnih organizacij zamislili drugačno obliko organiziranosti. Pred „argumenti“ je klonil tudi sindikat.

V gospodarstvu beleži brežiška občina precejšnjo stagnacijo, je v svojem poročilu poudaril sekretar komiteja Miha Haler. Akumulativnost se zmanjšuje in lani so bile težave še zlasti velike. V prvem polletju je zelo slabo kazalo, konec leta pa so imeli izgubo le še v petih tozdih od enajstih. Izguba je bila največja v Tovarni prikolic IMV, zato je sekretar Haler razmere v tem kolektivu še posebej osvetlil ter kri-

tično ocenil neučinkovitost ZK v tem tozdu. Za brežiško gospodarstvo so značilne kadrovske težave, ki jih mnogo prepočasi odpravljajo. Integracije v občinskih okvirih in navzven v Slovenijo se zadovoljivo uresničujejo, neuspešno pa je povezovanje v Posavju. Razprava o financiranju interesnih skupnosti je pokazala, da so delavci še vedno premalo seznanjeni, zato sporazumevanje nima prave teže. Programe financirajo delavci v obliki prispevne stopnje, posredno namesto z direktnim kontaktom s SIS. Odgovori na tovrstna vprašanja so bili preveč splošni, načelni, zato ne odkrivajo problemov, ponavljanje načel pa ne more razgibati delavcev v tozdih.

„Morimo največjega prijatelja?“ je naslov uvodnega prispevka v današnji Prilogi, v katerem Milan Markelj razmišlja o uničevanju gozdov. Neusmiljena statistika pripoveduje, da so ognjeni zublji naredili lani v gozdovih petih dolenskih občin za skoraj 1,5 milijona dinarjev škoda. Kisik in klorofil sta se spreminila v pepel, ostali so papirji, na katerih večinoma piše: „Vzrok neznan“.

Dokaz za trditve, kako preмага volja tudi najhujšo bolezen in telesne tegobe, je zapis „Jeklena volja z vozičkov“. Novinar Alfred Železnik je obiskal Jožeta Okoma iz Drage pri Sentrupertu. Jože uporablja namesto nog invalidski voziček, kar pa ni ovira, da ne bi vrgel diska čez mejo, ki označuje svetovni rekord.

Eva Paulin je modna ustvarjalka, ena tistih ljudi na svetu, ki določajo, kaj je in kaj ni moderno. V prispevku „Okus nikoli ne bo napredaj“ ne boste našli zvečičavnih modnih receptov. Eva samo prijetno kramlja o modnih kuhinjah. V okvirčkih pa je nekaj besed, kako so se oblačili pred stoletji in tisočletji.

Partizanska knjiga je začela izdajati zbirko „Znameniti Slovenci“. V prvih štirih knjigah je govor o Primožu Trubarju, Jerneju Kopitarju, bratih Šubic in Francetu Prešernu. Zbirka bi morala najti prostor v vsaki slovenski hiši. Če ne verjamete, preberite prispevek „Galerija duha“.

Zadnji čas je, so ugotovili, da komunisti v sindikatu, Socialistični zvezi začno obračati stvari na glavo, da se ne zadovoljijo več z danimi dejstvi, ampak jih začno spreminjati. Med tistimi, ki morajo biti v prvih vrstah, so gotovo sindikati, in njihova dolžnost je, da odločneje obračunajo z miselnostjo, ki vleče kolo razvoja nazaj. Ocenopolitičnih razmer v občini bo morala čimprej dopolniti konkretna delovna usmeritev, takojšnje spreminjanje razmer.

skušali čimprej nadoknaditi, pri čemer čaka veliko odgovornosti zlasti komuniste v sindikatih.

Zveza komunistov v krški občini se je v zadnjih letih močno okrepila, saj je pomnožila svoje vrste od 510 članov na 980. To je sicer velika prednost, vendar je v skrbi za idejnost ne dohajajo, zato imajo v na-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Krško: več odprtosti

V prisotnosti predsednika CK ZKS Franca Popita, sekretarja IK predsedstva CK ZKS in medobčinskega sekretarja Posavja Mirka Kambiča so na razširjeni seji komiteja občinske konference ZK v Krškem 10. februarja ugotavljali, da se spreminjanja razmer v združenem delu niso lotili z enako zavzetostjo, kot so to pokazali, dokler je tekla razprava o zakonu o združenem delu.

Mnogi se niso takoj znašli, misleč, da bodo za uveljavljanje novega položaja delavca v tozdih in krajevnih skupnostih dobili podrobnejše napotke, teh pa seveda niso dočakali in tako se tudi niso mogli soočiti s problemi, ki nastajajo pri spreminjanju odnosov. Zamujeno bodo zato

SEVNICA: SPREJETA LETOŠNJA RESOLUCIJA

Delegati zbora krajevnih skupnosti in združenega dela občinske skupščine Sevnica so na seji v tork, podobno kot delegati družbenopolitičnega zbora v ponedeljek, sprejeli resolucijo o uresničevanju družbenega načrta razvoja občine v tem letu. Cilji lanske resolucije so bili v glavnem uresničeni, čeprav se je reprodukcijska sposobnost gospodarstva zmanjšala. Letošnja resolucija je bila pripravljena že lani in je bila v temeljiti razpravi med vsemi nosilci načrtovanja in delegati. V ključnih izhodiščih je pogumno zastavljena. Delovne organizacije načrtujejo za letos skupno nad 120 milijonov din naložb.

„MATIČEK SE ŽENI“ DREVI V BREŽICAH

Za nočjo je v prosvetnem domu v Brežicah napovedana tretja abonmajska predstava gledališke sezone 1976/77. V goste bo prišlo Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane in uprizorilo Linhartovo veseligojro Ta veseli dan ali Matiček se ženi.

Občina Črnomelj praznuje

V soboto, 19. februarja, praznuje občina Črnomelj svoj praznik v spomin na 19. februar 1944, ko je bilo v tem belokranjskem mestu prvo zasedanje rednega slovenskega parlamenta – Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta.

V okviru praznovanja občinskega praznika so včeraj v Belsadu odprli objekt in proizvodno linijo za konzerviranje vrtnin, jutri bo otvoritev otroškega vrtca za 140 otrok, v soboto bodo slovesno odprli novi črnomeljski zdravstveni dom ter cesto Ručetna vas-Semič. Slavnostno akademijo so pripravili občani pobratene občine Duga Resa.

Ko ni receptov

Ne velja prvič: čas dejanj je, ne besed. Tudi zdaj, ko gre za zakon o združenem delu. Nobe praktične koristi ni od tega, če o njem mnogo ljudi mnogo govori in se „izjasnjuje“, da podpira zakon in njegovo misel. Zakon je bil tako in tako dovolj dolgo v javni razpravi, takrat je bil čas modrovati o njem. Zdaj pa velja in – zavezuje, da se je v delovnih organizacijah treba lotiti bistvenega: ne le „izpeljave“ zakona, temveč resničnega spreminjanja družbenoekonomskih odnosov, ki bodo uveljavljali delavca kot nosilca vseh odnosov in odločitev v družbi, z uvedbo dohodkovnih odnosov dokončno izključevati izkoriščanje ter prispevati k večji združenosti in večji podružbljenosti združenega dela.

Zakaj poudarjamo to uvodno misel, ki jo je na petkovem razgovoru z novinarji izrazil Roman Albreht, predsednik zvezne komisije za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu? Zato, ker se – taka je ocena – preveč obiramo, preveč govorimo, prirejamo drage „čitalniške“ simpozije, na katerih „izvedenci“ pojasnjujejo zakon (često slabo), namesto da bi mi sami „šli vase“, se dogovorili, kaj je pri nas samih treba spremeniti in kako uporabiti temeljna izhodišča zakona, ki namenoma noče dajati modelov. Čas beži in ga ni na pretek, do roka uveljavitve dohodkovnih odnosov (1. jan. 1978) je, upoštevaje dopustniški čas in proceduro, komaj še dobrega pol leta. Komaj pol leta za naporno, ustvarjalno, razredno angažirano delo, ki ga je treba opraviti ob vsem drugem siceršnjem delu in ki ga ni mogoče naložiti le strokovnjakom, da ne rečem honorarnim „izvedencem za samoupravljanje“. Zakon je pač treba uresničevati v delovnih organizacijah samih.

Kot že rečeno, zakon ne daje modelov ter je zelo širok, saj določa le sistemsko podlago, osnovne obveznosti in izhodišča, uporabne, praktične rešitve pa prepušča združenemu delu samemu, da bi se lahko kar najbolj sebi ustrezno in svobodno organiziralo. Z eno besedo: ni receptov, zato je uresničevanje zakona toliko zahtevnejše, zlasti še če upoštevamo naše družbene in gospodarske posebnosti, denimo plansko gospodarstvo ob spoštovanju tržnih zakonitosti, svobodno menjavo dela ipd.

Da se povrnemo k nekaterim napotkom, ki jih je povedal tov. Albreht. Najprej se je treba v delovnih organizacijah dogovoriti, kaj delamo in bomo delali, s kom smo in bomo strateško povezani. Analiza stanja mora vsebovati dohodkovno projekcijo sebe v odnosu do drugih, šele potem je na vrsti iskanje najbolj ustreznih organizacijskih rešitev. Potrebno je postaviti trden temelj za hišo, ne pa se lotiti najprej strehe, to je uresničevanja zakona s spreminjanjem samoupravnih aktov. Ta napaka pelje na primer pri ustanavljanju sestavljenih organizacij združenega dela le do „zlep-ljenk z novo komando“, ki niso sposobne za zdravo življenje. To pa je prav nasprotno od osnovnega smisla samoupravnega združevanja.

M. LEGAN

VREME

Vreme se je nekoliko umirilo, hladen zrak povzroča le občasno oblačnost. Tudi v drugi polovici tedna bo prevladovalo suho vreme, temperature pa bodo še malo nad povprečjem za ta čas.

Jugoslovanski zvezni sekretar za zunanje zadeve, ki mu nihče ne more očitati zapečkarstva, se je v začetku tega tedna napotil na pot, med katero bo obiskal vsaj štiri (morebiti pa tudi več) afriške države. Po kratkem postanku in razgovorih v Sudanu bo gost še v Tanzaniji, Keniji in na Madagaskarju, možno pa je, da se bo ustavil tudi še kje drugje.

CIPER: BOLJŠI OBETI?

Bilo bi preveč naivno verjeti, da bo nemirni otok v Sredozemlju resnično kaj kmalu deležen trajnega in pravičnega miru, toda zadnji signali, ki prihajajo s Cipra, dovoljujejo vsaj zmeren optimizem.

Po obisku generalnega sekretarja Združenih narodov Kurta Waldheima in njegovih pogovorih s ciprskim nadškofom, predsednikom Makariosom in vodjo ciprskih Turkov Denktasem sta sprti strani pristali na obnovevitev pogajanj - topot na Dunaju pod pokroviteljstvom Združenih narodov.

Pomembna (čeprav žal ne tudi odločujoča, saj gre zgolj za načelno izjavo, ki jo je treba šele uresničiti), je tudi javno izražena obljuba, ali bolje rečeno, pristanev vseh zainteresiranih, da bo Ciper ostal enotna, suverena, federativna in neuvrščena država pod skupnim vodstvom.

A kot rečeno: to je tisočkrat lažje reči kot uresničiti, kajti za ta otok niso vezane zgolj strasti in pretekle tragedije njegovih prebivalcev, marveč tudi usodno močni interesi velikih.

PRIPRAVE NA BEOGRAD 77

Po malem curljajo novice o pripravah na beograjsko konferenco, nadaljevanje helsinške konference o varnosti in sodelovanju, iz malone vseh krajev stare celine.

Zal se precej teh novic vklaplja v preizkušene blokove kalupe in se zdi, da je nekaterim prišel beograjski sestanek kot naročen na drezanje v notranje zadeve ali pa razpihovanje še vedno očitno tleče žerjavice ognja nekdanje hladne vojne.

JANEZ ČUČEK

Egiptovski predsednik Sadat in vodja palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat sta se v začetku tedna pogovarjala v Kairu o položaju Palestincev v Libanonu in njihovih prizadevanjih, da bi uresničili svoje zakonite zahteve o samostojni državi (telefoto: UPI)

Izhodu je ime produktivnost

Rezultatov ne bo prineslo jalovo prepiranje, temveč vsestransko, stalno povečevanje produktivnosti v industriji in kmetijstvu ter zmanjševanje proizvodnih stroškov

Zakaj ne bi delavci v tovarnah hitreje zvečevali produktivnosti dela in si tako zagotovili večje osebne dohodke, namesto da zahtevajo od nas kmetovalcev poceni hrano? To vprašanje smo slišali med razpravo o večji produktivnosti dela v kmetijstvu, da bi si kmetje in kmetijski delavci zagotovili večje dohodke tudi ob sedanjem načinu določanja in odobravanja cen kmetijskih pridelkov in živilskih izdelkov.

Ko bi delavci imeli večje osebne dohodke, jim ne bi bili meso, kruh in druga živila predragi, četudi bi cene zvišali tako, da bi kmetovalcem krile pridelovalne stroške. Če bi kmetovalci znižali pridelovalne stroške, pa bi lahko bili zadovoljni tudi s sedanjimi odkupnimi cenami. Obe trditvi sta pravilni. A kakšne so možnosti za uresničitev?

V obeh primerih je treba zvečati produktivnost dela. Kdo naj jo zveča bolj in prej, industrijski delavec ali kmetovalec? Industrijska in kmetijska proizvodnja sta tako različni, da je njuno produktivnost težko pri-

merjati, zatrjujejo nekateri. Neka merila ali norme pa le moramo imeti za oceno, koliko se

- Riba pri glavi smrdi! (Marjan Bregar)

lahko pričakuje ali zahteva od kmetijstva in koliko od industrije.

Stroškovno načelo je premalo, ker upošteva le določeno, sedanje stanje enako v industriji

in kmetijstvu. Delavci in kmetovalci pa si želijo boljše razmerje med svojimi dohodki in cenami blaga, ki ga potrebujejo. Pri tem je treba upoštevati domače izkušnje boljših proizvajalcev, enako tudi izkušnje drugih, ki vplivajo na cene na mednarodnem trgu, oziroma take cene. Brez dobrih meril ne more biti utemeljenih očitkov drugim za neustrezno razmerje cen.

Ob zadnjem zvišanju odkupne cene mleka in cem mlečnih izdelkov smo slišali pripombe, da smo med najdražjimi v Evropi. Druga nevarnost za živinorejce je, da se poraba mleka in mlečnih izdelkov morda zmanjša, oni pa bi po ugodni ceni radi prodali še več mleka kot doslej. Utemeljevanje višjih cen s tem, da so kmetijski stroji, gradbeni in drugi material, ki ga potrebujejo kmetovalci, pri nas dražji kot v nekaterih drugih državah, je sicer točno, to zvečuje pridelovalne stroške, toda prodaja živil je odvisna tudi od kupne moči naših delovnih ljudi in možnosti izvoza.

Bolje bi torej bilo, da bi namesto visokih cen zahtevali, naj vsi, ki oskrbujejo kmetijstvo s stroji in drugim materialom, znižajo svoje stroške in prilagodijo cene ustreznim merilom. Kmetovalci pa naj bi hkrati skrbeli za zniževanje svojih pridelovalnih stroškov z večjo produktivnostjo, ki jo je moč doseči z boljšo organizacijo dela in ustrežnejšimi naložbami sredstev.

Pri tem se ne bi smeli bati, da bi jim po stroškovnem načelu v enaki meri zniževali odkupne cene, ker bi oni stroške. Cene se bodo oblikovale po določenih merilih in poprečnih stro-

TELEGRAMI

KAIRO - Približno 400 študentov z univerze v Kairu že tri dni demonstrira, ker je egiptovska vlada s posebnim odlokom prepovedala stavke in demonstracije.

MADRID - Iz španskih zaporov so izpustili štiri člane baskovske separatistične organizacije ETA, ki so bili obsojeni na zaporne kazni od 6 do 15 let. To naj bi bil uvod v tretjo amnestijo za preostale španske politične zapornike.

COLOMBO - Štirje poslanci vlade stranke svobode v Sri Lanki so izstopili iz stranke in sporočili, da bodo ustanovili lastne stranke. Vladna večina v skupščini se je tako zmanjšala na 92 od skupno 156 poslanskih mest.

JERUZALEM - Izrael utegne obnoviti pobudo za formalno prenehanje vojnega stanja z arabskimi državami, kot je slišati iz krogov izraelskega vodstva pred prihodom ameriškega državnega sekretarja Dyrusa Vancea v Izrael.

MELBOURNE - Požar, ki je konec tedna divjal v treh avstralskih zveznih državah, je poleg petih mrtvih in 17 hudo opečenih ljudi prizadel tudi ogromno škodo živinorejcem. Poginilo je najmanj tri milijone ovc in 80.000 glav govedi.

LONDON - Portugalski premier dr. Mario Soares je dopotoval na dvodnevni obisk v Veliko Britanijo. London je samo prva postaja njegove turnee po metropolah evropske gospodarske skupnosti. Portugalski premier želi ugotoviti, kakšno je dejansko razpoloženje Zahodne Evrope do namenov Lizbone, da zaprosi za polnopravno članstvo v zahodni ekonomski zvezi.

NAIROBI - Ugandski predsednik Idi Amin je objavil, da so prečeli poskus državnega udara in da so zarotniki nameravali ubiti njega in druge ugandske voditelje.

PEKING - Osrednji kitajski tisk hvali mestni partijski komite Pekinga zaradi dosežene „revolucionarne enotnosti in borbenosti“ v kampanji proti „zločinski četverici“.

Ameriški predsednik Jimmy Carter, ki se, sodi po njegovih dejanjih v prvem mesecu predsednikovanja, rad podaja v zanj neznan področja in „igrice“, se je poizkusil še v nečem: prvi se je popeljal v novem ameriškem zračnem prevozniku kot imenujejo prevoznik opremljeno letalo Boeing 747. In kaj je to letalo? Pravzaprav potujoče poletniško mesto za ameriškega predsednika in šefe vseh od ameriške vojske, iz katerega naj bi poveljevali primeru, da bi nekdo neudarno napadel ZDA.

Predsednik je bil prenečen, ko je letalo pristalo na tropske naprave za zvezo opazovanja), pa tudi na pretresen, saj je izjavil, da šele sedaj spoznal, da je grozljivo resnična in da bila jedrska vojna. Ampak še ni vse: nekaj dni pred letom je njegov svetovalec državno varnost prebrskal kako pravzaprav deluje sistem, ki zagotavlja predsedniku ZDA kar naprej umik iz Bele hiše v skrajni (ali pa leteče) začasno veljstvo. Preprosto se je ločil za preizkus in položil helikopter, s katerim naj se predsednik prebrskal Washingtona na varno. Helikopter bi moral pristati pred Belo hišo (tako je predvideno) v manj kot desetih minutah, toda ob izkusu se to ni zgodilo, zamudil več minut... minute pa so najboljše, je moral prestati posej tega posebnega helikopterja...

Tačas pa ima nekdanji predsednik ZDA Nixon še ve s pisanjem svojih spominov, ki jih je odkupilo veliko založniško podjetje več kot dva milijona dolarjev: zamuja s pisanjem, ker ne more pravočasno verjeti (tako je vsaj iz nekaterih podatkov... mara zaradi Watergatejevega skanda). Sicer pa tudi nekateri Izraelci ne gre vse maslu: ko je nedavno plula na preizkušnji, najnovejša izraelska podmornica tako grdo zadelo podvodno čer, da je morala za več tednov v posteljo... pod vodo je drago kot na puščavskem pesku pa še tu so Izraelci nameravali naleteti na marsikatero čer...

skih, ki so pri posameznih delovalcih različni. Kdor bo delal z manjšimi stroški, imel večji ostanek dohodka. JOŽE PETIČ

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Nemalokrat se mora človek povrniti k svojemu izhodišču, da preveri, če ni česa v hitrici spregledal, saj postaja družbena zidava vse bolj nagla, od vseh nas pa terja več natančnosti in znanja. Toda kdor zmore toliko moči, da nenehno preverja pravilnost svojega izhodišča, ni v nevarnosti, da začeta dela ne bi dokončal. Prav v doslednosti naše povojne graditve družbenih razmerij tiči naša moč, hkrati pa del sveta

vendar je najmočnejši tedaj, ko svojo izjemnost veže na usodo drugih. V pogojih socialističnega samoupravljanja, v naših pogojih, določa okvire svoboščin ustava. Ustava dela. In v teh dveh besedah je vtkana tudi vsebina naše demokracije in svoboščin.

ZDRUŽENO DELO

V Stubiških Toplicah je bil sklenjen seminar, na katerem je cela vrsta uglednih jugoslovanskih družbenopolitičnih delavcev razčlenjevala pristope k praktični uveljavitvi zakona o združenem delu. O slednjem je govoril na tiskovni konferenci za novinarje tudi podpredsednik slovenskega LS Roman Albreht. V razgovoru so poudarili, da moramo začeti spreminjati osnove ekonomskih odnosov v smeri večje združenosti in nadaljnega podružbljanja združenega dela.

KRITIČNO O GOSPODARSTVU

Na razširjeni seji izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ so govorili o gospodarskih gibanjih v Jugoslaviji in pri tem menili, da ima pri uresničevanju sprejete ekonomske politike v letošnjem letu bistveno vlogo povečanje storilnosti, učinkovitosti dela in sredstev ter varčevanje v vseh okoljih.

DOBRI LJUDJE

Podeljene so bile letošnje Prešernove nagrade. Na priložnostni svečanosti je govoril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. prof. Janez Milčinski, ki je med drugim dejal: „Ko pravimo ‚dober človek‘, se seveda zavedamo, da ni ‚dobrih‘ in ‚slabih‘ ljudi, da vsakdo med nami nosi, kaže ali skriva lastnosti, ki jih v našem času in v naši družbi ocenjujemo kot dobre in takšne, ki veljajo za slabe...“

M. MEDEN

Za resnično svobodo

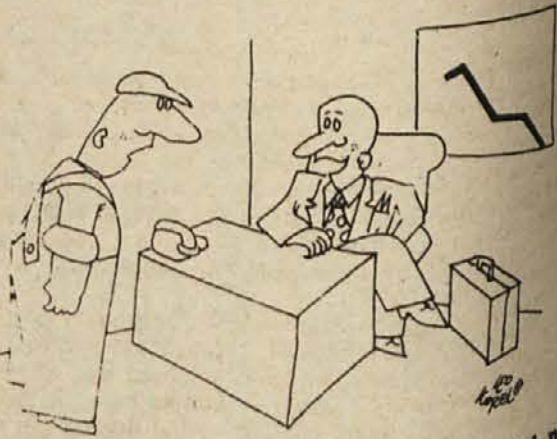
prav to našo značilnost znova in znova postavlja pod vprašaj. Tako se skriva tudi v ostrem dialogu med Zahodom in Vzhodom, ki smo mu (bili) priče te dni, vprašaj, pred katerim ne moremo tiščati glave v pesek. In (bilo) je dosti besed o svobodi, demokraciji, odpadnikih, bolj malo ali pa nič pa ni bilo tistih, ki bi jih pri tem skrbela usoda človeka, usoda socializma, ki je kljub vsemu ponudil človeku možnost, da zaživi po novem.

V naših pogojih smo vezali svobodo na osvoboditev dela. Brez trohice samovšečnosti lahko zapišemo, da smo pri tem domala edini. Namreč, resnična svoboda nastopi šele tedaj, ko človek samostojno, po svojem lastnem premisleku, odloča o pogojih in rezultatih svojega dela. Takšne možnosti pri nas imamo. Ne rečemo, da so vse že udejanjene v praksi, zagotovo pa so pridobitve socialistične jugoslovanske revolucije, ki se je ne želimo nikoli več odreči.

Na koncu koncev je tudi res, da še tako ostri besedni spopadi ne menjajo družbenih razmerij - delo lahko. Vendar delo, ki je osvobodeno državnolastniškega diktata in logike odtujenega kapitala. In v vse te družbene silnice je vpet človek. Reagira kot posameznik, podpiše takšno ali drugačno listino, največkrat celo upravičeno, saj so ogrožene njegove državljanske pravice,

Iz zadnjega PAVLIHE

PO SKLEPNEM RAČUNU

- Najbolj pravilno in pošteno bo, da odslej pustim upravljanje kar tebi...

SKROMNO, A ZANIMIVO – Razstavo knjig Prešernove družbe, šolskih glasil in keramičnih izdelkov so priredili ob slovenskem kulturnem prazniku v avli šmarješke osnovne šole. Skromna, a zanimiva razstava je dala vpogled predvsem v nekatere kulturne zvrsti, ki jih učenci goje v krožkih. (Foto: Milan Markelj)

UMETNIŠKI UŽITEK – V počastitev slovenskega kulturnega praznika je ZKO Kočevje organizirala koncert, na katerem so violinist Tomaž Lorenz, flavtist Aleš Kacjan in kitarist Igor Saje pripravili številnim obiskovalcem pravi umetniški užitek z izvajanjem del znanih skladateljev. (Foto: F. Brus)

KDAJ ZAČETEK GRADNJE? – Prejšnji teden so v Loki v Črnomlju premerili zemljišče, na katerem je predvidena gradnja nove stavbe Centra srednjih šol. Čeprav začetek gradnje še ni določen, je direktor CSS prof. Jože Pavličič (tretji z desne) zadovoljen že s prvim korakom. (Foto: Bartelj)

ŽIVLJENJE V POKLICU – Pod tem naslovom je skupnost za zaposlovanje iz Celja odprla minuli teden na sevniskem gradu razstavo stotih likovnih del učencev o tem, kaj želijo postati v življenju. Zanimiva razstava bo odprta še v nedeljo. (Foto: Železnik)

ŠOFERJI IN AVTOMEHANIKI, NA ZBOR!

Temejna organizacija združenja šoferjev in avtomehaničarjev Novo mesto pripravlja v petek, 18. februarja, redni občni zbor organizacije. Občni zbor bo ob 17. uri v sejni dvorani Cestnega podjetja v Mali Bučni vasi. Na zboru bodo izvolili nov upravni in nadzorni odbor ter podelili priznanja in odlikovanja.

Sejmišča

Novo mesto: Tudi tokrat rejci niso popustili s cenami pujskov. Pripravili so jih 449, razen tega pa še 44 nad tri mesece starih prašičev. Prodali so 353 živali; pujski so veljali 700 do 950 din, nad tri do pet mesece stari prašiči pa 960 do 1.250 dinarjev.

Brežice: Zelo dobro je bil založen tudi sobotni sejem v Brežicah. Od tega pa le 18 starejših od tri mesece. Lastnika je menjalo 429 živali; pujski so veljali 40 dinarjev, starejši prašiči pa 25 dinarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Gnojilo priteka skozi list

Ze dolgo je človeku znano, da rastline lahko sprejemajo hranilne snovi ne le s pomočjo korenin, temveč tudi skozi liste, natančneje pa je ta naravni pojav raziskal šele s pomočjo zapovedanih atomov, tako imenovanih izotopov. Uporaba izotopov je omogočila, da človek lahko spremlja potovanje hranil po tudi praktične narave.

Predvsem praktična uporaba bo zanimiva za naše bralce zlasti zato, ker nimamo na voljo le tujih raziskav, temveč tudi izsledke ljubljanskega Kmetijskega inštituta, ki jih v tem sestavku na kratko povzemamo. Nanašajo se na uporabo foliarnega gnojenja v sadjarstvu.

Ze doslej je bilo znano, da je gnojenje prek listja strokovno in gospodarsko upravičeno, kadar sadnemu drevju primanjkuje nekaterih hranil ali tako imenovanih sledovnih elementov, npr. kalija, mraza, huda bolezen ali škodljivci ali kadar sadno drevje zavrti tako bogat rod, da ga ne zmore zgolj s prehranjevanjem prek korenin. Foliarno gnojenje je izvrstno dopolnilno gnojenje, zlasti se zato, ker je mogoče gnojiti hkrati s škropljenjem proti boleznim ali škodljivcem in spričo tega ne zahteva dodatnega dela.

Praktični poizkusi Kmetijskega inštituta so potrdili, da ni razlike med hranilnimi snovmi, ki jih rastlina sprejme skozi liste, mlado listje, ki jih sprejme s pomočjo korenin, nadalje, da ima relativno večjo sposobnost vpijanja kot starejše, da visoka da so v rastlini najbolj gibljivi kalij, fosfor, mangan in da rastlina dobi polovico dušika iz sečnine, ki je najbolj znano foliarno gnojilo, že v 1 do 4 urah. Foliarno gnojenje izboljša kakovost pridelkov.

Ugotovljeno je bilo, da v nasadih jablan in hrušk najpogosteje primanjkuje magnezija in bora, kar je mogoče zanesljivo odpraviti s foliarnim gnojenjem; z raztopino gredke soli, če manjka magnezija, in raztopino boraksa, če manjka bora. Ob suši, ko sebnimi foliarnimi gnojili, kot so bayfolan, wuksol, folifertil ipd., seveda pa je mogoče rastline dognojevati tudi z raztopinami sicer znanih umetnih gnojil.

Nič več v tesnih, vlažnih kamrah

Dolenjska bo kmalu dobila veljavno listino, na podlagi katere bo možno nastopiti zoper tako imenovano divje zaposlovanje in zahtevati od delovnih organizacij, da zagotovijo že zaposlenim delavcem kulturno in higiensko urejena stanovanja, hkrati pa vzgrajati, da bodo v prihodnje sprejele na delo, poslane v uk in štipendirale samo toliko ljudi, kolikor je to potrebno za uresničitev srednjeročnih in dolgoročnih načrtov.

Gre za napisani samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Sporazum, katerega predlog je trenutno še v javni razpravi, se smiselno navezuje na že sprejeti ustrezni republiški družbeni dogovor.

V sporazumu je posebej poudarjeno, da bo dolžnost podpisnic in podpisnikov omogočiti stanovanjske razmere v skladu s krajevnimi razmerami, nadalje redno prehrano, vključevanje v kulturne in druge aktivnosti ter uporabo drugih javnih dobrin in storitev. Delavec, ki nima urejenega stanovanjskega vprašanja,

delavcev, ne nazadnje tudi po strukturi spolov.

Sistem zdravstvenega zavarovanja se je v SR Sloveniji razvijal hitreje kot v drugih republikah. V zadnjih letih se je spreminjal tudi temelj zavarovanja. Spomnimo se samo sprememb v zavarovanju študentov in kmetijskih proizvajalcev! Tako razširjene oblike zavarovanja terjajo izpopolnitev evidenc in uvedbo registrov zavarovancev in njihovih družinskih članov. Ravno glede družinskih članov so bili podatki hudo pomanjkljivi in neažurni. Popis zavarovancev se izvaja za račun Zdravstvene skupnosti Slovenije. Zaradi pomenovitve in racionalizacije pa raziskavo organizira Zavod SR Slovenije za statistiko hkrati z raziskavo o združenem delu.

Obe raziskavi se vključujeta v enoten slovenski informacijski sistem, v katerem so posamezne skupine podatkov med seboj povezane prek matične številke enotnega registra organizacij in skupnosti, ki so jo konec minulega leta dobile vse enote v državi.

Ena polica za vse

Minuli petek se je tudi v Trebnjem polnoštevilno sestala občinska konferenca delegatov dolenske območne skupnosti Zavarovalnice Triglav v tej občini. Preosnova zavarovalništva je torej segla prav v krajevne skupnosti in tovarne. Posebno v trebanjski občini bodo tudi delegati lahko še dosti pripomogli k pravilnejšemu pojmovanju zavarovalništva. Premoženje v združenem delu je v glavnem v redu zavarovano. Drugače je pri zavarovanju zasebnega premoženja, posebno na kmetih. To je po svoje razvidno že iz tistega, kar so prejeli posamezni občinski gasilski skladi od tehničnih premij po štamem.

Se dosti pomembnejše vprašanje, ki ga je tudi na tem prvem shodu delegatov v zavarovalništvu izrekel dipl. inž. Slavko Nemanič, direktor trebanjske Kmetijske zadruge in predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev te skupnosti v trebanjski občini, o kmetijstvu kot eni rizični skupnosti. Prek kmetijske zadruge naj bi zavarovali vse kooperante. Kmet naj bi z eno premijo imel zavarovano vse premoženje. Doslej so bile domačije v glavnem podzavarovane. Če je prišlo do nesreče, je bil to udarec vsaj za eno generacijo gospodarjev, če ne za dve. Večje število zavarovancev bi tudi omogočilo nižje premije, zastavljena samouprava pa tudi zagotavlja vpogled v poslovanje.

Pomembni raziskavi

Z zakonom o združenem delu smo dosegli novo stopnjo v graditvi samoupravnih odnosov. Celici odločanja, temeljni organizaciji združenega dela, je treba preskrbeti številne podatke, urejene tako, da omogočajo odločanje v bazi. Take naloge opravljajo dejavnosti splošnega družbenega pomena. V okviru te dejavnosti izvaja prav v tem četrtletju Zavod SR Slovenije za statistiko dve pomembni raziskavi za združeno delo: Zaposleni v družbenem sektorju in Popis zavarovancev v družbenem sektorju.

Delavci v združenem delu so najpomembnejši proizvodni dejavnik. Gre za kakih 700.000 delavcev v družbenem sektorju, o katerih skoraj nimamo individualnih podatkov. Sedanja razpoložljiva dokumentacija sloni le na sumaričnih informacijah. Z raziskavo o delavcih v združenem delu pa bomo zagotovili podatke za oblikovanje in vodenje perspektivne kadrovske politike in za analiziranje ter uresničevanje dolgoročnih kadrovskih potreb na vseh ravneh.

Za normalno delovanje dohodkovnega sistema je spoznavanje jasnih razmerij med delavci posameznih dejavnosti zelo pomembno. Elemente teh razmerij bo posredovala obdelana raziskava. S tem bomo lahko dosegli pravičnejšo delitev dohodka posameznih kategorij

oziroma prebiva (zaradi narave dela) zunaj kraja svojega stalnega bivališča, ima po tem sporazumu pravico najmanj do 5 m² površine, hkrati z njim pa smejo biti še največ trije stanovitve že zaposlenim delavcem, ki so ob zaposlitvi zaradi tehnološkega razvoja, za telesno in duševno prizadete ter za neustrezno zaposlene delavce.

Tozdi, OZD in delovne skupnosti bodo morale določiti sporazuma takoj po podpisu vnesti v svoje samoupravne listine, do 30. junija 1977 pa sprejeti program ukrepov, s katerimi bodo do 31. decembra 1978 zagotovile vse minimalne standarde za že zaposlene delavce. Kjer do tega dne ne bodo uresničili teh določil, ne bodo smeli zaposliti novih delavcev. Izvajanje tega dela sporazuma bodo nadzorovali občinski sindikalni sveti.

I. ZORAN

Med zbiralci papirja: tu pozvoni, tukaj stanuje delegat ... (Marjtn Bregar)

PROMETNA SEKCIJA NOVO MESTO sprejme takoj v redno delovno razmerje več delavcev za:

- KRETNIKE,
 - ZAVIRAČE
 - IN PREMIKAČE
- na postajah:
- od Metlike do Ljubljane,
 - od Sevnice do Trebnjega na Dolenjskem,
 - od Grosupljega do Kočevja.

Pogoji: starost od 18 do 35 let, po možnosti vojaščine prosti. Poskusno delo 3 mesece. Prošnje sprejema Prometna sekcija Novo mesto, Kolodvorska 1.

PIONIR NOVO MESTO SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE „PIONIR“ NOVO MESTO, DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB, RAZGLAŠA PROSTO DELOVNO MESTO

1. POMOČNIKA VODJE FIN. OPERATIVE
2. VABI K SODELOVANJU VEČ EKONOMSKIH TEHNIKOV ZA DELO V FIN. IN RAČUN. SLUŽBI DSSS

Pogoji:

- pod tč. 1: dokončana ekonomska srednja šola in 5 let prakse
- pod tč. 2: dokončana ekonomska srednja šola; prednost imajo kandidati s prakso.

Kandidati bodo sprejeti v delovno razmerje za nedoločen čas s pogojem 3-mesečnega poizkusnega dela. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP „PIONIR“, Novo mesto. Ponudbe z opisom dosedanjega dela in življenjepisom sprejema kadrovski oddelek 8 dni po objavi razglašja.

NA PODLAGI SKLEPA DELAVSKEGA SVETA TOZD TRG. NA VELIKO V SESTAVU TRGOVSKO-GOSTINSKEGA PODJETJA NA VELIKO IN MALO „POSAVJE“ BREŽICE

OBJAVLJAMO prsto delovno mesto KOMERCIALISTA V TOZD TRGOVINA NA VELIKO

Kandidati za objavljeno delovno mesto morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- končana višja šolska izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in 2 leti delovnih izkušenj pri delu v komerciali;
- končana srednja šola ali VKV delovodska šola ekonomsko-komercialne ali trgovske smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri delu v komercialni službi.

Za delovno mesto je pogoj poskusno delo 3 mesece. Kandidati naj svoje vloge s opisom dosedanjih zaposlitev in z dokazili, da izpolnjujejo zahtevane pogoje, dostavijo v 15 dneh v splošni sektor podjetja. Osebnih dohodkov se obračunava in izplačuje v skladu z določili Samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebne dohodka.

črtu permanentno izobraževalno delo s članstvom.

Za akcijsko sposobnost organizacije ZK, pa tudi sindikata in SZDL menijo, da se je pogosto zaustavila pri komisijah v občini oziroma pri sekretarjih in predsednikih v tozdih in KS. Kritiko zasluži v Krškem predvsem zaprtost partije (komiteja), ločeno obravnavanje problemov in neenotnost v občinskem vrhu, kar je prav hromilo njeno učinkovitost. Nujna je neposredna povezanost s članstvom, večja odprtost in akcijska enotnost, ki vodi k široki mobilizaciji delovnih ljudi.

Tudi v krški občini so se ubadali s številnimi gospodarskimi problemi (Kovinarska), s kadrovskimi težavami in z neuspešnimi integracijskimi prizadevanji. Predvidena združitve Agrokombinata s sevniškimi Kmetijskim kombinatom se ni posrečila, čeravno so kmetje kooperanti glasovali za integracijo, pri zaposlenih pa referendum ni uspel. Agrokombinat, Preskrba in hotel Sremič so se potem priključili Merkatorju.

Na področju vzgoje in izobraževanja je v krški občini precej pobud za direktno dogovarjanje z delavci v tozdih, za čim hitrejšo uveljavitev novih odnosov med združenim delom in šolstvom in so že za korak naprej. Pri kadrovski politiki pa bodo morali korigirati kriterije z večjim zaupanjem v ljudi, z usmerjenjem ob neprestanem usposabljanju. Akcija, ki čaka Zvezo komunistov in vse druge družbenopolitične organizacije pri uveljavljanju novih odnosov, kot jih zahteva zakon o združenem delu, ne prenese odlašanja, ne trpi načelnih razprav in posploševanja.

JOŽICA TEPPEY

Sevnica: bolje, a še ne dobro

V petek so z udeležbo na razširjeni seji komiteja občinske konference ZK v Sevnici zaključili obisk v Posavju predsednik CK ZKS Franc Popit, sekretar IK predsedstva CK ZKS Franc Šetinc in član IK Franc Šali. Sekretar sevniškega komiteja prof. Jože Bogovič je goste, ki so v razmeroma kratkem času ponovno obiskali občino na kratko seznanili z vlogo ZK v tej občini.

Ocena bi se lahko glasila dobro, če bi pogledali le krepitev vrst članov ZK v tej občini. Po zadnjem slovenskem kongresu je bilo v tej občini sprejetih na novo 186 članov, delavski večini so se približali že na 48,8 odst. Najhuje zaostajajo pri vključevanju kmetov, v ZK jih imajo le 2,4 odst. Sekretar Šetince je pred krajem srečanja ugotovil vsestranski napredek v organizaciji ZK v sevniški občini. Očitno so razmere drugačne kot pred leti.

Predsednik Popit je marsikateremu razpravljalcu segel v razpravo in se nasploh ni zadovoljeval s poslušanjem nekakšnih „domačih nalog“ razpravljalcev. Grajal je nepristopne Sevnčanov k posavskemu sporazumu o financiranju krajevnih skupnosti (v sami občini to poteka vzorno), ko so se o tem vendarle dogovorili. Ko je bil govor o dohodkovnih odnosih, posebno o vrednotenju dela, npr. konfektionarjev ali elektronske industrije, je tovariš Popit opozoril na nujnost spoštovanja ekonomske politike, ki jo oblikujejo delegati. Ravno tako ne gre tarnati zaradi togosti administracije. Predsednik je še posebej opozoril na nujnost, da se slovensko gospodarstvo prične primerjati s svetovnimi dosežki, ne pa da jadikuje, kako jim trg prevzema gospodarstvo iz ostalih republik, kar se je po svoje pokazalo na ljubljanskem sejmu mode, kjer je tričetrt priznanj šlo v druge republike.

V sindikatih sevniške občine so se temeljito lotili ocene samoupravnih razmer, kritično obravnavali neuspele združitve, zastavljena je tudi akcija uresničevanja zakona o združenem delu. Svoje mesto v SZDL so posebno zadnje leto našli tudi kmetje, saj sta bili dve problemski konferenci o teh vprašanjih dobro obiskani. Predvidena razprava o gradivu republiške konference SZDL o kmetijstvu bo nadaljnja osnova, kjer bodo lahko tudi na vasi določno začutili, da imajo zaveznika.

Sekretar Šetince je še posebej opozoril na potrebo po sodobnejših metodah političnega dela z mladino. Celo mladinski voditelji so se preveč nalezli starih navad.

ALFRED ZELEDNIK

DVAINŠESTDESET JE SREČNIH

1. in 2. februarja so se v srednji del blokovega kompleksa na Drski začeli seliti novi stanovalci. Ključne stanovanj je dobilo 62 srečnežev. Med temi je eden, ki je dobil solidarnostno stanovanje. V tem kompleksu stanovanj bosta ob krajina dela vseljiva še pred nastopom pomladi. Rečeno je, da bodo dela končana do konca februarja, vendar čakajoči na ključe že vedo, da se rado za mesec dni zavleče. V drugem vselitvenem valu bo na razpolago več solidarnostnih stanovanj.

SEVNICA: DVOJMOČ PREDSEDNIK DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA

Delegati družbenopolitičnega zbora občinske skupščine v Sevnici so na ločeni seji v ponedeljek parabili večino časa za razpravo o razrešitvi dosedanjega predsednika družbenopolitičnega zbora Maksa Bilca. Dolgoletni družbenopolitični delavec in gospodarstvenik Maks Bilc je zahtevo za odstop podal že lani. Za novega predsednika družbenopolitičnega zbora je bil izvoljen Valentin Dvojmoč, glavni direktor konfekcije Liska, za namestnika pa Konrad Saidl.

RAZNOLIKOST V SEKCIJE SZDL

Delegatsko organiziranost SZDL vključuje v Posavju veliko aktivnih občanov. V treh občinskih konferencah dela 215 delegatov, v sedemnajstih svetih 195, v petindvajsetih koordinacijskih odborih in komisijah 351 in v krajevnih konferencah 1606 delegatov. Komunisti zadovoljivo sodelujejo v teh oblikah, saj so v vseh organih, razen v krajevnih konferencah, zastopani več kot 50-odstotno.

Jedro dela Socialistične zveze je v krajevnih organizacijah, ki v Posavju sicer delujejo dovolj odprto, vendar še vedno ne povezujejo vseh ljudi. O tem je tekla beseda 10. februarja na medobčinskem posvetu v Krškem. Premalo so razvite sekcije, za katere ni dovolj, da so pri občinski konferenci, ampak pri krajevnih odborih, kot na primer že delujejo sekcije za kmetijstvo. Te so se najbolj približale ljudem. Sekcije so lahko zelo raznolike, saj je njihov namen združevati občane po interesih ne glede na svetovno nazorske, narodnostne in druge razlike.

IGORJU VIZJAKU STUDENTSKA PREŠERNOVA NAGRADA

V začetku minulega tedna so v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani podelili 55 Prešernovih nagrad in 62 Prešernovih priznanj za študente, njihova dela pa so za nagrade in priznanja predložile študijske komisije fakultet in akademij. Na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo je bilo nagradjenih petnajst študentov, med njimi tudi štipendist Dolenjskega lista, diplomirani sociolog Igor Vizjak iz Novega mesta, ki trenutno služi vojaški rok.

Športni duh v samoupravi

Krajevne skupnosti bodo tekmoval, katera bo prej in bolje uresničila srednjeročni program

Kaj napraviti, da srednjeročni načrti krajevnih skupnosti ne bodo zgolj popisani listi papirja, ampak z roki opredeljena dolžnost, ki jo je treba izpolniti vestno in pošteno? S kakšnim mazilom ali poživilom spodbuditi nič kaj enostaven mehanizem, da bo premagal mrtve točke in začel do pičice delati to, kar je zapisano v ustavi?

Ko so sredi minulega leta obravnavali taka in podobna vprašanja, so ugotovili, da je nemara športni duh, ki naj bi ga vnesli v dejavnost, pomemben del vne pri opravljanju tako raznoterih in odgovornih nalog krajevnih skupnosti. Zato je kmalu sledil medrepubliški dogovor, da bi krajevnim skupnostim omogočili načrtovano dejavnost za obdobje 1976-1980 in druge ustavne naloge opravljati na javnem medsebojnem tekmovanju, najboljše dosežke skupnosti in posameznikov pa nagradili z občinskimi in republiški priznanji in nagradami.

Stvar tekmovalnih načrtov bo, v čem se bodo pomerile krajevne skupnosti, saj vsega prav gotovo ne bo mogoče zajeti. Osrednja „disciplina“ bo prav gotovo ustavno preoblikovanje krajevnih skupnosti z razvojem samoupravljanja in utrjevanjem zavesti v njih, pa naj gre za ostritev socialnega čuta (solidar-

Povsod so spomina vredni dogodki

Dolenjske, belokranjske in posavske občine bodo 40-letnico ustanovnega kongresa KPS, 85-letnico Titovega rojstva in 40-letnico njegovega prihoda na čelo KPJ proslavile z mnogimi slavnostmi, kulturnimi in drugimi prireditvami, ki bodo ponekod začele že marca

Dvojni partijski jubilej - 40-letnico ustanovnega kongresa KPS na Čebinah in 40-letnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ - bodo na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju proslavili s številnimi slovesnostmi, hkrati pa s sedanjim družbenopolitičnim delom počastili tudi 85-letnico Titovega rojstva.

Krajev in imen, ki jih bodo na tem območju povezovali v pravljanju revolucionarne preteklosti, je v vseh občinah večje število. Tako so v več občinah v programih teh političnih manifestacij, ki bodo dosegle vrh aprila in maja, predvideli med drugim odkritje več spomenikov in spominskih obeležij, poimenovanja javnih ustanov po znanih revolucionarjih, začetek del pomembnih kulturno-zgodovinskih objektov in otvoritve že končanih.

Povsod bodo osrednje občinske proslave, za izvedbo katerih so občinski komiteji in konference že imenovali posebne odbore, glavno težišče pa bo v osnovnih organizacijah ZK v krajevnih skupnostih in tozdih. V duhu praznovanja partijskih obletnic in Titovega osebnega jubileja bo v občinah potekalo tudi ostalo družbeno, še posebno kulturno in športno življenje.

In kaj pripravljajo v občinah? Iz okvirnih programov praznovanja povzemo:

BREŽICE: PRIZNANJA PREDVOJNIM KOMUNISTOM

V brežiški občini bodo v pravljanje pritegnili SZDL, ZZB in ZSMS. 16. aprila bo slavnostna seja občinske konference ZK in vodstev družbenopolitičnih organizacij. Na njej bodo podelili priznanja predvojnim komunistom in članom, ki so v ZK trideset let. Hkrati bodo podelili

občinska priznanja OF in priznanja za delo v sindikatih.

Pred praznikom dela bo večja manifestacija ob otvoritvi tovarne silikatne opeke v Brežicah, na rušniški zgradbi v Globokem pa bodo odkrili spominsko ploščo. 24. oktobra bo slavlje v Dobovi. Počastili bodo obletnico zbora Ljudske fronte iz leta 1937, na katerem je govoril Ivan Krefc. To bo že prireditve v počastitev občinskega praznika. Poleg še drugih napovedanih pravl bosta tudi dve razstavi: ena posvečena Titu, druga KPS.

SEVNICA: ODLOČITVE GLEDE LISCE SE NI

Ugotovili so, da sta bili pred vojno na Lisci dve seji politbiroja CK KPJ in ne samo ena, kot je bilo do zdaj znano. Ali bodo te dogodke zajeli v letošnje praznovanje ali pa to pravlili prihodnje leto, ko bo 40 let zasedanja, se še niso odločili. Proslave bodo pripravili v vseh de-

V slovo Cirilu Dekvalu

V petek popoldne so na pokopališču na Žalah z vojaškimi častmi, ob ganljivih poslovnih govornih pokopali zaslužnega revolucionarja, nosilca partizanske spomenice 1941 in drugih visokih odlikovanj, tovariša CIRILA DEKVALA, ki je v letih

1912 - 1936 sejal svoje napredne ideje tudi na Dvoru in v Ambrusu v Suhi krajini. Na zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudi - znancev, prijateljev sodelavcev, med katerimi so bili tudi Sergej Kraigher, Lidija Šentjurc, dr. Marjan Breclj, Protijudski oblasti in še posebej kleru je bil ljudski prosvetitelj Ciril Dekval trn v peti, zato so ga vselej, ko so prišli klerikali na oblast, premeščali. Tako je bil med leti 1912 in 1936 dvakrat premeščen v Ambrus in zopet nazaj na Dvor, leta 1936 pa so ga premestili na kazensko območje v šolo Mozelj pri Kočevju. Preganjali pa niso le njega, pač pa tudi njegovi dve hčerki, še posebej Ado, poročeno Krivic. Ada je namreč že na univerzi delovala kot antifašistka, od leta 1939 pa je že bila članica KPJ.

Dekval je pričakal drugo svetovno vojno v Mozlju pri Kočevju, kjer je bil takoj na začetku ljudske vstaje med organizatorji in aktivisti OF, najprej kot član rajonskega odbora OF, zatem kot sekretar rajonskega odbora OF in član okrajnega in okrožnega odbora OF. Leta 1942 je odšel z vso družino v partizane, pozneje, leta 1943, pa je postal član Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta; v tem letu (1943) je postal tudi član KPJ. V narodnoosvobodilni borbi se je soočal z naježjimi situacijami, ostal pa je vsekolzi borbena in pogumen.

Za svoje junaštvo in zasluge je prejel več visokih odlik. Po osvojitvi domovine je delal na ministrstvu za šolstvo, nato pa še v kadrovski komisiji pri CK ZKS. Dekval je tudi še po vojni rad prihajal na Dvor med svoje učence, znanca, prijatelje, še posebej pa med gasilce. Poznali so ga tudi mlajši in ga vzljubili. Pred štirimi leti, ko je obhajal na svojem stanovanju v Ljubljani 80-letnico, so ga obiskali nekdanji učenci in stari ter mladi gasilci z Dvora in imeli z njim in z njegovo družino prijetno srečanje.

KRAJANI IN GASILCI DVORA

lovnih organizacijah, šolah in krajevnih skupnostih. V okviru posebnega kulturnega tedna bodo posvetili posebno pozornost partizanskemu filmu. Organizacije Partizana in mladine bodo pripravile pohode, kulturne organizacije pa več koncertov.

TREBNJE: MNOŽIČNO KMEČKO GIBANJE

Že pripravljani program pravljanja 40-letnice ustanovnega kongresa KPS in drugih dogodkov, pomembnih za razvoj revolucionarnega gibanja, je obsežen, ugotavljajo pa, da to gibanje v trebanjski občini zaradi pomanjkanja delavskih tradicij ni bilo toliko razvito kot kmečko gibanje, ki je bilo ne samo močno, ampak tudi množično.

Našteli so enajst nalog, ki jim do zdaj niso posvetili dovolj pozornosti. Proslave, združene z odkritji spominskih obeležij, se bodo vrstile do občinskega praznika 4. septembra. Na poslopju zdravstvenega doma naj bi ob prazniku trebanjske krajevne skupnosti odkrili obeležje v spomin na sejo CK ZKS 12. aprila 1941. Za tehtno proučevanje dogodkov so določili posebno komisijo.

NOVO MESTO: TEMELJNI KAMEN ZA MUZEJ

V počastitev 40-letnice ustanovnega kongresa KPS bodo v Novem mestu vzdali temeljni kamen za novi muzej NOV in ljudske revolucije, s čimer se bo začela gradnja pomembnega muzejskega in kulturno-izobraževalnega objekta, ki bo hkrati osrednji spomenik padlim borcem, žrtvam fašističnega nasilja in revolucionarni preteklosti širše Dolenjske.

Okvirni program predvideva osrednjo praslavo v Novem mestu in manjše v tozdih, krajevnih skupnostih in šolah, s tem da se bodo v praznovanje vključile vse družbenopolitične organizacije. Že dalj časa zbirajo in urejajo gradivo, da bi čim bolj osvetlili pomen predvojnih revolucionarnih dogodkov in postavili nova obeležja. Med drugim bosta Novoteks in Labod ustrezno obeležila stavko novomeških tekstilnih delavcev leta 1934. Lep prispevek k pravljanju bo tudi javna televizijska oddaja „Mi med seboj“, ki bo poskusila oceniti revolucionarne vrednote starejše in mlajše generacije.

BELA KRAJINA: OBELEŽJE PRVI PARTIJSKI CELICI

V obeh belokranjskih občinah se bodo proslave začele 1. marca, končane pa bodo 25. maja. 40-letnico ustanovnega kongresa KPS, 85-letnico Titovega rojstva in 40-letnico njegovega prihoda na čelo KPJ bodo pravlili v osnovnih organizacijah ZK, krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah.

METLIKA - V metliškem programu je razširjena slavnostna seja občinskega komiteja ZK s krajšim kulturnim sporedom. osrednja manifestacija bo odkritje obeležja v spomin na prvo belokranjsko partijsko celico, ki je bila ustanovljena 1932 na Mlakah, ter na ustanovitev prvega belokranjskega Društva kmečkih fantov in deklet leta 1933, prav tako na Mlakah. To bo skupna praslava obeh občin.

Osnovno šolo v Podzemlju bodo poimenovali po znanem revolucionarju in predvojnem komunistu inž. Janezu Marentiču. Jubileje bodo pravlili tudi na šolah, o njih bodo pisali tudi „Vezilo“ tovarne Beti in šolska glasila. Belokranjski muzej bo odprl del oddelka NOB, na Pungartu pa bodo odprli nove prostore ljudske knjižnice. Mladina bo pripravila kviz tekmovanje ter skrbela za obnovo in ureditev obeležij NOB. V programu so srečanja aktivistov in borcev NOB z mladino, pripravili pa bodo tudi poseben izbor filmov.

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini bodo pravlili podobno kot njihovi belokranjski sosede. V načrtu so slavnostne seje osnovnih organizacij ZK, pogovori z revolucionarji, kulturne prireditve, pohodi po partizanskih poteh, kvizi znanja itd.

Poskrbeli bodo za lepši videz obeležij iz bogate revolucionarne preteklosti in postavili nova obeležja: na Mihelčičevi zidnici v Vavpčih vasi, kjer je bila 6. januarja 1937 partijska konferenca; na Dvojmočevi

hiši v Kanižarici, kjer so bile letosnice in seje okrožnega komiteja KPS za Belo krajino; oddolili bodo do revolucionarnemu delu kmalov ta za člana CK KPS Franc Šetinc, ki je deloval na območju Vrh - Sinji vrh.

V okvir praznovanj sodi tudi slavnostna seja občinske konference ZK s sprejemom novih članov v ZK. To bo hkrati srečanje mladih komunistov s predvojnimi komunisti NOB.

KOČEVJE: TUDI POBRATENE OBČINE

Glavne proslave v počastitev partijskih jubilejev in Titovega rojstva se bodo začele 26. aprila. Takrat v Kočevju osrednja praslava v družbenopolitičnih organizacijah, delovali pa bodo znani umetniki, kulturne skupine iz Ljubljane. Šole bodo ločene proslave SZDL, dikata in krajevne skupnosti Kočevja - mesto. Mladince, ki bodo dopolnili osemnajst let, bodo spoznali v SZDL, zaslužnim članom organizacij in občanom pa bodo podelili priznanja.

Uvodne slavnosti bodo v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih že 1. marca. Poudarek bo posebej na pomenu ustanovnega kongresa KPS, vloži ZK in samoupravljanju. Predvidevajo pogovore z revolucionarji, pohode delovnih skupin in mladine, literarne večere, srečanja in podobno.

Osrednja mladinska praslava bo počastitev rojstnega dne tovariša Tita. V Kočevju bo nekajdesen športno in kulturno srečanje mladih iz pobratenih občin in krajevnih skupnosti: Dolina pri Trstu, Probnice (Srbija), Škofja Loka in, krajina Kočevje.

RIBNICA: ZAČETEK ZA OBČINSKI PRAZNIK

V ribniški občini bo prva večja praslava za občinski praznik 26. aprila, in sicer v Dolenji vasi. 26. aprila bo slavnostna seja občinske konference ZK, na kateri bodo sprejeli 85 novih članov ter podelili priznanja OF in sindikalna odličja. 30. aprila bodo pri osnovni šoli odkrili dva kipa, maja pa pri osnovni šoli spominsko ploščo partijski organizaciji, ustanovljeni leta 1939. 21. maja bo v Dolenji tretja revija pevskih zborov ribniške občine, ob koncu julija pa v Ljubljani potoku slavlje pri partizanski bobnični Ogence.

Iz obširnega programa pravljanja mo tudi to, da bodo v šolah nekajdes posvetili vloži ZK in tovariša Tita, učenci pa bodo obiskali predvojnne komuniste in zapisali razgovorne njimi. (Obsežen program pravljanja in drugih prireditve pripravljajo tudi v krški občini, vendar kaj več kot do časa, ko to poročamo, nismo mogli zvedeti. Kako se namerava ta občina vključiti v praznovanje, bomo poročali naknadno.)

O KMETIJSTVU PO VASKIH ODBORIH SZDL

Danes se bo pri občinski konferenci SZDL v Sevnici sestel predvotatelski aktiv, ki bo v naslednjem tednu na terenu pojasnjeval gradivo republiške konference SZDL o kmetijstvu. V razpravo o tem problemem dokumentu za razpravo kmetijstva želijo zajeti čim širši krogi ljudi, zato bodo razprave po vseh odborih SZDL.

DOHODEK TURIZMA JE ZNAN

Po občinskih statističnih podatkih smo imeli v novomeški občini preteklem letu od turizma 13.800,249 dinarjev izkupično, s čimer smo 79.055 gostov, od tega 55.000 domačih in 24.662 tujih. Priloge s prejšnjimi leti še niso izdelane, znano pa je, da so leto 1976 napovedali kot turistično slabo. Prejeto bilo krivo slabo vreme.

USPEŠEN SEMINAR ŽELEZNICARJEV

Od 10. do 12. februarja je bil v dilne in vodstvene delavce, ki so pripravili Železniško gospodarstvo iz Ljubljane. Posebej je bila poudarjena vloga železnice, ki naj bolj uspešno razmere na transportnem trgu.

VIATOR TOZD „BELA KRAJINA“ ČRNOMELJ

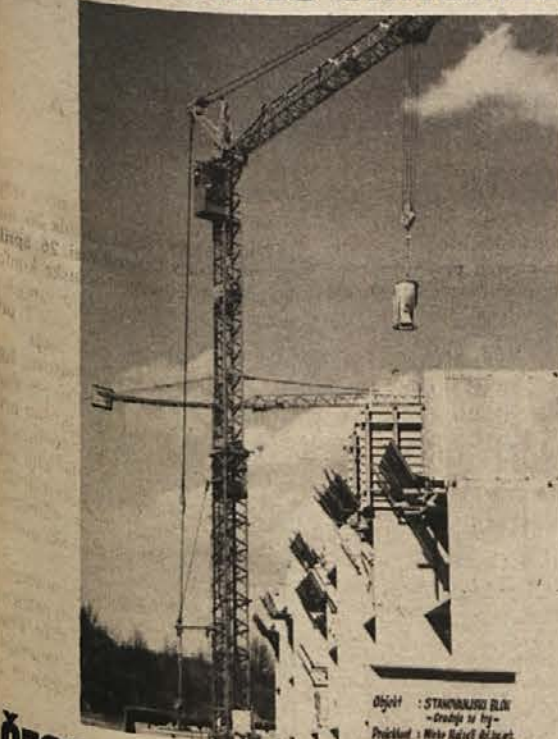
Vsem poslovnim partnerjem in ostalim občanom čestitamo za praznik občine Črnomelj in priporočamo svoje storitve v

- gostinskih objektih,
- mehaničnih delavnicah ter
- tovornem in potniškem prometu!

Viatorjev penzion „SMUK“ v Semiču

DELOVNA ORGANIZACIJA ZA GRADBENIŠTVO, OBRT IN KOMUNALO ČRNOMELJ

Objekt: STANOVANJSKI BLOK - Družba za izgradnjo in montažo objektov, Črnomelj

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE ČRNOMELJ

PROSTO DELOVNO MESTO

SVET DELOVNE SKUPNOSTI
UPRAVNIH ORGANOV
OBČINSKE SKUPŠČINE SEVNICA

RAZPISUJE NASLEDNJA DELOVNA MESTA:

1. DAVČNI INŠPEKTOR
2. STROJEPISKA PRI STROKOVNI SLUŽBI TO
3. KNJIGOVODJA NA PRORACUNU

RAZPISNI POGOJI:

pod 1. višja strokovna izobrazba pravne, ekonomske ali upravne smeri in tri leta delovnih izkušenj v finančni službi oziroma srednja strokovna izobrazba in deset let delovnih izkušenj v finančni službi,

pod 2. administrativna šola, eno leto delovnih izkušenj ter moralnopolitična neoporečnost po kriterijih kadrovske politike za področje ljudske obrambe,

pod 3. ekonomska ali druga ustrezna srednja šola, po možnosti dve leti delovnih izkušenj v knjigovodstvu.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti in kratkim življenjepisom z navedbo podatkov o dosedanjem delu svetu delovne skupnosti upravnih organov občinske skupščine Sevnica v 15 dneh po objavi razpisa.

Po poteh XIV. divizije

Predstavniki občinske konference ZSMS Sevnica obiskali vrstnike iz Laškega, ki so bili na pohodu

Komisija za splošni ljudski odpor in občinska konferenca ZSMS Laško sta organizirali od 2. do 6. februarja že četrti pohod po poteh legendarne XIV. divizije. Udeležilo se ga je 180 mladincev in mladink, med njimi tudi pripadniki JLA iz Celja in Postojne in pobratene občine Trstenik.

Prvi dan so udeleženci prehodili pot od Zagorskih sel, prečkali so Sotlo in prenočili na Kozjem. Nadaljevali so do Sentvida pri Planini nad Sevnico. Tu so si nabrali novih moči in še isto noč nadaljevali pot razdeljeni v tri čete. Odpravili so se na enajsturni pohod proti vasi Bohor, Himjam in Okroglici. To je bila najbolj težka etapa, zato so čez dan počivali.

Obiskali so tudi Lokavec, kjer so se pogovarjali z borci XIV. divizije in nato pohod nadaljevali proti spomeniku Ilije Badovinca v Gračenicah.

DRUGAČE KOT OBIČAJNO

Letos smo dijaki Centra srednjih šol Črnomelj praznovali kulturni praznik nekoliko drugače kot običajno. V goste smo povabili gledališka igralca iz Ljubljane Alenka Svetelovo in Janeza Rohačka. Njun nastop je bil za nas osvežilec, ker imamo redko priložnost, da slišimo igralce neposredno. V drugi del praznovanja smo prispevali sami: nastopili so recitatorji, solisti in pevski zbor našega šolskega centra. Ta dan pa smo proslavili tudi z izdajo praznične številke literarnega glasila Plamen. Letos mineva namreč 20 let, odkar so učenci gimnazije prvič predstavili svoje literarno ustvarjanje v tem glasilu.

Po nastopu v prosvetnem domu smo obiskali še tovarno Belt v Črnomlju in tam izvedli kulturni program za vse delavce. Kot že nekaj let zapored, smo zvečer priredili še praznik za občane mesta Črnomelj. Trud, ki ga učenci že več let vlagamo v pripravo takšnih prireditev, je bil tokrat poplačan s številnim obiskom ljubiteljev umetniške besede.

ANDREJA BOŽIČ,
2.b CSS Črnomelj

Pohodniki so vsak večer pripravili partizanske mitinge, med potjo pa so jim bili v pomoč nekateri borci XIV. divizije. V vseh vaseh so vaščani mlade lepo sprejeli. Del mladinske akcije je potekal tudi v sevniški občini, zato so mladi člani občinske konference ZSMS Sevnica obiskali udeležence po napornem nočnem maršu. Na obisku so se dogovorili, da bodo poslej bolj sodelovali.

FELICIJAN ALBERT

JAVNA TRIBUNA V ŠMARJETI

Na dan slovenskega kulturnega praznika, ko se spominjamo smrti našega velikega pesnika Prešerna, smo imeli na osnovni šoli „29. oktober“ v Šmarjeti prvo javno tribuno v našem kraju, na kateri je tekel pogovor o kulturi.

Med nami so bili številni povabljeni iz Novega mesta ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij KS Šmarjeta in Bele Cerkev. Po branju pesmi Janeza Kolence, Milana Marklja in Ivana Zorana smo poslušali tri referate o tednu Komunista in o problemih kulturnega življenja v naših krajih. V razpravi je beseda tekla o knjigi in odnosu do nje, veliko zanimivega pa je bilo rečeno tudi o filmski in gledališki vzgoji. Ob koncu je pogovor tekel o velikih nalogah, ki smo jih sprejeli, da bi ohranili čisto in zdravo okolje. Za to mora skrbeti vsak pionir. Če bomo mi skrbeli za čistočo, bo okolje varovalo naše zdravje. Biti zdrav pa je največje bogastvo vsakogar.

MIRAN MACEDONI
OŠ „29. oktober“, Šmarjeta

Bo Gabrčanom uspelo?

Predstavniki gabske krajevne skupnosti obiskali CK ZKS — Gabrčani zbrali 5.000,00 din

Vse kaže, da je občanom krajevne skupnosti Gabrje uspelo prepričati občinske moke, da bi spomladi začeli asfaltirati cesto Ratež — Gabrje. Svoje pravice so šli iskati tudi v Ljubljano na CK ZKS in republiški odbor ZZB. Na obeh forumih so jih lepo sprejeli, pomembno pa je, da so Gabrčanom zagotovili politično

Kratek stik

Ce se ne dogovarjamo, lahko pride do čudnih in celo včasih smešnih, včasih pa žalostnih primerov. Eden takih se dogaja te dni v Dolenji vasi pri Ribnici.

Po prizadevanju mladinske organizacije je začela uspešno delati folklorna skupina, ki študira in prikazuje ples vse narodov in narodnosti Jugoslavije. Družbeni center v Dolenji vasi, znan pod imenom DC-16, je nudil folklorni skupini tudi vse pogoje za delo.

Pred kratkim pa se je začel pripravljati urnik za uporabo te dvorane. Mladinska organizacija ni prijela, da potrebuje dvorano za vaje folklorne skupine in tako so folkloristi postali „odveč“. Folklorna skupina, ki jo vodi Cveto Križ, se je znašla pred vrati. Člani skupine kljub temu niso popustili, ampak so iskali za svoje delo drug prostor. Našli so ga v prostorih bivše gostilne Kozina v Prigorici, kjer prav tako zavzeto in marljivo vadijo, kot so prej v DC-16.

Seveda ni prav, če pride do takega nesoglasja med mladinci in odraslimi. Napaka, da je do tega prišlo, je gotovo na obeh straneh: pri mladincih in odraslih (tistih, ki so delali urnik). Mladinci so krivi zato, ker niso povedali, kdaj in koliko časa potrebujejo dvorano, sestavljali urnika pa tudi niso povsem nedolžni, saj so vedeli, da v DC-16 vadijo tudi folkloristi.

Vendar nesoglasij zdaj ne bi smeli širiti, ampak oboji popraviti svoje napake. Le tako bo delo v okviru krajevne skupnosti lahko uspešno. Razprijete, jeza in zamera namreč ne peljejo naprej.

M. GLAVONJIC

MLADI DOPISNIK

OBISKALI SMO BELOKRANJSKI MUZEJ

Prejšnji terek je bil zame drugačen dan kot ostali dnevi v t dnu kajti v šoli smo s proslavo počastili Prešerna. Na proslavi so sodelovali recitatorji in otroški pevski zbor. Nato smo učenci odšli v Belokranjski muzej, kjer nas je pričakal avstrijski Dular. Videli smo izkopane iz rimske dobe, staro pohištvo, belokranjsko narodno nošo, neke, kolovrate, sliko Engelberta Gajga itd.

MATEJA OMERZEL 3.c
OŠ Metlika

POČASTILI PREŠERNOV DAN

V počastitev kulturnega praznika smo na šoli priredili proslavo, na katero smo povabili tudi rojaka, dramskega umetnika Francija Prusa. V kulturnem programu je nastopil tudi gost in nam recital Kettejve in Prešernove pesmi ter prebral nekaj odlomkov iz Cankarjevih del. Po programu smo se s tovarišem Prusom pogovarjali. Učenci z metliške osnovne šole si podobnih srečanj še želimo.

MATEJA KOLEŽNIK, 8.a
OŠ Metlika

SPOMNILI SMO SE SREČKA KOSOVELA

8. februarja smo v Žužemberku pripravili proslavo, ki je bila posvečena Srečku Kosovelu. Z njo smo se spomnili lanske 50-letnice pesnikove prezgodnje smrti. Učenci smo se na proslavi še enkrat seznanili z njegovimi deli, veliko zaslug za to pa imajo člani literarno-novinarskega krožka, ki so s pomočjo novomeške študijske knjižnice pripravili lep razstavo. Na oglasno desko so prilepili fotografije in izrezke iz časopisov. Razstavo si bodo lahko učenci ogledovali še nekaj časa.

MARTA KOCUTAR
OŠ Žužemberk

SENOVO: PESTRA PRIREDITEV

Učenci s senovske šole vsako leto počastimo kulturni in krajevni praznik s proslavo, ki jo pripravimo skupaj z DPD Svoboda Senovo. Dan kulture je otvorila godba na pihala, dirigiral pa ji je prof. Janez Ceglar. Nato je predstavnik SZDL iz Krškega govoril o XIV. diviziji, nakar smo z enominutnim molkom počastili spomin na padle za svobodo. Nato je prišla na vrsto kulturna prireditev. Šolski pevski zbor, v katerem sodelujeta tudi jaz, je zapel tri pesmi, predstavile so se učenke recitacijskega krožka, člani DPD Svoboda pa so ob koncu uporabili enodejanko „Berite Novice“.

VESNA ZAKONJŠEK
novinarski krožek
OŠ Senovo

PREŠERNOV DAN V STARI CERKVI

Dan, ko je prenehalo biti srce našega velikega pesnika Franceta Prešerna, smo počastili tudi šolarji v Stari cerkvi. Pripravili smo literarni kviz. V poznavanju mladinske literature so se pomerile tri skupine s sedemnajstimi učenci. Knjižne nagrade so dobili Simona Fajfar, Danijela Puc in Blanka Vidmar. Na proslavo smo povabili tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij iz naše krajevne skupnosti.

Učenci bi radi svoje delo pokazali krajanom, a razen učilnic nimamo prostora, kjer bi se lahko zbrali prebivalci iz krajevne skupnosti.

A. B.
OŠ Stara cerkev

POČASTILI DVA PRAZNIKA

Tudi na osnovni šoli v Senovem smo počastili Prešernov spomin, in sicer s šolsko proslavo, na kateri so bili tudi občani. Najprej so nastopili učenci s Cankarjevim recitalom. Za njimi smo se zvrstili recitatorji, nato pa je nekdanja upraviteljica šole in partizanska učiteljica Kristina Radej razdelila Cankarjeve bralne značke in nam govorila o delu med vojno in ustanovitvi pionirske organizacije. Po malici smo si ogledali igrice „Vilincem z lune“. Predstavili so jo mlajši igralci pod vodstvom Ive Deruč. S kulturnim programom in igrice smo osnovnošolci popestrili tudi krajevni praznik.

IRENA SIMONŠEK
novinarski krožek
OŠ Senovo

Jubilej dolenskega aktivista

JOŽE KAČAR — KANTOR, nosilec partizanske spomenice 1941, je 4. februarja letos prekoračil osemdeseto leto svojega življenja. Jubilar, ki zdaj živi v Zalogu pri Ljubljani, rojen pa je v bližnjem Spodnjem Kašlju, se je zapisal med najvidnejše postave osvobodilnega gibanja na Dolenjskem. Razen tega, da je od začetka osvobodilnega gibanja opravljal odgovorne dolžnosti v OF na domačem terenu, organiziral in vodil bataljon Narodne zaščite za nekdanjo občino Polje, je cela tri leta deloval kot politični delavec od področij današnje Gabrovke na Trebanjskem, Dolenjskih Toplic in Novega mesta do nekdanje okupacijske razmejitvene črte. S tovariši, znanimi dolenskim aktivisti, mnogokrat pa tudi sam, ko si je moral biti sam svoja predhodnica in zaščitnica, je ta neutrudni ljudski aktivist v pravem pomenu besede, proletarec po

Jože Kačar — Kantor

rojstvu in usmeritvi, tkal nepogrešljivo ožilje Osvobodilne fronte in ljudske oblasti. Med drugim je bil sekretar podokrožnega odbora OF in komiteja KP Šmarjeta—Škocjan, ter okrajnega odbora OF in komiteja KP Novo mesto. Doživel je tudi to čast, da je bil na Kočevskem zboru izvoljen za člana SNOS, prvega slovenskega ljudskega parlamenta.

Vse to medvojno delovanje tov. Kačarja je pravzaprav nadaljevanje tistega, za kar se je opredelil že daleč pred tem. Sam lahko še danes pove z zanj tako značilnim ljudskim humorjem, da je bil pod puško kar desetino življenja: v prvi svetovni

ni vojni kot rosi mladenič na Ruskem, v Tirolah in še po njej na Korškem, v drugo pa je šel kot mož z mnogimi izkušnjami iz razrednih in političnih bojev na politično zelo vročem terenu občin na obrobju Ljubljane. Tu so bile močne delavske postojanke, pa tudi porajajoča se gnezda klerofašizma. Od tistih dob, ko se mu je na daljnem razsluškem korakov, ko se bo uvrstil med zavestne borce, ki jo bodo spremenili, ni bilo več daleč. Ta pot ga vodi v delavske komisije, za nekaj let na čelo enega izmed najbolj znanih delavskih kulturnih društev Svoboda Zalog in Vzajemnost do razpusta. Kajpak ga je predvojni režim vzel na piko, med leti 1932 in 1934 so ga dvakrat zaprli na osnovi zloglasnega zakona o zaščiti države, ga nadzirali in mu onemogočali zaposlitev „zaradi suma komunistične propagande“, da se je moral z družino znajti kot priložnostni stavbni mizar, leta 1941 pa so ga odpremili v znano tabornišče Ivanjico.

Tovariš Jože Kačar je po osvoboditvi opravljal številne najodgovornejše politične in upravne funkcije v ljubljanski občini Polje, pa še po upokojitvi je poprijemal v vseh političnih organizacijah. Odlikovanja in priznanja OF so le vnani izraz za njegove zasluge. Eno najlepših priznanj jubilarntu pa je najbrže to, da ga imajo mnogi, s katerimi se je med bojem srečeval po Dolenjskem, še danes, po več kot tridesetih letih, v najlepšem spominu. Nezmotljivo bodo takoj opozorili na najbolj značilno potezo tega aktivista iz ljudstva: spominjajo se ga kot moža, ki te je znal pritegniti s preprosto in pristrano besedo, moža, ki te je znal tudi strpno in pozorno poslušati in vpričo katerega si kmalu postal enakopraven sogovornik.

Da, prav temu, da bi dvignili človeško revščino iz anonimnega zivotačenja v osveščen boj za svobodo in boljše človeško družbo, je jubilarnt posvetil velik del svojih najboljših let, svoj ljudski značaj in svoje srce.

J. G.

Jože Gazvoda

zacij združenega dela, vojašnice JLA in predstavnike občinskih družbenopolitičnih organizacij.

Medtem pa gabski krajan ne mirujejo. Zbirajo denar, da bi čimprej lahko zagotovili svoj delež 12.000,00 dinarjev. V dveh tednih so zbrali skoraj polovico potrebne vsote. Tudi mladi ne gledajo prekrizanih rok. Mislijo na mladinsko delovno akcijo in brigado, za katero bi radi, da bi jo okreplili njihovi vrstniki iz drugih osnovnih organizacij ZSMS in pripadniki JLA.

Vsekakor je zamisel o asfaltiranju ceste vredna pohvale, zakaj asfalt bo prinesel boljše življenje. O načrtih pravi šofer avtobusa IMV Jože Rajk naslednje: „Od 1948 že vozim in jame od Rateža dalje prevozim skoraj desetkrat na dan. Mislim, da si naša vas zasluži asfalt.“ Dopolnil ga

Jože Pajk

je upokojenec Jože Gazvoda: „Tako kot mnogi vaščani sem tudi jaz ves čas sodeloval v NOV in že zato si tudi mi zaslužimo napredek. Občinarji nam že dolgo obljubljajo asfalt. Kaže, da ga bomo končno dobili in naši vasi, predvsem mladim, bo približal utrip sodobnega sveta in življenja.“

I. K.

PROSLAVA 8. FEB.

Na letošnji proslavi smo se spomnili književnikov, ki so povezani z dolensko zemljo. V programu so sodelovali tudi varovanci iz vrta in učenci male šole, nastopili so učenci glasbenega oddelka, zapela sta pionirski in mladinski pevski zbor. Učenci Karmen Kenda in Ljuba Fifolt pa sta prejeli knjižni nagradi za literarno ustvarjanje in vsestransko sodelovanje.

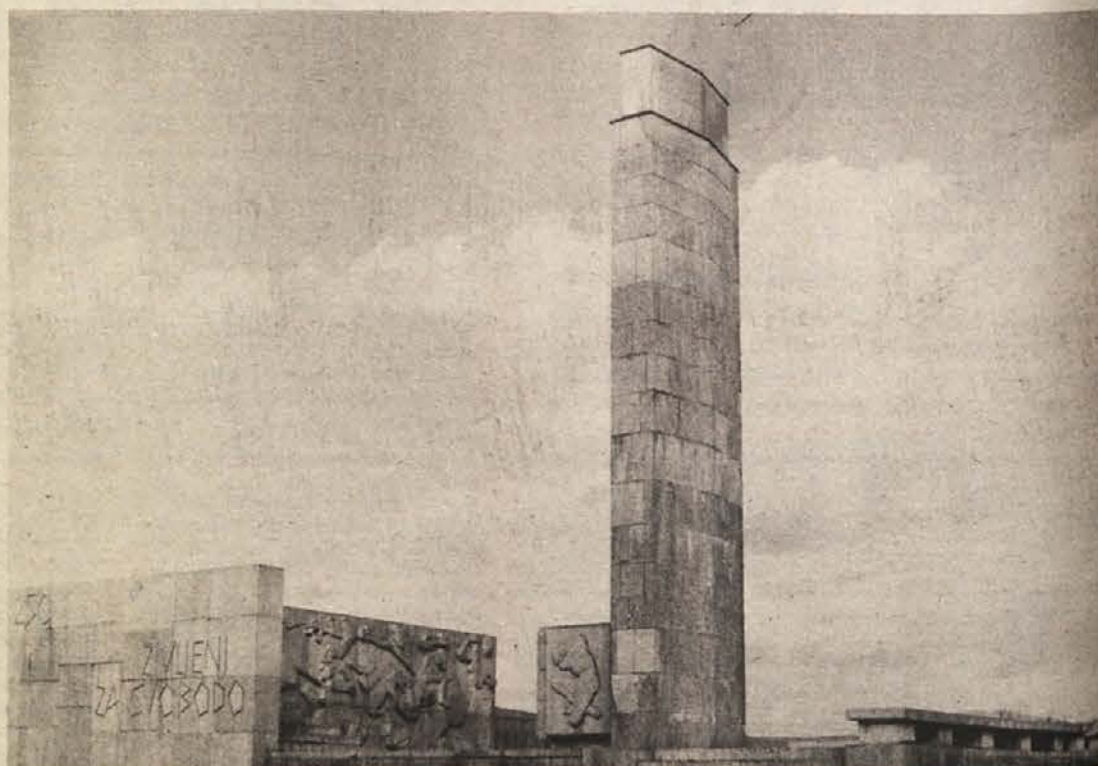
VINKO HENIGMAN

19. FEBRUAR 1944

PRAZNIK OBČINE ČRNOMELJ

Najpomembnejši dan v svoji zgodovini je Črnomelj doživel 19. februarja 1944, ko se je v okrašeni dvorani sokolskega doma zbralo na I. zasedanju SNOS 85 od 120 članov SNOO, izvoljenih na zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Kot gostje so bili prisotni najvišji predstavniki AVNOJ in NKOJ s predsednikom dr. Ivanom Ribarjem. Dokumenti, sprejeti na dvodnevem zasedanju v Črnomlju, so bili odločilnega pomena za graditev ljudske oblasti in slovenske državnosti v okviru demokratične federativne Jugoslavije. Zasedanje je sprejelo sklep o preimenovanju SNOO v SNOS, ki je predstavljal najvišji zakonodajni in izvršni organ slovenske ljudske oblasti. Deklaracija o potrditvi dela slovenske delegacije na drugem zasedanju AVNOJ je bila sprejeta po govoru tovariša Kardelja. V njej je poudarjeno, da se je slovenski narod združil z narodi Srbije, Hrvaške, Makedonije, Črne gore ter Bosne in Hercegovine po svoji lastni volji in odreka pravice vsakomur, razen AVNOJ in NKOJ, zastopati ga pred zunanjim svetom.

V SPOMIN NA TA ZNAMENITI DAN PRAZNUJE OBČINA ČRNOMELJ 19. FEBRUARJA SVOJ PRAZNIK.

SPOMENIK V ČRNOMLJU 1250 BELOKRANJSKIM BORCEM, KI SO DALI ŽIVLJENJA ZA SVOBODO DOMOVINE.

SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ

- SKUPŠČINA OBČINE
- IZVRŠNI SVET OBČINE
- OBČINSKA KONFERENCA ZKS
- OBČINSKA KONFERENCA SZDL
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET
- OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
- OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
- TER VODSTVA OSTALIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV V OBČINI

ČESTITAMO ZA PRAZNIK

Priključek na partizansko magistralo Ručetna vas - Semič

Novi vrtec v Loki pri Črnomlju pomeni novih 140 mest za otroke

BETI tozd ČRNOMELJ

Preteklo poslovno leto je bilo za BETI iz Črnomlja zelo uspešno, saj so, kljub novemu načinu obračuna po plačani realizaciji, dosegli dobiček. Za letošnje leto so si zadali nalogo, da kvaliteto svojih izdelkov še izboljšajo in obenem izboljšajo tudi materialne normative, s čimer se bo zmanjšal odpadek surovin.

Lani so v BETI, tozd Črnomelj odprli deset novih delovnih mest, letos pa nameravajo zaposliti še 12 novih delavk. V tovarni so zaposlene po večini ženske. To so v glavnem kvalificirane šivilje, ki so si kvalifikacijo pridobile v domačem izobraževalnem centru v Metliki. Predvsem so to mlada dekleta in žene iz

Črnomlja in bližnje okolice. Nekaj se jih tudi vozi iz Vinice z Viatorjevimi avtobusi, ki organizirano prevajajo tudi delavce drugih delovnih organizacij v Črnomlju. Želijo pa, da bi Viator odprl novo avtobusno progo proti Semiču, od koder se sedaj delavke vozijo na delo in domov z vlakom in pri tem izgubijo precej svojega prostega časa.

Zaprehrano, ki jo delavkam v celoti regresirajo, skrbi dobro organiziran in vzorno opremljen obrat družbene prehrane. Za zaposlene organizirajo tudi cenen dopust v lastnem počitniškem domu v Seči pri Portorožu, kjer je lani letovalo 40 delavk iz črnomaljske Beti. Povprečni osebni dohodki so bili lansko leto okoli 2.860 dinarjev, medtem ko za letos predvidevajo 17 - 20 odstotno povečanje.

Zelo dobro imajo organizirano tudi športno rekreacijo, predvsem se aktivno ukvarjajo z namiznim tenisom in streljanjem. Dosegli so tudi že lepe uspehe, saj so dekleta pokalne prvačkinje Bele krajine v streljanju.

Letos bodo v Črnomlju slavili 30. obletnico ustanovitve tovarne BELOKRANJKA, ki je bila prvi povojni tekstilni obrat pletenin v Beli krajini in iz katere se je kasneje, leta 1956, v Metliki pričela razvijati BETI.

Za leto 1977 so predvideli povečanje proizvodnje za približno 23 %, letni celotni dohodek, brez interne realizacije, ki jo ustvarja pletilnica s polproizvodi, pa se predvideva za 38 milijonov dinarjev pri 254 zaposlenih. Celotna kolekcija zima - pomlad je v glavnem že prodana (95 odstotkov), kar pomeni, da so kapacitete zasedene že preko 100 % in bodo morali zato za pokrivanje preobremenjenih strojnih skupin delati tudi v prostih sobotah.

V BETI, tozd Črnomelj izdelujejo ženske, moške, dekliške in fantovske kopalke, pulije, spalne srajce, pižame, raznovrstno otroško konfekcijo, kopalne plašče (predvsem za izvoz v ZRN), ter vse vrste trenirk. Poleg tega, da v precejšnji

meri pokrivajo potrebe domačega tržišča, tudi veliko izvažajo. Izvažajo v naslednje države: Zvezna republika Nemčija, Švedska, Francija, Sovjetska zveza ter v

skoraj vse ostale evropske države in pa tudi v Kanado. Izvoz pa je le enkrat potrdil aktualnosti in kvalitete izdelkov BETI Črnomelj.

Prikupni kopalni plašči „BETI“, s katerimi osvajajo evropski trg.

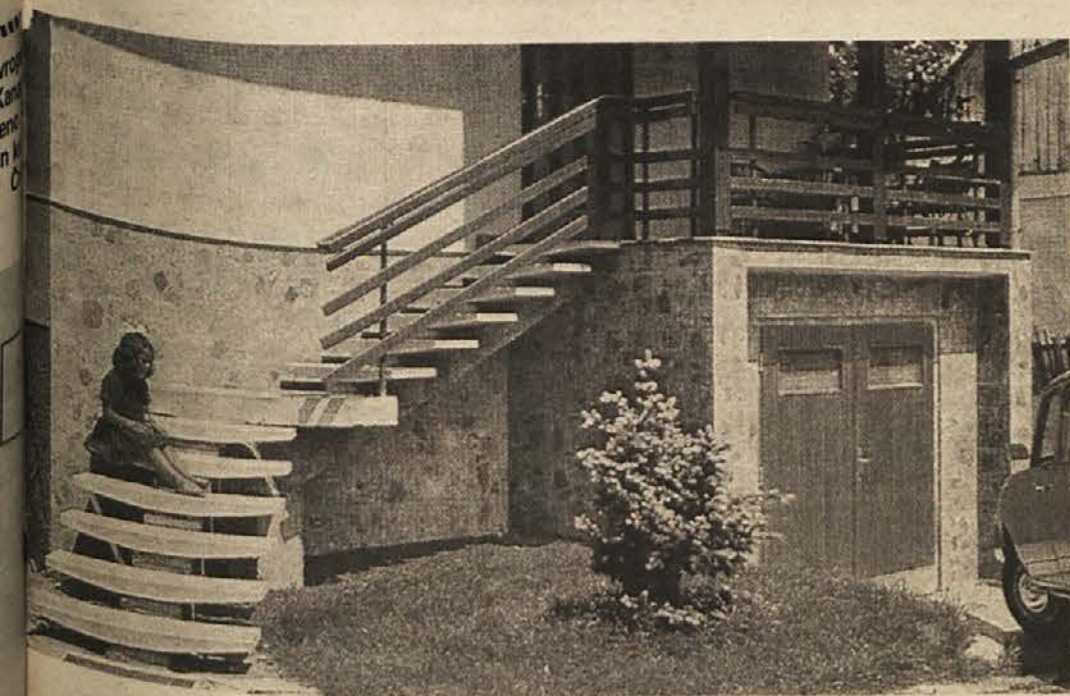
Iva Rajgel iz Beti je najboljša strelka in obenem inštruktorka ženske strelske vrste Beti Črnomelj. Na sliki: ob zasluženih priznanjih in diplomah.

**RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
IN
INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
KANIŽARICA
ČRNOMELJ**

Priporočamo svoje kvalitetne opečne izdelke in obenem obveščamo kupce, da smo znatno znižali cene POLI-MARMORNIM ploščam za zidne in talne obloge.

Umetni poli-marmor za oblaganje sten v rjavi, črni, sivi in krem barvi, dimenzij 500 X 300 X 12 mm. Možna je tudi izdelava in dobava izven našega standarda.

**PRIPOROČAMO SE IN
ČESTITAMO ZA PRAZNIK
OBČINE ČRNOMELJ**

BELT ČRNOMELJ

**„BELT“, ČRNOMELJ – POMEMBEN ČLEN V VERIGI
AVTOMOBILSKE IN MOTORNE INDUSTRIJE**

Belokranjska železolivarna in strojna tovarna BELT iz Črnomlja posluje kot temeljna organizacija združenega dela Tovarne avtomobilov in motorjev Maribor. Zaposluje 800 delavcev iz črnomaljske in sosednjih občin ter iz obrobnih krajev sosedne Hrvaške.

Predmet poslovanja so ulitki sive litine za avtomobilsko in ostalo kovinsko predelovalno industrijo, gradbeni stroji ter vozila damperji.

Proizvodi livarne predstavljajo 2/3 celotnega dohodka in se po kvaliteti in zahtevnosti izdelave uvrščajo v sam vrh jugoslovanske livarske industrije. Del te proizvodnje se tudi obdeluje, tako, da dobi kupec blago pripravljeno za vgradnjo. Raznolikost proizvodov je zelo pestra, saj se dnevno uliva okoli 25 različnih ulitkov. Reprezentativni ulitki, ki se tudi izvažajo, so: ohišja motorjev, motorne glave in zavorni bobni. Trenutne na-

ložbe v to proizvodnjo imajo namen predvsem zmanjšati proizvodne stroške z racionalnejšo uporabo osnovnih livarskih materialov. Ravno tako so v teku rekonstrukcije na obstoječih proizvodnih napravah, ki bodo po dokončanju omogočile livarjem večjo zanesljivost pri delu in boljšo kakovost litine. Nakup elektro peči bo omogočil prehod s klasičnega na sodobnejši način pridobivanja sive litine.

Proizvodnja gradbenih strojev je usmerjena predvsem v proizvodnjo strojev za izdelavo betonskih polizdelkov ana principu vibracije, betonskih mešalcev, visečih odrov za obdelavo fasad, stroje v za izdelavo betonskih cevi ter krožnih žag za uporabo v gradbeništvu. Kot dolgoletni proizvajalec opreme za gradbeništvu si je BELT ustvaril ugled tudi na tem področju. V zadnjem času si BELT prizadeva čim bolj prodreti tudi na tuje tržišče, saj so potrebe po gradbeni mehanizaciji precejšnje, predvsem v deželah v razvoju. Zato so razstavljali gradbeno mehanizacijo na sejnih v Gani, Siriji in Gabonu. Zanimanje obiskovalcev je bilo veliko in precej razstavljenih izdelkov je bilo tudi prodanih, do

večjih naročil pa za zdaj še ni prišlo, saj v tako kratkem času na teh tržiščih ni mogoče pričakovati velikih uspehov in bodo v prihodnje potrebni še nadaljnji napor.

Proizvodnja damperjev se je pričela 1972 in se je do danes precej razširila tako po asortimentu, kot tudi po količinah.

BELT je nosilec razvoja in proizvodnje damperjev do 5 ton nosilnosti v Jugoslaviji. V delu pa so že projekti, s katerimi se bo program proizvodnje damperjev še povečal in se približal potrebam kupcev.

Novi proizvodi in razširitev proizvodnje sta pglavni nalogi v tekočem letu. Inovacijska dejavnost si utira pot med neposrednimi proizvajalci, ki s svojimi predlogi nakazujejo nove tehnološke in tudi organizacijske izboljšave, ki v končni fazi omogočajo gospodarnejšo in boljše proizvodnjo, lažje delo in zadovoljstvo po opravljenem delu.

OB PRAZNIKU OBČINE ČRNOMELJ DELOVNI KOLEKTIV BELTA ČESTITA VSEM OBČANOM IN JIM ŽELI ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOVI!

Trebanjski samorastniški tabor se je lahko tako razmahnil le zato, ker so ga občani sprejeli za svojega — Kratek pregled dosedanjega dela kaže, da bo jubilejni tabor upravičeno slovesen

Ko so Trebanjci poleti 1968 priredili prvo delovno srečanje naivnih in ljudskih likovnih ustvarjalcev, so se gotovo vsaj potihem vprašali s Prešernom, „al'bo kal pognalo seme“. Tabor likovnih samorastnikov, kakor se je začelo to srečanje tudi uradno imenovati, je bil novost, za katero pri uvajanju niso mogli uporabiti recepta in tudi ne izkušnje. Trebnje je na tem področju oralo slovensko ledino.

Na prvem taboru avgusta 1968 je sodelovalo devet ustvarjalcev iz Slovenije in Hrvaške. Za njim je bilo še osem, na vsakem naslednjem je sodelovalo več udeležencev, nekaj tudi iz tujine. Iz poročil lahko razberemo, da se je vseh devetih tabor-skih srečanj udeležilo 90 slikarjev in kiparjev iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin, iz ČSSR, Belgije, Poljske in neuvrščene Gambije.

Večje število ustvarjalcev se sodelovalo na taboru po večkrat, slikar Anton Plemelj iz Ljubljane se je udeležil vseh devetih. Vsak udeleženec je podaril galeriji, ki so jo v Trebnjem osnovali skoraj hkrati s taborom, najmanj eno svoje delo. Z darili udeležencev in ustvarjalcev, ki na taborih še niso delali, se je galerijska zbirka povečala na 240 del. Dela so razstavljeni v galeriji, parku pred njo, v nekaterih ustanovah, obiskovalci pa jih lahko vidijo tudi na Mirni in v Šentrupertu.

Tabor likovnih samorastnikov je do zdaj priredil 47 razstav. Bile so v Trebnjem, na Mirni, v pivovarni Union v Ljubljani, v Dolenjski galeriji v Novem mestu, v Stričičih pri Banjaluki in dvakrat v Obrenovcu. Zveza kulturnih organizacij Slovenije in tabor sta priredila razstavo del slovenskih samorastnikov na Poljskem, kjer je v osmih mesecih obiskala več mest in doživela veliko priznanje.

Med taborske dejavnosti štejejo tudi salone, reprezentančne prikaze umetnosti jugoslovanskih samorastnikov. Do zdaj so bile štiri take prireditve in so deležne velike pozornosti pri občinstvu in kritiki.

Likovno dejavnost v okviru tabora so prebivalci trebanjske občine sprejeli in jo podpirali od vsega začetka. Posebej kaže omeniti, da je rast tabora gmotno podprlo že 60 delovnih kolektivov in ustanov iz občine, Slovenije in drugih republik.

Pred letošnjim desetim jubilejnim taborom, za katerega je

NAŠ FILM NAGRAJEN NA PORTUGALSKEM

Film „Kmečki upor 1573“ jugoslovanskega režiserja Vatroslava Mimice je prejel na nedavno končanem šestem mednarodnem festivalu igranega filma v portugalskem mestu Santaremu glavno nagrado „grande premio“. Film, ki so ga minulo jesen vrteli tudi na Dolenjskem, prikazuje dogodek iz velikega slovensko-hrvaškega kmečkega upora pod vodstvom Matije Gubca.

Razstava vsebuje dela, ki so jih predtem razstajali v Brslinu.

NOVO DELOVIŠČE FORME VIVE — Mariborski del Forme vive — gre za dela v betonu — bodo poslej izvajali tudi v Slovenski Bistrici. Tako so nedavno sklenili na sestanku, ki ga je vodil predsednik upravnega odbora Forme vive Slovenije dr. France Hočevar. Letošnji simpozij mariborsko-slovenskobistriške Forme vive bo avgusta ali septembra, na njem pa bodo delali trije ali štirje kiparji.

NOVOMEŠKI SKUPINI GOSTUJETA — Amatersko gledališče Dušan Jereb je s „Komedijo ljubezni“ angleškega avtorja Cowarda in v režiji Rika Urha po domači premieri in reprizi gostovalo v nekaterih sosednjih občinah, predvsem pa v več krajih novomeške občine. Podobno potovanje je opravila gledališka skupina novomeškega Podjetja za pt promet z Gruenovo „Kastelko“ v režiji Zofije Mehle. Skupini imata v načrtu nova gostovanja.

program že pripravljen, lahko znova podčrtamo velik pomen trebanjskih likovnih srečanj in

KMETICE NA TABORU — Roka je sicer okorna, slika pa natanko to, kar se avtorici poraja v duši: spomin na mladost, domač dogodek, pokrajina, vsakdanje delo na polju. Med dosedanjimi udeleženkami trebanjskega tabora je bilo do zdaj tudi nekaj kmetice iz Hrvaške in Srbije — kot tale na posnetku iz leta 1973.

Sevniški „Mladi svet“

Glasillo sevniške mladine bo izhajalo na dva meseca

Lani je občinska konferenca ZSMS v Sevnici izdala štiri številke svojega glasila „Mladi svet“. Ob koncu prvega letnika te publikacije, ki je vsekakor razveseljiv pojav, lahko ugotovimo, da se je število sodelavcev povečalo od petih v prvi številki na približno dvajset v zadnji, decembrski.

SPET BO RAZSTAVA ČIPK IN GOBELINOV

Likovni klub iz Krškega bo tudi letos priredil razstavo gobelinov, čipk in drugih izdelkov ročnega vezenja. Odprli jo bodo 5. marca (v počastitev dneva žena) v Galeriji samorastnikov na brestaniškem gradu. Kljub naproša vse izdelovalke in izdelovalce takih del, da jih pripravijo za razstavo. Kdaj in kje jih bo treba izročiti, bodo sporočili naknadno.

KNJIGA O COLOMBU

ČZP Komunist je pred kratkim izdalo knjigo o Colombu, peti vrhunski konferenci voditeljev držav ali vlad neuvrščenih držav. Prvič so v slovensčini objavljeni vsi dokumenti, sprejeti na tem pomembnem srečanju neuvrščenih, tako politična in gospodarska deklaracija, akcijski program gospodarskega sodelovanja in vseh 32 političnih in gospodarskih resolucij. V knjigi je v celoti objavljen govor našega predsednika Tita v Colombu, v skrajšani obliki pa tudi govor predsednice vlade gostiteljice Sri Lanke — Sirimavo Bandaranaike. Slovenska izdaja knjige ima dodane še izvlečke iz govorov drugih vodij delegacij in oceno Staneta Dolanca o tem vrhunskem srečanju, ki jo je imel na seji predsedstva zvezne konference SZDL Jugoslavije. Na koncu knjige so na kratko predstavljene še vse polnopravne članice gibanja neuvrščenih — 86 držav. Knjiga o Colombu je nepogrešljiv delovni priročnik za razprave o gibanju neuvrščenih kot za oceno naše države v tem gibanju. Cena knjige je 50 dinarjev, naročila pa sprejema ČZP Komunist, Ljubljana, Zarnikova 3.

PREŠEREN V BELTU

Ljubljanska dramska igralka Janez Rohaček in Alenka Svetelova sta v počastitev slovenskega kulturnega praznika prejšnji teden v Črnomlju nastopila z recitacijami v Centru srednjih šol, gimnaziji pa so z recitacijami iz Prešernovih poezij, s petjem in glasbo sodelovali na proslavi v Beltu. Dijaki so program ponovili še na večerni predstavi za odrasle v kulturnem domu. Izšla je tudi nova številka „Plamena“, literarnega glasila Črnomljske gimnazije. „Plamen“ slavi letos že 20-letnico in je izšel v zajetni obliki. Vsebuje literarne in likovne prispevke, izid pa je omogočil Belt.

JEK

prizadevanj za slovensko in jugoslovansko kulturo. Če se na koncu spet vrnemo k Prešernu, bi lahko dejali, da „seme“ ni pognalo samo kali, ampak da se je razraslo v krepko drevo, ki je pognalo korenine iz iskrnih prizadevanj samih trebanjskih občanov.

I. ZORAN

Med letošnjimi Prešernovimi nagrajenci sta pesnik Lojze Krakar ter slikar in arhitekt Boris Kobe „naših gor lista“ — Krakar rojen v Semiču, Kobe po svojih prednikih rojak iz Topliške doline. Torej Belokranjec in Dolenjec, in predvsem to, čeprav ju je življenje presadilo v druge kraje, med druge ljudi.

Oba sta nam blizu, bližja tudi zagledelj, ker zajemata snov in navdih za umetniška snovanja iz teh ljudi, iz tega sveta: Kobe predvsem kot slikar in avtor ciklov, ki so mu jih navdihnile ali Trdino-

ve bajke ali bojne poti Gubčeve brigade, Krakar po pre-stanem peklju Auschwitz kot „iskalec bisero“ v Človeku, kot izpovedovalec splošne človekove usode. Namesto odgovorov, kakšne so nujne ustvarjalne dileme, objavljamo po eno njuno delo: Krakarjevo pesem „Sam kakor vrana po snežni planjavi“ iz zbirke „Nekje tam čisto na robu“, za katero je pesnik dobil Prešernovo nagrado, in re-produkcijo s Kobetove raz-stave monotipij, ki je odprta v Lamutovem likovnem salo-nu v Kostanjevici.

LOJZE KRAKAR

Sam kakor vrana po snežni planjavi stopam po beli puščavi, podoben črnemu žigu na pismu brez konca, krvi na beli nevestini rjuhi. Ovčji sem kožuh, preboden na mestu, kjer je srce, sem v latvici mleka mrtva mušica in v beli polarni noči zgubljenec brez psov in sani. Čakam na Čudež, ki naj bi se zgodil, pse in sani rad prikljical bi v polnoč, da bi nekomu odnesel to pismo in se najedel spet kopne prsti.

BORIS KOBE: Veli Joža. Z razstave monotipij v Kostanjevici.

Peresa začetnikov spet na srečanju

5. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov je bilo v soboto in nedeljo v Gradišču

Pravkar končano 5. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov v Gradišču v Slovenskih goricah je bilo za avtorje z našega območja uspešnejše kot prejšnja: Silvo Mavsar, študent iz Krškega, je sodeloval na literarnem večeru s svojimi pesmimi in dobil posebna priznanja, Ivanka Bogolin, komercialni tehnik iz Brežic, pa bo kot avtorica poezije sodelovala v tradicionalni literarni koloniji. Odziv na to srečanje je bil tudi tokrat izreden, saj je na razpis poslalo 128 avtorjev 326 prispevkov. Očitno je, da žirija, ki so jo sestavljali pisatelj in dramatik Peter Božič, pesnik Niko Grafenauer in Peter Kuhar, ni imela lahkega dela, ko je morala iz te obilice izbrati najboljše pesniške in prozne sestavke.

Ob tem lahko rečemo le še to, da je akcija, prav gotovo rojena iz potrebe, že v celoti dosegla svoj namen: omogočila je uveljavljanje tudi tistim nadarjenim avtorjem začetnikom, ki se iz različnih razlogov niso prebili

do revij in natisov v drugih publikacijah. Razveseljivo pa je tudi to, da število avtorjev narašča, to pa pomeni, da dobiva le-

pa slovenska beseda čedalje ne le častilcev, ampak aktivnih tvorcev besedne umnosti.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI OSNOVNE ŠOLE NARODNEGA HEROJA MARTINA KOTARJA, ŠENTJERNEJ,

RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO

POMOČNIKA RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati pogoje za učitelja osnovne šole, imeti strokovni izpit in najmanj 5 let učno-vzgojne prakse. Biti mora moralno-politično neoporečen in aktiven družbeno-politični delavec. Ob enakih pogojih imajo prednost delavci, ki že delajo na šoli. Nastop dela 1. 8. 1977. Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev svetu delovne skupnosti v 15 dneh po objavi.

GIP „GRADIS“ GRADBIŠČE NE KRŠKO OBJAVLJA NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA:

1. ELEKTRIČAR — za vzdrževalna dela
2. KURJAČ — dve delovni mesti
3. ČISTILKA — sedem delovnih mest

Pogoji: pod 1: KV pod 2: izpit za kurjača nizkotlačnih kotlov pod 3: zaželeno 4 — 8 razredov osnovne šole Nastop službe možen takoj ali po dogovoru. Prošnje pošljite na naslov: GIP „GRADIS“, Gradbišče NE Krško — Kadrovska služba.

„GOI“, podjetje za gradnjo, projektiranje, inženiring uslug in proizvodnjo, BREŽICE, Černelčeva 3a,

razglašja prosto delovno mesto:

Pogoji: VODJE POSLOVNE ENOTE V BREŽICAH a) VSS ali VŠZ z najmanj 10 leti delovnih izkušenj; b) moralno-politične kvalitete in uspešnost pri dosedanjem delu. Ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi oglasa na naslov podjetja z oznako: „Odbor za medsebojne odnose delavcev“.

Mali kulturni barometer

VAJE ZA PRVI NASTOP — Moški pevski zbor v Luki, ki so ga v tej sezoni močno pomladili, bo prvič nastopil v javnosti v nedeljo, 6. marca. Koncertiral bo v počastitev dneva žena.

JAKI V CELOVCU — Slovenskemu občinstvu in obiskovalcem večinskega naroda onstran Karavank se z zbirko svojih fantastičnih slik in z drugimi deli predstavlja slovenski slikar Jože Horvat — Jaki. Razstava Jakijevih del v Auli slovenici v Celovcu bo odprta do 25. februarja. Aula slovenica, ki je postala pomembno kulturno žarišče koroskih Slovencev, ima likovne prireditve redno na programu, dopolnjuje pa jih s koncerti, literarnimi recitali in podobnim.

NOVOMEŠKI LIKOVNIKI NA PREVOLAH — V počastitev slovenskega kulturnega praznika so v osnovni šoli na Prevolah odprli likovno razstavo del članov novomeškega kluba „Vladimir Lamut“

Črnogledost je odveč

Dolenjski košarki se obetajo lepši časi, dokaz za to so številne ekipe, ki bi rade nastopale

Košarkarske dvanajsternice, ki so minulo sezono nastopale v dolenjski ali medobčinski košarkarski ligi, so nestrno pričakovale razpis medobčinske košarkarske zveze za Dolenjsko. Dobile so ga pred dnevi in že bežen pogled nanj je pokazal, da bo prihodnje tekmovalje precej bolj drugačno, kot je bilo pred leti.

Zakaj? V ligo, v kateri je v minuli sezoni brez težav zmagala vrsta Obutve, so se namreč preselile tri nove ekipe: nekdanja prvotigaša Beti in Novoteks (bržkone bo spremenil ime v Novoles) in slovenski drugoligaš Žužemberk. Zaradi tega lahko mirne duše rečemo, da bodo prihodnje tekme prav gotovo na visoki ravni, najmanj na nekdanji "drugoligaški". Razen omenjenih ekip bodo namreč v dolenjski ligi nastopale še vrste iz Semiča, Črnomlja, Mirne in Podbočja, ekipe, ki so v minulih prvenstvenih tekmah iz povprečnih vrst "zrasle" v dokaj solidna košarkarska moštva.

Potemtakem za dolenjsko košarko, kot so se nekateri v zad-

njem času zanjo začeli bati, v prihodnosti ne bo hudo. Bržčas tudi zaradi tega, ker morajo vse sodelujoče ekipe do prvenstva pripraviti kadetske ekipe, ki naj bi nastopile pred članskimi tekmami. Razen tega bodo še naprej potekale občinske košarkarske lige. Samo v novomeški bo nastopilo precej dobrih ekip, ki zavoljo novega tekmovalnega sistema ne morejo igrati v višji, pa bodo imele že prihodnje leto nemara lepo priložnost, da s svojimi igrami prispevajo k napredku dolenjske košarke. V mislih imam novomeško Loko, za katero bodo v novem prvenstvu igrali nekateri člani Novoteksa, mlado in obetavno straško ekipo, nekaj novih prijavi pa je najljepši dokaz, da ima igra pod obročje vse več privrženecv. Če pomislimo tudi na žensko košarkarsko ekipo, ki vadi pod okriljem novomeške Obutve že več kot pol leta, lahko zapišemo, da je vsa črnogledost, da novomeški in dolenjski košarki kaže slabo, odveč.

J. PEZELJ

Prvak bo znan po zadnji tekmi

Na zimskem rokometnem prvenstvu „nič novega“ — Inles zmaguje — Novomeščanke s pomlajeno vrsto doživele poraz, a so lahko še prve, obetavne Kočevarke.

Nadaljevanje ljubljanskega dela tradicionalnega rokometnega zimskega prvenstva je pokazalo, da v slovenskem rokometu ni nič novega. Favoriti zmagujejo, za presenečenje ni poskrbela nobena ekipa, vrste z Dolenjskega pa igrajo po napovedih: dobro in zanesljivo, razveselile so predvsem igralke iz Kočevja, ki napovedujejo, da bodo v kratkem lahko postale republiške ligašice.

Dekleta so odigrale tri kola. Omenili smo že, da so na letošnjem prvenstvu nase opozorile mlade igralke iz Kočevja. Pod vodstvom trenerja Žerjava so obetavne igralke v slabem letu močno napredovale. Kot kaže, bo Dolenjska potemtakem dobila še eno močno žensko rokometno ekipo. Zadnje nedelje so nekoliko razočarale Novomeščanke. Močno pomlajena ekipa se je sicer srčno borila, neizkušena (prav zato so Novomeščani v Ljubljano poslali mlajšo ekipo) pa je botrovala porazu. Na prvenstvu dokaj dobro igrajo tudi Mirenčanke. Začetnicam se pozna, da še niso izkušene, nedvomno pa jim bo zimsko rokometno prvenstvo močno koristilo.

Rezultati — Kočevje — Olimpija 9:10 (2:5), Krka — Slovan 13:14 (6:8), Kočevje — Borec 16:8 (9:4), Mirna — Krka 5:25 (3:14), Krka — Kočevje 13:11 (8:4), Mokerc — Mirna 11:10 (6:6). Trenutni vrstni red: 1. Olimpija 8, 2. Krka 8, 3. Kočevje 6, 4. Slovan 6 itd.

Rokometaši v najkvalitetnejši ljubljanski skupini so odigrali dve koli. Ribničani že po tradiciji zmagujejo in vse kaže, da bo o prvem mestu odločilo srečanje z ljubljansko ekipa, ki so se izkazali v minulih tekmovalnih sezonah, so tudi člani novomeškega atletskega kluba. V skoku v višino je na prvem mestu Dušan Prezelj (Kladivar), preskočil pa je 215 cm. Novomeščan Miloš Šuštar je skočil 14 cm manj in pristal na lestvici najboljših skakalcev v republiki na dobrem petem mestu.

Svoja predstavnikava ima novomeški klub tudi v skoku v daljavo in troskoku. Pri prvi atletski disciplini je v Sloveniji lani najdlje (728 cm) skočil Gorican Ivan Piculin. Dolenjec Milan Šimunič pa si je s 7 metri in 12 cm priboril dobro šesto mesto. Pred kratkim je novomeški atlet dejal, da bo v novi sezoni poskušal preskočiti 720 cm.

V troskoku imajo Novomeščani trenutno najboljšega moža v republiki, ki namerava svoj dosežek 15,09 cm letos preseči. Republiški reprezentant Milan Šimunič si je za prihodnjo sezono zastavil postaviti nov osebni rekord, kar bo obenem pomenilo še nekaj novih rekordov — novomeškega, dolenjskega, in če ne bo poskodb, morebiti tudi republiškega. Vsekakor čaka nadarjenega Milana težka naloga, podobno njegovega mlajšega klubskega tovariša Edvarda Kranjčiča: v minulih tekmovalnih sezonah je skočil 13,73 cm, vsekakor pa bo lahko svoj dosežek v letošnjem letu krepko popravil.

In kako je z metalki? V metu diska je Boris Oklešček (41,00 m) na osmem mestu, veteran Marjan Špiler se navzlic mnogim tekmečem med „kopjaši“ še ne da in je z 68,48 m tretji, njegov učenec in naslednik Darko Cujnik (60,86) pa deseti. Ključno meče Jože Rifelj, ki za najboljšim v minulih sezonah Markežem (52,60) zaostaja za slabih dvanajst metrov, vendar bo v letošnji sezoni svojo uvrstitev (9. mesto) nedvomno popravil.

Krčani na golteh in krvavcu. Zaradi pomanjkanja snega med zimskimi počitnicami je smučarski klub Krško organiziral za svoje člane tri enodnevnice izlete. Člani kluba so dvakrat obiskali Golte, enkrat pa so vadili na Krvavcu. Za prevoz so morali člani odšteti 30 din, nečlani pa 60 din. Udeleženci izletov menijo, da ne bi bilo napak, ko bi klub poslej poskrbel za smučarske karte in prehrano.

Šetinc v rokometni šoli. Letošnje jugoslovansko rokometno šolo, ki jo pripravijo vedno v juliju, bo „obiskoval“ tudi nekdanji rokometar Brežic in trener Darko Šetine. Letošnja šola bo sedemnajsta po vrsti. Šetine pa ni dosedaj manjkala niti enkrat. Najboljšim jugoslovanskim trenerjem bodo tudi letos predavali najboljši domači in nekateri tuji strokovnjaki.

M. JARANOVIC

cer tekmuje le v regionalni ljubljanski ligi. Prijetno je — in to ne prvič, odkar vodi moštvo Peter Štor — presenetil Žužemberk z gladko zmago nad prvotigašem Kamnikom, zlasti še, ker ima najmlajše moštvo. Nadaljevanje tekmovalja je pokazalo, da mu manjka težkih tekem in rutine, prav to je namreč botrovalo izgubljeni tekmi s sicer slabšo Ljubljano. Kočevje je nov primer, da je v odbojki mogoče kar dobro uspevati s stariji močmi, vendar to lahko tudi škoduje, saj v moštvi ni mladincev. Nasproten primer je Mokronog, za katerega tekmujejo pretežno mladi igralci, ki na dokaj močnem turnirju samo s požrtvovalnostjo niso mogli iztržiti več kot en set — proti Topolšici. In še beseda o Trimi iz Trebnjega: na turnir je dopotoval v okrnjeni sestavi in sploh ni mogel nastopiti. Škoda.

Rezultati: Kočevje: Novo mesto 2:1, vse druge tekme sta oba kluba izgubila z Bledom in Enotnostjo II z 0:2; Žužemberk: Kamnik 2:0, vse druge tekme je Žužemberk z Enotnostjo I, Mezico in Ljubljano izgubil z 0:2; Mokronog: je izgubil z Izolo, Sempetrom in Salontom z 0:2; Topolšico pa z 1:2.

M. LEGAN

meška Krka igra sorazmerno dobro. Krmelj pa minulo nedeljo ni imel sreče in je obe tekmi izgubil.

Rezultati — Krmelj — Slovan 14:31 (5:14), Iskra — Inles 8:17 (5:6), Krka — Krmelj 16:14 (10:7), Trbovlje — Inles 9:14 (7:7), Iskra — Krka 19:14 (9:6).

PISECE: TRIM KABINET

V osnovni šoli „Maks Pleteršnik“ v Pišecah so pred kratkim uredili trim kabinet. Namenjen je predvsem učencem in učenkam, v njem pa lahko nabirajo telesne moči tudi ostali občani. Ure rekreacije bosta vodila tamkajšnji učitelj telesne vzgoje in rokometar Srečko Zore iz Brežic.

SIS PRVAK TURNIRJA

Pred kratkim se je v Kočevju končal turnir v malem nogometu, ki ga je pripravila osnovna organizacija ZSM Tekstilana. Sodelovalo je 20 ekip s 150 igralci. Prvo mesto so zasluženo osvojili nogometaši samoupravnih nogometnih skupnosti, ki jih je vodil najboljši igralec in strellec turnirja Karel Kozic.

Vrstni red ekip: 1. SIS, 2. LIK — Slovenijales, 3. Košarkarski klub, 4. KD Kajuh, 5. Mercator, 6. Ljubljanska banka, 7. Rokometni klub, 8. Itas, 9. Veterani, 10. Koblarji itd.

Bršljinu pokal „TV 15“

SD „Gozdar“ pripravilo pionirski smučarski tek, na katerem je nastopilo 40 pionirjev in pionirk

Sindikalno športno društvo „Gozdar“ iz Novega mesta je preteklo soboto na Ribniku v Kočevskem Rogu pripravilo tradicionalno smučarsko tekmovalje za pokal lista TV 15. Več kot 40 pionirjev in pionirk iz osnovnih šol novomeške občine se je na skromnih snežnih krhah pomerilo v smučarskem teku, kjer so imeli največ uspeha tekmovalci iz bršlinske osnovne šole. Organizatorji tega zanimivega in koristnega tekmovalja, so mlade popeljali tudi k zgodovinskim pomnikom v Občicah, Črmošnjicah in samem Kočevskem Rogu. Mlade sta z zgodovinsko preteklostjo seznanjala borca Stane Goršič in Franc Jerina.

Kot nam je povedal eden od organizatorjev in pobudnikov tega tekmovalja Alojz Serini — Žizo, bodo prihodnje leto to tekmovalje skušali uvrstiti v koledar Smučarske zveze Slovenije. Tako bo Dolenjska dobila lepo športno prireditev, kjer se bodo mladi iz vse Slovenije kotalili v smučarskem teku, poleg tega pa se bodo seznanjali še z zgodovino tega dela naše dežele.

Rezultati — pionirke: 1. Nadu (Bršl.) 1:44,0, 2. Blatnik („Katja Rupena“ Nm) 1:55,0, 3. Bojanc (Bršl.) 2:05,0, itd. Ekipno: 1. OŠ Bršlin (Nadu, Bojanc, Osolnik)

DOLENJKAM NI USPELO

Minulo nedeljo se je končalo republiško prvenstvo medobčinskih selekcij v rokometu, in sicer za pionirke. Prvo mesto so osvojile igralke iz Gorenjske, ki so v finalu premagale vrstnice iz Slovenskih goric. V prvem delu zanimivega turnirja so nastopile v skupini A kasnejše zmagovalke, vrsta Novega mesta, Završja in Celja, v skupini B pa so nastopile pionirke iz Ljubljane, Ribnice in Slovenskih goric. Izidil predtekmovalja — skupina A: 1. Gorenjska, 3. Novo mesto; skupina B: 1. Sl. gornice, 3. Ribnica; Finalna tekma za peto mesto: Ribnica — Novo mesto 13:12 (4:7).

MALO OBISKOVALCEV — Zadnje dni, ko je vreme skoraj aprilsko, se nekateri Novomeščani radi odpravijo na oddih v bazene, ki jih na Dolenjskem ni malo. Na sliki je otoski bazen, ki pa je po mnenju redkih obiskovalcev preveč prazen. (Foto: M. Gošnik)

PRVENSTVO V MALEM NOGOMETU

Komisija za mali nogomet pri novomeškem nogometnem klubu Elan, ki je do sedaj pripravila že vrsto uspešnih tekmovalj, ponovno razpisuje občinsko prvenstvo v malem nogometu. Prijavijo se lahko športna društva, osnovne organizacije Zveze socialistične mladine Slovenije, sindikalna moštva itd. Ker je za prvenstvo veliko zanimanja, naj se zainteresirane ekipe prijavi do vključno 1. marca. Kasnejših prijavi kljub komisije ne bodo upoštevali.

STRELKE BODO POČASTILE 8. MAREC

Na občnem zboru strelske družine Tekstilane (Kočevje) so pred kratkim ocenili svoje delo in sprejeli delovni program. Nato so ugotovili, da je v Tekstilani precej ljubiteljev tega športa, zlasti med ženskami. Zato bodo pripravili v počastitev 8. marca odprto tekmovalje petelanskih ženskih ekip z zračno puško, na katero bodo povabili vse delovne kolektive iz mesta in okoljskih krajevnih skupnosti ter strelske organizacije.

Tek zdravja

20. februarja start trnovskega maratona

Do starta 4. trnovskega maratona na Črnem vrhu nad Idrijo, na katerem bo po mnenju organizacijskega komiteja startalo tudi veliko Dolenjcev, nas ločijo še trije dnevi. Začetek „teka zdravja“ bo enoten za vse skupine in bo točno ob 9.30. Tekmovalce bo na prvo postolil generalni polkovnik Stane Potočar-Lazar, načelnik generalštaba JLA, ki je bil med NOV komandant slavnega IX. korpusa NOV in POJ. Organizatorji so sporočili, da se bo letos udeležilo tradicionalnega trnovskega maratona več kot 2000 občanov. Ti bodo v vsakem primeru prišli na račun. Če bi sonce namreč do 20. februarja pobralo ves sneg, bi nastopajoči vseno pretekli zastavljene proge, in prav po tem se trnovski tek razlikuje od drugih.

Razen tega bodo na Črni vrh prišli zamejski Slovenci, italijanski garibaldinci, ki so se borili v sklopu IX. korpusa NOV in POJ, nekateri znani italijanski tekači, posebna zanimivost teka pa bo Zagrebčan Emil Zemljak. Organizatorji so tega 80-letnega in najstarejšega udeleženca trnovskih maratonov povabili kot častnega gosta, ta pa je organizatorje presenetil tudi letos: poslal je namreč prijavnico, zakaj častni gost želi nastopiti v malem maratonu in bo tudi letos prav gotovo najstarejši tekmovalce.

Vrsta Dolenjske vrnila dolg

Navzlic zmagi so košarkarji Dolenjske zdrsnili na četrto mesto — V soboto izredno zanimivo srečanje z Rudarjem, ki je edini premagal vodilne Domžale

Boji v slovenski košarkarski ligi postajajo vse bolj zanimivi, zlasti spričo tega, ker so Trboveljčani dokazali, da jesenski prvak, vrsta Domžal, ni nepremagljiv. Ker čaka Domžalčane nekaj težkih tekem v gosteh, se utegne zgoditi, da bo boj za prvo mesto že zanimiv. Reprezentanca Dolenjske je v drugem kolu gostovala in doseglja novo zmago, navzlic temu pa je na lestvici padla na četrto mesto.

TRNOVO — DOLENJSKA 100:104 (48:46)

Selekcija Dolenjske je v Ljubljani dokazala, da je imela v jesenskem srečanju s Trnovim veliko smole. V Ljubljani so namreč Dolenjci navzlic odlični igri domačinov zmagali. Srečanje je bilo ves čas zanimivo in izenačeno. K počitku so odšli domači s skromno prednostjo, v nadaljevanju pa se je ponovila slika iz prvega polčasa. Izenačeno srečanje, dobra košarka, v zadnji polovici drugega polčasa pa so gostje povedli z enajstimi točkami. Trnovčani se navzlic temu niso predali, pač pa so

LESKOVEC: PARTIZAN IMA OBČNI ZBOR

V petek, 18. februarja, bo leskoveški Partizan pripravil v združenem domu občni zbor, ki se bo začel ob 17. uri. Organizatorji na Partizanov sestank vabijo občane, ki tekmujejo ali pa so tekmovali v njegovih vrstah ali pa kako drugače pripomogli, da so se krajini množično ukvarjali s telesno kulturo. Društvo praznuje dvajsetletnico obstoja, zato se bodo zboru najbrž udeležili tudi predstavniki Partizana Slovenije, RZS, AZS, rokometnih zvez in nekaterih društev.

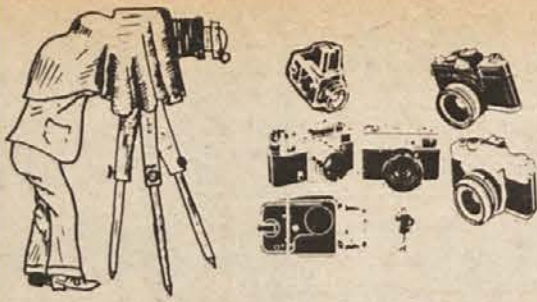
STUDENTJE ZMAGALI

Komisija za šport pri občinski konferenci ZSM Kočevje je ena najbolj delavnih in uspešno uresničuje, ki je organizirala tekmovalje v končnem delu tekmovalja je zmagal klub študentov, 2. je bil Itas, 3. pa ekipa Centra poklicnih šol, JLA iz tekmovalja so sodelovale še ekipe Mercatorja, Mozlja, Kočevske Reke, Arta, Dolge vasi in Inkopa. Zmagovalci so prejeli pokal, najboljši tri na turnirju so bili: 1. Papč (Itas) 81 kolec, 2. Mihelič (gimn.) 57, 3. Vučelja 54.

PARTIZAN — „TENKIST“ 2505:2369

Pričela so se tekmovalja v tako imenovani „mali“ ligi ljubljanske kegljske podzveze. V letošnji sezoni nastopata tudi dva ribniška kluba, ki so Partizan in Inles. V prvem magali vrhniškega „Tenkista“. V vrsti domačinov so vsi dobro metali, izkazal pa se je Radivojevič, ki je postal največ kegljev — 450.

M. G.

tisti
hip

SLADKOST PREPOVEDANEGA — Učenca, ki si prepričljivo in, kot je videti, s precejšnjo mero „izkušenosti“ prižiga prepovedano in škodljivo cigareto, je pri dejanju zalotil Janez Šmalc iz Gornjega Podboršta pri Mirni peči. Fotografija je izvrstna za fotografskega začetnika, kakršen je dijak Janez Šmalc. Ujel je najbolj značilen trenutek, ki je pri kajenju cigaret že skoraj simboličen — prižiganje cigarete. S tem se škodljiva navada začena in prav temu zaverovanemu prižiganju se je kasneje, ko je človek dozorel in se zaveda velike škode, ki jo cigareta povzroča človekovemu zdravju, tako težko odreči. Ta trenutek „sladkega greha“ je ustrezno opremljen: šolar ima s seboj vse potrebne šolske pripomočke (torbico, telovadne copate), ob te šolske stvari pa je vrinjena cigareta in cenen vžigalnik. Slika je dramatična in izredno zgovorna. Pomanjkljiva je tehnična izvedba (zmečkan fotografski papir, slabo osvetljen spodnji del, premalo zabrisano ozadje), kateri pa verjetno botrujejo slabi materialni pogoji, in ne pomanjkljivo znanje.

Dolenjski list pred 20 leti

Nerganje ne vodi nikamor

RECI JE TREBA, da so novomeški volilci pokazali za žgočo komunalno problematiko svojega mesta precej razumevanja. Dali so precej predlogov in pobud. Pokazalo se je, da aktualni, pereči problemi ljudi zanimajo, da radi sodelujejo in tudi pomagajo svoji oblasti pri reševanju teh težkih vprašanj. V Novem mestu je že zdaj skoraj vsem jasno, da samo s praznim nerganjem ne moremo nikamor, da je treba ljudskemu odboru z delom in s stvarnimi nasveti pomagati in sodelovati pri vsem, kar danes ustvarjamo.

S ČRNOMALJSKIH ulic izginja zimsko blato. Vodstvo občine je poskrbelo za čiščenje ulic. Pozno v noč so bile po ulicah napeljene cevi in curki so odnašali z ulic zimsko nesnago. Čiste ulice in melodije iz zvočnikov so nam dajale občutek prazničnega razpoloženja ob praznovanju občinskega praznika.

AVTO ZA KOSTANJEVICO Na enem od svojih zadnjih sestankov se je Ljudska tehnika v Kostanjevici odločila, da bo začela s tečajem za amaterske šoferje. Prijaviteljev za ta tečaj je dovolj, predavatelje imamo, za avtomobil pa teko pogajanja, za katere upamo, da bodo rodila dobre uspehe.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
21. februarja 1957)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Golobji slovenski narod v krvi?

(Socijalni) demokrati hočejo predrugačiti vse s tem, da zbero skupaj vse trpine — nezadovoljnije celega sveta — tedaj pravijo, da je zmaga gotovo naša. Kedo ne vidi, da bo tekla kri v potokih, ako bi se to doseglo, kajti brez sile ne bi šlo? Zato imajo socijalni demokrati rudečo barvo na zastavi. Bodeš pa li ti, golobji slovenski narod hotel kedaj kopati se v človeške krvi? Nikdar ne. Vabijo se naši delavci in tudi kmetje, naj postanejo socijalni demokrati. Mislite, da so res tako bedasti, da bodo to storili? Vsaj pravite, da potem morajo biti vsi enaki. Dobro. Neveren delavec, razuzdan pomočnik, navadni pisar nima nič; ti kmet imaš posestva, ti obrtnik si si v potu svojega obraza pridobil hišo — postani socijalni demokrat — pa bodeš z onimi nemaniči delil.

(Malo o gnoju.) Da bi si pač gospodarji kmetovalci posebno glede gnoja dobro zapomnili, da bi istega ne imeli kakor navadno

pod kapom. Gnoj bodi vedno na čvrsto potlačeni kupih, pokrit z ilovnato zemljo ter v takem kraju, da ga ne more izpirati nikakršna voda. Ako nimate telega prostora doma, zvozite gnoj sproti na njivo, ter narejajte na njivi gnojni kup. (Užigalice) družbe sv. Cirila in Metoda so prišle pred nedavnim v promet. Zahtevajte, kupujte jih Slovenci, ker dobite s tem dobro robo, razširjate slovensko ime in podpirate ob enem prekoristno in potrebno družbo sv. Cirila in Metoda, ki skrbi za slovenske šole, kjer bi bili sicer slovenski otroci v nevarnosti, da se ponemčijo.

(V goriškem) deželnem zboru so izjavili slovenski poslanci, da z ozirom na vodstvo v deželnem zboru in na neobzirnost italijanskih poslancev se ne morejo več vdeleževati sej deželnega zbora.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
15. februarja 1897)

PO SVETU OKOLI

PRELOMLJENE OBLJUBE

— Ko je sedanjí ameriški predsednik Carter v predvolilnem boju obljubljal svojim volilcem, da bo drastično zmanjšal državni aparat, ni računal na dejavnost svoje boljše polovice. Rosalynn Carter hoče namreč biti zelo aktivna, zato prvi dami ZDA ne zadošča štab petindvajsetih sodelavcev, kolikor jih je imela nekdanja prva dama Betty Ford. Bomo videli, če bo njen mož kaj bolj odlóčen zunaj domačega ognjišča, kjer je smehljajoči se predsednik pač pogorel.

EKSORCIJSKI PIKNIK

Pastor Maurice Gordon se je s svojimi verniki iz mesta Denver sestel na posebnem pikniku. Vneti verniki so na pikniku pekli meso na žaru, žar pa je dajala biblija. Pastor je namreč sklenil (in to tudi storil) zažgati „pornografsko biblijo“, kakor je poimenoval najnovejši prevod svetega pisma, v katerem je prevajalec namesto arhaičnega „Adam je spoznal svojo ženo Evo“ napisal, da sta Adam in Eva imela spolni odnos. Gotovo je pastor skrbno pazil, da ni na isti razen napiknil mesa svinje in merjasca.

RELATIVNOST ČASA

Ašraf Huseini, Iranec iz azerbajdžanske družine, zatrjuje, da ima 168 let. Ta njegova trditev je razumljiva, če pomislimo, da se je pred kratkim ponovno oženil — tokrat že tridesetih. Pri toliko ženah in toliko porokah ni nič čudnega, če se mu zdi, da živi že poldrugo stoletje. Morda bo iz izkušenj z zadnjo ženo zatrdel, da živi že celo večnost.

ZASILNI IZHOD

Bančni nameščeneč Alan Keay se je znašel v hudih težavah zaradi prevelikih dolgov, ki si jih je lahkomišlno nakopal. Težave poskuša rešiti na izviren način: v arabske liste je dal oglaš, da prodaja svojo ledvico za 240 tisoč dinarjev (preračunano v našo valuto). Upal je, da bodo arabski milijonarji planili na čudovito ponudbo, a se je uštel. Nobenega od petrolejskih magnatov ne mika, da bi imel Alanovo ledvico — niti za večerjo ne!

NOV KONJICEK

Američani so se navdušili za novega konjička: v arizonski puščavi rujejo več metrov visoke kaktuse in jih presajajo v svoje vrtove.

Luna „nosi“ ljudi?

Ali ima luna kakšen vpliv na ljudi, ali je res mogoče, da nekatere „nosi“, kot pravimo, te skrivnosti že stoletja vznemirjajo človeštvo. Vmes je gotovo veliko nesmiselnega verovanja in vraževerja; ali pa je tudi kaj resnice, na to skušajo odgovoriti znanstveniki.

Ugledni ameriški zdravnik

E. A. Jannino je na mednarodnem simpoziju v Londonu razlagal svojo teorijo, po kateri sta bila Jack Razparač in še neki bostonski morilec žrtvi lunine blaznosti. Pojasnil je, da so s sodobnimi znanstvenimi raziskavami ugotovili spremembe v človekovem električnem potencialu, ki sovpadajo s polno luno in mlajem. Tudi drugi zdravniki so raziskovali ta pojav, na koncu pa vendarle prišli do prepričanja, da lunine mene nimajo direktnega vpliva na človekovo vedenje in da mentalne motnje po naključju nastopajo včasih hkrati s polno luno ali mlajem. Do podobne ugotovitve je prišla tudi raziskava, v kateri je sodelovalo 500 ljudi, ki so trdili, da luna vpliva nanje ali na njihove sorodnike. Tudi v teh primerih se je izkazalo, da luna ne „nosi“ ljudi le takrat, ko je polna in da je vsako sovpadanje človekovega razpoloženja z luninimi menami zgolj naključno.

To potrjujejo tudi psihologi, ki ugotavljajo razpoloženska nihanja pri pacientih. Tudi iz njihovih raziskav lahko sklepamo, da ne drži stara trditev, v katero mnogi še verujejo, češ da je luna „mati norosti“. Zanimivo pa je, da so znanstveno dokazali vpliv lune na nekatere živali, ki jih vodijo nagoni, na primer na ostrige, jegulje in še nekatere druge. Dokazano je tudi, da ima luna vpliv na ulov rib, saj je ob polni luni plen stalno največji.

RAZPISNA KOMISIJA PRI SUKNU, INDUSTRIJI VOLNENIH IZDELKOV, ZAPUŽE—TOZD TEKSTILNA TOVARNA JURJEVICA

razpisuje prsto delovno mesto

DIREKTORJA TEMELJNE ORGANIZACIJE

Zaasedbo tega mesta je potrebno, da izpolnjuje kandidat poleg splošnih še naslednje pogoje:

1. da ima visoko strokovno izobrazbo tekstilne ali druge smeri s 3-letno prakso v tekstilni stroki, od tega 1 leto na vodstvenem mestu, ali
 2. da ima višjo strokovno izobrazbo tekstilne smeri s 5-letno prakso v tekstilni stroki, od tega 4 leta na vodstvenem mestu, ali
 3. srednjo strokovno izobrazbo tekstilne smeri s 15-letno prakso v tekstilni stroki, od tega 8 let na vodstvenem mestu,
 4. da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti,
 5. da je moralno in politično neoporečen,
 6. da ima aktiven odnos do razvijanja samoupravnih odnosov,
 7. da predloži elaborat o razvojnem programu temeljne organizacije za dobo 4 let.
- Rok za prijavo je 15 dni.

„SUKNO“, INDUSTRIJA VOLNENIH IZDELKOV, ZAPUŽE Z n.sol. o., TOZD TEKSTILNA TOVARNA JURJEVICA Z n.sol. o.

OBJAVLJA NASLEDNJI PROSTI DELOVNI MESTI:

1. OBRATOVODJA TKALNICE
2. OBRATOVODJA APRETURE

Pogoji za zasedbo:

- Pod 1.) tekstilni tehnik tkalske smeri. Prednost imajo kandidati s prakso. Poskusna doba 3 mesece.
Pod 2.) tekstilni tehnik tekstilno-kemijske smeri. Prednost imajo kandidati s prakso. Poskusna doba 3 mesece.
Delovni mesti sta s polnim delovnim časom za nedoločeni čas. Stanovanje ni zagotovljeno. Prijave pošljite do vključno 5. 3. 1977 na naslov:
SUKNO, ind. vol. izdelkov, Zapuže — TOZD Jurjevica, 61310 Ribnica

Krmo ladje Wilstar je val velikan razbil kot za šalo.

Val velikan — pest oceana

Spisek ladij, ki jih je potopil velikanski val, je dolg. Ta nevarni, a zanimivi pojav na oceanih poznajo pomorščaki iz mnogih pripovedi, marsikdo pa je tudi sam doživel udarec velikanskega vala. V vraževerju imajo mornarji te valove za prst usode.

Znanost gleda na valove velikane seveda s povsem drugačnimi očmi. Znani so zakoni, ki vodijo do nastanka tudi po 30 metrov visokih valov. Še več, oceanografi znajo predvideti, kje se tak ubijalski val pojavlja, torej se mu pomorščaki lahko izognejo.

Valovi velikani se pojavljajo na krajih, kjer je globina večja od 600 metrov, povzročajo pa jih več činiteljev: oblika morskega dna, morski tokovi in vremenske razmere. Ponavadi spremljajo valove viharne vetrovi, ki pihajo s hitrostjo 100 kilometrov na uro. Posamezni valovi se začno v bližini celin „nalagati“ drug na drugega in tako nastane val velikan.

Graditelji ladij vedo, da lahko velikim valovom kljubujejo le ladje, ki nimajo ploščatih oblik, kot so, denimo, tankerji. Vitkejšje ladje se lahko brez večje škode prebijajo, medtem ko ploščate čaka brodolom ali pa vsaj huda škoda.

Oceanografi pravijo, da je najbolj varno sredstvo proti valovom velikanom, če se umakneš z območja, kjer se radi tvorijo.

Gallup: ljudje niso zadovoljni

Kako vidi življenje ljudi v svetu Gallupova anketa

Gallup je pojem, kadar govorimo o raziskavi javnega mnenja. 75 let stari nekdanji profesor je opravil že celo vrsto raziskav in mnoge od njih so bile nadvse uspešne. Ob koncu vsakega leta pa je na odprtju skovni konferenci razkril rezultate izsledke prve svetovne raziskave javnega mnenja, ki je dokajšnji tajnosti začela dve letoma.

Po poskusnih anketah v Urugvaju, Indiji, ZDA in Kanadi so od 300 zastavil vprašanj ohranili 100 vprašanj, na katera so potem odgovorili ljudje z vseh koncev sveta. Gallupovi sodelavci so opredelili okoli 10 tisoč intervjujanih državah vseh petih celin. Raziskavo niso zajeli socialistični bloka, kar seveda do nekega zmanjšuje vrednost dobjenih rezultatov.

Od vseh dobljenih rezultatov so najbolj opazni veliki prepadki ločijo razvite od nerazvite. Na vprašanja o svojem ekono-

George H. Gallup, še vedno novinarska radovednost.

skem položaju sta dve tretjini anketiranih v Latinski Ameriki, Daljnem Vzhodu in Afriki, da največ časa stroške porabijo, kako kritični so do vlade; polovica nima vedno dovolj denarja za hrano, več kot polovica pa ne premore dovolj obleke. Polovica anketiranih v teh predelih sveta ne more klicati zdravnika v primeru nezdravja. Nasprotno od siromašnih dežel pa prebivalci ZDA in Evrope večinoma ne potrebujejo svežajo veliko časa skrbi za njih zaskrbi denar.

Raziskava je ovrgla tudi da so siromašnejši ljudje bolj nejezi. V povprečju so prebivalci razvitega sveta bolj zadovoljni življenje se jim zdi zanimivo, manj hrepene po spremembah, medtem ko prebivalci manj razvitenih dežel niso zadovoljni s življenjem jim je polno skrbi in pene po spremembah.

Miki Muster Janez Trnovc

Mravljinar se je neha in je mirno Osmuknil je z lepimi ne mravlje in jih po co, nalepil nanj brnj najmanj pol ure s ga je bilo veselje od mirjene begale sem manj.

Dežurni poročajo

NOČNE IGRE SO SE KONČALE NA MILICI - 11. februarja zvečer se je skupina mladeničev z mopedi pripeljala na Mirno. Najprej so šli v gostilno Kolenc, nato pa so se postavili v križišče in razgrajali. Nadlegovali so pešce, ustavljali osebne avtomobile in enega voznika celo pretepli. Končno so jih ukrotili mokronoški miličniki, ki so tudi odvedli na iztrenitve: 21-letnega Jožeta Cegljarja z Goleka; 23-letnega Pavla Goloba s Križa; 27-letnega Janeza Urbančiča iz Ljubljane in 18-letnega Antona Vesela iz Goleka, ter 25-letnega Janeza Goloba s Križa. Vsi bodo morali še k sodniku za prekrške.

RAZBIJAL V BIFEJU - Novomeški miličniki so 12. februarja popoldne pridržali do iztrenitve 35-letnega Antona Peterlina iz Cdraž, ker je razgrajal v bifeju na Otočcu in razbijal steklenino.

VLOM V KURNIK - V noči na 13. februar je bilo vlomljeno v kurnik Franca Korelca v Martinji vasi. Gospodarju je zmanjkalo 5 kokoši.

Uboj v Krškem
Vzrok ni znan, posledice pretepa pa so tragične

11. februarja malo pred polnočjo je med Pionirjevimi delavci v barakah gradbišča jedrske elektrarne prišlo do spora in pretepa s hudimi posledicami. Komaj 23-letni Radivoj Micić iz Bosne je bil ob življenju. Zgodilo se je, ko so se trije delavci vrnili v stanovanjsko barako in so bili bolj glasni. Eden od stanovalcev - bil je prav Radivoj Micić - je stopil na hodnik in se začel prerivati z Djevadom Subašičem, 26-letnim delavcem, prav tako iz Bosne. Kmalu nato sta oba šla ven in obračunavala dalje, vendar kakih 40 metrov stran od barake. Tam je Subašič z nožem zabodel Micića pod pazduho. Ko so delavci ranjenca prinesli do barake, kjer je vratarnica, je izdihnil, še preden so lahko poklicali pomoč. Preiskovalni sodnik je odredil pripor za Subašiča in Fuada Imamovića. Prvega zaradi suma uboja, drugega zaradi nudenja pomoči. Kot kaže je nož, s katerim je bil Micić zaboden, odvrzel Imamović.

Zakon o združenem delu ima tudi določila, ki pravno utrpajo odgovornost delavca za delovne obveznosti. Poudarjeno je, da so delavci vzajemno in osebno odgovorni za vestno izpolnjevanje delovnih obveznosti v delovnem razmerju. Odgovornost delavca v temeljni organizaciji in v delovni

Odgovornost za delovne obveznosti

skupnosti je disciplinska in materialna. Za ugotavljanje odgovornosti za kršitve delovnih obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline in za izrekanje ukrepov zaradi teh kršitev je v temeljni organizaciji disciplinska komisija. Ta sme po predhodnem postopku izreči opomin, javni opomin, razporeditev na drugo delovno mesto, denarno kazen ali prenehanje delovnega razmerja. Denarna kazen in prenehanje delovnega razmerja se sme izreči samo za tako imenovane hujše kršitve delovnih obveznosti. Novo pa je določilo, da se lahko izvršitev teh dveh ukrepov odloži za čas, ki je določen v samoupravnem splošnem aktu. To pomeni, da je zakon o združenem delu sprejel v svoje določbe institut pogojne obsodbe, kar je bila do sedaj posebnost kazenskega zakona. To pa tudi pomeni, da se bo šlo, da ukrep ni bil izrečen, če delavec v pogojni do-

SLABO SPRIČEVALO ZA OKOLJE - Krpe polivinila, cunje, papir, stare čevlje, odvrženo posodo in še kaj bi našli vzdolž Težkega potoka blizu mlina v Jedinščici. Od tod je tudi naš posnetek. Ni pa to osamljen primer, saj nudijo podobno sliko tudi bregovi drugih potokov in rek po vsej Dolenjski in Posavju. (Foto: Ria Bačer)

S kuhinjskim valjarjem po glavi

Veronika Zorko je v prepiru Vinka Baniča hudo poškodovala, zato je dajala odgovor pred sodiščem - 22 mesecev strogega zavora

38-letna Veronika Zorko s Pristave je nagnjena k nasilju. Novembra 1975 se je Vinka Baniča, s katerim je živila v izvenzakonski skupnosti, najprej lotila z metlo, nato pa še z valjarjem. Posledica: čez nekaj mesecev je možak v bolnišnici umrl zaradi pljučnice.

Zorkova in Banič sta štiri leta živila skupaj in sta imela tudi 3 leta

Črni januar

Kar zadeva promet, smo letošnje leto slabo začeli. Na območju UJV Novo mesto, ki zajema občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje, so se pripetile 104 nesreče. Po številu jih je bilo za 1 manj kot v tem času lani, pač pa so bile posledice veliko hujše.

Medtem ko smo imeli januarja 1976 le 1 smrtno žrtev, jih je bilo letos 3; medtem ko je bilo lani samo 19 ranjenih, jih je bilo letos 25. Smrt je na cesti doletela 2 kolesarja in 1 pešca, udeležence v prometu, ki so najbolj izpostavljeni nevarnostim. Med ranjenimi je bilo 12 potnikov v vozilih, 8 pešcev, 6 voznikov osebnih avtov, 3 kolesarji, 1 traktorist in 1 voznik tovornjaka.

Januarja je bilo na našem območju tudi 7 nesreč s pobezi; od teh je bilo 5 že izsledenih, medtem ko so ostalima dvema na sledi. Ob vozniška dovoljenja je bilo v januarju 54 voznikov, od tega 8 poklicnih. Dovoljenja so odvezeli 26 voznikom zaradi alkoholiziranosti, 22 zaradi nepravilnega prehitavanja in 4, ker so odklonili preizkus alkoholiziranosti ali iz drugih razlogov. Miličniki so za 303 kršitelje cestno-prometnih predpisov podali 232 predlogov za uvedbo postopka, 957 kršiteljev pa je moralo plačati mandatno kazen.

Kot sodijo prometni strokovnjaki, gre za precejšnjo nedisciplinno voznikov. Ob slabih vremenskih okoliščinah niso vozniki prilagodili razmeram. Kljub povečanemu nadzoru miličnikov so nekateri še vedno predrzni vozači.

bi huje znova ne prekrši delovnih obveznosti. Materialna odgovornost delavca je, da mora delavec temeljni organizaciji povrniti škodo, ki ji jo povzroči pri delu oziroma v zvezi z delom namenoma ali iz hude malomarnosti. Iz tega določila izhaja tudi, da delavec, ki

staro hčerko. Pogosto sta se pripravala, posebno v zadnjem času. Oba sta rada pila. 23. november 1975 je bil prvobitni dan. Dopoldne sta skupaj z drugimi delavci pripravljala drva, popoldne doma pila, zvečer pa je šla Veronika na obisk k Vintarjevem na Dobravo. Ko se je okrog 23. ure vrnila, je bilo doma vse razmetano. Banič je razgrajal in kričal. Začel se je prepri v pričo Franca Zorka, obtoženikina skoro odraslega sina iz prvega zakona. Med preprirom in vpitjem je Veronika najprej pograbila metlo in z njo mahala po Baniču, vendar je odnehala, ko je dobil manjšo rano na glavi. Obtoženkin sin je Baniču še izmislil rano, in ker sta se pomirila, je odšel. Takoj zatem je Zorkovo znova zagrabil bes. Tokrat pa je segla po nevarnejšem orodju. Z kuhinjskim valjarjem je Baniča nekajkrat tako lopnila po glavi, da je obelzel smrtno nevarno ranjen. Zenska je šla nato

Pijan povozil človeka

Franč Kuplenik je dajal odgovor za smrt pešca Jožeta Gorenca, katerega je zbil na Slatniku

13. junija lani sta malo pred polnočjo ob desnem robu ceste na Malem Slatniku hodila Zdenka Kalin in Jože Gorenc. Za roko sta se držala in morda kovala načrte za lepo prihodnost, ko je za njima pridrvel avto in ...

30-letni Franč Kuplenik iz Malih Brusnic, zaposlen v tovarni Novoteks, je drvel s fičkom skozi Mali Slatnik. Bil je očitno vinjen: približno 90 minut po nesreči je imel v sebi nad 2,32 promila alkohola. Naproti je prihajal neki avto. Kuplenik se je z nezmanjšano hitrostjo umikal v desno, pri tem pa zadel

Streli v gostilni

13. februarja malo po 22. uri je prišlo do hudega prepira in pretepa v gostilni Pavlin v Mačkovecu. Večja družba gostov se je najprej močno opila, potem pa sprla. Ker so se Vladimir in Ladislav Tekstor ter Jože Bregar pretepal, jih je gostilničar Franc Pavlin miril. Skušal je srboriteže spraviti domov, pri tem pa je (kot trenutno kaže) Ladislav Tekstor ustrelil s pištolo in Pavlina zadel v spodnji del prsnega koša.

Hudo ranjenega gostilničarja so v kritičnem stanju prepeljali v novomeško bolnišnico, oba Tekstorja so pripravili, do iztrenitve pa so pridržali tudi Bregarja.

»Dolenjski list« v vsako družino

po sina in mu rekla naj „onega“ spravi v bolnišnico, češ da ga je hudo zdelala. Poškodovani Banič se je med Veronikino odsotnostjo zavedel, se zavlekel na posteljo in tako prebil noč, naslednji dan pa so ga odpeljali v bolnišnico. Takrat je bil že nezavesten. Imel je zlom lobanje in še vrsto drugih poškodb. Možakar je ležal v bolnišnici več mesecev, 14. marca lani pa je umrl, ker je dobil povzhu vsega še pljučnico. Zorkova je pred senatom novomeškega okrožnega sodišča v začetku februarja vse priznala. Opisala je težke razmere v hiši in pogoste prepire, med katerimi se je morala dostokrat tudi sama braniti. Ob upoštevanju olajševalnih in obtežilnih okoliščin ji je sodišče prisodilo 1 leto in 10 mesecev strogega zavora. Sodba še ni pravomočna.

»Dolenjski list« v vsako družino

Jožeta Gorenca. Bil je tako poškodovan, da je na kraju nesreče umrl. Obtoženi Kuplenik je na okrožnem sodišču priznal, da je bil vinjen, da je vozil hitro (ne sicer tako hitro, kot je ugotovilo sodišče), izgovarjal pa se je na neznan avto, ki je vozil iz nasprotne smeri in kateremu se je umikal.

Senat je Kuplenika spoznal za krivega in mu prisodil 10 mesecev zavora, razen tega pa na odvzem vozniškega dovoljenja za leto dni po prestani kazni. Omeniti velja, da sta tudi pešca naredila napako, ker sta hodila ob desnem robu ceste. Sodba še ni pravomočna.

MRTEV PRI CIKAVI

40-letni Jože Škrlec iz Male Cikave je bil v domači vasi 11. februarja ob življenju. Okrog 14.40 je z avtom pripeljal iz mesta in vozil za osebnim avtomobilom, ki ga je vozil Branko Vehar iz Smolenje vasi. Škrlec je začel Veharja prehitovati, takrat pa je nasproti pripeljal avtomobilist Ante Sunjerga iz Črnomlja. Prišlo je do silovitega trčenja med Škrlecom in Sunjergo, pri tem pa je domačin dobil tako hude poškodbe, da je umrl na kraju nesreče. Sunjerga ni bilo nič, gmotno škodo pa cenijo na 70.000 dinarjev.

MANJ SAMOMOROV

V preteklem letu je bilo na območju UJV Novo mesto, se pravi v štirih dolenjskih občinah, zabeleženih 26 samomorov, kar je znatno manj kot leto dni prej, ko je bilo 38 takih primerov. Kot domnevajo, je bil v 11 primerih vzrok alkoholizem, v 7 primerih je šlo za bolezen in obup, v 2 za živčne in duševne motnje, v 2 primerih za družinske spore v 1 strah pred kazensko odgovornostjo. Večina samomorilcev je bila moškega spola v starosti od 30 do 70 let. Kot sredstvo za odvzem življenja pa je bila še vedno najdežeče uporabljena vrv.

STEFAN SIMONČIČ

V SPOMIN
5. februarja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš skrbni mož, ate in stari ate

NIKO MAVRETIČ
upokojenec NOV
iz Drašič pri Metliki

Naš dom, ki si ga tako ljubil, je prazen brez tebe, mi pa se ne moremo sprizniti z resnico, da te ni več med nami. Najlepša hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Žalujocha žena, sin z družino in hčerki z družinama

V SPOMIN
22. februarja bo minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil dober mož, oče, brat in stari oče

FRANC JUDEŽ
s Pristave pri Šentjerneju

Dnevi in meseci minevajo, mi pa se še vedno ne moremo sprizniti s tem, da ga ni več med nami. Žalost in bolečina sta postali naš večni spremljevalec. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki obiskujete njegov tihi dom, mu prižigate svečke in prinašate cvetje.

Žalujochi: žena Marija, osem otrok z družinami ter vnukinca, Ciril, Vera in Nevenka, brat in štirinajst vnukov

PROSTO DELOVNO MESTO

Odbor za medsebojna delovna razmerja Centra srednjih šol Črnomelj razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE - vodilno delovno mesto.

Pogoji:
Srednja ekonomska šola in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v računovodskih in knjigovodskih delih.
Rok za prijavo: 15 dni po objavi.
Prijava naj vsebuje: dokumente o strokovnosti, opis dosedanjih zaposlitev in potrdilo o nekaznovanosti.
Pismene prijave sprejema tajništvo centra.
O izidu razpisa bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 10 dneh po preteku roka za prijavo.

KRONIKA NESREČ

KARTELJEVO: AVTO NA STREHI - 11. februarja zvečer je Vida Makovec z Vinjeva vrha vozila osebni avto iz Ljubljane proti Novemu mestu. Pri Karteljevem je v ovinku avto začelo zanašati, zdrknil je čez bankino in se prevrnil na streho. Sopotnica Jožica Makovec je bila ranjena in prepeljana v bolnišnico, nekaj prask, pa sta dobila tudi voznica in Jože Makovec. Gmotno škodo cenijo na 20.000 dinarjev. 20.000 dinarjev.

NOVO MESTO: TRK SKLADNICE - 12. februarja je mešan Anton Skubic vozil z avtom po Cesti komandanta Staneta vijal proti Metropoli, nasproti pa je pripeljal avtomobilist Ivan Colman Muhabera. Prišlo je do trčenja, škoda je za 5.000 dinarjev.

VRANOVIČI: VOZIL PO SREDI - Črnomalčan Jože Stirn je 13. februarja dopoldne vozil z avtom od Črnomlja proti Metliki. Pri vasi Vranoviči je vozil po sredi, nasproti pa je pripeljala z avtom Novomeščanka Darinka Zlogar. Stirn je naglo zavil v desno, takrat pa ga je zaneslo, da se je prekucnil čez nasip. Bilo je za 10.000 din škoda.

MOŠKI SE JE SLAČIL
Črnomaljski miličniki so 12. februarja zvečer odpeljali iz mesta mešanca, ki je bil v zvezi z ubojem. Število ubojenih je bilo 1. Opat je prišel v lokal in zašel od gostov, naj mu dajo za prenočišče. Ker niso hoteli, je začel razgrajati. Slučili, razmetavati steno, izzivati pretep. Moral je na iztrenitve.

ČRNOMELJ: BREZ DOVOLJENJA - Martin Majerle iz Vojne vasi je 13. februarja okrog polnočja vozil neregistriran moped proti mestu, na zadnjem sedežu pa je imel Jožeta Suštarja iz Črnomlja. V ovinku je Suštar padel z vozila in se tako ranil, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Majerle je vozil brez vozniškega dovoljenja.

POŽAR V SUHI KRAJINI

14. februarja okrog 13.30 je začel goriti skedenj Marije Skube v Dešči vasi. Lastnica je bila ta dan pri hčerki v Višnji gori, pod njenim skedenjem pa sta se igrala dva vaška otroka. Imela sta vžigalice in tako se je kmalu po njunem prihodu vžgala koruznica. Ogenj je zajel celotno poslopje, ogrožal tudi hišo in sosedov skedenj, vendar so gasilci s hitro intervencijo preprečili še večjo škodo. Skubetov skedenj pa je pogorel, tako je bilo za 70.000 din škoda.

ZADNJIČ JE SEL ČEZ CESTO

Smrt pešca na magistralski cesti je ena tistih nesreč, ki jih nenehnim opozarjanjem in šolsko šajo preprečiti, pa vedno znova nekateri tvegajo. Tako je 73-letni Franc Gorenc iz Črnomlja 17. ure prečkal magistralsko ceno pri Grmovljah, misleč, da bo brez težav prišel na drugo stran in si skrajšal pot, pa ga je doletela smrt. Ravno takrat je pripeljal iz Ljubljane s smeri avtomobilist Peter Popovič iz Beograda in bil zaviranju Gorenca zbil. Pešec je bil tako poškodovan, da je podlegel na kraju nesreče.

V Dunantovi službi

Organizacija Rdečega križa v šolskem Centru za kovinarsko stroko že dvanajst let vodi Tone Progar

Ko so pred dvanajstimi leti v novomeškem šolskem Centru za kovinarsko stroko sklenili, da bodo načrtneje skrbeli za dijaški aktiv Rdečega križa, so mentorsko skrb prepustili višjemu strokovnemu učitelju matematike Tonetu Progarju. Takrat se ni ponovila scena, kot smo ji vse pogosteje pričala danes, ko se v kolektivih vsi

več ali manj uspešno uresničuje.

Progar si je s svojimi mladimi sodelavci, ki so v glavnem vsi vezani na prevoz, kar otežuje njihovo delo, naloge zastavil načrtno. Izvršni odbor vsako šolsko leto sestavi delovni načrt. Zgrajen je po osnovnih načelih organizacije. Program nato sprejmejo na sestanku, na katerem so prisotni delegati razrednih skupnosti. Zajema povsem konkretne naloge, ob katerih so zapisana imena in priimki dijakov, tako pride le redkokdaj do opravičevanja zaradi neopravljenih nalog. Na poklicni šoli so namreč znali uvesti zdrav t ekmovalni duh, ki jim je pri nesel, kot je razvidno iz njihove omarice, kjer razstavljajo propagandno gradivo RK, veliko diplom, priznanj in pokalov.

Tone Progar

„Naš delovni program,“ je nadaljeval pripoved Tone Progar, „je zahteven. Vedno si prizadevamo, da privabimo nove člane, organiziramo kar največ krvodajalskih akcij (vsak dijak, ki dopolni osemnajst let, postane po nenapisanem pravilu tudi redni krvodajalec), tečaje prve pomoči, poučna in zanimiva zdravstvena predavanja, poskušamo skrbeti za nekatere ostarele itd. Za Posočje smo zbrali 7.920,00 din, za dragocene medicinske instrumente v prvem delu akcije 1120,00 din. Dobro sodelujemo z občinskim odborom RK. Tudi zavoljo pomoči Milice Šalijeve, ki nam vedno rada priskoči na pomoč z nasveti in pomaga pri organizaciji akcij.“

JANEZ PEZELJ

SEMINAR ZA ČLANE OZN

Občinski Center klubov OZN pri občinski konferenci ZSMS Novo mesto bo v soboto, 19. februarja, pripravil v novomeškem sindikalnem domu seminar za člane in mentorje dvanajstih občinskih klubov OZN. Na njem bodo poslušali predavanja o aktualnih zunanje-političnih dogodkih, o delu organizacije Združenih narodov in o vse bolj pomembni vlogi klubov OZN. Ob koncu se bodo dogovorili o nekaterih skupnih nalogah, ki jih morajo opraviti v letošnjem letu.

NA POTI „MLADI FANTJE“

Ni dolgo tega, kar so lahko ljubitelji vednih domačih po radiu poslušali tudi ansambel „Mladi fantje“ iz Stranske vasi, ki deluje že več kot leto dni v okviru pevskega zbora z Ruperč vrha. Dolenjci so nastopili v oddaji Koncerti iz naših krajev in za svoj nastop poželi precej aplavza. Silvo Hrovat (trobenta), Marjan Gregorič (klarinet), Peter Moravec (harmonika), Anton Ivančič (kitara) in Drago Klobučar (bobni) vadijo trikrat na teden, najraje pa igrajo v okolici Novega mesta. Pred kratkim so v uredništvu povedali, da bodo poskušali igrati v prav vsaki novomeški krajevni skupnosti.

„MLADINSKI TEDEN KULTURE“

Danes popoldan se bodo na tretji seji zbrali člani predsedstva občinske konference ZSMS Novo mesto in obravnavali dve točki. Porazdelili si bodo naloge pri organizaciji „Tedna kulture mladim“ v novomeški občini in se začeli pripravljati na mesec mladosti. Sklenili so, da bo „Teden kulture“ začetek praznovanja meseca mladosti. V sedmih dneh naj bi mladi kulturniki iz novomeške občine pripravili kar največ prireditev, z njimi obiskali posamezne krajevne skupnosti oziroma OO ZSMS in s svojo dejavnostjo dopolnili ostalo mladinsko delo v mesecu mladosti.

OBČNI ZBOR POŠTARJEV – PLANINCEV

Na občnem zboru Planinskega društva PIT Ljubljana, katerega člani smo tudi Novomeščani, so izvolili predsednika in pregledali lanskega leto delo. Na čelo organizacije so člani ponovno izvolili Jožeta Dobnika, v zbirnem poročilu pa so največ pozornosti posvetili prostovoljni akciji za dokončno obnovo Doma PTT na Vršču. Le-ta bo slovesno odprt prihodnje leto, ko slavi Planinsko društvo 25-letnico obstoja.

S. SKOČIR

JAVNA RAZGRNITEV – Pred dobrim mesecem (13. januarja) je oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve pripravil v prostorih krajevne skupnosti na Glavnem trgu javno razgrnitev predloga zazidalnega načrta stanovanjsko-poslovnega območja ob Cesti herojev. Minulo sredo sta javno razpravo, v kateri je sodelovalo premočno občanov in odgovornih ljudi, vodila avtorja predloga Miha Kos in Marjan Cerar. Na sliki: v sobo, kjer so maketa novega novomeškega predela in grafični prikazi, zaide le malo ljudi, zato ni čudno, da je „Zvezek pripomb“ še vedno skoraj prazen.

Regerča vas hoče naprej

V okviru novoustanovljene krajevne skupnosti želijo krajani potegniti naselje iz zaostalosti in mrtvila

12. februarja se je zbralo preko sto krajanov Regerče vasi v osnovni šoli Šmihel na zboru

občanov, ki ga je sklical pripravljali odbor za ustanovitev krajevne skupnosti Regerča vas in krajevne organizacije SZDL. Na zboru so se občani izrekli za ustanovitev krajevne skupnosti ter izvolili delegate.

S sobotno odločitvijo hočejo krajani spremeniti dosedanje omrtvelost v delu družbenopolitičnih organizacij in predvsem v komunalnem urejanju tega dela Novega mesta. Regerča vas je namreč najbolj neurejen in zaostal predel mesta. Ne-dejavnosti in zapostavljenosti, kakor so menili občani, je delno botrovala razdeljenost Regerče vasi med dve soseski, delno pa tudi neaktivnost samih Regerčanov, ki so prehitro vrgli puško v koruzo. Od leta 1963, ko so v vasi napeljali vodovod, ni bilo narejenega prav nič. Čeprav je sestavni del mesta, Regerča vas ne pozna ne asfalta ne javne razsvetljave, ne kanalizacije ne avtobusne linije. Vse to žele krajani urediti.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK so na Dvoru in v Žužemberku lepo proslavili. Poleg šolske proslave so pripravili tudi proslavo za odrasle. Na Dvoru so za program poskrbeli mladinci, v Žužemberku pa člani kulturno-umetniškega društva ob sodelovanju novomeške oktetne. Razen proslave sta kulturno-umetniško društvo in društvo Ljudske tehnike v Žužemberku pripravila samostojno razstavo fotografskih dokumentov o Ivanu Cankarju, ki je požela laskava priznanja krajanov.

Na proslavi v kinodvorani je predsednik ZKPO Novo mesto v imenu republiškega odbora kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije izročil znanemu kulturnemu in družbenopolitičnemu delavcu Srečku Kodretu odličje svobode s srebrno zvezdo, s katero ga je ob koncu lanskega leta za njegovo 30-letno uspešno delo nagradila republiška Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije.

MASKE, NA PLAN! – Težko pričakovani čas norčij in šegavosti je napočil. Po tem, kako se Novomeščani pripravljajo na pustovanje, lahko sodimo, da bo vse ostalo po starem. Maske se bodo, kot že lep čas nazaj, preselile v gostinske lokale, medtem ko bodo novomeške ulice večidel samevale. Škoda, kajti pustni sprevodi so vselej svojevrstna atrakcija. Če smo se je odrekli odrasli, bi jo lahko ponudili vsaj najmlajšim!

PREMALO SADJA – Gospodinje že vso zimo nergajo čez slabo oskrbo sadja v novomeških trgovinah. Tako še v izlozih ni bilo opaziti enega samega ananasa, pa tudi kvalitetnih mandarin je bilo to sezono premalo.

LE DVA „NOVA“ OBČANA – Prejšnji teden sta v novomeški porodnišnici rodili Stanka Pavec iz Cankarjeve ulice – Natalijo in Božica Plesac iz Ceste komandanta Staneta – Petro.

KAR 61 KRVODAJALCEV – Na novomeški transfuzijski postaji je prejšnji teden darovalo kri 61 občanov. Največ (12) jih je bilo iz novomeške TKŠ, 10 jih je bilo iz Novolesa, po 7 iz Novoteksa in IMV itd.

Aktiv spodbud

V novomeški občini so aktivne komunistov ustanovili za mnoga področja, ob koncu minulega leta tudi v nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih. V kratkem se jim bo pridružil še aktiv delavcev. Za njegovo ustanovitev se posebej zavzema občinski komite ZK, saj se zaveda, da bo z delovanjem takega aktivna uresničeno tudi pomembno kongresno naročilo. Za sekretarja aktivna delavcev je komite evidencialno svojega člana Braneta Raduloviča iz Cetnega podjetja.

To seveda ni prvi poskus, da bi za delavce ustanovili poseben aktiv. Prvič so aktiv oblikovali že pred nekaj leti, vendar zaradi prevelike številčnosti oziroma organizacijskih težav ni zaživel. Po dveh ali treh sestankih se člani niso več sešli, delno tudi zategadelj, ker so začela v razpravi prevladovati vprašanja, ki bi jih komunisti lahko razrešili v svojih delovnih oziroma osnovnih organizacijah. Organizacijskih težav naj bi posledje ne bilo, kajti vsaka organizacija združene delo v novomeški občini naj bi bila v delavskem aktivu zastopana z največ dvema članoma.

Pomembnejše od tega, kako bo aktiv organiziran, je nedvomno to, kaj naj bi delal. Ze bežen pogled na življenje, pereča vprašanja, naslove nekaterih pomembnih dokumentov in podobno pove, da je nalog na pretek in da si jih članom aktivna ne bo treba izmišljati. Na peti seji CK ZKS pa so tudi poudarili, da občinske konference ZK ne bi smele sprejemati nikakršnih pomembnejših sklepov o zadevah, če o njih ne bi pred tem razpravljali aktivni delavcev komunistov.

Aktiv delavcev naj bi postal eden najpomembnejših dejavnikov ne le v življenju ZK, ampak v družbi sploh. Gre za nepogrešljive spodbude, ki morajo zrasti predvsem iz delavskih vrst. Zato čaka novomeški aktiv že na začetku obilica dela.

I. ZORAN

SKRB ZA GLASILA

V začetku tedna so se na sestanku zbrali člani mladinskega Centra za obveščanje in propagando in pregledali dosedanje delo. Ugotovili so, da je komisija v primerjavi s prejšnjimi leti izredno delavna, da pa bi lahko dosegla več uspeha. Mladi informatorji so se dogovorili, da bodo še naprej skrbeli za redno izhajanje glasila občinske konference ZSMS „Generacija“, pripravljali po krajevnih središčih predavanja o osnovnih novinarskih vrsteh in oblikovanju biltenov, poskrbeti pa bodo morali tudi za redno izhajanje mladinskih biltenov po osnovnih organizacijah ZSMS.

NOVO MESTO: ZBOR FILATELISTOV

Novomeško filatelistično društvo bo imelo redni občni zbor v torek, 22. februarja, ob 18. uri v prostorih grmske osnovne šole. Odbor vabi na zbor vse člane, obenem pa pričakuje, da jih bodo obiskali tudi drugi ljubitelji in zbiralci znamk, ki se bodo lahko po zboru včlanili v njihovo društvo.

Še po enem letu „nejasnosti“?

Delegati zborov skupščine občinske zdravstvene skupnosti Novo mesto ostro obsodili lanski primanjkljaj – Slabosti zdravstvenega centra

Že dvakrat „načeta“ 11. seja obeh zborov skupščine občinske zdravstvene skupnosti Novo mesto, tudi v svojem tretjem poskusu oena zasedanja, ni imela potrebne večine delegatov. To je telegrafsko daleč prekašalo vsa dosedanja. Nekajurna razprava je marsikje temeljito razgrnila probleme, s katerimi se bodo morali novomeški zdravstveni delavci kar se da hitro spoprijeti.

„Zataknilo“ se je na začetku, ob podanem poročilu o devetmesečnem poslovanju občinskih zdravstvenih skupnosti Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje ter regionalne zdravstvene skupnosti Novo mesto za leto 1976. Številke kažejo staro milijardo izgube, ki pa bo ob končnem letnem obračunu še prav gotovo porasla. Takšni podatki, kot se ponavljajo že vrsto let, so med delegati povzročili nemalo krvi.

„Je sploh potrebno sprejemati finančni plan, ko pa vedno ne uresničimo? Sicer pa, od kod izgube, ko pa v zdravstvu plan je zato, da se ga držimo, kajti prejšnjih let pa bi nam lahko bile v dober poduk!“ Takšna in podobna vprašanja so bila deževala, vsa v prid dejstvu, da zdravstvena skupnost ni v svojem lanskem delovanju stopajala niti za ped naprej. Sicer pa „abstinenca“ na zadnjih sejah skupščine pove dovolj. Veliko besed so delegati povedali tudi poslovanju novega zdravstvenega centra. Še sedaj, ko je od ustanovitve centra minilo že dobro leto, se pojavljajo vprašanja o njegovi

gradivo o poslovanju zdravstvenega centra in mu nameni nekoliko več časa. V nadaljevanju zasedanja pa je beseda tekla še o samoupravnem sporazumu o osnovah planov občinskih zdravstvenih skupnosti občin Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Trebnje in regionalne zdravstvene skupnosti Novo mesto za obdobje 1976–1980, o samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah planov zdravstvenih skupnosti SRS v letih 1976–1980 in o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za varstvo zraka.

BOJAN BUDJA

Krive le stare mame?

Po skoraj triurni seji Občinskega odbora Zveze prijateljev mladine Novo mesto in koordinacijskega odbora za pripravo in izvedbo noveletnega praznovanja so postali dogodki zadnjih dni lanskega leta, namenjeni otroškemu pričakovanju dedka Mraza, mnogo jasnejši. Spomnimo se nekaj tednov nazaj, ko je nekaj, da ne rečemo mnogo naših mamic nergalo nad organizacijo in pripravo noveletne prireditve, namenjene otrokom do 10 let. Tudi naš list je poročal o tem dogodku, vendar

so predstavniki seje ostro obsodili to pisanje. Zakaj? Sklicujoč se na uspeh in pomembnost akcije, so udeleženci sestanka v en glas zagotovili, da je bilo delo dobro opravljeno. Šlo je za čim enotnejše praznovanje in obdarovanje otrok, ki je imelo v vseh krajevnih skupnostih in tudi Novem mestu presenetljivo velik odziv. Očitki so leteli le na slabo organiziranost, ko so zraven otrok na prireditve prihajali še bližnji in daljni sorodniki in tako naredili gnečo, ki je, vsaj po mnenju udeležencev sestanka, vrgla edino temno senco na potek akcije. Sicer pa so pionirski začetki akcije rodili pričakovane sadove, saj je bilo organiziranih 30 nastopov dedka Mraza v 22 krajih, v programih pa je sodelovalo približno 220 članov dramskih, baletnih in lutkovnih skupin. Resda, spodslaj je bil tudi v Dolenjskih

Toplicah, ko so za otroke pripravili igrice, dedka Mraza pa ni bilo nikoder. Naslednja ugotovitev udeležencev se je bila, da je nujno treba ob naslednjem praznovanju potegniti ločnico v programu po starostnih skupinah otrok, hkrati pa so se odločili tudi za novo organiziranost akcije: letošnja bo potekala po vseh desetih krajevnih skupnostih. In še to. Zamera je letela na štiri „črne ovce“, ki jih ni bilo na seznamu 96 delovnih organizacij, ki so prispevale denar za noveletno praznovanje: Cestno podjetje, Industrija obutve, Ela in Bor iz Dolenjskih Toplic. Iz vsega tega je torej razvidno, da je organizator zadovoljen s potekom lanske akcije. Še bolj pa bi verjetno bil, če bi otroci svoje stare mame in tete „pustili“ doma za zapečkom. Kajti le-te mečejo senco na potek letošnje akcije!

BOJAN BUDJA

Ena gospa je rekla, da se je zadnjič, ko so v otoški bazen natresli le preveč klora, pošteno zbala za svoj vid. Vprašuje, ali bi se lastniki bazena res tako radi otresli kopalcev?

PRVA POMOČ – V osnovnih šolah imajo vsako leto tečaje prve pomoči, pridobljeno znanje pa ob koncu ocenjujejo na tekmovnih ekip iz vse občine.

POBUDE ZA POBUDE DELEGATOV

Delegatska vprašanja in pobude bodo v občinski skupščini v Brežicah poslej obravnavali z večjo pozornostjo. V kolikor delegat ne bo dobil zadovoljivega odgovora na seji, bo po sklepu vseh treh zborov dobil pismen odgovor najpozneje v desetih dneh. To velja tudi za delegacijo in zbor, če vztraja pri zahtevi po pismenem pojasnilu. Pobude in predloge delegacij bo obravnaval izvršni svet skupščine vsakič na prvi naslednji seji.

PREDSTAVNIKI JAVNOSTI

V samoupravne organe zavoda za kulturo v Brežicah je občinska skupščina 8. februarja imenovala sedem članov: delegata inž. Petra Huisa z Gozdnega gospodarstva, delegatko trgovskega podjetja Posavje Cirilo Bajc, delegata Tovarne pohištva Mitka Škrbca. Iz zbora krajevnih skupnosti sta dve predstavnici, Stana Kunej iz Brezic in Cvetka Savnik iz Dobove, iz družbenopolitičnega zbora pa Zdravko Cerjak s Sel in Jožica Toplišek z Bizeljskega.

VEČ ZA DOLGOROČNO KREDITIRANJE

Za kreditiranje zasebnih obrtnikov in gostilničarjev v krški občini je Ljubljanska banka lani namenila 2 milijona dinarjev, od tega polovico za dolgoročno posojila. Za posojila na kratek rok ni bilo dovolj interesentov, zato so ostanek spremenili v dolgoročni kredit. Razen tega je kreditirala krške obrtnike tudi Beograjska banka. Namenila jim je 2 milijona dinarjev za dolgoročno posojila in ta so skoraj vsa že razdeljena. V občini menijo, da bi tudi letos potrebovali za kreditiranje obrti enako vsoto kot lani. Posojila naj bi bila namenjena predvsem deficitarnim strokam.

PRETRGANA POVEZANOST

Skupine delavcev za republiško skupščino se pritožujejo, da programi niso usklajeni, da v republiki pogosto prej obravnavajo nekatere zadeve kot v občini in da zato težko pridejo do ustreznih stališč v svojem okolju. Še bolj velja to za zvezo, za kar ne dobijo niti materialov. Razen tega delegacije pogosto postavljajo vprašanje, za katera področja naj dobe stališča širšega kroga občanov, kdaj naj zahtevajo zbere in kdaj zadostuje ožji krog ljudi.

POSEBEJ ZA BORCE

Občinskemu odboru ZZZB NOV je končno uspelo zaključiti prizadevanja, da bi bili njihovi člani deležni kar se da skrbnega zdravstvenega varstva. Po dogovoru z zdravstvenimi delavci bosta od 1. februarja naprej v Krškem in na Senovem po en dan v tednu nekaj ur na voljo dva zdravnika z gnoj za nekdajne borce.

Kaj bode v oči v naselju „jedsrke“

Delavce, ki stanujejo v naselju na gradbišču jedsrke elektrarne v Krškem, motijo številne pomanjkljivosti in jim po pravici vzbujajo nejevoljo. Tako na primer še zdaj nimajo vodovoda, poti po naselju so neurejene, o zelenicah ni sledu, pogrešajo pa tudi trgovino, saj ne morejo po vsako malenkost v Krško. Zveze z mestom so slabe, pa četudi bi jih bilo več, jim ne morejo odreči prodajalne in bifeja.

Letošnjo zimo so se delavci pritoževali nad slabim ogrevanjem. S prehrano prav tako niso zadovoljni in upajo, da bo ta v kratkem izboljšala. Na gradbišču imajo sicer splošno ambulanto, zelo radi pa bi imeli tudi zobo-zdravnika, saj takole v pol leta ali letu dni morajo prej ali slej iskati njegovo pomoč.

Ko so te pomanjkljivosti obravnavali na nedavnem sindikalnem sestanku, ki ga je z vsemi izvajalci sklical občinski sindikalni svet Krško, se niso zadovoljili s splošnimi sklepi, ampak so natančno določili, kdo in do kdaj je dolžan poskrbeti za ureditev razmer v tem delavskem naselju.

Tako mora biti vodovod zgrajen do 15. aprila. Ta je namreč vezan na gradnjo zasavske ceste, ki bo po pogodbi s Hidroelektrarno končana do konca marca. Možno pa je napeljati vodo tudi čez vojaški most na Savi. Za vodovod mora torej poskrbeti JE Krško, Hidroelektra, komunalno podjetje Kostak.

Trgovino in bife bo odprla Preskrba iz Krškega najpozneje do 20. februarja. Zmogljivosti ogrevalnih naprav bo do oktobra povečal Gradis, za kar je seveda odgovoren tudi investitor. Ta mora razen tega do maja urediti parkirišča, zelenice in poti v naselju.

S 1. junijem nameravajo v Celulozi nekaj ur v tednu sprejemati v zobo-zdravstveni ambulanti izključno delavce z gradbišča jedsrke, prej pa se bodo še dogovorili glede financiranja. Do 1. marca naj bi dobilo naselje redne avtobusne zveze s Krškimi vsakič 30 minut.

Roki so obvezni za vse, izvajalci so jih sprejeli, prav tako investitor, tonej naj bi se izboljšave zvrstile po tekočem traku.

JOŽICA TEPPEY

Plamenica je zagorela

Festivalno plamenico so tokrat v Kostanjevici prižgali veliko prej kot običajno. Z njo so označili pričetek 22. prireditvene sezone „Dolenjskega kulturnega festivala“, ki je prinesla tokrat razstavo monotipij letošnjega Prešernovega nagrajenca Borisa Kobeta.

Po že nepisanim pravilu bo tudi tokrat največ prinesel likovno-razstavni del programa.

Po uvodni prireditvi se bo v Lamutovem likovnem salonu zvrstilo še sedem razstav. Z imeni Vide Fakin, Šalamuna, Ludvika Pandurja in rojaka iz avstrijske Koroške Omana se bomo v Kostanjevici tokrat srečali prvič, druge prireditve pa bodo srečanja z že znanimi gosti. Festival pripravila še retrospektivo Zorana Didka, ponovno srečanje z grafičnim ustvarjanjem jugoslovanskih pionirjev, za vrhunec razstavne sezone pa obsežno retrospektivo Vladimira Lamuta, katerega delo bodo predstavile najbrž kar tri vzporedne razstave.

Medtem ko je likovna razstavna sezona začrtana tako z imeni kot z datumi otvoritev razstav, pa lahko o ostalih festivalnih prireditvah govorimo za enkrat le „okvirno“. Tako obetajo ponovno nastope vseh slovenskih poklicnih gledališč, ki bodo prišla na oder kulturnega doma z najboljšimi lanskimi ali letošnjimi predstavami. Imena orglarja Huberta Berganta pa svetovnoznanih opernih solistov Ljiljane Molnar-Talajic in Krunoslava Cigoja obetajo vrhunske glasbene užitke.

Sicer pa naj ob naštevanju vsega, kar bo prinesla 22. prireditvena sezona, omenimo še stivalovo založniško dejavnost. Prav te dni je izšla že lani napovedana knjizica poezij rojaka Prekopa Franca Cvelbarja, ki je z naslovom „Moji kraji“ počastila 50-letnico njegove smrti. Zbirki dolenjskih literatov pa obetajo še knjigo pesmi Janeza Kolenca. Dodajmo še to, da bo „Dolenjski kulturni festival“ nadaljeval akcijo „Gledališče gosteh“, s katero so že lani lani po vsej občini veliko priznanih jubileju.

Da bi bil videz krškega v kulturnem letu čim lepši, predlaga društvo mestnega turističnega društva tekmovanje občanov v hortikulturnem urejanju vrtov, zunanjski poslopji in čisto celotnega območja njihovih prebivališč. Taka tekmovanja so bila v bližnji preteklosti pogosta, ob 500-letnici mestnih praznov pa bi prav gotovo v še večji meri pritegnila občane k sodelovanju in toliko zaradi nagrad, pač pa zaradi prepričanja, da bi bilo lepo ob njihovo najlepše darilo mestnega jubileju.

TEKMOVANJE

Da bi bil videz krškega v kulturnem letu čim lepši, predlaga društvo mestnega turističnega društva tekmovanje občanov v hortikulturnem urejanju vrtov, zunanjski poslopji in čisto celotnega območja njihovih prebivališč. Taka tekmovanja so bila v bližnji preteklosti pogosta, ob 500-letnici mestnih praznov pa bi prav gotovo v še večji meri pritegnila občane k sodelovanju in toliko zaradi nagrad, pač pa zaradi prepričanja, da bi bilo lepo ob njihovo najlepše darilo mestnega jubileju.

TOŽILSTVO BO POROČALO

Zbori krške občinske skupščine se bodo sestali 24. februarja na svojem delu jim bodo poročali občinsko sodišče Krško, Javno pravno stvo Brežice in javno pravno stvo Brežice in javno pravno stvo Celje. Vsak zbor zase bo obravnaval sprejel delovni program tekočega leta. Tokrat bo prišlo na vrsto tudi poročilo o razmerah v sebnih obrti v občini. Sprejeli bodo več sklepov za njen razvoj v skladu s družbenim dogovorom o poslovanju in razvijanju malega gospodarstva in možnostmi, ki jih odpre temu področju zakon o zdravstvenem delu.

„Plačevali smo nedelavnost“

S sanacijo se normalizirajo razmere v Tovarni prikolic IMV in zmanjšujejo izgube – Ali je bilo na to res treba čakati tri leta?

Za Tovarno avtomobilskih prikolic IMV v Brežicah se je tudi minulo poslovno leto slabo izteklo, in čeprav natančnih podatkov še ni, v občini računajo, da bo izguba v tem kolektivu največja. „Stvari gredo na boljše, odkar uresničujemo sanacijski program,“ je na zadnji seji komiteja občinske konference ZK zagotovil delavec tozda IMV Franc Novak in omenil, da so prej plačevali nedelavnost.

Po stari sistemizaciji so imeli do septembra lani 189 proizvodnih delavcev in 120 režijskih delavcev. Potem so z ukinitvijo precejšnjega števila režijskih mest spremenili neustrezno razmerje in „odvečne“ delavce zaposlili v Novem mestu. Izgube se manjšajo iz meseca v mesec.

Ob tem se upravičeno vprašamo, kdo vse je odgovoren za tako dolgo životarjenje, za nevdružne razmere, ki se vlečejo že tri leta in več. Zveza komunistov se je sicer nekajkrat angažirala, vendar brez posebnega uspeha. Stvarem ni prišla do dna. Tudi rezultati posameznih kadrovskih rešitev niso pripeljali naprej. Kaže, da je bila ZK premalo odločna, saj so bili sprejeti dobri sklepi, vendar jih niso uresničili. Sindikat je popolnoma odpovedal. S slabostmi ni obračunal. Tako so kolektivu lahko še naprej očitali, da slabo dela, in tri leta zapovrstjo so drugi tozdi pokrivali njegove izgube.

Proizvodnja je bila slabo organizirana, kar so zdaj popravili. Toda ali ne bi mogli ukrepati že prej? Čakanje ni nikomur koristilo. V brežiškem tozdu je bilo ogromno škarta in neodgovornega ravnanja z materialom, proizvodnja je iz meseca v mesec močno nihala, delavcem pa se pri osebnih dohodkih ni prav nič poznalo, če je bil kdo bolj prizadeven od drugih, če je delal dobro ali slabo. Zaradi tega so mnogi odhajali drugam. Razmere se počasi normalizirajo. Nesporazumov pa bo

manj, če bodo računi med tozdi čisti, če bodo dohodkovni odnosi urejeni tako, da ne bodo vzbujali dvomov. To pomeni, da si morajo delavci zagotoviti več informacij, več evidenc, ki jim bodo na razumljiv način prikazale, kako delajo, koliko ustvarjajo.

JOŽICA TEPPEY

Podpore vsem, ki jo zaslužijo

Krajevne skupnosti na podeželju se hitreje osamosvajajo kot v mestu, pri čemer brežiška občina najbrž ni izjema. Interese uspešno povezujejo in znajo pritegniti občane k odločanju. Pa še bolj bi jih lahko, če bi hitreje urejevali njihovo financiranje, kar velja zlasti za financiranje mestne krajevne skupnosti. Ljudje večinoma sploh ne vedo, od kod denar za posamezne izdatke.

Napredek krajevnih skupnosti bo vedno bolj odvisen od povezave z združenim delom, saj delavci lahko odločilno vplivajo na razvoj. Čut solidarnosti je pri njih dovolj razvit, da bodo posnemali zglede sosedov, kjer s pomočjo delovnih kolektivov urejajo tudi odročne kraje, kjer daleč naokoli ni nobenega obrata oziroma tozda.

Prizadevanja krajanov so doslej najbolj razgibali komunalni problemi, tam, kjer imajo ceste in vodovode že urejene, pa se usmerjajo na druga področja in širijo svoj vpliv na otroško varstvo, šolstvo, zdravstvo, na urejanje prostorov za športno dejavnost, medtem ko se interesi za kulturno dejavnost rojevajo bolj poredko, največ na podeželju kot oblika podpore kulturno-prosvetnim društvom. V mestu so take težnje redke lastovke. Vsi se zanašajo na to, da za kulturo skrbijo profesionalne ustanove.

Pripravljenost za sofinanciranje raznih krajevnih akcij izstopa zlasti na vasi, kjer ljudje iz svojih žepov izdatno prispevajo za vodo, ceste ipd. Razen dveh občinskih samoprispevkov si ponekod nalagajo dodatna bremena ne le v krajevnih skupnostih, ampak celo v posameznih vaseh. Za vaščane, ki so tako prizadevni, je velika krajevna skupnost celo ovira, zato bi ponekod kazalo ustanoviti manjše ter pustiti ustvarjalnosti občanov prosto pot.

JOŽICA TEPPEY

Novo v Brežicah

PET NOVIH ODBOROV – Da bi delegatom olajšali delo in jim omogočili neposrednejše odločanje, bodo na prvi naslednji občinski seji razpravljali o ustanovitvi novih skupščinskih teles. To so odbor za družbenoekonomske odnose, odbor za lokalna in regionalna vprašanja, odbor za družbenoekonomske razvoj, odbor za urbanizacijo, komunalno in stanovanjsko dejavnost ter varstvo okolja in odbor za proračun in finance. To bodo odbori vseh treh zborov, ki bodo posredovali delegatom svoja strokovna stališča o predlogih za odloke, ki jih bo sprejemala skupščina. Odbore naj bi sestavljali delegati občinske skupščine, po potrebi pa bodo vključili v sodelovanje strokovnjake z raznih področij.

povzročajo, trpijo vsi, saj morajo most nešteto popravljati. Lahko se celo zgodi, da ga bodo spet morali za nekaj časa zapreti, kot se je to pripetilo in so potniki z avtobusov pešačili na drugo stran reke.

VELIKI VZPONI – Kmetje si tudi v hribovskih vaseh kupujejo stroje, toda že takoj se srečujejo z velikimi ovirami. Na Bizeljskem so poti od glavne ceste do kmetije, od sosedov do sosedov izredno slabe in predvsem prestrne. Zato se dogajajo številne nesreče, saj vzponi ponekod dosega tudi do 40 procentov. Še tako izurjen traktorist se ob slabem vremenu težko izogne nezgodi, kaj šele ljudje, ki so komaj sedli za volan in ki razen tega niso več rosnio mladi.

NOVI NASADI – Brežiška Agraria bo letos obnovila šest in pol hektara hmeljevih nasadov, v načrtu pa ima tudi obnovo dvajsetih hektarov sadnih plantaž. Usmerja se na gojitve breskev, hrušk in na hmeljarstvo, razvija pa tudi gojitve jagodičevja, na svojih nasadih in v kooperaciji.

KMALU NOV MOST – Most čez Krko v Krški vasi mora vzdržati veliko težje tovore, kot je označeno na prometnem znaku. Ceravno je v kritičnem stanju, se vozniki težkih kamionov ne ozirajo na predpise. Meni nič tebi nič zapeljejo čez most. Do zdaj se je zanje vse srečno končalo, toda škodo, ki jo s tem

OBRT, KI UMIRA – 1969. leta so imeli v krški občini evidentne še tri kovače in tri vajence, lani pa nobenega več. Ta položaj malo donša, čeprav kovače pogrešajo zlasti na podeželju. Ljudje pridre prav vsakdo, ki si je pridobil nekaj tega znanja, kot na primer tale gorjanski kovač. (Foto: Jožica Teppey)

Krške novice

SREČANJE Z LITERATI – Za slovenski kulturni praznik so pred tednom dni pripravili v dvorani krškega DPD „Svoboda“ literarni večer, ki so ga izpolnili Mira Mihelič, Anton Ingolič, Peter Levec in Tone Pavček. V programu so sodelovali še učenci krške glasbene šole in moški pevski zbor DPD Svoboda iz Brestanice.

DOLOČILI DATUM – Na zadnji seji so člani predsedstva OK SZDL sklenili, da bo tradicionalno srečanje aktivistov in nekdanjih borcev Kozjanskega okrožja tokrat 22. julija na Senovem. Da bi prireditev, ki bo hkrati osrednja proslava obletnice prihoda tovariša Tita na čelo komunistične partije Jugoslavije, ostala vsem udeležencem v najlepšem spominu, so imenovali prireditveni odbor in člane posameznih komisij.

NOVA PRIDOBITEV – V okviru prireditve za senovski krajevni praznik so 5. februarja na Bohorju pri planinski koči slovesno odprli prvo

smučarsko vlečnico na tem območju. Dolga je okoli 140 metrov, postavili pa so jo na teren, ki omogoča smuko začetnikom in že bolj izkušnim smučarjem. Vrednost objekta je okoli 120.000 dinarjev, denar pa so prispevali: senovska in brežična krajevna skupnost, senovska delovne organizacije, pa tudi lokalna SOP in brestaniška „Elektrarna“.

AKCIJSKI PROGRAM – Koli občinska skupščina, njen izvršni svet ter občinske družbenopolitične organizacije bodo poslej usklajevali svojo dejavnost s četrtletnimi akcijskimi programi. Prvega, ki so ga sprejeli ob koncu januarja, so že pričeli uresničevati. Med pomembnejšimi akcijami, ki jih načrtujejo do konca marca, so priprave na praznik mostu čez Savo v Brestanici, ustanovitev samoupravnih interesnih skupnosti za komunalno dejavnost in praznikovo varstvo ter pričetek javne razprave o zagotavljanju pogojev za tretji razvoj kmetijstva in napredku podeželja.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Mentorjev poleg strokovnega dela ne bodo obremenjevali z organizacijskim

Vrsto let je v Trebnjem uspešno delalo kulturno-prosvetno društvo „Josip Jurčič“; mnogim so še v spominu uspešne dramske predstave. Kulturna skupnost je zadnja leta dajala pobudo za ponovno ustanovitve društva. To se je slednjič tudi zgodilo. Ustanovni občni zbor je bil 3. februarja. Društvo so tokrat poimenovali po Pavlu Golii.

O ustanovitvi društva so obvestili udeležence proslave ob našem kulturnem prazniku predzadnji tork v Trebnjem. To je bil poziv, ki še velja, vsem, ki čutijo željo in veselje do amaterskega kulturnega udejstvovanja. Kot pravi predsednik novoustanovljenega društva Franc Polanko, nameravajo imeti več sekcij. Mešani pevski zbor že uspešno dela. Če se jim bo posrečilo pritegniti še pevce iz Šentovrenca, ki so ostali brez pevovodje, bi lahko ustanovili še samostojni moški zbor. Mladinska dramska sekcija se je že predstavila z nastopi, na trebanjski osnovni šoli pa imajo vrsto mladih literatov. Ustanoviti nameravajo tudi folklorno sekcijo.

Društvo je zaenkrat brez pravega prostora. Dvorana, kakršna je, ne ustreza več današnjim

potrebam. „Akcijski Človek-delo-kultura moramo razumeti tudi kot delovno nalogo za za-

govne konference SZDL, mladinske organizacije in krajevne skupnosti, ne le ljudi, zavzetih za kulturo. Dejavnost društva želimo raztegniti na vse štiri krajevne skupnosti, poleg Trebnjega še na Doljno Nemško vas, Štefan in Račje selo,“ meni predsednik Polanko.

Zaenkrat gre posebno zboru na roko s prostorom trebanjska osnovna šola, kljub znani stiski.

gotovitev ustreznih pogojev za delo. Ravno zato si pri delu društva želimo tudi pomoč kra-

PREDANI PETJU

V počastitev 8. februarja, slovenskega kulturnega praznika, so na proslavi na Mirni minuli petek podelili Gallusove značke številnim članom mirenskega moškega pevskega zbora. Priznanja so prejeli: Karel Pirc, Anton Velikonja in Viljem Kralj (ti trije pojejo že 29 let) Engelbert Škufca (28 let), Ignac Marn (25), Anton Zidar (23), Jože Markič (17), Jože Zorenč (20), Alojz Jarc (14), Ferdinand Krnc (13), Stane Peček — pevovodja (11), Jože Brate (8), Milan Meserko (7). Priznanje so podelili tudi dolgoletnim članoma, ki sta zaradi bolezni morala zbor zapustiti: Alojzu Medvedu in Venetu Vidmarju.

VZORČNA OBČINA

Posebna strokovna skupina pri republiški konferenci SZDL je trebanjsko občino izbrala za analizo delovanja delegatskega sistema v okviru posebne raziskovalne naloge. O tem je bilo v ponedeljek v Trebnjem posvetovanje s predstavniki družbenopolitičnega življenja občine.

ZAMUDNIKI

Do konca januarja naj bi bile opravljene sindikalne skupščine. Do sredine minulega tedna so bili na dolgo do te akcije še v mokronoški Zmagi in Iskrji, Donitu, Labodu, Tregradu, KPD Dob, Dani in Kolinski. Ponekod želijo to opraviti hkrati z zbori delavcev, kjer bodo obravnavali zaključne račune. Za odlaganje niti niso v vseh primerih krivi premalo odločni predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij.

ZUPANOVA MICKA V ŠENTRUPERTU

Mladi v Šentrupertu se pripravljajo na uprizoritev Linhartove Zupanove Micke. Vaje potekajo lahko le ob koncu tedna, a imajo še takrat precejšnje težave, ker vedno kdo manjka. Prizadevajo si, da bi lahko nastopili že 8. marca.

Lažje do branja

V Mokronogu urejena knjižnica — Nove knjige

Ob slovenskem kulturnem prazniku so v Mokronogu odprli preurejeno knjižnico. Za svojo dejavnost ima posej na voljo prostor nekdanjega kluba v prosvetnem domu. Knjige so poslej pregledno razvrščene v novih omarah, bralci imajo do njih prost pristop. „Prej so bile naložene kar po delovni mizi ali v več vrstah po omarah,“ pripoveduje učiteljica Marija Murenc, ki je tudi knjižničarka.

Kot pravi, je povsem novih okrog 300 knjig, za večino Mokronožanov in okoličanov bo po svoje novost vseh 1.000 knjig, s katerimi so zadnja leta dopolnili fond 1.000 knjig, kolikor jih je imelo Prosvetno društvo Emil Adamič. Sedanja knjižnica je plod dveletnih prizadevanj trebanjske matične knjižnice. S skrbnim gospodarjenjem so nizali knjigo na knjigo. Ko so naročili nove

omare za trebanjsko knjižnico, so računali tudi na Mokronog. Sedaj imajo podobne načrte za Šentrupert. Mokronoška knjižnica je odprta ob petkih od 17. do 19. ure. Če bo treba, bodo razmislili tudi o daljšem poslovanju.

KONKURENCA NA 8 KM — Boj za naročila med izvajalci gradenj klenjenih montažnih objektov je hud. Pri mirenski Kolinski postavlja novo skladišče mostarski Soko.

Iz kraja v kraj

METLA TUDI V TREBNJEM — Za deratizacijo glodalcev po večjih krajih občine bo samo Trebnje deležno še „deratizacije gledalcev“, kot obeta lepak ljubljanskega kabareta Metla za Tofovega Dobrega vojaka Švejka v tretji svetovni reformi. Ta prilžnost se bo ponudila v trebanjskem prosvetnem domu 5. marca ob 19. uri.

NOVI ZVOKI — Ob otvoritvi knjižnice v Mokronogu se je izkazal nov mladinski ansambel. Nekaj podobnega imajo tudi v Trebnjem. Ljubitelji sodobnejših ritmov so seglj sami v žep za nabavo precej dragih glasbil.

DRUG PROSTOR — Tudi šentruperska knjižnica dela v neprimernih prostorih. Do večjega prostora bi radi prišli v dogovoru s trebanjsko Kmetijsko zadrugo.

ZLOBNEŽI? — Na Rakovniku ugotavljajo, da pri hišah skoraj ni več mačkov, ker vse prepogosto najdejo smrt pod kolesi avtomobilov

na cesti, ki drži skozi vas. Marsikateri gospodar je prepričan, da se mora prenekateri avtomobilist presneto potruditi, da dobi žival pod kolesa. Če bi se raje lotili miši, bi imeli lahko še več „športnega“ užitka!

OGLEDALO STANOVALCEV — Močan veter minuli teden je imel v Trebnjem spet opraviti z mnogo papirja in druge nesnage. Nenavadno se sliši, da je bilo največ tega okrog bloka, kjer bi človek mislil, da stanovalci v njem kaj dajo na red in morda le polnjijo smetnjake. Tako pa je vse letelo po zraku ravno okrog bloka, kjer je pisarna Društva upokojencev.

MOŽJE, NA PLAN! — Mirenski Partizan in šola sta pokazala dobro voljo z vodenjem rekreacijske telovadbe v šolski telodavnici. Zal močnejši spol vse preslabo izkorišča to priliko. Dogaja se, da jih pride tudi le po šest. Udeležba žensk je dosti bolj zgledna.

ODRSKI KRST — Na proslavi slovenskega kulturnega praznika v Sevnici je dramska skupina sevniske osnovne šole uprizorila Županovo Micko. Mladi igralci so v glavnem prvič nastopili na odru, aplavz polne dvorane pa jim je lahko v dobro nadaljnjo vzpodbudo. Amaterska kultura v mestu ima spet skupino več. (Foto: Železnik)

Vsakdo naj bo srečen v poklicu

Do konca meseca predhodni vpisi za nadaljnje šolanje med učenci 8. razredov — Svetovalna služba skupnosti za zaposlovanje voljna pomagati

Do konca meseca naj bi učenci 8. razredov osnovnih šol izpolnili tako imenovano predhodno prijavo za vpis v nadaljnje šole. S tem ukrepom se bo mogoče izogniti marsikaterim zapletom po končanem šolanju.

Strokovna služba pri celjski skupnosti za zaposlovanje je v posebni analizi ob lani izraženih poklicnih namerah in dejanski vključitvi v nadaljnje šolanje ugotovila veliko odstopanje. Od 200 učencev, zajetih v vzorec, se je odločilo za prvotno izbrano šolo le 5 odst. učencev, 52 odst. učencev se je odločilo za manj zahtevne šole, kot so prvotno izrazili svojo namero, v drugo šolo približno enakega ranga pa 41 odst. Vse to, kot meni psiholog pri tej službi Anton Koren, daje misliti, da so učenci srečevali z nemajhnimi težavami. Bodisi šole niso mogle sprejeti vseh ali pa so se premislili zaradi oddaljenosti, materialnih razmer ali neresno izraženih namer.

Skupnost za zaposlovanje je pripravila informacije o vseh

srednjih šolah. Tudi šole same so morale poslati podatke. Namere učencev in možnosti srednjih in poklicnih šol, da jih tudi dejansko lahko sprejmejo, bo služba proučila v marcu. Do maja naj bi bilo nato opravljeno usklajevanje, tako da bo na voljo še nekaj časa za temeljitejše posvetovanje učencev glede morebitne preusmeritve v skladu z željami in sposobnostmi.

Pri skupnosti za zaposlovanje se zavedajo, da je ta predhodni vpis šole prvi korak k organizirani obliki izbire pravega poklica. Naslednji korak bo usklajevanje z gospodarstvom. Ne glede na izpolnjevanje obrazcev za predhodni vpis je psiholog na voljo tudi v pisarni sevniske izpostave (stara občina) vsako sredo od 7. do 13.

ure. V dosedanjih akcijah na sevniski osnovni šoli so starši tudi za vprašanje poklicnega usmerjanja pokazali veliko zanimanja, kar obeta lep uspeh.

A. ŽELEZNIK

Dobro leto

Sevniška Tovarna konstrukcij priznana na trgu

Tovarna konstrukcij v Sevnici, ki dela kot tozdr trboveljske Strojne tovarne, ima za seboj uspešno poslovno leto. Dokončno sliko bo dal še zaključni račun, vendar načrtujejo že 20-odst. povečanje proizvodnega načrta za letos. Še leta 1969 je znašala realizacija 1,78 milijona dinarjev, letos naj bi naredili za 50 milijonov.

Prizadevanja za udržitvev proizvodnega programa so vsekakor odločilno pripomogli k uspehu. Izdelujejo naprave za transport raznega materiala, sejanje in drobljenje rude in podobno. Eno največjih lanskih naročil je bilo delo na transportnih napravah in drugih konstrukcijah na gradbišču četrte šoštanjske termocentrale. Priporočila švicarske firme, v okviru katere je bil tudi njihov posel, so lepo priznanje.

Združitev s trboveljsko Strojno tovarno je bila po mnenju direktorja inž. Staneta Blaznika rešitev za sevniško tovarno, da ni utonila v poplavi raznih kovinskih obratov. Ravno tako nadvse ugodno ocenjuje dohodkovne odnose z matičnim podjetjem. Težave so širše, predvsem pri sodelovanju s sosednjimi republikami, kjer je izredno težko dobiti ustrezne profile iz zeniške železarnice. Pri sodelovanju v okviru Združenega podjetja za strojogradnjo v republikah in jeseniško železarno ni težav. Rudniki iz drugih republik naročajo v glavnem le zahtevnejše pogonske strojne dele, ostalo pa skušajo narediti doma. Čeprav je v vseh dokumentih v državi trg opredeljen kot odprt, je marsikje čutili zapiranje.

A. Ž.

RAZPIS ZA SOLIDARNOSTNA STANOVANJA IN POSOJILA

Enota za družbeno pomoč pri stanovanjski skupnosti razpisuje 5. natečaj za nova solidarnostna stanovanja. Predvidoma maja bo v stolpnici na Trgu svobode v Sevnici vselijih pet enosobnih stanovanj v velikosti 33,80 kvadratnega metra. V krmeljskem deseterčku je že vseljivo eno tako stanovanje. Ta stanovanja so namenjena družinam in občanom z nižjimi dohodki, mladim družinam in upokojevcem. Delavci lahko oddajo prošnje v svojih delovnih organizacijah, nezaposleni in socialno šibki pri skupnosti za socialno varstvo občine, upokojeenci pri svojem društvu, delavci pri zasebnikih pa neposredno na stanovanjsko skupnost. Končni rok za zbiranje vlog je 10. marec. Do istega roka poteče tudi sprejemanje prošnje za posojila pri nakupu in gradnji blokovskih in najemnih stanovanj, nakupu etažnih stanovanj v blokkih, za gradnjo in obnovo zasebnih stanovanj, ter pripravo stavbnih zemljišč.

ZADNJE GOSTOVANJE

Jutri ob 19.30 bo v dvorani sevniskega Gasilskega doma zadnje gostovanje v tej sezoni v okviru gledališkega abonmaja. Člani Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja bodo uprizorili Salamonske čarovnice.

Tehnika priteguje mlade

Sevniška organizacija za tehnično kulturo med najuspešnejšimi v Posavju in Zasavju

V tork se je sestel odbor organizacije za tehnično kulturo v sevniški občini. Vodje posameznih sekcij so podali izčrpana poročila o dejavnosti.

Kljub vrsti prizadevanj in podpori občinske konference SZDL bo, kot vse kaže, organizacija v tem letu v precejšnjih denarnih težavah. Finaniranje po samoupravnem sporazumu z interesnimi skupnostmi še ni povsem zažvelo. Lani se je najlepše odrezala kulturna skupnost, ki je prispevala 26.000 dinarjev, telesnodinarnje, izobraževalna skupnost pa le 9.000 dinarjev. Sklad za ljudsko obrambo je primaknil 30.000 dinarjev. Vnaprej bodo imeli največje težave z izobraževalno skupnostjo.

Posamezne sekcije so zimski čas dobro izkoristile za izobraževanje. Radioamaterji imajo tečaj za operaterje in konstruktorje. Posamezni člani prebijajo pri oddajniku v klubu tudi cele noči. V posebno čisti in konkurenci 70 radioklubskih postaj in v glavnem še enkrat toliko privatnih postaj.

Člani astronavično-raketarskega

kluba Vega so zimske počitnice izkoristili za modelarstvo. V marcu bo v Sevnici veliko srečanje strokovnjakov iz vse države, ki bo prvo te vrste v Sloveniji. Spomladi bo v Sevnici republiško prvenstvo ob 20-letnici teh klubov v Sloveniji. Astronomska sekcija ima v načrtu nabavo močnega britanskega teleskopa iz republiških virov. Nekateri govorijo že kar o pravcati zvezdarni v Sevnici.

Člani fotokluba so zaradi pomanjkanja prostora v glavnem prisiljeni na individualno delo. Vseeno se strnejo ob razstavah in drugih akcijah. Med najuspešnejšimi je bila lanska razstava ob tednu Komunista na temo „Delavec“ v galeriji na gradu. Letos nameravajo za kulturno skupnost v občini posneti vse kulturne spomenike. Zaenkrat pri raziskovalni skupnosti niso našli na razumevanje. Odpravili so jih prav banalno: „Ko boste kaj iznašli, pridite!“

A. Ž.

Sevniški paberki

OB STRANI — V akciji zbiranja prapevkov za modernizacijo ceste proti Malkovcu so člani gradbenega odbora v glavnem povsod našli na razumevanje. Od nekaterih hiš v Trzličju, kjer gospodarji močno protestujejo do dela z otroki, se lahko morali oditi praznih rok. Predsednik trziške krajevne skupnosti je dal lep zgled, prispeval je 10.000 dinarjev.

PRILŽNOST ZA ŠTUDENTE — Društvo prijateljev mladine v Sevnici išče več vodnikov za delo z mladino v koloniji v Izoli. Kdor ima veselje do dela z otroki, se lahko prijavi pri pomočnici ravnateljice sevniske osnovne šole tov. Brinovčevi. Kolonija bo od 20. junija do 5. julija.

VRTAČE — Blizu železniške postaje v Sevnici na dovozu k novi namopostrežbi Trgovskega podjetja

na Trgu svobode sta precej globoki udorini. Tisto pri trgovini ponavadi zalije še blatna brozga in jo skrrije pred bolj ali manj srečnimi voznički, odvisno pač od tega, če zapelje naravnost vanjo ali ne.

GOZDNA CESTA — Tovornjaki Gozdnega gospodarstva se, kot izgleda, da, še kar uspešno ubadajo z blatom na svojem ležarinskem prostoru ob progi. Bolj nerodno je, ker se z nanašanjem blata tudi glavna sevniška vpadnica vse bolj spreminja v gozdno pot.

VESELJE ZA NAJMLAJŠE — V tork so gostovali v sevniški občini ljubljanski lutkarji. Z igrico Lutke strička Jurija so najprej gostovali v dvorani sevniskega Partizana, nato v boštanjki osnovni šoli in popoldne še v Krmelju.

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

Dolg do skupne stvari

Ob sprejetju zadnjega referenduma v občini Trebnje je gospodarstvo sprejelo še poseben samoupravni sporazum o združevanju dela dohodka za izvajanje programa šolskih in komunalnih objektov v višini 1 odst. od dohodka. Ker delovne organizacije tega denarja v preteklosti niso redno odvajale, je koordinacijski odbor pri občinski skupščini nazadnje vključil v družbeni dogovor o sredstvih interesnih skupnosti stopnjo 0,80 od bruto osebnih dohodkov vseh zaposlenih v korist naložb v šolstvu. Prvotni 1-odstotni prispevek so s tem ukinili.

Sam pregled po delovnih organizacijah in poravnane obveznosti po prvotnem 1-odstotnem prispevku do vključno leta 1976 daje sicer pestro sliko, v glavnem pa bije v oči slabo poravnavanje obveznosti v preteklosti. Najbolje je bilo leta 1974, v prvem letu tega obdobja. Le mirensko Gradbeno opekarstvo podjetje in nekdanje trebanjsko Komunalno obrtno podjetje sta poravnali svojo obveznost v vseh treh letih!

Upravičeno se zastavlja vprašanje, kaj je z ostalimi. Kot je bilo ugotovljeno tudi na zadnji seji občinske skupščine, lahko pomeni že enoletni izpad denar za eno telovadnico. Predstavniki izobraževalne skupnosti so obiskali vse direktorje in jih vprašali za ta sredstva. Tudi na sestanku direktorjev na povabilo predsednika izvršnega sveta so opozorili na to vprašanje. Prav gotovo je treba poravnati tudi domače samoupravno sprejete obveznosti. Ker je program gradnje šolskih objektov v velikem zaostanku, je vsak izpad še toliko bolj boleč. Res je tudi, da kjer ni denarja, kot pravi pregovor, še vojska ne vzame. Kako je s tem, bo vidno ob bližnjih razpravah o zaključnih računih. Zato je ravno sedaj spet pravi čas za razmislek o tem.

A. ŽELEZNIK

TURISTIČNI PROSPEKT OBČINE MAJA

Z zagrebškim podjetjem je dogovorjen natis turističnega vodnika po trebanjski občini. Na treh listih naj bi bile predstavljene značilnosti občine, zgodovinski spomeniki, v sredini panorame industrijskih centrov, zemljevid, možnosti za lov, ribolov in rekreacijo. Prospekt bo natisnjen v nakladi 30.000 izvodov in naj bi bil na-rejen do 1. maja.

TREBANJSKE NOVICE

Trebanjske ploščice tudi na tuje

V Račjem selu pri Trebnjem poslej izdelujejo tudi glazirane keramične ploščice

Julija bo poteklo enoletno obdobje poskusnega obratovanja Industrije gradbene keramike v Račjem selu pri Trebnjem. Tovarna je s suhim vtiskavanjem glazure v glineno maso tehnološko edinstvena v državi. V minulem in v tem mesecu uvajajo tudi proizvodnjo glaziranih ploščic.

Po proizvodnem programu letos tovarna zaradi tega prehoda v drugem polletju še ne bo mogla izkoristiti vseh zmogljivosti. Na dan naredijo 2.000 kvadratnih metrov ploščic; v enem letu naj bi zapustilo tekoči trak 670.000 kvadratnih metrov ploščic. Proizvodnja teče noč in dan, v treh izmenah, nepretrgoma ob nedeljah in praznikih. Ta proizvodnja naj bi bila po sedanjih cenah vredna 140 milijonov dinarjev. Po vsej verjetnosti ne bodo izde-

lovali le najdražjih vrst ploščic z glazuro, temveč tudi brez nje, zato naj bi znašala vrednost proizvodnje okrog 120 milijonov. Letos računajo že tudi na izvoz keramičnih ploščic v Zvezno republiko Nemčijo.

V novi tovarni mislijo tudi na izdelovanje okrasnih keramičnih izdelkov. Ravno za to proučujejo še druge vrste glin v okolici Trebnjega in Račjega sela. Na treh krajih so že sami opravili raziskave, za nadaljnje

raziskave pa so podpisali pogodbo z Zavodom za raziskavo materialov v Ljubljani. Zaloge glin za keramične ploščice so ocenili na več sto let. Direktor inž. Brezovar je ugodno ocenil tudi prizadevanja Mirenčana Huberta Dukoviča za izdelavo domače glazure za keramične ploščice. Sedaj delajo z uvoženimi sestavnimi. Pri uvozu ne manjka administrativnih zapletov.

V tem letu nameravajo izvesti tudi posebno strokovno usposabljanje delavcev na ključnih delovnih mestih v proizvodnji. Tovarna v Račjem selu je od lanskega septembra ena od tozdov ljubljanske Tehnike, kamor so se priključile tudi ljubljanske opekarne.

A. ŽELEZNIK

TEMELJI — Novomeški Pionir namerava kljub temu, da se je začetek dograditve trebanjskega Zdravstvenega doma pričel z zamudo, opraviti delo do poletja, kot so predvideli. Sama izvedba objekta omogoča hitro gradnjo.

Priložnost za občinske ceste

Presežek od vpisanega posojila za ceste „injekcija“ za občinske ceste

V trebanjski občini je bilo vpisano 6.260.500 dinarjev posojila za ceste, kar pomeni 2.012.558 dinarjev presežka nad predvideno obvezo. Do sredine tega meseca je republiška skupnost za ceste predvidela sprejemanje predlogov iz občin za porabo tega presežka.

Poudariti pa je treba, da bo ta denar na voljo šele prihodnje leto. Republiška cestna skupnost si ga prizadeva usmerjati na republiške ceste na območju posameznih občin. Občinski izvršni svet si je prizadeval pripraviti sestanek s predstavniki te skupnosti, da bi prišli do soglasja za porabo tega denarja na občinskih cestah. Zlasti za cesto Mala Loka—Breg—meja občine (gre tudi skozi Šentlovrenc) je vprašanje, če je to zgolj cesta občinskega pomena: ne povezuje le dveh občin, temveč je ob pogostih nesrečah na avtocesti tudi obvoznica za ves promet. Modernizirati bi bilo treba 5,4 km cestišča, kjer so v krajevni skupnosti Šentlovrenc leta 1975 že asfaltirali ceste skozi vas.

Druga izredno pomembna cesta v občini je Mokronog-Trebelno—Ornuška vas—Poljane—Dolnja Nemška vas. Cesta je dolga 19 km, nanjo je usmerjenih 24 vasi, vsak dan se po njej

SODELOVALI VSI

Na šentrupeški osnovni šoli so slovenski kulturni praznik počastili z zanimivim kvizom o poznavanju del naših pesnikov. Pomerilo se je sedem ekip iz vrst učencev od 6. do 8. razreda. Nastopajoči so pokazali veliko znanja. Ekipi 7.a in 8. razreda sta bili celo enakovredni. Marsikdo je torej tudi počitnice izkoristil za učenje. Po svoje so na kvizu sodelovali tudi učenci nižjih razredov, bili so namreč recitatorji. Zdaj se že pripravljajo za podobno prireditve v aprilu, s katero želijo počastiti 90-letnico rojstva Pavla Golie.

prepelje okrog 300 delavcev in 190 otrok. V celoti je nanjo vezanih 1.400 prebivalcev. Cesta preseka sedem naselij. Med Poljanami in Ornuško vasjo v dolžini 5 km bi bilo treba to cesto razširiti, da bi bila primerna za avtobusni promet tudi pozimi. Med Ornuško vasjo in Trebelnim bi jo bilo treba razširiti samo na najbolj kritičnih

odsekih. Pri tehtanju, katere ceste naj bi se lotili, bo treba prav gotovo upoštevati tudi prispevek občanov. V KS Šentlovrenc že tako zbirajo samoprisepek za ceste. To je vsekakor pomembno za komunalno skupnost. Zgolj navijanje za ta ali drugi konec občine ne bo pripeljalo do uspehov. Katera cesta je važnejša, bodo odločili pogovori z republiško cestno skupnostjo, ki tudi prevzema obveznost za odplačila posojila.

A. ŽELEZNIK

Dober pridelek v hribih

Jože Škrjanc iz Čužnje vasi pridelal lani 81 stotov koruze na hektar — Sodoben hlev

Inž. Alojz Zupancič iz posepeševalne službe trebanjske Kmetijske zadruge je ob pregledu lanskih rezultatov v tekmovalni pridelovalceve koruze v okolju Sela—Šumberk in Trebeljanskega navedel kot dober rezultat 80 stotov na hektar.

V morju povprečnosti (povprečje 33,9 stotov na hektar v republiki!) predstavlja pridelek mladega kmetovalca Jožeta Škrjancja iz Čužnje vasi 81 stotov na hektar lep dosežek. Jože ima za seboj grmsko zimsko kmetijsko šolo in mu ne manjka veselja za delo na zemlji in s kmetijskimi stroji.

Na štantih ob starem hlevu so razobešeni črvsti stroki. Jože je škropil proti zeli, kar je sploh boljše od okopavanja, za kar pa tako ni ljudi in seveda tudi ne gnojil. Posebno hvali sorto ZP 30/41, ki daje odlične stroke. Dozoreva počasneje zato, je nekaj tveganja glede na vreme.

Lansko leto na splošno ni bilo kaj prida. Ves krompir je Škrjanc že zgodaj oddal v Kolinško. Žal ga je bilo precej

manj kot prejšnja leta. Za letos ima Jože v načrtu gradnjo sodobnega hleva. „Stari hlev in kozolec bo treba podreti in zgraditi novega za 25 glav živine,“ pravi in doda, da bo najboljše dopolnjevanje oddajanje mleka in prirejo mesa. Delo strojnih skupnosti v svojem kraju označuje še za začetno. „Za pridelovanje koruze uporabljamo štirje le sadilec, pri koruzi pa osmero sejalec. Težko se je odločiti še za kaj glede na naše bregove,“ meni o drugih strojih.

A. Ž.

Gabrske

TRGOVSKI DUH — Svoje čase je Veliki Gaber premogel že pet trgovin, medtem ko se sedaj s prehrabnimi proizvodi „trudi“ le Mercator. Sicer pa pravijo, da je prodajalce boljše, odkar so jeli prodajalce plačevati tudi po prometu.

SPET IMAJO PISMONOŠO — Pred nedavnim so v Velikem Gabru po vrsti let spet dobili pismonošo. Vse seveda ni šlo gladko, ker se je zatakalo pri dostavi pošte do same pomožne pošte v Velikem Gabru. Domačini vedo kajpak povedati, da je poštna dostava v glavnem nemoteno delovala ves čas zadnje vojne.

KVIZ OB PREŠERNOVEM DNEVU

Slovenski kulturni praznik smo proslavili tudi na naši šoli. V nasprotju s prejšnjimi leti smo tokrat pripravili tekmovalje v kvizu, na katerem je sodelovalo sedem ekip, vsako pa so sestavljali trije tekmovalci. Zmagala je ekipa, v kateri sem sodelovala tudi jaz, vendar šele po ogorčenem boju s fanti iz sedmega razreda. Na koncu smo se odločili, da si oboji delimo prvo mesto. Za nagrado smo dobili knjigo „Otrok s Sotle“, ostali udeleženci pa knjizico „Samorastniška beseda“.

DARJA SLAK, 14 let
novinarski krožek,
OS Šentrupert

Manj zgrešenih poklicnih poti

Poskusni vpisi naj pokažejo, kam želi mladina po končani osnovni šoli, preden bo na cesti

Lansko poletje se je marsikateri šolar po končani osmeletki znašel pred zaprtimi vrati srednje ali poklicne šole, kjer je nameraval nadaljevati šolanje. Letos so na osnovnih šolah poskusni vpisi učencev 8. razredov, ki bodo pokazali, kam se odloča mladina. Ugotovljeno je, da učitelji dobro poznajo učence, njihove sposobnosti, nagnjenosti in želje, kot tudi njihovo okolje. Prof. Jože Zupan iz šentrupeške osnovne šole je že dolgoletni mentor na šoli za poklicno usmerjanje.

„Takoj ko smo zvedeli za spremembo, smo jo sklenili obravnavati s starši in roditeljskih sestankih. Ugotovljeno je, kako pomembno za poklicno usmerjanje je sodelovanje s starši. Pri odločitvi za poklic dostikrat prihaja do prenašanja neuresničenih želja na otroke. Število poklicev, ki jih poznajo starši, je ponavadi sila majhno,“ pravi prof. Zupan. Ob tem delu opozarja na potrebo

boljšemu poznavanju bodoče šole in prave resnice o njej lahko pripomorejo pogovori z učenci, ki to šolo že obiskujejo. Pri tem delu pozorno spremlja tudi inteligenčne teste, ki jih vodi psihologinja skupnosti za zaposlovanje. Ker poskusni vpis terja pravzaprav, da bi samo testiranje učencev opravljali že prej, meni prof. Zupan, da bi bil za to najprimernejši čas v drugi polovici 7. razreda.

Znan je nagel razvoj gospodarstva v trebanjski občini. Ravno zato nas zanima, ali tudi delovne organizacije same kaj storijo za spoznavanje učencev v delu.

„Prav bi bilo, če bi naš obiskali strokovnjaki iz delovnih organizacij. Ob obiskih v kolektivih po proizvodnih dvoranah se ni mogoče pogovarjati. Takšno polje so npr. izbrali predstavniki kadetske šole in vojaških šol. Pred leti so prišli k nam predstavniki ljubljanskega gradbenega podjetja in kar četverica učencev je odšla tja. Posebno za mentorje je bilo koristno, da bi poznali delo v delovnih organizacijah. Premalo smo seznanjeni s potmi razvoja usmerjanju izobraževanja, tu nam nagel razvoj družbe še prebota. Z novimi tovarnami se ni bilo stikov, za nas so tudi bolj od rok.“

Kljub temu da so prve novice o poskusnem vpisu prišle šele decembra, v tuku pa je sedaj, lahko pričesa lepe uspehe, posebno če ga bodo učenci in starši vzeli resno.

ALFRED ŽELEZNIK

Prof. Jože Zupan: „Učenci vidijo v učitelju svetovalca. Pri tem delu bi zlasti mlajšim učiteljem koristilo več izobraževanja.“

dotatnih služb. Mnogo bi po njegovem mnenju lahko pomagal tudi socialni delavec, predvsem pri spoznavanju okolja učenca, da bi bilo kasneje manj napačnih odločitev, ki se lahko otepaajo vse življenje.

Tisto, kar naj bi bilo osnovno pri vrednotenju poklica, je po mnenju prof. Zupana, da znajo učenci ceniti delo. „Potrebno je veliko individualnega dela z njimi, spoznavanje poklicev je nujno že v nižjih razredih. K

Partizana krepijo sekcije

Mirna: samo tekmovalni rezultati niso merilo

Na občnem zboru mirenskega Partizana pred nedavnim je sekcija poročala o svoji dejavnosti. Poleg sportnih uvrstitev in rezultatov je pomembna rekreativna vloga in ne nazadnje tudi obena vloga kolektivnega dela.

Nogometna sekcija ima že dolgoletno tradicijo. Člani so lani med 9. moštvi v ligi pristali na 6. mestu, mladinci pa so bili predzadnji. Nogometiški imajo tudi svoj aktiv ZK z 11 člani. Z udeležbo na treningih niso bili ravno zadovoljni, marsikoga je oviralo tudi izmensko delo, šolanje v drugem kraju in podobno. Ob letošnji 10-letnici naj bi se pobratili s slavonskim Petrovcem. Dobro sodelujejo tudi z zamejskimi Slovenci v Italiji.

Košarkarji so lani prvič igrali v dolenski ligi in prišli na 4. mesto. V članski vrsti so lani v glavnem igrali brez centra, ker se je ta poškoval. Pionirji so klonili le pred Žužemberkom in zasedli odlično 2. mesto.

Dekleta so se pričela poskušati rokometu v jeseni 1975. Ker so šlo do dolenske lige (prejalo so mladinke prišle v najvišji razred republiške ligo! Razumljivo je, da se lahko učile šele med prvenstvom, vseeno pa niso zadnje. Med vsemi ekipami so po fair playu uvrščene na prvo mesto.

Najmanj sreče so imeli smučarji, kajti nikakor noče biti več zim. Od oktobra dalje so bili suhi treningi. Člani sekcije so sodelovali na delovnih akcijah in jahanju smučiča na Debencu in priču. Z rekreacijsko sekcijo pričela tudi šahovska sekcija, zimo deluje tudi rekreacijska sekcija za moške in ženske v šolski telovadnici.

MICHELUS MARINO
IMPORT EXPORT

GORICA, UL. DON BOSCO 104 — tel. 819—41

Nudi po najkonkurenčnejših cenah:

- motorne žage JOBUI,
- molzne stroje,
- stroje za obračanje in nakladanje sena ter še druge velike in male kmetijske stroje.

Prodajamo tudi rabljene traktorje po zelo ugodnih cenah in s 6-mesečno garancijo.

Kmetu življenje brez garaštva

Ocena uresničevanja sklepov konference ZK o kmetijstvu in nadaljnje naloge na tem področju v črnomaljski občini

Čprav je kmetijstvo v črnomaljski občini po 1970 doseglo določen napredek, je zaradi objektivnih in subjektivnih težav ostalo še precej neuresničeni stališča, so poudarili na 14. seji občinske konference ZKS Črnomelj v četrtek, 10. februarja, ki se je udeležil tudi Ludvik Golob, član IK predsedstva CK ZKS.

Predvsem si bo treba v bodoče prizadevati za čim boljše samoupravno organiziranje kmetov in črnomaljske Kmetijske zadruge. Produktivnost se je sicer povečala, vendar gre to povečanje predvsem na račun zmanjševanja delovna sile v kmetijstvu, premalo pa je k temu prispevala uvedba sodobne tehnologije. Odsejanje kmetov iz manj razvitih krajevnih skupnosti se še nadaljuje. Modernizacija zasebnega kmetijstva ni šla v pravo smer, mehanizirale so se le posamezne kmetije, ni pa dovolj strojnih skupnosti, skupnih strojnih linij, pašnikov itd., kar podražuje proizvodnjo in ne prispeva k večji produktivnosti.

Na seji so kritično ocenili tudi delo pospeševalne službe, saj se le-ta ni organizirala v skladu s sklepi in pri-

poročili občinske skupščine in OK ZKS. Še vedno je prešlaba povezava proizvodnih okolišev s krajevnimi skupnostmi, tudi aktivni mladih zadrušnikov še nimajo take vloge, kot bi jo morali imeti.

Posledje bodo zaostrili odgovornost članov iz vodstev ZK pri uresničevanju sprejetih stališč. Za to se morajo še posebej zavzemati komunisti v SZDL, da bodo kmetje res videli v SZDL tisto organizacijo, ki uspešno rešuje tudi njihove težave. Jasno so opredelili tudi naloge sindikata za boljše vključevanje kmetov v družbeno organizirano proizvodnjo v delu zakona o združenem delu.

Veliko vlogo pri nadaljnjem razvoju kmetijstva v občini ima Kmetijska zadruga, ki se mora čim prej konstituirati po novih načelih. Njeno pospeševalno službo in kmetijsko zemljiško skupnost čakajo naloge

pri urejanju proizvodnih kompleksov, zlasti pri komasaciji in arondaciji. Da bi učinkovito zaščitili plodna kmetijska zemljišča pred neurbanizacijo in nenačrtno gradnjo, je treba čim prej izdelati in sprejeti urbanistične plane. Kmetijska zemljiška skupnost si mora bolj kot doslej prizadevati za preusmeritev v proizvodnjo surovin, ki jih potrebujejo predelovalni obrati, tu gre predvsem za proizvodnjo vrtnin za Belsad.

Za kmeta je še posebej pomembno, da vsa tržna proizvodnja sloni na kooperacijskih pogodbah za že znane kupca. Prav tako bo potrebno proučiti sedanji sistem obdavčitve po katastrskem dohodku in poiskati tako obliko, ki ustreza resničnemu dohodku. Da bi razbremenili kmeta garaškega dela in obenem ceneje pridelali več hrane, bodo morali kmetje zadrževati osebno delo, delovna sredstva in zemljo ter smotneje uporabljati kmetijsko mehanizacijo. Doslodno je treba načrtovati in iskati možnosti za ureditev skupnih nasadov, hlevov, proizvodnih strojnih skupnosti itd. A. B.

O TEŽAVAH BORCEV

V Črnomaljski občini je 23 od 24 krajevnih organizacij ZB NOV in vojaških vojnih invalidov končalo letne občne zore; imeli ga niso le v Dobljeh. Udeležba na občnih zborih je bila zelo dobra, pokazalo pa se je tudi, da borce ne zanima izključno borbovska problematika, saj so razpravljali tudi o gospodarskem položaju občine ter o vprašanjih, pomembnih za krajevne skupnosti; govor je bil tudi o samoprispevku, analizirali so vpis posojila za ceste itd.

Zelo pereče je vprašanje priznavanja, ki jih prejema le okoli 230 borcev, članov ZB NOV pa je preko 3.500. Zalostno je tudi, da znaša povprečna priznavalnost komaj 300 dinarjev na mesec. Zdravstveno stanje borcev je precej slabo, zato so na vseh zborih poudarjali, da je treba zdravstveno varstvo borcev bolj urediti. Mlajši borci so zelo aktivni v odborih za SLO, SZDL, gasilskih društvih in krajevni skupnosti.

Združenje vinogradnikov

Na pobudo pripravjalnega odbora za ustanovitev društva vinogradnikov občine Črnomelj so se v torek, 2. februarja, v Semicu sestali predstavniki odbora, obeh belokranjskih kmetijskih združenj, SZDL Metlika in Črnomelj in predstavniki obeh občinskih skupščin.

Namen sestanka je bil predvsem poiskati ustrezno obliko združenja vinogradnikov: ali naj bi bilo to društvo, poslovna skupnost ali kakšna druga interesna skupnost, ki bi združevala vinogradnike in si prizadevala za razvoj te pomembne panoge.

Zaradi proizvodne usmeritve črnomaljske Kmetijske zadruge vinogradništvo v občini ni bilo deležno zadostne podpore in skrbi za razvoj in napredek. To so zlasti občutili vinogradniki sami, zato ni naključje, da je pobuda za ustanovitev

društva prišla iz Semiča, ki je eden največjih vinogradnih okolišev v Beli krajini.

Na sestanku so se dogovorili, da bodo pri svetu za družbenoekonomsko odnose pri predsedstvu OK SZDL imenovali poseben odbor, ki naj najde najustreznejšo obliko organiziranosti vinogradnikov. Da je to res potrebno, kažejo že naloge, ki naj bi jih tako združenje opravljalo in jih je okvirno določil pripravjalni odbor. Med drugim so omenjena predavanja, izobraževanje članov, ogledi sodobno urejenih vinogradnih krajev in kleti, ogled razstav strojev in drugih tehničnih pripomočkov; skrb za izbor kvalitetnih trsnic, prizadevanje za obnovo in modernizacijo vinogradov in arondacij vinogradniških površin; tesnejše sodelovanje s kmetijsko pospeševalno službo; tu je še vprašanje kreditov, dela strojnih postaj, organiziranja razstav in ocenjevanje vin itd.

Vse to govori, da bo imelo združenje vinogradnikov pomembne naloge pri razvoju vinogradništva v Beli krajini.

USPEL SEMINAR V ISKRI

V okviru programa občinskega sindikalnega sveta za izobraževanje v letošnjem letu so 5. februarja v semiški Iskri pripravili enodnevni seminar, ki so se ga udeležili člani delavskega sveta, izvršnega odbora sindikata, sekretarista ZK, ZSMS, poslovnih organov in vodilni delavci. Predavali so: Stefan Marcijan, podpredsednik odbora pri Gospodarski zbornici (o zakonu o združenem delu, vlogi in nalogi sindikata in samoupravnih organov v OZD), Marjan Potrč (o samoupravnih odnosih in uresničevanju samoupravljanja delavcev v združenem delu) in Ksenija Khalil (o družbenoekonomskih odnosih, položaju delavcev v združenem delu in o samoupravnem planiranju).

Seminar, ki so ga pripravili na prosto soboto, je zelo uspel.

KOMU PLAKETE?

V ponedeljek, 14. februarja, se je v Črnomlju sestala žirija za podelitev plaketa občine Črnomelj, ki jih bodo letos drugič podelili ob občinskem prazniku. Žirija je imela težko delo, saj je med 23 predlogi morala izbrati pet posameznikov oziroma organizacij in ustanov, ki bodo dobili najvišje občinsko priznanje za dosežke in izredno prizadevanje pri razvoju občine.

SE ENKRAT: „KAKOR KJE“

Črnomaljski odsek za notranje zadeve je na vest „Kakor kje“, objavljeno v Dolenjskem listu 3. februarja 1977 na črnomaljski strani poslal pojasnilo o plačevanju pristojbine za kombinirano vozila za prevoz oseb. Zakon pravi, da je treba za taka vozila plačati 150 dinarjev od vsakega potniškega sedeža. Janko Potokar, ki se pritožuje, da v Metliki ni tako, je pri nakupu in prvem tehničnem pregledu zastave 750 kombi določil avto kot vozilo za prevoz potnikov, čeprav ga v ta namen ne uporablja. Kako to pristojbino zaračunavajo v sosednji občini, ni odločilno, sicer pa odlok določa enako pristojbino na območju SR Slovenije.

PRIPRAVE NA PROSLAVO NA LOKVAH

V petek, 11. februarja, je bil v Črnomlju sestanek odbora, ki ga je imenoval glavni odbor ZB NOV Slovenije za pripravo osrednje republiške proslave za dan borca, ki bo 3. julija na Lokvah. Na sestanku so izvolili vodstvo odbora, komisije in zadolžili člane za delo na posameznih področjih priprav.

Interesne skupnosti na rešetih

Družbenoekonomski in samoupravni odnosi v SIS se prepočasno uveljavljajo -- Čim prej rešiti vprašanje strokovnih služb

Iz ocene delovanja samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti in socialne politike v metliški občini, ki so jo obravnavali na 13. seji občinske konference ZKS Metlika v sredo, 12. februarja, je moč ugotoviti, da je stanje na področju družbenoekonomskih odnosov, organiziranosti in samoupravnih odnosov v posameznih interesnih skupnostih precej različno.

Poročila za nekatere interesne skupnosti so bila precej skopna oziroma suhoparna, zlasti za tiste, ki so bile pri doseganju delu manj aktivne in je bil obseg njihove dejavnosti manjši. Vendar to ni opravičilo, ravno nasprotno: skupina, zadolžena za izdelavo analize stanja in manj aktivni interesni skupnosti, bi morala ugotoviti vzroke za manjšo dejavnost, predvsem tam, kjer je nedelavnost posledica subjektivnih vzrokov.

Tako na primer skupnost socialnega varstva in raziskovalna skup-

nost opravičujeta slabo delovanje s pomanjkanjem finančnih sredstev. To je res lahko eden od vzrokov, vendar je predvsem naloga komunistov in vseh, ki delajo v samoupravnih organih teh skupnosti, ki imata izredno pomembne in obsežne naloge, da se zavzemajo za pripravo do- brih in utemeljenih programov. Ko bodo taki programi narejeni, bodo dobili tudi finančna sredstva, s tem pa pogoje za uspešno delovanje.

Izkazalo se je, da nekaj problemov tare vse metliške interesne skupnosti. Skupnih delovnih teles, ki naj bi jih ustanovili zbori uporabnikov in zbori izvajalcev, nimajo v nobeni interesni skupnosti. Vse skupnosti še nimajo obeh zborov. Za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje vseh pomembnejših vprašanj bi morale skupščine interesnih skupnosti razpravljati skupaj z zbori občinske skupščine kot četrti zbor, kar do sedaj v Metliki ni bilo v navadi. Sodelovanje med posameznimi interesnimi skupnostmi v občini je pre- slablo, saj ima vsaka skupnost boljše povezovanje po vertikalni kot po horizontalni liniji.

Poseben problem je delovanje strokovnih služb, ki so pogoj za uspešno delovanje interesnih skupnosti. To službo ima delno urejeno le stanovanjska skupnost, ki opravlja za druge še finančno-administrativne posle. Zato bo čim prej potrebno za nekatere skupnosti zaposliti samostojnega tajnika in ugotoviti za koliko in katere lanko delo opravlja en tajnik.

Ludvik Golob je poudaril, da je potrebno okrepiti odnos med samoupravnimi interesnimi skupnostmi in izvršnim svetom; najbolje bi bilo ustanoviti skupen koordinacijski odbor, v katerem bi bili predstavniki IS in izvršnih odborov in skupščin SIS. Ta odbor se naj bi redno sesta-

jal, analiziral probleme in iskal rešitve. Prav tako v predsedstvo skupne občine sodijo vsi predstavniki skupščin SIS.

Zavarovalništvo po novem

V torek, 8. februarja, je bila v Metliki prva seja konference delegatov zavarovalne skupnosti Triglav. Konferenco sestavljajo delegatov iz krajevnih skupnosti dva delegata iz združenja občanov ter 29 delegatov iz delovnih organizacij. Znotraj te konference je pet konferenc delovnih skupnosti posamezne rizične skupnosti.

Z novo vsebino zavarovalništva v okviru Triglava so znaneznjen širok krog občanov, kar gre zasluga predvsem sodelavcem v KO SZDL in v osrednjih organizacijah sindikata.

Konferenca je za vsako rizično skupnost oblikovala ne skupnosti izvolila po štiri legatate ter delegata v odbor za samoupravni nadzor. Pohvaliti se je za zelo dobro udeležbo na seji konference, saj se je udeležilo delegatov udeležilo 42.

TONI ZUNAJ NEVARNOSTI

Zadnje čase imamo seveda lesto, po kateri smo ugotovljamo priljubljenost nekaterih Slovencev, na lestvici izznanih za televizski trim test. Izziv ali izziv je dobil tudi znani metliški morist, satirik in zadnje čase tudi pevec Toni Gasparič (po službeni dolžnosti specialist za odkrivanje vseh manekenk za Beograd, modne revije). Ko je prišel iz gostovanja po Kadi, se je krepko oddahnil, je zvedel, da ni dobil nobenih izzivov. Na tekmovalnem opletanju z jezikom Toni gotovo vrstilo zelo soko, deset počepov pa zanj že skoraj smrtno no početje.

NE ZGOLJ ZABAVE IN POGOSTITVE

V četrtek, 10. februarja, je bila pri predsedstvu OK SZDL seja sveta za družbeno aktivnost žensk. Govor je bil o vključevanju članov sveta v zaključni del javne razprave o kmetijstvu, predvsem o mestu in vlogi kmečke žene kot kmetijske proizvajalke, matere in gospodinje. Beseda je tekla tudi o pripravah na proslavo dneva žena. Za 8. marec je v načrtu osrednja občinska proslava ter proslave v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Svet priporoča, naj bi proslave potekale v znamenju analiz mesta in vloge delavke in matere in se naj ne bi izjalovile zgolj v pogostitve in zabave brez vsebine.

Kmetijstvu več skrbi

Zadnji zbori občanov v metliški občini so lepo uspeli, udeležilo se jih je več ljudi kot prejšnja leta, kar je prav gotovo tudi zaslug temeljitih priprav na zore. Tako so bile pred zbori letne krajevne konference SZDL in zbori svetov KS.

Na samih zborih občanov je bilo veliko govora o nadaljnjem razvoju kmetijstva. Kmetje veliko pričakujejo od uresničevanja sklepov 2. seje konference ZK o kmetijstvu. Na zborih občanov se je izkazalo, da se kmetje zavedajo, da je potrebno tudi v kmetijstvu povečati proizvodnjo in rentabilnost, kar je možno s tesnejšim povezovanjem s Kmetijsko zadrugo, z ustanavljanjem raznih skupnosti, s kreditiranjem pod ugodnimi pogoji, s komasacijo, izobraževanjem kmetov. Potrebno je iznačevati pogoje kmeta in delavca ter mladim omogočiti take pogoje, da se bodo lažje odločili za delo na kmetiji.

Občani so na zborih opozorili na prešlabo načrtovanje v kmetijstvu in poudarili, da je treba bolj organizirati prodajo kmetijskih pridelkov. Poseben problem so prenizke cene, ki bi jih morali uskladiti s porastom stroškov za nabavo reprodukcijskega materiala in stroškov za proizvodnjo.

Večkrat je bilo slišati zahtevo, naj bi več vlagali v domačo kmetijsko proizvodnjo, ne pa da dajemo drago-

cene devize za uvoz kmetijskih pridelkov. To še posebej velja za poljščine, za katere so pri nas ugodni naravni pogoji.

Kmetje so opozorili tudi na premajhno vlogo kmetijskih zemljiških skupnosti.

O vseh teh vprašanjih, ki so prišla na dan na zborih volilcev, bodo razpravljali tudi na problemski konferenci o kmetijstvu pri OK SZDL.

V BODOČI KNJIŽNICI – V prvem nadstropju stavbe na Pragi so delavci TGP že končali zidarska dela v prostorih bodoče šiše ljudske knjižnice. Knjižnico bodo odprli v okviru praznične 40-letnice KPS in prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, imela bo 130 m² prostora.

SPREHOD PO METLIKI

GLASOVI, da si želijo ljudje kulturnih prireditvev, so iz trte zviti. Klavrn obisk ob gostovanju amaterskega gledališča „Dušan Jereb“ iz Novega mesta potrjuje gornjo misel. „Komedijo ljubezni“ si je ogledalo nekaj nad sedemdeset ljudi, v glavnem mladih. Morda starejši niso prišli ob kulturnem prazniku v dvorano doma Partizana samo zato, ker imajo ljubezenskih komedij že doma preko glave? Kdo ve?

O ŠTIPENDIJSKI POLITIKI v občini so razpravljali na seji predsedstva občinske konference ZSMS 10. februarja. Poudarili so, da je sklad posloval doslej dokaj solidno, da pa pripravljajo za v bodoče nekaj sprememb: število stipendistov iz sklada se bo zmanjšalo od 48 na 32, 20 učencev in študentov pa ne bo moglo prejemati iz sklada razlik.

NA OSNOVNI ŠOLI deluje dvaindvajset krožkov, katerih mentorji in člani so samo lani preživeli ob svobodnih dejavnostih preko osemsto ur. To je brez dvoma velika žrtev za učitelje, ki se ubadajo z dejavnostmi večinoma brezplačno. Klavrn pa nudi ta vrsta udeleževanja veliko zabave, znanja in vzgoje, da je le, da večina mladih ne preživi po končani osemletni pridobljene navade in se dolgočasju, zehanju in posedenju odda.

NEMALO OBČANOV se je odločilo za nakup TAS-Volkswagen golfa in zdaj nestrpo čakajo, da bodo sedli za volan. V mestu je ti pravo golfomanijo, ki je v stih zimskih dneih izpodrinila močno razpaseno in pogosto goflomanijo.

METLIŠKI PROSVETARJI obiskali v času počitnic tri delovne organizacije: Beti, TGP in Zdravstveno združenje, ki so znali z gospodarjenjem, samoupravljanjem in z delom družbenoekonomskih organizacij. Obiski sodijo v okviru novega programa izobraževanja udeleženci pa so bili večkrat v obliki izvedel vse tisto, kar jim je poprej znano iz knjig ali časopisov. Praksa pa je gotovo bolj zanimiva od pisane besede.

Slovesno za praznik

Letošnje praznovanje občinskega praznika, ki ga občani praznujejo v spomin na 19. februar 1944, ko je bilo v Črnomlju prvo zasedanje Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, se je začelo v nedeljo, 13. februarja, ko so se na strelskem tekmovanju pomerile ekipe iz občin Trebnje, Novo mesto, Metlika, Duga Resa in Črnomelj. Včeraj ob 12. uri so v Belsadu odprli nov objekt in proizvodno linijo za konzerviranje vrtnin.

Danes ob 12. uri bodo na slavnostnem sprejemu podelili izkaznice novim članom Zveze komunistov. Jutri, 18. februarja ob 10. uri, bodo v Loki odprli nov otroški vrtec, v katerem bo dobilo prostor 140 predšolskih otrok. Slavnostna akademija v počastitev občinskega praznika bo jutri ob 19. uri v črnomaljskem domu kulture. Program je pripravila pobratena občina Duga Resa.

V soboto, 19. februarja, bo ob 8. uri Zveza rezervnih vojaških starešin Črnomelj razvila svoj prapor pri spomeniku na Gričku, kjer bo tudi podelitev priznanj in plaket. Ob 9.30 bo slavnostna seja vseh zborov skupščine občine Črnomelj ter izvršnih organov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti. Ob 10.30 bo otvoritev novega črnomaljskega zdravstvenega doma, ob 12. uri pa otvoritev odcepa „partizanske magistrale“ od Ručetne vasi do Semiča.

V praznovanje občinskega praznika se vključuje tudi klub OZN iz Vinice, ki bo v ponedeljek, 21. februarja, pozvala vse klube OZN v Jugoslaviji, osnovne in druge šole, naj se vključijo v akcijo „Zeleni planet“, ki si prizadeva za varstvo človekovega okolja.

Črnomaljski drobir

PRETESNA OBČINA – Na črnomaljski občini že dalj časa ugotavljajo, da bi potrebovali za dobro in sprotno delo več zaposlenih v občinski upravi. Čeprav je s kadri teža- va, se jih nekoliko še dobi. Vendar s tem problem še ni rešen. Brž ko pride nov človek, se pojavi vprašanje, kje dobiti zanj prostor. Zato bi bilo pametno, da bi pri vsakem razpisu za nova delovna mesta dali tudi prvo- šnjo za – nove delovne prostore.

večati število svetilk. Je odločitev pretežka?

MLADINSKI SEMINAR – V soboto, 12. februarja, je OK ZSMS v Črnomlju pripravil seminar za pred- sednike in sekretarje OO ZSMS, za člane organov OK in člane predsedstva OK. Govor je bil o zakonu o ljudski obrambi in družbeni samoz- štiti ter vlogi mladega človeka v siste- mu ljudske obrambe; beseda je tekla še o vlogi in nalogah ZSMS ter o metodi dela z mladimi.

VELIKO PLESALCEV – Da je zanimanje mladih za ples res veliko, priča tudi število obiskovalcev ples- nih vaj. Kar 220 fantov in deklet hodi vsak petek na plesne vaje, ki jih v osnovni šoli vodi plesni učitelj Jože Lavrin iz Ljubljane. Vaje potekajo v dveh skupinah.

Črnomaljski poročevalec

Plavamo v gnojnici

Ribiči so na zboru ponovno opozorili na spuščanje gnojnice v Rinžo, in sicer iz hlevov v Slovensk-vasi; razen tega so povedali, da neki traktorist vozi gnojnico v Rinžo nad Oberstarjevim jezom. Tu je bila do pred dvema letoma voda še popolnoma čista, zdaj pa smrdi po gnojnici. Vendar preprečevanje takega zločina početja ni le stvar ribičev, posebno še, ker je nižje (v Zgornjem Mahovniku) na Rinži edino kočevsko letno kopaljšče. Tako torej kopalci zaradi takega ravnanja plavajo v gnojnici.

Kopalci so bili pregnani iz Rinže v Kočevju in vse do Srednjega Mahovnika zaradi kanala z Make, po katerem se odteka gnojnica v Rinžo. Zato so krajevna skupnost Kočevje, vaški odbor Mahovnik in mladinci z velikimi stroški naredili novo kopaljšče nad tem kanalom. Zdaj pa je zaradi neodgovornega početja nekaterih zasmrjena in onesnažena že skoraj vsa Rinža. Opozorila, izrečena na občnem zboru ribičev, bo treba raziskati in proti krivcem ostro ukrepati. Rinža ni last le nekaterih, da bi z njo lahko počenjali, kar je zanje osebno ali morda za kakšno delovno organizacijo najbolj koristno. Žal pa je pri nas tako, da lahko že vnaprej ugotovimo, da krivce za uničevanje Rinže spet ne bo odkril, čeprav je v glavnem jasno, kdo bi lahko bil...

J. PRIMC

KOPALIŠČE NA RINŽI - Pri Mahovniku je edino letno kopaljšče za prebivalce Kočevja in okolice. Vsi občani pa smo si dolžni prizadevati, da bo Rinža čimprej spet čista, kot je bila še pred nekaj leti, da se bomo spet lahko v njej kopali tudi pod Mahovnikom in v mestu. (Foto: Primc)

Zgovorne številke

„Kako je mogoče, da je v tako majhnem mestu, kot je Kočevje, toliko brezdelnežev, pijancev in postopačev, ter kdo jih vzdržuje?“ Tako in podobna vprašanja je na seji vseh zborov občinske skupščine Kočevje 2. oktobra lani zastavilo več delegatov in delegacij.

Vprašanja so bila očitno posledica septembrskega gnusnega uboja Ane Muhič, o čemer smo podrobneje že poročali, in raznih drugih izgrediv, ki jih zagreše predvsem brezdelneži.

Podrobni odgovori na ta vprašanja bodo dani na današnji seji zborov občinske skupščine Kočevje. Iz materiala, ki je pripravljen kot odgovor na ta vprašanja, povzemamo, da je bilo 28. novembra lani na območju vse občine nazaposlenih 83

oseb (na območju KS Kočevje 31) od tega 69 (KS Kočevje 24) moških in 14 (7) žensk. Med njimi je 45 (15) alkoholikov, 16 (9) duševno ali drugače prizadetih ter 22 (6) ostalih. Glede na starost pa: 20 let starih je 11(6), od 21 do 30 let 28 (10); od 31 do 40 let 23 (9), od 41 do 50 let 18 (5) in nad 50 let 3 (1). Za prekrške ali kazniva dejanja jih je bilo v zadnjem letu obravnavanih kar 27 (16).

J. P.

SAMO ZA LAŽNJIVCE

Letos bomo v Kočevju prvič svečano praznovali dan lažnjivcev, 1. april. Prireditev bo v Kočevju pod pokroviteljstvom Pavlihe, na njej pa bodo sodelovali znani slovenski humoristi. Prireditev bo imela tri dele: „Po domače“, „Halo tozdarne“ in „Najboljša laž“.

Pripravljeni odbor vabi občane kočevske in ribniške občine, da se udeležijo natečaja za najboljšo laž. Prispevke oziroma najboljšo laž (lahko tudi več predlogov) pošljite do 15. marca na naslov Ive Stanič, osnovna šola Kočevje. Najboljše laži bodo nagrajene.

ŠE ZLATA JELKA

Na letošnji proslavi praznika mesta Kočevje, ki bo 4. maja, bodo po sklepu seje sveta KS podelili naslednja priznanja KS: 3 kipece bronaste jelke, 12 zlatih, 15 srebrnih in 20 bronastih plaket mesta. Sprejet je bil tudi predlog, da bi v bodoče podeljevali za izjemne dosežke na področju samoupravljanja, razvoja socialističnih družbenih odnosov ter za izredne zasluge pri krepitevi bratstva in enotnosti kot najvišje priznanje kipec zlate jelke.

NAJBOLJŠIM NAGRADE

Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, so svečano proslavili tudi na osnovni šoli v Kočevju. Organizirali so kar štiri proslave. Ob tej priložnosti so 43 učencem podelili nagrade za najboljše prispevke na literarnem in likovnem področju ter za izvajanje glasbenih del.

F. B.

PREURANJENA POMLAD

Okoli doma upokojevcev v Kočevju so zaradi izredno toplega vremena cvetele prve trobentice in prikukali na dan prvi zvončki, znani pomladi - ali pa morda napovedovalci zapoznele zime.

F. B.

Na rob razstavi

Vsakoletna razstava ptic in golobov, ki jo priredi Društvo za varstvo in vzgojo ptic v Kočevju, je tudi letos izredno uspešna. Značilno je, da so rejci večinoma delavci in kmetje, med njimi pa je veliko mladih, učencev in dijakov.

Na razstavi so sodelovali kakor vsako leto doslej mladinci in pionirji kočevskega filatelističnega društva. V 16 vitrinah so pokazali 193 razstavnih listov tematskih zbirk ptic, poljskega cvetja in plodov, torej vire ptičje hrane v naravi.

Obisk na razstavi je bil izredno velik, tako domačinov kot gostov iz drugih krajev Slovenije, kjer imajo tudi podobna društva. Dedki in starši so pripeljali veliko predšolskih otrok, ki so bili najhvaležnejši gledalci žrgolečih ptic in kričavih papig.

Tako sta zopet dve izrazito amaterski društvi pokazali, kaj se da narediti z vnetim in nesebičnim delom ter zavzetostjo. Tako delo veliko prispeva k vzgoji občanov.

ANDREJ ARKO

Več ali enako za stanovanja

Nejasnosti o stopnji stanovanjskega prispevka čimprej razčistiti

„Sporazum o povečanju prispevka za stanovanjsko izgradnjo iz 6 na 7 odstotkov v ribniški občini ni uspel, ker ga ni podpisalo nekaj največjih delovnih organizacij,“ je poročal na zadnji seji občinske konference ZK predstavnik Samoupravne stanovanjske skupnosti. Nato je dodal, da ne bo mogoče uresničiti načrta stanovanjske izgradnje do leta 1980, če ta sporazum ne bo podpisan.

Predstavniki gospodarstva, ki sporazuma niso podpisali, so dokazovali, da tega zaradi novih predpisov ni mogoče izpeljati tako, kot je bilo predlagano, češ da sredstev nad 6 odstotkov ni mogoče združevati, ampak ostajajo tozdu.

Spet drugi so menili, da je morda v redu, če bi v ribniški občini zaradi

resničnih potreb namenili več za gradnjo stanovanj, vendar ne bi smeli preobremenjevati gospodarstva. Sprejeti bi morali prednostno listo za financiranje skupnih potreb, se pravi najprej nameniti denar za najpotrebnejše, ostalo pa naj počaka oziroma dobi manj denarja.

Povedano je bilo tudi, da zaradi zvišane stanovanjske stopnje od 6 na 7 odstotkov gospodarstvo pri svojih načrtih razširitve in posodobljanja ne bi ničesar utrpelo, ker pač investicijskih programov nima, zato ne more noben načrt - propasti.

Končno so ugotovili, da je o vprašanju zvišanja stopnje prispevka za stanovanjsko izgradnjo še precej nejasnosti, zato bodo najprej zadeve razčistili. Če so možnosti za zvišanje stopnje, se bodo za podpis sporazuma nato dogovarjali s tistimi, ki ga še niso podpisali.

J. P.

ZDAJ POKLICNO

Ze dolgo so v ribniški občini potekale razprave, kako izboljšati delo mladine. V vseh občinah ljubljanskega območja imajo namreč zaposlenega pri občinskem predsedstvu nekoga (običajno je to predsednik), ki se poklicno ukvarja z delovanjem mladinske organizacije v občini; le v ribniški občini niso imeli „poklicnega“ predsednika. Pred kratkim so sklenili, da bo s 1. marcem tudi predsednik občinske konference ZSM Ribnica Albin Mikulič opravljal svojo dolžnost poklicno.

M. G.-č

Ortneški poročevalec

PRETVORNİK BO - V tolažbo vsem, ki imajo in ki bodo še imeli televizorje, pa so že obupavali, da iz te moke ne bo kruha, sporočamo, da bo na starem gradu televizijski pretvornik in pika. Upamo, da bo začel delati že maja. Gradbena dela se nadaljujejo. Kot kaže, bomo spomladi končno le videli boljše slike na televizorjih.

količine drevja. Ortnečani pa smo veseli, da je v zapuščeni in že odpisani gradnji zopet življenje in da naš grad še vedno komu prav pride. Vprašujemo pa se, kaj bo potem, ko odidejo „gostači“? Krajani so nejevoljni, ker ortneški grad žalostno propada, ko bi vendar lahko še komu koristil.

NOVA POSTAJA? - Z dobro voljo in skromnimi sredstvi smo postavili sedanjo avtobusno postajo. To je bilo pred desetimi leti. Takrat so mnogi ugovarjali in kritizirali. Lahko rečemo, da je marsikomu čakajočih koristila, saj je v njej našel zavetje pred dežjem in snegom. Mlekarji, šolarji, vojaki, delavci in gospodinjice iz bližnjih in daljnih krajev so jo znali ceniti.

Med njimi pa so bili tudi taki, ki jim je bila na poti. Nihče ne ve, zakaj. Ti so svojo jezo stresali na njej, da stoji zdaj kot zmucen bojevnik in čaka zdravnika, ki pa ga ni od nikoder. Danes je videti, kot da bi šla cela vojska skoznje.

FRANCI ŽELEZNIK

VEČ SMRTI KOT ROJSTEV

Krajevna skupnost namerava dokončno urediti avtobusno postajo. Sedanja bo podrila in na obeh straneh ceste postavila bolj sodobni čakalnici. Ta zelo prometni cestni odsek bo tudi osvetlila. To bo za Ortnek koristna pridobitev.

Cestnemu podjetju svetujemo, naj na tem kraju vrše na asfalt zebro. Bojimo se namreč nesreče: cesta je v ravnini in motorizirani vozniki hitro vozijo skozi Ortnek.

V. P.

Ribniški zobotrebc

PREŠERNOV DAN - Osnovna organizacija ZSM Ribnica sicer še ne obstaja dolgo, a je kljub temu dosegla nekaj vidnih uspehov in organizirala več prireditev. Zadnja je bila ob slovenskem kulturnem prazniku, ko so organizirali literarni večer, na katerem so mladi recitatorji predstavili poslušalcem Prešernove pesmi. Podoben literarni večer so izvedli tudi na osnovni šoli v Sodražici in po drugih šolah v občini.

ne sprašujejo, zakaj ima ribniška občina v Dolenjskem listu po novem letu le pol komunske strani na teden, medtem ko je imela prej povprečno celo stran. Pravijo tudi, da žal niso dobili nobene obrazložitve o tem in da tako obrazložitev želijo. (Na kratko lahko povemo le, da so se odgovorni za obveščanje v občini odločili, da bodo letos zakupili v našem listu pol strani na teden in ne več celo stran. Op. ur.)

POHOD NA STOL - Planinska sekcija Ribnica, ki dela v okviru Planinskega društva Kočevje, v zadnjem obdobju ni bila posebno uspešna. Vse se je obrnilo na boljše šole, ko so začeli tesneje sodelovati z mladino. Za letos so sprejeli zelo pester program in vključili vanj tudi pohod na Štol.

GREMO V KINO - V kinu doma JLA v Ribnici bodo predvajali ta teden naslednje filme: 17. februarja „Pajkovo oko“; 19. in 20. februarja „King Fu - zeleni obad“; 23. in 24. februarja „Skrivnosti pariškega podzemlja“; 19. in 20. februarja matineja „Pastirčki“.

M. G.-č

SOLSKA URA - Šolski zvonec je spet poklical učence v šole, saj se je v šolskem letu, kot bi rekli športniki, začel drugi polčas. Ulice in igrišča so oživele. Seveda pa bo treba krepko popnjati tudi pri učenju, da bodo tako šolarji razveselili učitelje, starše in seveda tudi sebe.

LEPE ZNAČKE - Delovna organizacija „Riko“ se je že pogosto izkazala kot dober organizator ali soorganizator raznih športnih in kulturnih prireditev. Pred kratkim je „Riko“ pomagal tudi novemu kegljaškemu klubu Partizan in plačal izdelavo 3.000 značk tega kluba. Klub prodaja značke po 15 din, iztrže pa bo porabil za delovanje kluba.

ZAKAJ MANJ? - Bralec Dolenjskega lista z območja ribniške občine

- Zakaj si se odvadil kaditi?
- Ker so se ob nedavnem popisu zaradi podražitve in pocenitve nekaterih blaga v trgovinah v Ortneku in Sv. Gregorju občutno preveč zvišale cene nekaterim cigaretam.

AKTIVI SEJEJO

Te dni so se zvrstili sestanki več aktivov ZK v kočevski občini. Na zborov občinskih skupščin so ocenjevali delovanje skupščinskega predsedstva. Sestanki pomenijo začetek novih aktivnosti. Sestal se je tudi aktiv sveta ZK pri krajevni skupnosti Kočevje-mesto, ki je pripravil o delu na območju KS črtnih KS. Poročilo za razpravo je dal predsednik izvršnega sveta KS Jane Otoničar.

NESKLEPČNA SEJA

Osnutek pravilnika o samoupravni delavski kontroli pri samoupravni stanovanjski skupnosti Kočevje pripravljajo. Za člane te samoupravne delavske kontrole so imenovani Nace Vidrih (predsednik), Ivan Glad, Nelka Klun, Filip Sporčič in Jože Ožbolt. Toda že prva seja komisije ni bila sklepčna. En izmed vzrokov je, da nekaterih članov pred imenovanjem niso vprašali, če sploh želijo delati v tej komisiji.

Drobne iz Kočevja

PUST GROZI - Plakati že vabijo, se ne bi pozabili veseliti za pustne dni, ker veliko ljudi ni dobilo kotov, kakor so jih druga leta. Razni ljubitelji in obiskovalci prireditev so se komaj opogabili od Silvestrovanja, in že jih čaka za žep pustovanje. Zdaj bo prišlo na jedajo in pijačo dobro preani „ansambli“ tujih imen in spajkajst starih jurjev). „Navali, na-

staviti antene za II. program ali pa bi jim morali zaračunati dvojen prispevek, da se bodo navadili, da večina krajanov tudi nekaj pomeni.

TRETJINA VEČ - Avto-moto društvo je obnovilo članstvo in pobralo članarino do konca januarja že od 549 voznikov. Letos nameravajo vpisati skupaj 700 članov ali 30 odstotkov več kakor lani. Kaže, da jim bo uspelo.

SKOBCI MORIJO - Skobci so zadnje dni navali na ptičje krmilnice po vrtovih na obrobjih mesta. Skobec lovi preko vsega leta in med gnezditvijo uničuje mladiče ptic pevk in drugih koristnih ptic. Pozimi lovi ptice na krmilščih in v letu. Skobec potrebuje za svojo hrano po dve ptici na dan (velikosti vrabca ali sinice). Lovci, rešite ptice pevke pred temi najhujšimi sovražniki ptic, ki predrzno napadajo krmilnice!

PREGOVORA - „Če se Polona (9. februar) v soncu odtaja, v mokrem poljetju gob preostaja“. „Februarski Valentin (14. februar) princse ključ od korenin.“

ZAJČJI REP - S trimom moramo pričeti tudi v Kočevju. Zlato lisico imajo že na Pohorju za „elitne“ smučarke (če je sneg), mi pa bi tekmovali za navaden zajčji rep. Tečemo lahko brez razlike vsi in brez pretiranih modnih oblik in drage opreme. Nam je tudi vseeno, če bo sneg ali ne. Glavno bo, da se bodo zbudili zajec in trimarji, potem bodo vsi lahko tekli.

OPTIKA SPET ODPRTA - Kočevska Optika, poslovalnica Optike Ljubljana, je od 14. februarja naprej spet redno odprta, medtem ko je doslej poslovala le enkrat na teden. Odprta je vsak delovnik od 7. do 11. ure, ob četrtek pa same popoldne od 14. do 18. ure.

Kakšna je razlika med lovci in kadrovsko politiko v naši občini?
- Lovci imajo preštete vse vrste divjadi, jelene, srne in celo naše gospodarstvo pa jih ne ve, koliko inženirjev, strojarjev in drugih strokovnjakov potrebuje.

KOČEVJSKE NOVICE

17. februarja 1977

Ugotovili slabosti v Itasu in Opremi

Novo vodstvo bo skušalo odpraviti stare grehe — Itas: prijavila je samoupravna delavska kontrola — Tisti, ki bi morali najbolj prijavljati kršitve, ne vidijo ali pa mižijo

V teh dneh v kočevski in ribniški občini razpravljajo tudi o poročilu družbenega pravobranilca samoupravljanja za lani. Tokrat bomo posredovali nekatere misli iz tega poročila, ki se nanašajo predvsem na kočevsko občino.

Pravobranilec samoupravljanja je prejel lani 75 spisov, ki se nanašajo na njegovo ukrepanje v postopku, in sicer 46 iz kočevske občine, 29 pa iz ribniške. Največ se jih je iz kočevske občine nanašalo na različne pravice in obveznosti — 13, na varstvo družbene lastnine 8, na razne denarne terjatve iz medsebojnih razmerij, na neusklađene samoupravne akte 5, na spore o pridobitvi lastnosti delavca v združenem delu 5.

Predlagatelj postopka so bili najpogosteje posamezni delavci ali skupina delavcev, sam družbeni pravobranilec samoupravljanja, družbenopolitične skupnosti in organi SIS ter ostali. Organi delavske kontrole in poslovodski organi so dali le po en predlog. Nobenega pa niso poslali samoupravni organi in družbenopolitične organizacije niti sindikat. „Prav gotovo je kršitev samoupravnih odnosov in družbene lastnine marsikje

očitna, vendar prav dejavniki, ki bi morali biti pri gradnji samoupravnih odnosov v prvih vrstah, stojijo v obeh občinah ob strani,“ ugotavlja družbeni pravobranilec samoupravljanja v svojem poročilu.

V poročilu je razmeroma ugodno ocenjeno delo inšpekcijskih služb v občini Kočevje in dela statutarno-pravne komisije. Za komisijo za družbeni nadzor je podano mnenje, da bi morala tesneje sodelovati s samoupravnimi delavskimi kontrolami. Komisiji za ugotavljanje izvora premoženja pa bi morale bolj pomagati družbenopolitične organizacije.

Asfalt v mestu

Za asfaltiranje mestnih cest, ulic in pločnikov ima KS Kočevje letos zagotovljenih 5,5 milijona dinarjev. Posebna komisija si je že ogledala mesto in ugotovila, kaj vse je najnujnejše urediti. Na osnovi ugotovitev komisije bo zbrani denar zaščel za asfaltiranje Ulice Veronike Deseniške, Streliške in Kočevje ter Opekarske ceste; za asfaltiranje parkirišča Gaj in pločnika na Tomšičevi cesti; za prelitje (nadgradnjo) asfaltnih cestič Cankarjeve ceste in Ceste na Trato; za popravilo Rožne ulice in za ureditev semaforkega križišča na Trgu zbora odposlancev.

Komisija je nadalje ugotovila, da je nujno potrebno popraviti še Kidričevo ulico, urediti parkirne prostore v tej ulici in popraviti močno poškodovani asfalt na nekaterih cestah in pločnikih v središču mesta. Za ta dela pa denar še ni zagotovljen. Skušali ga bodo zbrati, vendar je vprašanje, če bo KS to tudi uspelo.

O pomnikih

Vsak dan beremo v časopisih o proslavi pri pomnikih. Veliko jih postavljajo v zadnjem času. Človek bi rekel, da kar tekmujejo v tem.

V Kočevju je bil 9. oktobra 1943 tako imenovani „kočevski sodni proces“ proti skupini Marjana Strnišarja-Pribina, poročnika razpadle vojske stare Jugoslavije. Ves potek in ugotovitve so našim ljudem več ali manj znani. Franček Saje je o tem procesu zapisal v svoji knjigi „Belogardizem“: „Izredno sodišče narodnoosvobodilne vojske Slovenije je na osvobojenem ozemlju sredi Hitlerjeve evropske trdnjave izreklo prvo sodbo v Evropi proti kvilingom in vojnim zločincem in to še pred podpisom Moskvske deklaracije o vojnih zločincih, sprejete 30. oktobra 1943.“

Kino dvorana, kjer je bil sodni proces, med okupacijo ni bila porušena. Uporabljajo jo celo še sedaj. Prav bi bilo, da bi vgradili na pročelje spominsko ploščo. Tako bi turisti in izletniki videli, kje je bil ta sodni proces, ki je imel takrat v zaveznem svetu zelo velik odmev, med belogardističnimi vodji v Ljubljani pa je povzročil veliko razburjenje.

Tu se zbira ob čakanju na kino predstave na stotine ljudi. Ploščica bi bila tih opomin vsem, kam pride človek, če krene na pot narodnega izdajstva.

ANDREJ ARKO

V poročilu sta iz kočevske občine prikazana tudi dva primera, kjer je prišlo do dušitve samouprave. V Itasu, ki ima okoli 1.000 zaposlenih, se je to zgodilo tudi zato, ker niso organizirali več tozgov, čeprav so izpolnjevali pogoje. Niso imeli tudi vseh samoupravnih aktov in pravilnikov. Delavcem tako ni bilo zagotovljeno, da bi neposredno in enakopravno uresničevali pravice ter obveznosti iz medsebojnih razmerij v združenem delu in odločali o tistih vprašanjih, o katerih bi lahko celo že na podlagi stare ustave. To je povzročalo zaostrene odnose, k poslabšanju odnosov pa je pripomoglo še resno gospodarsko stanje njihove delovne organizacije. Pobudo za reševanje vseh teh zadev je dala samoupravna delavska kontrola Itasa in zdaj so mnoge zadeve v Itasu že zadovoljivo rešene.

Nekaj mladinskih

VSAKO SOBOTO PLEŠ — Vsako soboto od 20. do 24. ure ima kočevska mladina ples v restavraciji „Jelka“ na Reški cesti. Vstopnina je 20 din. Igra ansambel Corona.

KULTURNI PRAZNIK — Ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarju so tudi dijaki kočevske gimnazije imeli v Šeškovem domu proslavo, na kateri so mladi recitatorji iz gimnazije pod mentorstvom profesorice Mete Prelesnik uprizorili Prešernov Krst pri Savici. Poželi so veliko aplavza. Istega dne pa je Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Kočevje organizirala koncert v počastitev kulturnega praznika, na katerem so sodelovali kitaristi I. Saje, violinist T. Lorenz in flavtist A. Kocjan. Po koncertu za dijake v Šeškovem domu je bil v gimnazijski dvorani še koncert za ostale občane.

ŠTIPENDIJE NA REŠETU — V občini je bilo v zadnjem obdobju več razprav o štipendiranju. O tem so razpravljali tudi nekateri organi ZSM. Mladinci so sklenili, da bodo ustanovili tudi klub štipendistov in sklicali posvet vseh štipendistov. Vzrok je: neredno prejetje štipendij.

Brez kulture ni samoupravljanja

Sprejem kulturnih delavcev ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku so organizirali 11. februarja SIS za kulturo in Zveza kulturnih organizacij Kočevje.

Na njem je spregovoril predsednik izvršnega odbora občinske kulturne skupnosti Franc Merhar o kulturni dejavnosti, ki v kočevski občini vedno bolj dobiva mesto in veljavo, ki ji pripadeta. Opozoril pa je, da še vedno ni izkoriščenih precej možnosti za boljše kulturno delo. Posebno pa je poudaril, da je treba okrepiti stike med delavci, se pravi financirati kulturo in kulturno dejavnostjo, ter zagotoviti večji vpliv delavcev na razvoj kulture. Ob zaključku govora je povedal znano resnico, da brez napredka na področju kulture tudi ne bi bilo napredka na področju samoupravljanja.

Povsem nasproten primer je bil v Opremi, kjer je 94 članov kolektiva ustanovilo kar 3 tozde in še skupne službe. Tako organizirani so poslovali brez pravega vodstva in notranje organizacije. Niso imeli samoupravnih aktov in tudi samoupravno niso odločali. Samoupravljanje je bilo le maska. Delali so brez delavčevega sodelovanja. Nihče ni bil za nič odgovoren. Novo vodstvo bo skušalo odpraviti stare grehe.

J. PRIMC

OBVESTILO

OZD „JOŽE KERENČIČ“ — ORMOŽ TOZD „OPTIKA“ — LJUBLJANA, o.sol.o.

obvešča vse potrošnike, da je od 14. februarja spremenjen delovni čas v prodajalni v Kočevju, Ljubljanska 5:

ponedeljek	delovni čas od 7. — 11. ure
torek	delovni čas od 7. — 11. ure
sreda	delovni čas od 7. — 11. ure
četrtak	delovni čas od 14. — 18. ure
petek	delovni čas od 7. — 11. ure

V soboto je zaprto.

TOZD „OPTIKA“ — Ljubljana
Prodajalna Kočevje
tel. 061-86-439

Število Romov v občini narašča

Prizadevanja, da bi tudi Rome vključili v normalno življenje, še niso rodila zadovoljivih sadov — Krajevna skupnost Kočevje pripravila nove predloge

Romsko vprašanje je bilo ena osrednjih točk zadnjega sestanka sveta krajevne skupnosti Kočevje. Romi namreč povzročajo škodo na nasadih, onesnažujejo okolje in se, vsaj nekateri, obnašajo tako, kot da zanje ne veljajo enaki predpisi kot za ostale občane.

Največje težave nastajajo, ker se preseljujejo oziroma naseljujejo, ne da bi dobili ustrežno soglasje oziroma dovoljenje. Tako prihaja v občino kljub medobčinskemu dogovoru vedno več romskih družin od drugod in z njimi je vedno več socialnih problemov.

Pripravljeno je bilo tudi poročilo, ki ugotavlja, da je v občini 50 romskih družin (na območju KS Kočevje 14), ki štejejo 280 (85) članov. Zaposlenih je 28 (14) Romov, občasno zaposlenih 14 (4), socialnih podpirancev je 8 in uživalcev pokojnin 5 (2). Že te številke povedo, da so se nekateri vključili v normalno življenje, nekateri pa tudi že težijo k takemu vključevanju.

V kočevski občini so že bili sprejeti sklepi, ki naj bi rešili vprašanje tako, da bi Rome razselili med ostale občane. Vendar sklepi niso bili uresničeni. Tako so bile v občini iz solidarnostnega sklada zgrajene le tri hiše za Rome, potrebovali pa bi jih precej več.

USPEL TEČAJ FOTOGRAFIJE

Foto-kino sekcija Diana in Zveza lovskih družin Kočevje sta med zimskimi počitnicami organizirali v Kočevju tridnevni seminar o osnovah fotografije, ki se ga je udeležilo preko štirideset ljubiteljev fotografije. Razen s teoretičnimi osnovami so se udeleženci tečaja seznanili tudi s praktičnim delom v temnici in si ogledali številne barvne diapozitive živali Janeza Černača. Ob zaključku tečaja je več udeležencev izrazilo željo, da bi v doglednem času organizirali tudi tečaj o seminarju z osemmilimetrsko kino kamero in montažo filma.

F. BRUS

romsko vprašanje reševali tako da bi v skladu s sprejetim medobčinskim dogovorom Romi, ki so se neupravičeno preselili v kočevsko občino, izselili. Število Romov v občini narašča, razmeroma hitro narašča, vendar ne le zaradi rojstev. Nujno je treba zagotoviti lokacije za romska bivališča, ki naj bodo take, da bodo omogočale sprejelo in zaposlitev Romov, tudi primerno komunalno oprejenost. Ugotoviti je treba, kako žele sami graditi hiše ali najemna stanovanja, katerim potrebna delna pomoč države. Za nekatere pa bo morala skrbeti družba in finančno gradnjo stanovanj iz sklada družbeno pomoč. Pri reševanju teh zadev morajo razen krajevnih skupnosti sodelovati tudi samoupravna stanovanja in drugi.

Iz KS Kočevje

POPOPRANA CESTA — Za novem naselju montažnih hiš v središču mesta, je potrebna „Kozjanska“, meni KS, da ni pripravljena in da je zato ne sprejeli v vzdrževanje. Cesta niti ni dovolj utrjena, ampak pravijo, le „popoprana“ s peskom oz. gramozom. Šele ko bo zgradnja urejena vsaj v makadamski izvedbi, jo bodo prevzeli. Na vprašanje, kdo je to dolžan storiti, dobili odgovor, da največje zadruga, ki je to naselje gradila pa samoupravna stanovanja skupnost.

MILO ZA DRAGO — Delo piščalko, kip pred samskih hiš v središču mesta, je potrebno pravila. To je dolžan urediti stroške. Tak je bil sklep sveta KS. Trikon je namreč postavil kip in prevzel nad njim posteljstvo. Na vprašanje, če popopravi le ni dolžnost KS, dobili odgovor, da je KS postavila Trikon, naj ji dovolj lik te deklice uporabljala kot mesta oz. KS. Takrat je odgovoril, da sploh ne, ker prevzeli pokroviteljstvo in zvezi s tem kipom. Če je morajo seveda kip tudi vzdrževati, da bo v okras in v moto mesta.

TUDI OTROCI NAJ ODLEJO — V Kočevju je potrebno več igrišč za otroke in rekreacijsko površino za odrasle. Pri rekreacijskih površinah naj imajo glavno vlogo odrasli, pri otroških igriščih pa treba upoštevati tudi mnenje otrok. Tako so sklenili na zadnji seji KS.

OBRTNIKOV NI — Kočevje malo obrtnikov. Nekaj jih je v njem obdobju ušlo — na „mojster Vseved“, ki je zapustil „rokodelnico“ — nekaj umetnikov. Zaradi pomanjkanja obrtnikov veliko negodovanja med zato bo skupščina delegatov KS na dnevni red tudi razvoj obrtništvu in ustanavljanja nujno potrebne servisnih dejavnosti. Razpravljano bodo še o izpolnjevanju povelja načrta KS 1972-1976, zaključku računu KS za lani, načrtu za letošnji dejavnosti SIS in organiziranosti organizacij v družbenopolitičnih organizacijah mestu in o delu delegatov v meznih SIS.

Klic na pomoč!

Tokrat ne gre za gasilski pozdrav oziroma klic „Na pomoč!“, ampak za klic, opozorilo in poziv družbenega pravobranilca samoupravljanja za območje občin Kočevje in Ribnica.

Že v uvodu svojega „Poročila o stanju, pojavih in problemih na področju varstva pravic delovnih ljudi in družbene lastnine za leto 1976“ ugotavlja, da bi morale družbenopolitične organizacije, predvsem sindikati, vsi samoupravni organi in druge institucije „posvetiti več pozornosti in neposrednosti pri odpravljanju nepravilnosti, na primer pri nesprejemljivem načinu nagrajevanja... kjer se uporabljajo različna merila, ne pa rezultati dela.“

Ob zaključku poročila pravobranilec samoupravljanja ponovno pravilno ugotovi, da „vsil, ki smo z ustavo zadolženi za posebno družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine... ne bomo v celoti uspeli, če ne bomo imeli ne samo podporo, temveč tudi konkretno pomoč v dejavnih vseh sil družbenopolitičnih organizacij.“

Skoraj povsem enako smo tudi že mi večkrat ugotovili in zapisali v našem časopisu. Opazili smo namreč, da zanimanje za samoupravno delovanje ponekod upada. Glavni vzrok ni nezanimanje delovnih ljudi za samoupravo, ampak žalostno dejstvo, da si delovni ljudje in občani pogosto sami še ne znajo prirediti samoupravnih pravic. Pravice si še pogosto obdržijo upravna ali ne samoupravna zbrana „samoupravna“ podstava (na primer pri nekaterih SIS). Politične organizacije to nesamoupravnost tudi opazijo, a store prenašajo, da bi jo takoj ali kmalu odstranile. Tako je bil na primer na enem skupnem sestanku glavnih družbenopolitičnih organizacij v Kočevju sprejet konec minulega leta sklep, da neka SIS še ni samoupravno organizirana, vendar bomo s to organiziranostjo počakali še do volitev leta 1978.

Taki in podobni sklepi luše razvoj samoupravljanja. J. PRIMC

SREČANJE KULTURNIKOV — Kočevski kulturni delavci so na sprejemu najprej poslušali kulturni program (na fotografiji), nato pa so preživeli nekaj ur v razpravljanju o kulturnih vprašanjih. (Foto: Primc)

Avto-moto društvo Kočevje in občinska komisija za opravljanje vozniških izpitov sta postavila poklicne voznike na prostovoljni preizkus o znanju prometnih predpisov. Sekretar AMD Kočevje Lado Gašparc nam je o tem povedal:

„Predlagali smo, da bi nekateri vozniki tovrstnjakov in avtobusov prostovoljno opravili preizkus iz prometnih predpisov. O tem smo se dogovorili tudi s podjetji, ki imajo tovrstnjake. Test je bil prostovoljen in strogo anonimno. Prijavilo se je 33 voznikov, kar je razmeroma malo, če upoštevamo število poklicnih voznikov na območju kočevske občine. Izpolnjevali so enake vprašalne pole, kot jih izpolnjujejo kandidati, ki polagajo prvič vozniške izpite, torej z vsemi najnovejšimi predpisi in dodatki.“

Uspeh preizkušnje je bil porazen. Po pregledu izpolnjenih pol so člani komisije ugotovili, da bi naredila

teoretični izpit samo 2 šoferja, ostalih 31 pa bi padlo. Preizkus so delali ljudje, ki že leta in leta vozijo in jim je zaupana milijonska vrednost družbene imovine in ljudje. Zato je zaskrbljujoče njihovo pomanjkljivo znanje prometnih predpisov.

Ti podatki tudi delno odgovarjajo na vprašanje, zakaj je toliko nesreč na cestah,“ je povedal sekretar AMD in za zaključek predlagal: „Delovne organizacije bi morale svojim voznikom vsako leto omogočiti dopolnjevanje znanja o cestnih predpisih. Nuditi bi jim morale brezplačno strokovne knjige in predpise. Vsi ti stroški za dopolnitev znanja voznikov bi bili gotovo manjši, kot je vreden en sam razbit tovrstnjak in tovor. Sploh pa se ne da primerjati, če je pri nesreči človeška žrtev. Človek je nenadomestljiv za družbo in za njegovo družino.“

Vsi delavci si morajo znanje stalno dopoljevati. To naj bi veljalo tudi za poklicne šoferje. ANDREJ ARKO

VSE ZA RAZVOJ BELE KRAJINE

Ljubljanska banka ČRNOMELJ

Ljubljanska banka-podružnica Črnomelj si s svojo dejavnostjo močno prizadeva za hitrejši razvoj področja, na katerem poslujejo njeni člani. Od ustanovitve 1971 pa do konca 1976 je podružnica dosegla v bilančni vsoti veliko rast. Bilančna vsota, ki je znašala ob koncu leta 1971 64 milijonov dinarjev, je ob koncu 1976 narasla na 459 milijonov din; indeks povečanja je 717 %.

V tem času je bil v poslovni politiki banke dan večji poudarek povečanju naložb iz združenih sredstev poslovnih enot banke za manj razvita področja. Podružnica je iz tega naslova prejela 64 milijonov dinarjev, ki so bili vloženi predvsem v investicijske objekte, s katerimi je bila povečana zaposlenost. Zgrajeni objekti, ki so omogočili večjo zaposlenost, so: obrat Novoteksa iz Novega mesta na Vinici, Kometa iz Metlike v Starem trgu in Iskra Semič v Črnomlju. Veliko sredstev pa je bilo vloženo v investicije, ki niso ustvarjale novih delovnih mest, so pa omogočile boljše pogoje dela in s tem večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo: to so bile investicije Iskre Semič, Belsa Črnomelj, Kmetijske zadruge Črnomelj, Gradbenega in obrtno-komunalnega podjetja Črnomelj.

Na razvoj podružnice in njeno sodelovanje pri uresničevanju načrtov upravljavcev je imela izreden pomen varčevalna dejavnost. Sredstva prebivalstva

so ob koncu leta 1971 znašala 23 milijonov dinarjev, v letu 1976 pa so narasla na 107 milijonov dinarjev. K takemu porastu sredstev je mnogo prispevala velika aktivnost podružnice pri izplačevanju osebnih dohodkov prek hranilnih knjižic. Podružnica se je povečanemu obsegu poslovanja prilagajala z ustreznimi mehanizacijami, tehnologijo in organizacijo dela. Glede na to, da je velik del delavcev zaposlen v popoldanskem času, smo 1. 9. 1974 uvedli celodnevno poslovanje na šalterjih, prav tako tudi v soboto dopoldan.

Pomembnejša vlaganja na področju stanovanjsko-komunalne dejavnosti je bila izgradnja približno 360 enot družbenih stanovanj, izgradnja otroških vrtcev.

Pomembna so tudi vlaganja v prometno infrastrukturo, izgradnja regionalnih in lokalnih cest, kjer smo vložili 40 milijonov dinarjev, in pa vlaganja za izgradnjo zdravstvenega doma v Črnomlju, ki je za naše področje velika pridobitev.

Podružnica bo v letu 1977 in naslednjih letih nadaljevala svojo aktivnost, to je, zbirala in usmerjala bo sredstva v naložbe, ki bodo omogočile, da se tudi Bela krajina gospodarsko dvigne. V srednjeročnih planih občin je izkazana kot permanentna naloga dvig iz nerazvitosti, zato bo intenzivno vlagala oz. usmerjala sredstva za povečanje proizvodnih objektov in v modernizacijo proizvodnje. V ta

namen je v mesecu januarju 1977 zbrala podatke od svojih članov o investicijah, predvidenih v letu 1977, katere bo predlagala tudi za financiranje iz združenih sredstev banke.

Skupna predračunska vrednost investicij znaša 469 milijonov dinarjev, od tega naj bi se v letu 1977 financiralo iz bančnih sredstev 152 milijonov dinarjev. Med najpomembnejše objekte spadata gradnja novega obrata v Adlešičih ter izgradnja tovarne opreme pohištva in elementov za počitniške prikolice (IMV Novo mesto). Pomembna je tudi investicija za celotno opremo za proizvodnjo odlitkov hladilne tehnike pri organizaciji Belt Črnomelj, investicija proizvodne opreme pri organizaciji Iskra Semič ter izgradnja novega obrata in sanacija Rudnika Kanižarica. Prav tako so pomembne investicije v kmetijstvu.

Poleg navedenega si bo podružnica v letu 1977 prizadevala za čim večji porast sredstev prebivalstva. Sredstva prebivalstva ostajajo še vedno pomembnejša postavka v strukturi sredstev podružnice, zato je prizadevanost za povečanje teh sredstev še bolj razumljiva in utemeljena, ker so sredstva prebivalstva najstabilnejša in najkvalitetnejša sredstva, za katere še zdaleč niso izkoriščene vse rezerve. V letu 1977 in naslednjih letih bomo izpopolnjevali sistem aktiviranja prostih sredstev prebivalstva in uvajali nove

ČESTITAMO

ZA OBČINSKI

PRAZNIK

ukrepe za hitrejši razvoj organiziranega varčevanja, spodbujali devizno varčevanje in intenzivneje uvajali negotovinsko plačevanje med občani. Podružnica bo tudi v bodoče širila namensko varčevanje za nakup in graditev stanovanj.

V letu 1977 bo prišlo na osnovi sprejetega zakona o bančnem in kreditnem poslovanju

do pomembnega samoupravnega dogovarjanja glede vključevanja organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in DPS v bančno organizacijo tudi na področju Bele krajine. Najpomembnejša naloga članov podružnice v letu 1977 bo torej sprejem samoupravnega sporazuma o združenju v temeljno banko. Pri tem

vključevanju bo podružnica nudila svojim članom vso strokovno in materialno pomoč ter se zavzemala za enoten nastop Bele krajine.

Delovna skupnost Ljubljanske banke-podružnice Črnomelj čestita svojim članom in občanom za praznik občine in jih vabi k sodelovanju.

ISKRA

INDUSTRIJA KONDENZATORJEV, SEMIČ

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE ČRNOMELJ

dolenjka trgovsko podjetje Novo mesto

PRIPOROČAMO SE

IN ČESTITAMO

ZA PRAZNIK

OBČINE ČRNOMELJ

KMETIJSKA ZADRUGA DE TOVARNA BELSAD ČRNOMELJ

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE ČRNOMELJ

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 17. februarja - Konstanca Petek, 18. februarja - Suzana Sobota, 19. februarja - Arnold Nedelja, 20. februarja - Ulrich Ponedeljek, 21. februarja - Elka Torek, 22. februarja - Pust Sreda, 23. februarja - Peter Četrtek, 24. februarja - Matija

LUNINE MENE

18. februarja ob 04.37 uri - mlaj

KINIO

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

AVTOMEHANIČAR, MONTER in AVTOKLEPAR z večletno prakso, lahko tudi priučben, vojaščine prost, dobi zaposlitev. Stane Pustavrh, Leskovec 181 pri Krškem, telefon 71-367 ali 71-463.

FANTA ali starejšega moškega, pridnega in poštenega, kmečkega stanu, za oskrbovanje konj, iščem. Oskrba v hiši. Ponudbe za življenjepisom pošljite na: Sinkovec, Visoko 1, 64220 Škofja Loka.

ZDRAVNIŠKA DRUŽINA išče delavke za pomoč v gospodinjstvu. Nudimo vso oskrbo, dobro plačo in možnost šolanja. Pišite na naslov: Dr. Janez Kalan, 64000 Kranj, Bertonclicjeva 63.

SLUŽBO IŠČE

ZARADI ŠOLOOBVEZNIH OTROK iščem 4-urno zaposlitev. Pismene ponudbe pod „VESTNA“.

STANOVANJA

IZOBRAŽENEC, samski, Slovenec, išče opremljeno sobo. Ponudbe pošljite na upravo Dolenjskega lista pod šifro „DOBRO PLAČILO“.

ODDAM SOBO dvema dekletoma. Naslov v upravi lista (475/77).

TRICLANSKA družina išče večjo neopremljeno sobo z možnostjo kuhanja in primernimi sanitarnimi v Novem mestu v bližini kateregakoli vrta. Naslov v upravi lista (476/77).

IŠČEM sobo in kuhinjo v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (417/77).

IŠČEM opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (441/77).

ODDAM opremljeno sobo v Metliki, Vinogradniška 13.

PSIHOLOGINJA išče ogrevano sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (467/77).

Motorna vozila

PRODAM avto R-4, letnik 1975. Ogled vsak popoldan pri Janezu Peterlinu, Nad mlini 41 (tel. 23-264).

PRODAM traktor Zetor 35 s koso Merkel. Franc Jordan, Dobrava 3, Kostanjevica.

PRODAM zelo dobro ohranjen traktor MAN (25 KM) s koso in hidravliko. Janko Petan, Oklukova gora 13, 68256 Stromlje pri Brežicah.

PRODAM traktor Ferguson IMT 540, 42 KS, s kabino, star eno leto. Stane Banič, Hrvaški brod 2, Sentjerne.

PRODAM osebni avto Lada, letnik 1974. Milan Badovinac, Stopiče 34.

POCENI prodam fiat 850. Trdinova 21.

PRODAM osebni avto Škoda, letnik 1967. Darja Podbevsek, Ragska 21, Novo mesto.

PRODAM FIAT 126 P, prevoženih 7.500 km. Albin Bobič, Šmarjeta 17, 68220 Šmarješke Toplice.

PRODAM VW, letnik 1969. Janko Vide, Stopiče 56.

PRODAM osebni avto škoda, letnik 1970, po ugodni ceni. Vladimir Povše, Klenovik 7, Škofjanj.

PRODAM ŠKODO MB 1000, registrirano do januarja 1978. Ogled: Zagrebška 9 ali telefon 21-456.

PRODAM dobro ohranjen avto Zastava 750, letnik 1972. Informacije po telefonu 71-989 od 14. do 18. ure.

ZASTAVO 750, letnik 1969, prodam po ugodni ceni. Ogled vsak dan. Nad mlini 61. Pozanimajte

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM rabljeno spalnico. Anton Lipovec, K Roku 32. Novo mesto.

PRODAM enofazni betonski mešalnik. Naslov v upravi lista (457/77).

PO UGODNI ceni prodam Diesel motor Aran na gumi vozu s ciklarko, kosilnico BCS (širina 110 cm) z vozičkom in prevožno mlatilnico na gumi kolesih (opravlja 3-kratno čiščenje), vse v odličnem stanju. Silvo Vidmar, Rožič vrh št. 7, 68340 Črnomelj.

PRODAM električne orgle Tiger po ugodni ceni. Jože Maver, Dol. Nemška vas 7 a, Trebnje.

PRODAM skoraj novo motorno žago Stihl 0,41. Naslov v upravi lista (465/77).

PRODAM kavč, 3 fotelje in majhno knjižno omaro. Lojze Plankar, Trdinova 5 a, Novo mesto.

PRODAM 5.000 kg sena. Golob, Sela 3, Sentjerne.

PRODAM dele za DKW-F 102, nekateri ustrežajo tudi za AUDI-60. Informacije vsak dan od 15. ure dalje. Sever, Pot na Gorjance 13, Novo mesto. Tel. 21-991.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

PRODAM BMW 1800, letnik 1970. Bukovac, Ivana Roba 5.

PRODAM traktor Styer (15 KM) s kosilnico. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, 68310 Sentjerne.

POCENI prodam neregistriran osebni avto R 8, lahko tudi po delih. Naslov v upravi lista (430/77).

PRODAM škodo (prevoženih 78.000 km, potrebna manjšega popravila) za 4.500,00 din in dvoredni vprežni sejalnik za koruzo. Volčjak, Brezje 3, Brusnice.

PRODAM traktor Porsche (15 KS) s plugom, kosilnico in enoosno prikolico. Naslov v upravi lista (439/77).

UGODNO prodam NSU Prinz. Viki Matko, Zbure 2, Šmarješke Toplice.

AVTO ZAPOROŽEC, registriran do februarja 1978, prevoženih 15.000 km, brezhiben, prodam za 24.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro „ZAPOROŽEC“.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do maja. Franc Markovič, Dolenjske Toplice 170.

PRODAM CITROEN GS ali zamenjam za manjši avto. Milan Herakovič, Slinovce 17, Kostanjevica.

se lahko tudi po telefonu na št. 22-870.

PRODAM avto Prinz L 66. Naslov v upravi lista (424/77)

iskreno čestitamo in ji želimo obilo sreče, predvsem pa zdravja, njeni: mož Ludvik, hčerka Danica z možem, sin Milan z ženo, vnukinja Alenka pa ji pošilja koš poljubčkov. Čestitki se pridružujejo tudi Vrančarjevi iz Mačkova.

DOBRIM in skrbnim staršem ALOJIZ in TONČKI ŠPELICI iz Volavč ob 50-letnici skupnega življenja želita še mnogo srečnih in zdravih let hčerki Marica in Jelka z družinama.

Ob nepričakovani izgubi našega drugega moža, ata in starega ata

FRANCA GNIDOVCA iz Sel pri Straži

se zahvaljujemo vsem znancem, sedem, posebno Pavčkovim, župnikoma iz Vavte vasi in Prečne in vsem, ki ste ga spremili k preranemu počitku in mu darovali vence in cvetje. Vso zahvalo smo dolžni sind. podjetnikom, delavkam in delavcem TSP in TDP Novoles in Gorjanci Straža.

Zalujoči: žena Kristina, hčerke Anica, Jožica in Majda z družino ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

AMALIJE VRTAR s Podturna

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, darovali cvetje in vence. Zahvala župniku za lepo opravljeni obred, kolektivu Novolesa-TOZD TVP, gasilskemu društvu Podturn, Društvu upokojencev in ZB za izrečeno sožalje in podarjene vence. Hvala vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: sin Gustelj z družino, hči Malči z družino in drugo sorodstvo

Podturn, Straža, Ljubljana, Nova Gorica, Trst

Ob prerani smrti dragega brata in strica

ANTONA RAČEČICA Dolnje Skopice 23

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki so ga prišli kropit ter se zadnjikrat poslovili od njega. Hvala tudi za cvetje in vence. Nadalje se zahvaljujemo gasilcem, ki so ga spremili na zadnji poti in mu izkazali čast kot članu gasilskega društva Skopice, tovarišu Hotku za poslovljeni govor v imenu gasilcev, sodelavcem Varnosti-izpostava Novo mesto, tovarišu Bartlu za poslovljeni govor, Cestnemu podjetju Novo mesto - TOZD AB Drnovo, župniku pa za obred in poslovljeni govor.

Vsi njegovi sorodniki Skopice, Mrtvice, Okljukova gora

Iskreno se zahvaljujemo zobozdravniku dr. IVU PAVŠIČU in njegovi ženi za trud in humano delo. Želim jima še nadaljnjih uspehov ter mnogo zdravih let. Nad vse hvaležna pacientka iz Novega mesta P. N.

Za uspešno operacijo in pozornost pri zdravljenju se iskreno zahvaljujem dr. Zeljku Ostojiču, Lavu Moreli ter osebju žilnega oddelka splošne bolnice Novo mesto. Hvaležna pacientka ZOFKA KREM-ZAR.

PREKLICIJEM vse besede, katere sem govoril tov. Andreju Ružmanu in tov. Marici Gorše. Karlo Ovnik, Trg Veljka Vlahoviča, bl. 1/A, Ribnica na Dol.

OBVESTILA

OBVEŠČAM vse cenjene stranke, ki so pri meni naročile uokvirjenje fotografij, umetniških slik, gobelinov ter diplom in priznanj, naj pridejo ponje najkasneje do 1. marca letos. Po tem roku ne prevzemam zanje nobene odgovornosti več. Lado Kordiš, steklar, Rožna ul. 11, Kočevje.

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in teta

NEŽA KREVS

iz Brusnic 59

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih n

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga hčerka, sestra in teta

MAJDA LONGAR

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pospremili pokojnico do njenega preranega tihega doma. Posebna hvala sosedom, sorodnikom, podjetju Labod Trebnje za nesebično pomoč, pevcem ter župniku za opravljeni obred. Še enkrat lepa hvala vsem!

Zalujoči sorodniki: mama Ivanka, bratje Ivan, Franc, Jože, Vido, Lojze, Stane, Lado, sestre Justina, Ivanka, Rozi z družinami

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 66. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

FRANČIŠKA ZUPANČIČ

iz Gotne vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, delovnim organizacijam za podarjene vence in cvetje, društvu upokojevcev, pevcem za zapete žalostinke, govorniki za govor ob odprtem grobu in župniku za opravljeni obred. Še posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, dr. Vodniku ter ostalemu zdravniškemu osebju iz Novega mesta za obiske na domu, Stangljevim in Štrukljevim za vsestransko pomoč ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili do njenega poslednjega doma.

Zalujoči: mož Tone, sin Franci, hčerki Hermina in Fani z družinami ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega ata, brata in strica

ALOJZA LJUBIJA

iz Loške vasi pri Dolenjskih Toplicah

Iskreno zahvaljujemo sosedom, družinam Hendrik, Kumelj, Bradač in Zupan za pomoč in sožalje, tolažilne besede in podarjene vence. Posebna hvala splošni bolnici Novo mesto za pozornost, zdravnikom, medicinskim sestram in strežnemu osebju kirurškega oddelka za nego in lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se podjetjem Novoles TPI, TVP, TSP, Gorjanci in godbi na pihala. Prisrčna hvala duhovnikom za lepo opravljeni obred ter vsem, ki ste na kakršnekoli način počastili pokojnika in ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Milka, sin Slavko z družino, hčerke Anica, Marija, Milka in Štefka z družino, brat in sestre ter drugo sorodstvo

Loška vas

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 17. FEBRUARJA: 8.00 TV v šoli (Zg) - 9.00 TV v šoli (SK) - 9.30 TV v šoli (Sa) - 10.00 TV v šoli (Bg) - 14.00 TV v šoli (Zg) - 15.00 Šolska TV; Onesnaževanje zraka, ponovitev barvne odd. (15.20) (Lj) - 17.00 Otvoritve nove ekonomske fakultete - prenos (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.20 Risanka (Lj) - 18.25 Mala čebelica, barvna oddaja (Lj) - 18.40 P. Zidar: Utonilo je sonce, I. del: Kukavičji Mihec, barvna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Ronnie prihaja - barvna humoristična oddaja (Lj) - 20.25 Po poti združevanja dela sredstev in zemlje (Lj) - 21.15 Gorita nebo in zemlja, barvna odd. TV Novi Sad (Lj) - 21.40 Miniature: John Lewis s plesnim orkestrom RTV Zg (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj)

PETEK, 18. FEBRUARJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (Bg) - 14.10 TV v šoli (Zg) - 15.40 Smuški poleti - posnetek iz Vikersunda (Lj) - 17.10 Križem kražem (Lj) - 17.25 Pisani svet (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Cerkljanska laufarija (Lj) - 18.45 Fruška gora, barvna oddaja iz cikla Narodni parki (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 20.00 Propagandna oddaja (Lj) -

20.05 J. Brozskiewicz: Kopernik - barvna nadaljevanka (Lj) - 21.05 Propagandna oddaja (Lj) - 21.10 Sicilija na severu, barvna oddaja (Lj) - 21.50 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 21.55 Ulice San Franciscas - serijski barvni film (Lj) - 22.45 TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 19. FEBRUARJA: 8.00 Mala čebelica, barvna oddaja (Lj) - 8.15 E. Peroci: Modri zajec (Lj) - 8.30 E. Rosta nd: Cyrano de Bergerac - I. del (Lj) - 8.55 Volk, petelin in botra Lisica, barvna oddaja iz cikla Zvernice iz Režije (Lj) - 9.15 Skrivnosti morskih globin, barvni film (Lj) - 9.40 Dokumentarna oddaja (Lj) - 10.00 J. Brozskiewicz: Kopernik (Lj) - 11.55 Vikersund: Smuški poleti, prenos (do 14.30) (EVR) - 15.55 Obzornik (Lj) - 16.10 Košarka Bosna: Jugoplastika - prenos (Sa) - 17.40 Mozaik (Lj) 17.45 Bela ladja - barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Zunanjepolitična tema tedna (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Celovečerni film (Lj) - ... Moda za vas (Lj) - ... TV dnevnik (Lj) - ... 625 (Lj) - ... Laterna magica - barvna oddaja (Lj)

NEDELJA, 20. FEBRUARJA: 8.20 Poročila (Lj) - 8.25 Od vsakega jutra raste dan: Radovljica, barvna oddaja (Lj) - 8.55 625 (Lj) - 9.35 H. Fallada: Kmetje, bombe

in oblast, barvna nadaljevanka (Lj) - 11.00 Raziskovalci, serijski film (Lj) - 11.50 Mozaik (Lj) - 11.55 Vikersund: Svetovno prvenstvo v smuških poletih, barvni prenos (EVR) - pribl. 14.00 Kmetijska oddaja TV Zagreb, posnetek (Lj) - 14.45 Poročila (do 14.50) (Lj) - Nedeljsko popoldne: Križem kražem Pisani svet Okrogli svet TV drama: Botre (Lj) - 17.40 Poročila (Lj) - 17.45 Veliki poglavar, celovečerni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 A. Marodić: Marija, barvna nadaljevanka TV Zagreb (Lj) - 21.20 Gvineja, barvna dokumentarna oddaja (Lj) - 21.45 Sportni pregled (Sa) - 22.25 TV dnevnik (Lj).

PONEDELJEK, 21. FEBRUARJA: 8.10 TV v šoli: Pravopis, kemija, uganke, slovenščina (Zg) - 9.30 TV v šoli: Za najmlajše, metalurgija (Sa) - 10.05 TV v šoli: Srbohrvaščina, risanka, v naših krajih (do 11.10) (Bg) - 14.10 TV v šoli, ponovitev (do 15.30) (Zg) - 17.05 Vrtec na obisku: Trgovina Cin-ci-rin (Lj) - 17.15 Narava Japonske, poljudno znanstveni film (Lj) - 17.40 Obzornik (Lj) - 17.55 Prvih 365 dni v otrokovem življenju, barvna oddaja (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Dogovorili smo se (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (Zg) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 M. Nikolić: Oprostite, lepo prosim, oprostite, TV igra (Lj) - 21.05 Kulturne diagonale (Lj) - 21.45 Mozaik kratkega filma: Hokej (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj).

TOREK, 22. FEBRUARJA: 8.00 TV v šoli: Delegatski sistem, Split, projekcija, nemščina, TV vrtec, evolucija življenja (Zg) - 10.00 TV v šoli: Prirodoslovje, risanka, glasbeni pouk (do 11.05) (Bg) - 14.00 TV v šoli, ponovitev (do 16.00) (Zg) - 16.05 Šolska TV: Onesnaževanje celinskih voda, barvna oddaja iz cikla Clovek iz okolje (Do 16.25) (Lj) - 17.10 Zvernice iz Režije: Trije botri prijatelji, barvna oddaja (Lj) - 17.30 Pika nogavička - serijski barvni film (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Ljubljanski dnevi plesa (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 TV Trimski test (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Oči kritike (Lj) - 20.35 Propagandna oddaja (Lj) - 20.40 A. J. Cronin. Zvezde gledajo z neba, barvna nadaljevanka (Lj) - 21.30 Glasbeni magazin (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj).

SREDA, 23. FEBRUARJA: 8.10 TV v šoli: I. M. Jarnovič, Literatura, slovnica (Zg) - 9.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Risanka, Kratek film (do 10.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli, ponovitev (do 15.00) (Zg) - 17.00 Narodna: Kraj Matjaž in Alenčica (Lj) - 17.15 Renoir, barvni dokumentarni film (Lj) - 17.40 Obzornik (Lj) - 17.55 Na sedmi stezi (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Glasba takšna in drugačna, I. del barvne oddaje (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Služabnik (Lj) - 21.50 Propagandna oddaja (Lj) - 21.55 Včeraj, danes, jutri: Pravično delimo, kar imamo, barvna oddaja (Lj) - 22.20 TV dnevnik (Lj).

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega sina, moža, očeta in brata

JOŽETA KUKARJA

iz Stranske vasi pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali pokojniku vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja zdravstvenemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, vsem sorodnikom in sosedom, sindikalni podružnici Iskre, tovarne kondenzatorjev v Semiču, sindikalni podružnici Mercator v Metliki, vsem gasilcem iz Stranske vasi, kakor tudi župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: mama Ana, žena Amalija, hčerki Marija in Anica z možem, sestre Tončka, Micka, Angela z družino, brata Tone in Ivan z družino.

Stranska vas, 15. februarja 1977

ZAHVALA

Ob nepričakovani smrti naše drage mame, stare mame, sestre in tačče

MARIJE NOSE

iz Željn 50 pri Kočevju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje ter podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju iz Kočevja in Ljubljane, duhovniku za opravljeni obred in pevkam za zapete pesmi. Iskrena hvala vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči: mož Ignac, sin Drago, hčerka Anica z družino, sin Ivan in Nace z družino ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

17. februarja minevata dve dolgi in žalostni leti, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubi očka in mož

ALOJZ MUHIČ

iz Ivanje vasi 18 pri Mirni peči

Naša samota in žalost sta tem večji, ker si nas ljubil, dokler te ni kruta in zahrbtna bolezen odtrgala od nas. Tvojega groba ne bomo pozabili, vedno ga bomo krasili s cvetjem in prižigali na njem svečke.

Neutolajžljive: žena Lojzka, hčerki Tatjana in Lojzka

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

IVANA GAZVODE

iz Potovrha 3

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za pomoč, izrečena sožalja, za podarjene vence in cvetje in vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti. Iskrena zahvala kolektivom Novotehna, Hmeljnik, Grad Otočec, Zdravstvenemu domu Novo mesto, zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka in zdravnikom zdravstvenega doma za vsjo požrtvovalnost v času njegove bolezni. Posebna zahvala duhovniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Neža, sinova Ivan in France z družinama, hčerke Micka, Milka z družinama in Fani ter drugo sorodstvo

spodu Kralju je bil potekel tudi odpust, drugi dan je bil odhod v mesto napovedan.

Gospodična Luiza se je bila na večer Tončki napovedala, da pride po slovo. Tudi Nikolaj je bil povabljen, naj pride k Pridanovim tega dne popoldne. In prišel je bil.

Sedeli so vsi trije skupaj do mraka in govorili. O mraku reče gospica Luiza:

„Ker je danes zadnji večer letos, da sem pri vas, Tončka, ostanem še nekoliko dalje; da me kasneje ne bode strah, spremi me gospod Nikolaj, ne li?“

„Z veseljem, če hočete, do mesta, ne le do doma tu gori,“ odgovori Nikolaj brzo. In resnico je govoril. Gospica se mu je zdaj vsa drugačna zdela nego od početka in jako žal mu je bilo, da odhaja.

„Do mesta? Potem bi bila Tončka huda,“ pravi gospodična.

„C nič, naj bi te spremil, dokler je; samo da potem skoraj nazaj pride,“ meni zvestodušno Tončka.

Ze tema, prav gosta tema je bila, ko se je začela gospodična poslavljati. Tončka je hotela hlapca dati jima, da bi svetil, ali Luiza je to odbila, češ prvič ni daleč, drugič z gospodom Nikolajem pot poznava, da prideva lahko z zavezanimi očmi domov. To je bilo res.

„Če te danes zadnjič kot deklico vidim, srečna bodi!“ S temi besedami se je končno

Luiza od prijateljice poslovila, katera jo je v tretje poljubila in solze v očeh imela ter govoriti ne mogla, dasi je vedela, da jo jutri, ko se bode mimo vozila, lahko še enkrat vidi.

Petnajst korakov od hiše nista govorila Luiza in njen spremljevalec Nikolaj ničesar. Nikolaju je bilo nekako hudo, da odhaja ta prijateljica njegova in njegove - neveste. Ona bogzna kaj je mislila.

„Tema je,“ reče potem ona in globočje potisne svojo roko pod njegovo pazduho.

„Kod ideva, po cesti ali po stezi?“ vpraša Nikolaj. Po stezi je bilo prav blizu, po cesti pa dalje naokoli.

„Po cesti,“ odgovori ona.

„Tudi meni je ljubše po cesti.“

„Zakaj vam?“

„Ker dalje ostaneva skupaj.“

Premolk. Naenkrat ona postane in, ne snevši roke izpod njegove rame, tudi njega zadrži.

„Ali se domislite pota na Brinovo brdo in najinega pogovora?“ vpraša ona in glas ji je bil čudno mehak.

„Dobro. Kako se ne bi domislil? Ob oni priliki sem vas, gospodična, stoprav popolnoma spoznal in tako spoštovati začel, kakor...“

„Nič komplimentov od vas! Od vas samo odkritosrčnost. No, veste, da sem vam tačas ponudila se in obljubila na vaše ženitovanje priti? Danes pa moram svojo obljubo oporeči.

Vi boste svatovali že pred pustom, slišala sem; a jaz ne bodem mogla priti.“

„Potem jaz vse preložim čez veliko noč,“ reče on naglo in odločno.

„Zaradi mene?“

„Zaradi vas.“

„A jaz najbrž tudi po veliki noči ne bodem mogla priti.“

„Zakaj ne, gospodična? Smem li vedeti ali ugibati vzrok.“

„Pustite. Uganiti ga vi ne morete, povedati ga vam pa jaz ne morem.“

Počasi, prav počasi sta koračila dalje.

„Ali se domisljate, da tačas, ko sva prijateljstvo ali bratstvo sklenila, izgovorila sem si jaz pravice take zveze?“ vpraša ona glasneje in vidno veselejša.

„Domisljam se, ali žalibog da do sedaj teh pravic niste rabili, vsaj jaz nisem čutil, da bi jih bili.“

„Tedaj hočem eno sedaj rabiti: Tončko, svojo malo prijateljico, ki bode kmalu vaša žena, vam priporočam... Jaz mislim, da smem z vami govoriti kakor z bratom, brez okolišev... Spoznala sem vas, da imate blago srce, plemenito dušo in vse lastnosti, ki morejo mlado deklico osrečiti. Zato sem vesela, da boste osrečili mojo ljubo prijateljico, mojo Tončko.“

Josip Jurčič

med dvema stoloma

13

XIX

Jesen je bila tu, že kasna jesen. Perje na divji vinski trti okoli gosposke hiše na Podvinu je bilo rdečkasto postalo, potem pa rumeno in je odpadalo. Dan je bil kratek, jutro hladno, večer otožen - več ni bil čas bivanja na kmetih. Go-

Proletarec v beli halji

Znani slovenski stomatolog prof. Krušič je svojim študentom za zgled poklicu predanega in požrtvovalnega zobozdravnika dal dentista Vinka Horvata iz Črnomlja. Prof. Krušič je Horvata spoznal v Beli krajini, kamor ga je le-ta na svoje stroške povabil, da bi se prepričal, da je stanje zobozdravstva v tem koncu naše domovine res tako slabo, kot mu je opisoval.

Profesor je videl žalostno podobo na tem področju, prepričal se je, da imajo 13-letni otroci proteze, spoznal pa je še nekaj: če bi bilo več Horvatov, več tako zavzetih in za človeško bolečino in revo dovzetnih ljudi, ki jim odmerjeni in predpisani delovni čas ni niti približno vodilo za njihovo dejansko delo, bi bil otroški nasmeh tudi v Beli krajini bolj vesel, lepši, naraven.

Danes je zborna ambulanta v novem črnomaljskem zdravstvenem domu ena naj-sodobnejše opremljenih v Sloveniji, v njej delajo štirje zobozdravniki, tudi v Semiču in na Vinici imajo svoje-ga. Napredek v dvajsetih letih, kolikor časa Horvat dela v Črnomlju, je ogromen, in nihče, ki Vinka Horvata pozna – samo tistih, ki so že sedeli na njegovem stolu, je lepo število – ne bo pozabil povedati, da gre prav njemu velik del zaslug za to.

V Belo krajino je Horvat prišel pravzaprav po naključju: „krivi“ so njegovi partizanski prijatelji, ki so mu na Vinomeru po nekaj litrih belokranjske izmamili obljubo, da bo za pol leta ali največ leto dni odložil svoj odhod v Ljubljano in za silo organiziral zobozdravstveno službo v tej deželici. Od tistega dne je minilo že 26 let, od katerih jih je Horvat šest prebil v Metliki, kjer je v začetku popravil in ruval zobe v skladišču bivše trgovine in z zaplenjeno opremo. Prej je zobe popravil nemški ujetnik, po poklicu bolničar...

V Črnomlju se je boril proti zasebni praksi, ki jo je oblast takrat zaradi hudega pomanjkanja zobozdravnikov dopuščala poleg dela „na socialno“. Partizan in revolucionar Horvat tega po svoji vesti in prepričanju ni mogel dopustiti. „Najhuje pa je bilo, ker noben mlad zobozdravnik v Beli krajini ni dolgo ostal,“ se spominja. Zato pa je on moral delati ne samo za dva, ampak za kolikor je mogel.

„Poznali so me vsi in tudi vedeli, da jih ne bom odgnal, tudi če pridejo sredi noči trkat na moja vrata.“ Ljudje pa se na takega človeka navadijo in navežejo, zato je tudi danes Horvatova ordinacija vedno polna. „Jaz bi rad izpregel, upokojen sem že, rad bi, da bi me nadomestil kakšen mlad,“ pravi. Samo: mladega je kljub odličnim delovnim pogojem danes težko dobiti v Črnomlju, in tudi če bi že prišel, bi se Horvat težko predal zaslužnemu pokoju. Borci, ki jih je v občini okoli 4.000, bi radi svojo zobozdravstveno ambulanto, v njej pa Horvata, bivšega šefa zobne ekipe v 15. brigadi, 18. diviziji in še kje.

Kaže, da ta nebelokranjsko govoreči Belokranjec, po rodu iz Kostanjevice, še lep čas ne bo odložil svetra in klešč. Gotovo pa je nekaj: nikoli več mu ne bo treba pudljo bogate Židnje na sekalcu narediti zlate krone, kot jo je moral kot mlad zobotehnik pri zasebniku v Zagrebu pred vojno, niti po hrvatskem Zagorju za borno hrano kmetom po kajžah puliti zobe, ker je zaradi sodelovanja v štrajku zobotehnikov izgubil delo.

„Ni, da bi govoril,“ pravi o tistih časih Horvat, ki je – to je statistično dokazano – najbolj učinkoviti zobozdravnik v dolenjski regiji. Pa ne zato, ker pacienta odpravi na hitro, ampak zato, ker ne gleda na uro...

A. BARTELJ

UPOKOJENEC IN POLHA – Kočevski upokojenec Janez Klun ima rad živali. Med obiskom pri njem nam je pokazal tudi polha. (Foto: Primc)

Konec meseca že pride „Polh“

Film „Polh“ je bil sneman na Kočevsem, zato bo tudi premiera v Kočevju

Lani smo večkrat poročali, da na območju občine Kočevje snemajo film o življenju polha. To je bila skupina podjetja Zagreb filma, ki proizvaja, izvaža in uvaža dokumen-

tarne in znanstvene filme. Vodil jo je znani filmski ustvarjalec doku-

„Račke“ na snegu

Naša ekipa med novinarji kegljači četrta v Jugoslaviji

Športna srečanja jugoslovanskih novinarjev so vedno bolj pogosta. Tako je bilo prejšnji teden v Mariboru 10. srečanje novinarjev smučarjev Jugoslavije, kjer so izbirali prave v smučarskem teku in veleslalomu, hkrati pa tudi v kegljanju.

Tega zanimivega tekmovanja, ki so ga zelo uspešno pripravili mariborski kolegi, se je udeležilo skoraj 200 „račk“ iz vseh naših novinarskih hiš. V mestu pod Pohorjem sta svoje športne sposobnosti preizkušala tudi naša novinarja Ria Bačar (Dolenjski list) in Slavko Dokl (Delo).

Naša novinarka Ria Bačar, ki je nabirala izkušnje v smučanju na Pohorju, bo menda šele drugo leto na Jahorini posegla v konkurenco smučark – novinarj. Zato pa je nastopila na kegljaškem turnirju. Nastopilo je 28 tričlanskih ekip (dva novinarja in ena novinarka), oziroma 25 časnih ekip in 56 časnih članov. Ekipa, ki so jo sestavljali Ria Bačar (Dol. list), Tone Urbas (TV 15) in Slavko Dokl (Delo) je v tej imenitni konkurenci osvojila četrto mesto. Med posameznicami je Bačarjeva s 67 podrtimi keglji (30 lučajev!) osvojila 19. mesto, pri novinarjih je zmagal Tone Urbas (TV 15) s 176 podrtimi keglji, Slavko Dokl, ki je podrl 144 kegljev, pa je delil 15. – 16. mesto.

V smučarskem teku na 5 kilometrov, kjer so novinarji tekli po zahtevni in ledeni progi, je brez težav zmagal novinar Dnevnikar Tone Fornezzi – TOF, med 23 udeleženci te preizkušnje, pa je Slavko Dokl zasedel solidno 12. mesto. V. V.

NOV TABORNIŠKI ODRED V ŠMARJETI

V torek popoldne je bil v Novem mestu ustanovni občni zbor novega taborniškega odreda v novomeški občini: ustanovili so ga učenci osnovne šole „29. oktober“ iz Šmarjete. Njihov vzornik bo narodni heroj Milan Majcen, po katerem je odred povzel ime. Odred ima ob ustanovitvi 130 članov, v zadnjih polletnih počitnicah pa je priredil tudi že uspeh vodniški tečaj.

KARTELJEVO: NASTOP PEVCEV IZ ŠMIHELA

Na povabilo Mladinskega aktiva Karteljevo je v nedeljo, 13. februarja, nastopil v prostori MA pevski zbor Gasilskega društva Šmihel. Mladinci so združili ta nastop s proslavo ob kulturnem prazniku 8. februarju. Mladinci se zahvaljujejo pevskega zboru in vodji tovarišu Ludviku Ahačiču za zelo uspešen nastop. Vaša narodna pesem nas je popolnoma prevzela.

Mladinci MA Karteljevo in občani želimo pevskega zboru GD Šmihel veliko uspeha pri nadaljnjem delu in vas še vabimo.

JOŽE MUHIČ

„VOLUHARJI“ ŠO SE ZBUDILI

Pustno društvo „Voluharji“ iz Streklejca praznuje letos petletnico obstoja. Tako kot prejšnja leta so tudi letos poskrbeli, da bo na Streklejcu na pustno nedeljo veselo. Ena glavnih točk njihovega pustnega programa bo obujenje ceste, ki so jo lani pokopali. Odprli bodo tudi frizerski salon z najnovejšimi tehničnimi pripomočki. Kdor se hoče na pustno nedeljo zastopati ostriči, obriti ali urediti pričesko, naj pride ob 14. uri na Streklejcevec. „Voluharji“ obljubljajo, da bo res veselo.

Za pusta zdravstveni dom

Ko so Semičani pred kratkim zvedeli, da so zdravstveni delavci zagrozili, da si bodo zaradi nemogočih delovnih pogojev poiskali zaposlitev drugje, je njihovo pustno društvo „Gusarji“ takoj sklicalo izredno sejo. Soglasno so sklenili, da končno začnejo graditi nov zdravstveni dom. Vse formalnosti z lokacijo, finančnimi sredstvi in uradnimi papirji so v hipu uredili. Izvajalci del bodo kar gusarji sami. Uradni začetek

gradnje in položitev temeljnega kamna bo v nedeljo, 20. februarja, ob 10. uri na igrišču TVD Partizan. Rok izgradnje je 10 minut, nakar bo svečana otvoritev posameznih oddelkov: splošne in zobne ambulante, laboratorija, kirurgije, ginekološko-porodniškega oddelka.

Kaže tudi, da bodo gusarji odprli še otroške jasli, kajti tiste v novem vrtcu so še vedno prazne.

Še posebej slovesno bo na Streklejcu, za to bodo poskrbeli štreklejevski voluharji. Lani obkovanina in pokopana cesta Jamarjeva mama bo v črni asfaltni obleki vstala od mrtvih. Voluharji so pripravili še vrsto veselih točk, njihov karneval bo na pustno nedeljo ob 14. uri.

Gusarji in voluharji bodo občane za občinski praznik razveselili z novimi pridobitvami.

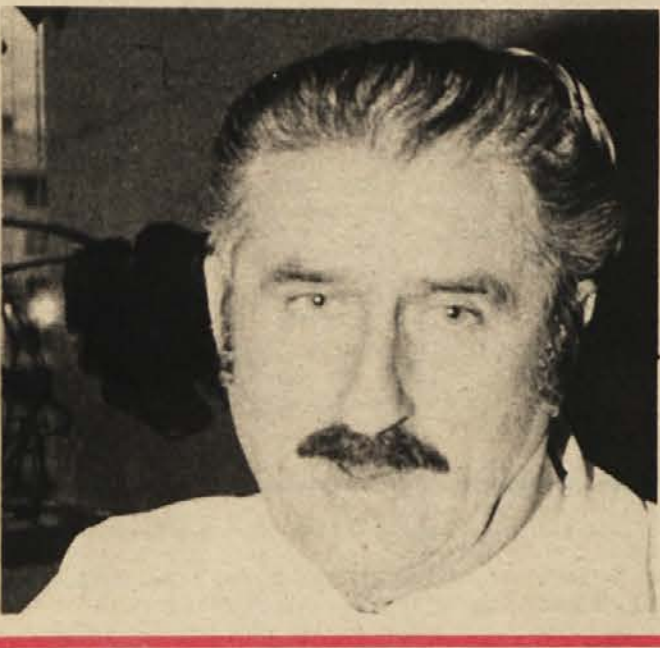
SLAVKO PAVLAKOVIČ

NAJBOLJŠI NOVOMEŠČANI

Zadnje nedelje je bilo v Črnomlju medobčinsko tekmovanje v streljanju zračno puško, s katerim so strelci počastili črnomaljski občinski praznik. Nastopile so ekipe iz Duge Rese, Črnomlja, Trebnjega in Novega mesta, ki so se pomerile za prehodni pokal. Zmagovalni vrsti je pokal podelil predsednik črnomaljske občinske skupščine Martin Janžekovič.

Vrstni red: 1. Novo mesto 694 krogov, 2. Črnomelj 678, 3. Trebnje 588 krogov; posamezniki: 1. Ribič (SD Pionir Novo mesto) 184 krogov, 2. Hutar (Črnomelj) 181, 3. Rahne (SD Krka, Novo mesto) 180. M. ZUPANČIČ

List za vsakogar »Dolenjski list«

SOS za kostanjeviško jamo

Za celotno ureditev jame, ki bi bila dostopna turistom bi potrebovali milijone

6. februarja so imeli kostanjeviški jamarji občni zbor, na katerem so pregledali delo preteklega leta in postavili plan za tekoče leto. Iz podanih poročil lahko sklepamo, da so bili v lanskem letu kar delavni. Vendar samo delo ni dovolj, če ni finančnih sredstev. Zato so na občni zbor povabili predstavnike vseh družbeno-političnih organizacij, da bi se temeljito pomenili o problemih, ki kostanjeviške jamarje najbolj težijo. Vabilu so se odzvali predstavniki vseh organizacij, razen predstavnika SOB Krško, od koder pričakujejo največ razumevanja in pomoči.

Kaj torej najbolj muči dokaj marljive člane kluba? V prvi vrsti to, da jim nekateri višji forumi očitajo nedelavnost, čeprav dobro vedo, da brez opreme in denarja ne morejo doseči takih uspehov kot ne-

kateri klubi po Sloveniji. Kljub očitku pa lahko rečejo, da so v lanskem letu sodelovali pri raziskavah nekaj jam, skrbeli so za samo Kostanjeviško jamo, seveda v mejah denarnih zmoglosti. Na osnovni šoli so ustanovili krožek jamarjev, ki šteje 18 članov.

Iz nadaljnjih poročil in diskusije je bilo slišati, da je Kostanjeviška jama zaprta in zaprta bo ostala še naprej, če ne bodo dobili denarne pomoči za ureditev dohodov do jame ter za ureditev stopnic in hodnikov v sami jami. Za celotno ureditev jame, da bi bila pristopna turistom, bi nujno potrebovali 18 do 20 starih milijonov. Največ pričakujejo od Obs Krško.

Na zboru je bil tudi predstavnik ZOTK, ki je tako rekoč ponudil roko jamarjem, da bi s skupnimi moč-

mi premagali razne težave. Jamarji si želijo tudi več sodelovanja s turističnim društvom in Formo vivo, tako da bi eni drugim pomagali pri raznih delih in turistični dejavnosti. Če bodo jamarjem priskočile na pomoč vse družbenopolitične organizacije, bodo uredili jamo tako, da bo stalno odprta za vse, ki želijo spoznati tudi lepote podzemnega sveta v tem delu Slovenije. Zares bi bilo škoda, če ne bi imeli vsi pristojni forumi razumevanja in se odzvali klicu marljivih jamarjev za rešitev te kraške lepote. POLDE MIKLIČ

V Gradcu bo dovolj soli

Največji pustni karneval na Dolenjskem bo v nedeljo v Gradcu v Beli krajini

Predsednik pustnega društva „Gradaški mački“ Rudi Dim mlajši obljublja, da bo na pustno nedeljo, 20. februarja, v Gradcu veselo, kot že dolgo ne.

„Za letošnji pustni sprevod, peti po vrsti, smo mi pripravili 14 točk programa, dve ali tri pa bo pokazal naš tozdr „Vranoviški jazbeci“. Med drugim smo poklicali tudi Martina Krpana, da nam bo priskrbel morskotopno sol, ki je dandanes tako dragocena, da jo pri belem dnevu z lučjo zaman iščemo. Otrokom, pa tudi

starejšim bomo pokazali tudi puzne merke domačih živali, ki so jih pripravili in druga mehanizacija življenja iz vsakdanjega življenja. Dim izdal nekaj njihovih sicer varovanih skrivnosti.

Zaradi „umanjkanja“ gradskih larfarjev pričakujemo v Gradcu še toliko več obiskovalcev, kot v prejšnjem letu. Gradaški mački sedaj nastajajo pustno društvo na Dolenjskem, ki si je njihov sprevod ogledalo 4.000 ljudi, za letos pa jih napovedujejo najmanj toliko.

Mački se na svojo pustno pripravo že od novembra pripravljajo v Gradcu pa je postala velika lavnica, v kateri po zamislbi Mira Jakše nastajajo rekviziti, ki bodo pokazali v sprevodu: gradski tramvaj, gradaška tiskarna, Mački so poenostavili tudi avtomobilov in pogrnuli za katero veselo, pa tudi pikro.

Za soboto pripravljajo veselo doma. Najbolje maske bodo izdelali. Na pepelnico sredo pustna zažgali in vrgli v Lahnje, hodnje leto pa spet znova, z domislicami in zbadljivkami, mačkom nikoli ne zmanjka.

IZ DELAVNICE GRADSKIH MAČKOV – Gradac živi za nedeljski pustni karneval. Člani društva se vsak večer srejujejo v krajevni dvorani, kjer črtujejo, žagajo, zbijajo. V zadnjih primerkih krave skoraj nared, lansko gradsko šolo pa bodo predelali v ljanjski tramvaj.

»Dolenjski list« tribuna bralcev

Doslej: 1617 novih!

„Prirastek tedna“ – 49 novih naročnikov. Kot ni breddinarja milijona, ni brez naročnikov visoke naklade in česlednjo se ne smemo pritoževati. Vsak četrtek razdelimo od zdaj spet nekaj čez 29.000 DOLENJSKIH LISTOV, od tega še vedno dobrih 94 odst. na naslove naših stalnih naročnikov. Kar 717 „Dolenjcev“ gre vsak teden v 27 držav po vsem svetu – čvrsta vez naših starih in mladih izseljencev z rodno grudo! Zato naj ne bo odveč majhen nasvet:

če imate sorodnika, prijatelja ali znanca v tujini in doma iz naših krajev – naročite mu DOLENJSKI LIST! Bolj kot pisma (ki ga tako ne morete pisati vsak teden znova!) ga bo vesel in zlepa vam te usluge in prijazen naklonjenosti ne bo pozabil!

Počasi se naša jesensko-zimska akcija izteka; še dva krat bomo objavili podobni obvestili, da zadnjega torčaka pa se je število vseh novih naročnikov povzpelo že na 1617. Po občinah so razdeljeni takole:

občina BREŽICE:	104
občina ČRNOMELJ:	131
občina KOČEVJE:	95
občina KRŠKO:	191
občina METLIKA:	30
občina NOVO MESTO:	392
občina RIBNICA:	96
občina SEVNICA:	160
občina TREBNJE:	171
razne pošte v SRS in SFRJ:	197
naročniki v tujini:	50

In spet ponavljamo: vsak novi naročnik – glas več za vašega pismošo! Ta hip so med najprizadenejšimi pismošoi:

Maks Krevelj iz Sevnice – 71 novih naročnikov, Anton Hren, Trebnje – 67, Jože Jankovič, Senovo – 48, Jože Trefalt, Zabukovje – 27, Ivan Volčanjšek, Sromlje – 25, Jože Malkovič, Ribnica – 24, Anton Omeržan, Dolenja vas – 22, Darko Avguštin, Leskovec – 22 itd.

Do 1. marca naj velja v vsakem našem kraju: VSAKO HIŠO DOLENJSKI LIST!

UREDNIŠTVO

Danes: 5 knjižnih nagrad

Med 49 novih naročnikov zadnjega tedna je žreb v torko popoldne namenil 5 knjižnih nagrad, ki jih dobijo: Vinko Rus, Rakitnica 70, p. Dolenja vas; Lojzka Likar, Brestanica 113, p. Brestanica; Franc Bedek, Dol. Straža 106, p. Straža pri Novem mestu; Lado Longar, Trubarjeva 9, p. Trebnje, in Matija Ozanič, Pirče 1, p. Vas.

MORIMO NAJVEČJEGA PRIJATELJA?

Če v spomladanskem obdobju, ko se gozd reši snežne odeje in se iglice, listje in druga suhljad dobro presuši, popotnik, izletnik ali avtomobilist odvrže neugašen cigaretni ogorek na suha gozdna tla, se lahko nič ne zgodi, prav lahko pa zaradi te drobne malomarnosti nastane gozdni požar. Iz žerjavice ogorka se razraste uničujoč plamen, ki požira hektar za hektarom gozda ter tako dela hudo, težko ocenljivo škodo.

Že večja je malomarnost, ko izletniki kurijo v samem gozdu ali na njegovem robu v času, ko je gozd zelo dovzeten za požar. Slabo pogašeno ognjišče se hitro razraste v požar. In spet je škoda.

Na kmetih je vse manj delovne moči, stroji izpodrivajo ročno delo, zato se vse bolj širi navada, da se travnike, košenice in druga travišča spomladi čisti z ognjem. V Beli krajini je ta oblika čiščenja še posebno razširjena. Kaj rado se primeri, da zažiganje ob gozdu ne ostane le na košenici, ampak se ogenj razširi in zajame gozd. In spet je gozd v plamenih.

Pričakovali bi, da so primeri, ki smo jih navedli, redki, vendar ni tako. Iz podatkov Gozdnega gospodarstva Novo mesto, ki zajema območja petih občin, vidimo, da je bilo lani kar 21 večjih gozdnih požarov, ki so povzročili za 1.446.181 dinarjev neposredne škode. V primerjavi s preteklimi leti je tako škoda kot števi-

lo požarov večje. V ogromni večini vseh požarov je bil povzročitelj človek!

Ugotovljeno je, da največ gozdnih požarov nastane ob praznikih in nedeljah, ko je v naravi največ izletnikov, ki kurijo ognje ali kako drugače z ognjem ogrožajo suhi gozd. Ti so skriti pod besedo „Vzrok neznan“, kakor zapišejo pri statistični obdelavi.

Pred leti je precej gozdnih požarov povzročila železnica. Za desetletno obdobje je znan podatek, da je 24 % požarov zanetila iskra iz parne

lokomotive. Po uvedbi vlakov na motorno vleko se ta odstotek hitro manjša, več pa se odstotek, ki ga beležijo pod „vzrok neznan“. Od znanih vzrokov je na prvem mestu požiganje travnikov, suhe trave, grmovja in odpadkov iz vinogradov na robu gozda. Na koncu znanih vzrokov je strala, ki v evropskem merilu povzroči le 1 % vseh gozdnih požarov.

Torej je človek tisti, ki ima v rokah največ možnosti, da gozdne požare omeji, z njimi pa seveda ogromno škodo, ki jo povzročajo.

Gozda je največje naravno bogastvo Slovenije. Njegov pomen za človeka je izreden, saj gozd ne daje samo drv in hlodov, ampak je največji dobavitelj kisika, varovalec plodnih tal tvorec plodnega humusa, življenjski okvir premnogih oblik živalskega in rastlinskega sveta, blažitelj klime, rekreacijski prostor – gozd je nekaj, brez česar si ne moremo predstavljati življenja. Tega bi se moral vsakdo zavedati toliko bolj, ker je naša ožja domovina tista srečna pokrajina, kjer je gozda še dovolj.

Nekdaj je bila vsa Slovenija gozd, potem so prvotni prebivalci v nižinskih predelih gozd izkrčili. Krčenje gozda se je nadaljevalo, vendar na srečo ne v tako uničujočih obsekih, kot se je ponekod v svetu, kjer so gozd povsem iztrebili. Posledice so bile strahotne. Prebivalci starodavnega indijskega mesta Mohedza Daro so zaradi uničenja gozda tudi sami propadli. Plodna zemlja se je spremenila v puščavo. Podobno se je

zgodilo pred tisočletji v Mali Aziji, Spaniji, v Severni Afriki. Naša dežela, predvsem obmorski pas, je plačal visoko ceno za iztrebljene gozdove na sedanjem Krasu, v Dalmaciji, Črni gori.

Sloveniji kaj takega ne grozi več, saj je gospodarjenje z gozdom skrbno in dobro razvito. Povsem odveč pa je, da moramo trpeti tolikšno škodo zaradi malomarnosti.

Morda bi bilo dobro, ko bi vsakdo vedel, kaj vse gozd pomeni človeku. Morda bi bilo manj požarov in manj škode. Če bi se vsakdo zamislil nad številkami, ki govore, da kar četrtnina slovenskega prebivalstva živi od gozda in lesa, da je les že več kot 100 let na vrhu izvoza, da lahko posekamo 3 milijone kubičnih metrov na leto, da pride na Slovenca 0,6 hektara gozda, da je 90 % izvirov pitne vode v gozdovih itd., potem bi morda marsikateri ogorek ne obležal na gozdnih tleh z živo žerjavico, potem bi izletniki skrbno pogasili ognje na robu gozda, potem bi ne požigali suhe trave, potem bi ne pogorelo v Jugoslaviji v petletju 1970 – 1974 v 3459 požarih 40237 hektarov gozda . . .

In silva salus (v gozdu je rešitev) pravi star izrek. Ta misel je primerna tudi za današnji čas, za sodobno živčnega človeka, kateremu je gozd lahko ne samo vir gospodarskega dohodka ampak zvest prijatelj v stoterih drugih stvarih.

M. MARKELJ

JEKLENA VOLJA Z VOZIČKOV

Časi, ko so bili posebno hujski telesni invalidi obsojeni na samoto štirih steh ali enoličnost domov onemoglih, so že preteklost. Predvsem invalidi sami so največ pripomogli do te spremembe. Telesne okvare res onemogočajo normalno vključevanje v običajne življenjske tokove, vrsta primerov ljudi s trdo voljo pa vseeno potrjuje, da tudi 100-odstotni invalidi lahko merijo svoje sile in znanje celo v športu.

Eden takih, ki ima doma že prepolno vitrino medalj z evropskih prvenstev, olimpiad in drugih tekmovanj v tujini in doma, je tudi naše gore list Jože Okorn iz Drage pri Šentrupertu. Eno njegovih najlepših doživetij je bil obisk pri Titu leta 1972, ko je predsednik republike sprejel olimpijce.

VOZIČKARJI Z DRŽAVNIM GRBOM

Vprašanje je, ali bi Jože kot preprost fant z domačije izpod šentrupeških hribov brez nesreče sploh zašel na športna pota. Nestor slovenskega invalidskega športa Bojan Hrovatin je pridobil Jožeta za šport leta 1968. Že leta 1971 si je z našim grbom na prsih priboril eno zlato in po eno srebrno medaljo na evropskem prvenstvu na Dunaju, sledili so uspehi v Veliki Britaniji in povsod, kjer se je pojavil s svojim diskom, kroglo, sprintom z vozički in kopjem. Doslej je nabral že 12 medalj, od tega pet zlatih. Zadnja leta je tudi član naše vozičarske košarkarske vrste.

13 UR ZA VOLANOM

Jože pride s svojim invalidskim vozičkom kamorkoli, kamor lahko pripelje avto. Že pred leti je dogнал vse gibe, tako da je, ko gre na pot, neodvisen. Z vozičkom se pripelje do avta, se presede vanj, naloži voziček in ga na cilju spet raztovori. Ko je imel še fička, je moral obračati, da je voziček lahko spravil v vozilo. Pri katrci, ki jih z dodatnimi ročnimi komandami invalidi posebno cenijo, je dodatno obračanje odveč, ker ima ta avto pač več vrat. Lani se je Jože v koloni s še dvema invalidoma odpeljal na meddržtevno tekmovanje v Švicco, kjer so v 13 urah sicer zmerne vožnje po avgustovski vročini prevozili v eno smer 890 km! Prireditelji so pričakovali, da bodo prišli z letalom, vendar so fantje izračunali, da bi jih že sam prevoz opreme stal preveč. Pozorni Švicarji so jim na kraju podelili še posebno priznanje kot najbolj oddaljeni ekipi. Čeprav jim je do tekmovanja ostalo le

nekaj ur nočnega počitka, so bili tudi v športnem tekmovanju najuspešnejša ekipa.

Jože svoje najbolj priljubljene zvrsti (met diska) ne more kaj pridati doma. „Največ lahko vadimo spomladi in poleti, zaradi prevozov v Ljubljano. Najbolje je delati pod strokovnim vodstvom enega trenerja, sicer se lahko mimogrede „pokvariš“. Redki zimski nastopi slabijo telesno pripravljenost. Doma „jo skušam vzdrževati z utežmi in vzmeti“, pripoveduje o svojih pripravah. Igralci košarkarske ekipe se vozijo na trening v Ljubljano. Povrno jim le stroške za bencin; celo tekmujejo s svojimi vozički. Le-ti naj bi po standardih zdravstvenega zavarovanja zdržali kar pet let, kar pa se ob takšnih naporih seveda ne zgodi. Gume, na primer, je treba zato zamenjavati tudi po trketu na leto. Invalidom športnikom obilica mednarodnih medalj ni stopila v glave: potrpežljivo se potegujejo za priznanje statusa vrhunškega športnika. To bi najboljšim omogočilo nabavo najnujnejše opreme in kritje stroškov za tekmovanja.

ZBOLJŠATI SVETOVNI REKORD

Slovenski invalidi-športniki so se lani zavzeli pripravljati za olimpiado v Montrealu. Sodelovanje so zaradi udeležbe rasistične Južne Afrike zadnji hip odpovedali. Vztrajanje te dežele jim greni upanje tudi v sodelovanje na letošnjem mednarodnih tekmovanjih. Letošnje svetovno prvenstvo je predvideno v Parizu. O tem bodo šli tja ali ne, bodo odločali na skupščini v aprilu. Evropsko prvenstvo v atletiki in plavanje bo na Dunaju. Lani bi Jože Okorn prav gotovo lahko uspešno nastopil v Montrealu. Zmagovalec v metu diska v kategoriji, v kateri nastopa tudi Jože, je vrgel orodje 22 metrov in sedem centimetrov, Jože pa ga je v Ljubljani spravil tri centimetre dlje.

Volja vozičkarjev, kot se radi sami imenujejo, do športnega sodelovanja in ne le do postavljanja rekordov se je pokazala tudi na naši najbolj množični športni prireditvi — Pohodu obišči okupirane Ljubljane. Lani se je 60 invalidov na vozičkih udeležilo manifestativnega dela na 4 km dolgi progi od kina Vič do Trga revolucije. Letos želijo to progo podaljšati na 6 km. Pripravljajo tudi tekmovanje v štafeti 4 x 100. Jože Okorn je tudi podpredsednik Društva paraplegikov Slovenije. Imajo 350 članov, polovica se jih ukvarja s športom. ALFRED ŽELEZNIK

dr. IVO BRLIČ, MAŽURANIČEV PRAPRAVNIK

V vasi Jesenice na Dolenjskem je nad desnim bregom Save z drevjem obdan tih in miren, skoraj že zapuščen dom dr. Iva Brliča, pravnika in književnika, novinarja, prevajalca in zgodovinarja, ki že nekaj let živi popolnoma odmaknjen od sveta. Bolezen ga je prikrajšala za delo, za raziskovanje, za kramljanje s prijatelji, za vse, razen za življenje. Zdaj je v trinosemdesetem letu, in če bi mogel, bi še delal.

Cudoviti naravni kotichek pod Mokricami si je že pred vojno izbral za svoj dom, v katerem ima izredno bogato knjižnico. Na njenih policah je vsa leta z velikim ponosom hranil dela svoje matere, hrvatske književnice Ivane Brlič-Mažuranič, pravnikinje pesnika Ivana Mažuraniča.

Dr. Brlič je bil do bolezni izredno vsestranska in razgibana osebnost. Izhaja iz Slavonskega Broda, kjer je končal osnovno šolo. Gimnazijo je obiskoval v Zagrebu, pravo je študiral najprej v Berlinu, nato v Zagrebu. Potem je vsa leta pridno sukal novinarsko pero in postal je član oziroma sodelavec uglednih uredništev. V obdobju 1931—1935 je bil glavni urednik časopisa „Liga narodov“ v Zagrebu.

Že kot dijak se je poskušal v književnosti in tudi pozneje je kot odvetnik vedno našel čas za literarno udejstvovanje. Zgodaj se je začel uveljavljati kot prevajalec, večinoma iz francoščine in ruščine. Prevajal je dela Maupassanta, Daudeta, Puškina, Turgenjeva, Lermontova, Kuprina in Ljadova. Kot kritika ga je zanimal predvsem gledališče, posebno pozornost pa je posvetil zbiranju in oblikovanju gradiva za zgodovino hrvaške književnosti. Pri svojem delu je črpal podatke iz bogatega družinskega arhiva in osvetlil marsikatero osebnost ali kulturnozgodovinsko obdobje. Dr. Ivana Brliča je vedno privlačila preteklost. Tako je pred dvajsetimi leti v mokriškem gradu, nedaleč od svojega doma, uredil razstavo „Mokrice skozi stoletja“. Domačini ga poznajo predvsem po knjižici, ki jo je gostišče Grad Mokrice izdalo za to priložnost. Brošura se imenuje „Mokrice, grad in park, spomenik naše preteklosti“.

Knjižica je izšla v treh jezikih: v hrvaščini, slovenščini in nemščini. Leta 1961 je doživela drugo, obsežnejšo izdajo, vendar tokrat samo v hrvaškem jeziku. Za založnika v Zahodni Nemčiji je dr. Brlič napisal obširno deskriptivno monografijo o Mokricah z zgodovinskimi ilustracijami pod naslovom „Mokritz, Geist und Geschichte“.

Skupaj z Gustavom Krklecem je 1956 prevedel v hrvaščino slovenski roman Ivana Bratka

Teleskop, materine „Pripovedke iz davnine“ je že pred vojno z N. I. Fedorovom prevedel v ruščino.

Svojo mater je občudoval kot izredno znanstvenico, kot književnico, ki si je prva med ženskami 1937 priborila vstop med članstvo Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Večkrat mi je s ponosom pripovedoval, kakšno naklonjenostjo so Hrvatje počastili njegovo šestdesetletnico, ko so v Narodnem gledališču svečano uprizorili dramatizacijo njenih „Dogodivščin vajuca Hlapića“.

Ivano Mažuranič so v tujini imenovali „hrvatski Andersen“. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti jo je dvakrat predlagala za Nobelovo nagrado: prvič 1931 in drugič 1937. Ivanino najboljšo delo so „Pripovedke iz davnine“, v katerih oživlja slovansko mitologijo. Prevodene so v številne jezike.

Dr. Brlič mi je pokazal vsebino pisma, v katerem mu mati pojasnjuje nastanek in značaj tega uspešnega literarnega dela. Pisala mu je novembra 1928. V pismu pravi, da so pripovedke njegovo izvirno delo. Nanizala jih je okoli imen likov iz slovanske mitologije. Toda to je le zunanji okvir, prizore in zgodbe je morala ustvarjati sama, saj se ni imela na kaj opreti.

Napisala jih je iz srca in veselilo jo je, da jim pripisujejo značaj pristne slovanske poezije. Zgodbe so se ji porodile nekega zimskega večera, ko je prisluhnila tišini svojega doma. Njeno bujno domišljijo je spodbudilo prasketanje isket v domačem kaminu. Tako je opisala začetek svojega ustvarjanja sinu Ivu Brliču.

Tudi dr. Brliča so privlačili sledovi ljudskih legend in pripovedi, zato je skušal v literarni obliki predstaviti zanimivo preteklost Mokric, veliko pa se je pri tem angažiral tudi kot zgodovinar, opirajoč se na avtorja Slave vojvodine Kranjske Janeza V. Valvasorja in druge zgodovinske vire tja do arheoloških najdb, ki pričajo o rimskih in predrimskih časih, o razcvetu in zatonu davnih kultur v tem delu Slovenije in Hrvaške.

Danes vedo za dr. Ivana Brliča komaj še sedemdesetletni, tako samotno živi z ženo, ki mu dela družbo v njegovi boleznini. Svet je zanj umrl. Nihče več ne prebira dragocenih knjig, redko kdo še zahaja v nekdanje gostoljubno in živahno hišo. Vse vezi prijateljstva in znanstva je pretrgala bolezen. Zdaj ni več ne preteklosti ne bodočnosti. Čas se je ustavil s kazalcem na brezizhodnosti.

JOŽICA TEPPEY

OKUS NIKOLINE BO NAPRODAJ

La Bruyere je zapisal, „da se je modi prav tako mešno izogibati kot ji slepo slediti.“ Izraz moda prihaja od latinske besede „modus“, kar pomeni način, sicer pa v enciklopediji suhoparno piše, da je moda ime za nove in minljivo sprejemljive načine življenja. Izraz moda se največkrat nanaša na oblačenje, pričeske, pohišstvo, nakit, pravila obnašanja, načine zabave; udomačen pa je tudi v književnosti, likovnih umetnostih, glasbi itd.

Oblačenje je po eni izmed definicij zaščita človeškega telesa ali njegovih posameznih delov z najrazličnejšimi oblačili in predmeti iz naravnih ali umetnih snovi. Najbolj verjetno se zdi, da se je začel človek oblačiti ali slačiti zaradi neprestanega vpliva klime: vlage, mraza, vročine, dežja in snega. Oblačila so torej predvsem tehnično nadomestilo za naravno zaščito telesa. Šele v drugi vrsti dobi obleka vlogo okrasa, zaščite pred uroki, znamenja položaja na družbeni lestvici itd. Obleka je potemtakem vse, od zamorske ledne pasice do astronavskega kombinezona.

Z modo se na zemeljski obli ukvarja in od nje živi na tisoče ljudi. Med njimi je tudi Eva Paulin, modna ustvarjalca iz Ljubljane.

„Največkrat me vprašajo,“ pravi Eva, „kako so oblečeni ti naši ljubi Slovenci. Ponavadi odgovorim, da kar dobro, vendar je v tej izjavi kanček jezika. Če povem po pravici, opazi moje oko samo dobro in slabo oblečene ljudi. Vse kar je vmes — tega je največ — gre mimo.“

Eva Paulin — njen rod izhaja po moški plati iz okolice Trebnjega — je rada risala že kot dekletce. Še danes trdi, da je v njej drobci sicer slabe slikarke, nikoli ni mislila, da bo „oblačila in slačila“ ljudi. Pa je vendarle tako naneslo. Za celo življenje.

„Zares se je začelo po vojni. Pri Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer sem za igralce risala ko-

Mnenje je, da med obleko ne spadajo oklepi, čelade in podobni predmeti, ki so jih včasih nosili in jih tudi še danes (vaticanska švicarska garda) nosijo vojščaki. Ščit in omejeno železje spadata med tako imenovano obrambno orožje. Med oblačila ne spada tudi nakit, čeprav je z njimi v tesni zvezi, ter ure in podobni koristni in nekoristni okraski. Za sodobna oblačila velja, da je tisto, kar nosijo na sebi ženske in otroci, precej bolj sproščeno kot moška nošnja. Kraj oblačil naj bi bil namreč načeloma tak, da ne dopušča motenj v obtoku krvi in pri dihanju, obleka ne bi smela ovirati prebave. Takih navideznih bizarnosti je pri obleki še nešteto.

Takrat sem bila prvič in zadnjič v življenju v službi. Tistih časov se spominjam predvsem silni zagnanosti in zaradi „težkih“ živilskih nakaznic. Takrat se je slabo živelo in še slabše oblačilo, ljudje, ki so opravljali družbeno bolj pomembne naloge, so imeli pravico do tako imenovane težke hrane. Po nekem naključju so bili med njimi tudi igralci in ljudje, ki imajo z njimi opravila. Po nekaj mesecih je bilo dobrot konec. Premijam sem med ljudi, ki se ukvarjajo s tako imenovanim svobodnim poklicem. Tako je še danes. Sam zase si odgovoren, sam zase „zaslužen“ in tudi „kriv“.

Skozi tisočletja razvoja je dobivala obleka tudi estetski naglas. Vladajoči sloji so se v vseh časih in vseh civilizacijah trudili poudariti družbeni prepad med razredi tudi z obleko. Kljub temu pa predpisi, ki so natančno določali način oblačenja nekaterih družbenih slojev, na primer Židov, verskih razkolnežev, kmetov, slug, rabljev, prostitutk itd., niso imele trajnejših uspehov. Danes povsod prevladuje tako imenovana meščanska obleka. Izjeme so le nekateri poklici: kuharji z belo kapo, dimnikarji, nune, duhovniki in menihi, livrirani kočijaži, diplomati ob svečanostih, angleški poslovneži, policija, vojska, gasilci, ponekod sodniki, železničarji, rektorji univerz itd.

Eva je prijeten, vendar ne klepetav sogovornik. Besede vrejo iz nje na neprisljilen način, v obeh so di odblesek cinizma. Vendar ne tistega za vsako ceno.

„Bila sem tudi kos novinarka, zato sem na Radu Ljubljana vprašala, kako bi bilo, če bi imeli oddaje o modi. Na modo se je takrat bolj malo

misli. Precej začudeno so me pogledali. Napisala sem nekaj nasvetov, potem ni bilo nekaj časa nič. Končno se je posvetilo tudi radijskim šefom: „Zakaj, za vruga, nimamo modnega kotička, ko pa nas poslušalke zasipavajo s protesti?“ Radiu sem zvesta še danes. Tam sem začela, delala bi tudi za počen groš, če bi bilo treba. Kruh si služim tudi pri reviji „Jana“, delam za nekaj tovarn žid. Predolgočasno bi bilo naštevati. Kadar de-

Zanimivo je tudi, da se za nekatere znamenite ljudi natančno ve, kako so bili najraje oblečeni. Kronist Einhard na primer v življenjepisu Karla Velikega trdi, da se je mogočnik cesar najraje „oblačil tako kot njegovi predniki“. Nosil je spodnjice in platneno srajco, čez haljo z dolgimi rokavi in hlače, na nogah je najraje videl čevlje z ovijačami, ogrnjen je bil s plaščem. Ve se celo, da je bil plašč praviloma temnomoder. Ko že takole klepetamo, velja povedati, da so hlače v Evropo uvedli Galci in Germani. Kljub temu pa niso izumitelji tega oblačila. Pred njimi so jih že pred V. stoletje našega štetja poznali Medijci in Perzijci. Ti so jih predali Dačanom in Skitom, slednji pa Germanom. Kelti so se bojda sami po sebi priklopali do hlač. Vendar so bile za razliko od germanskih kratkega kroja.

lam, si vedno mislim: „Eva, bodi pametna in pridna.“ Zdi se mi, da imam v glavi semaforček z rdečo in zeleno lučjo. Če se prižge zelena, bo vse dobro, pri rdeči pa moraš biti oprezen. Moda je draga in zapletena reč. Težko se je znajti med vsemi tistimi klobuki, krili, hlačami, tunikami, šali, torbicami, čevlji, rokavicami, plašči itd. To priznavajo celo vedno vsevidni moški.“

Iz drugih in ne Evinih ust sem slišal naslednjo zgodbo. Pierre Cardin je imel v Parizu predstavitev najnovejše kolekcije. Novinarjev iz vsega sveta do stropa, koga ne bi zanimalo, kaj je zaukazal kralj mode. In Eva ne bi bila Eva, če se ji ne bi prižgal zeleni semaforček. Petra je oblegalo na tovarnjake sedme sile, Eva pa je skromno sedela ob strani. Pierre ne bi bil Pierre, če tega ne bi opazil. Večer je bil njen, pogovarjal se je samo še z Evo, drugi pa so zeleneli od zavisti.

„No, ni bilo čisto tako in ni bil Pierre, ampak Christian,“ pravi Eva, „čeprav vedno in povsod velja originalnost. Sedeti ob strani je stoletja zna-

na ženska zvijača, je pač naneslo, da sem jo porabila v pravem trenutku.“

Klepet s kralji mode je samo zanimiv utrinek. Eva Paulin pravi, da je modno ustvarjanje trdno delo. Vodilne modne ustvarjalce moraš hočeš nočeš poznati že zaradi tega, da si na tekočem. Modo narekujejo veliki modni centri. Če ne veš, kaj snujejo za naslednjo sezono v Londonu, Parizu in Rimu, si opele. Modni diktatorji dajo glavne smer-

Če upoštevamo samo leta naše ere, so najdlje vladali v modi oblačenja Francozi. Francija je ukazovala modi v oblačenju od XI. do XIV. stoletja, njeno vlogo prevzemata nato do XVI. stoletja Flandrija in Burgundija, v drugi polovici XVI. stoletja tudi Španija, nato pa spet Francija. Dvor Ludvika XIV., ki so mu rekli tudi Kralj sonca, imajo poznavalci za enega od najbolj pomembnih temeljev še danes sloveče francoske mode. Za prvo uradno modno ustvarjalko je zgodovina določila šiviljo Rose Bertin, ki se je s sukancem in škarjami trudila na dvoru Marije Antoinete. Koncem XIX. in v začetku XX. stoletja ustanovijo v Parizu znamenite modne hiše: C. F. Worth, Jeanne Lanvin, Paul Poiret, Jean Patou, Chanel, gospodična Schiaparelli, Nina Ricci, Maggy Rouf, Christian Dior itd. London in Italija pa se ne vdata. Britanski lev slovi po moški modi (preprostost in eleganca), Italijani pa se najbolj spoznajo na klobuke in čevlje.

nice, ti pa se jim moraš prilagoditi. Kljub temu, da si „poslušen“, ostane še veliko ustvarjalnega dela, veliko noči je treba prebedeti, nešteto porisanih listov zmečkati. Delaš, recimo, za tovarno, ki hoče spraviti na tržišče na tisoče kosov nekega oblačila. Ljudem mora biti všeč, sicer ga ne bodo kupili in oblekli. Direktor podjetja prepusti odločitev štabu, ki je določen za to, ta pa modnemu ustvarjalcu. Če model prodre, si vsi pripenjajo medalje, če ne, zamenjajo modnega ustvarjalca.

„Veliko moram potovati, moda je velikanska kuhinja. Samo načeloma velja, da so v časih blaginje v modi kratka krila, v bolj betežnih obdobjih pa dolga. Pač po pravilu, da je takrat, ko si reven, bolj imenitno imeti več blaga na sebi; morda zato, da prikriješ revščino. In obratno: ko so denarnice polne bankovcev, trgovine pa blaga, je bolj zanimivo na sebi imeti čim manjšo krpico.

Tako je pač v človeku, modni ustvarjalci morajo to upoštevati.

Pravilo pa ni absolutno. Tudi za to med drugim poskrbijo kreatorji, ki vedo, da si ljudje žele predvsem razlikovati se od soljudi. Včasih pa nastopi tudi fenomen, vsi hočejo biti enaki. Primer za to je jeans. Prodajajo ga pod imenom svobode oblačenja in podobno. Nisem poklicni sociolog,

Najbrž ne veste, da se je med francosko revolucijo rodila v tej deželi moda, ki pa ni imela dolgih dni. Jakobinci so zaukazali, da moškim najbolj pristojijo frigijska čepica, kmečka kamižola in široke mornarske hlače. Slikarju Davidu so celo naročili, naj ustvari tip „republikanske noše“. Njegov načrt, ki pa ni prišel dlje od papirja, je predlagal mešanico antičnih oblačil, ki naj bi hodila po zemlji v madžarskih škornjih. Potem se je po angleškem (očitno jih včasih tudi ne zebe) in francoskem vzoru po Evropi razrasla golota. Ženskove se je naveličalo steznikov, bluze je nadomestil triko. Ženskam, ki so se nosile na ta način, so rekli „čudovite“. Moški pa so nosili oprijete hlače in škornje.

vendar se mi zdi, da je jeans vžgal predvsem zato, ker se nimajo ljudje več po čem razlikovati od soljudi. Takrat je najbolj preprosto trobiti v isti rog. Če že nisi nekaj posebnega, je bolje, da se ne razlikuješ od množice. Seveda govorim posplošeno. Celo všeč mi je namreč, da imajo vsi ljudje približno enake proračunske možnosti. Moti pa me, da znajo to dokazati samo z „uniformo“. Sa-

Žensko globoko dihanje pa je bilo kratkega veka. Bidermajer spet postavi na prestol steznike in kar do 8 (osem!) spodnjih kril. Moški nosijo v tem času dolge hlače, „lajbelc“, frak, pelerino in cilindar. Silna množica spodnjih kril je bila nekoliko nerodna, zato so okoli 1850 spet uvedli krinolino z volančki. Zabeleženo je ostalo, da se je francoska cesarica Eugenie na nekem plesu vrtela v obleki iz atli-sa, ki je imela kar 103 volančke. Nekako v tem času se bistveno menja tudi moška moda. Začne veljati pravilo, naj se vsi deli obleke šijejo iz blaga enake barve. Pri tistih, ki imajo denar, je obveljalo tudi, da se mora močnejši spol ob različnih dnevih urah tudi različno oblačiti. Izvedenci trdijo, da je bilo moke mode v bistvu konec v XIX. stoletju. Prevladal je angleški stil, ki mu danes dodajamo ali odzvemamo malenkosti. Predvsem športne.

mozadovoljstvo pelje v nazadovanje. Tudi v modi. Z jeansom se bodo sociologi in zgodovine ji še dolgo ukvarjali. Morda predvsem zato, ker so ta modno-zguljena oblačila tudi grb nemoči. T ko v deželah, kjer ga je preveč, kakor tudi v tistih, kjer ga odtehtajo z zlatom. Tudi moda lahko pokaže, da je nekaj narobe ali pa prav.“

Drugače je bilo z ženskami. Naše babice je osvobodil staznika, ki so mu posmehljivo rekli „brez trebuha“, šele modni kralj Poiret tik pred prvo svetovno vojno. Potem nekaj časa ni bilo časa za modne neumnosti. Veselje da so ljudje preživeli svetovni požar, je v bistvu prinesel šele čarlston s svojimi krili do kolen in značilnimi pričeskami. Novost so samo svilene nogavice.

In tako naprej vse do današnjih dni. V modi ni nikoli nič bistveno novega, vedno pa nek-ji drugačnega, nasprotnega. Če moda ne bi bila po tem kopitu, je ne bi jemali resno celo tisti, ki se jim zdi nesmiselna.

Eva Paulin je oblekla veliko ljudi. Od tako imenovanih visokih osebnosti do šolarčkov. Ni pa Evi pogodu, če jo kdo vpraša ali zaprosi za nasvet, naj osebno zanj pove, kaj mu najbolj pristojijo. Pa ne zaradi tega, ker ne bi hotela. Je pač iz takega testa, katerega pripadniki menijo, da je pametnemu dovolj povedati enkrat, manj bistrim pa nikoli. Vmes je tudi definicija, kako da je moda ime za nove in minljivo sprejemljive načine življenja. Za vse čase veljavna začimba je ščepec okusa. Ta pa nikoli ni bil in nikoli ne bo naprodaj.

MARJAN BAUER

KOLIKO RESNICE ZA VELIKIMI OČMI?

„Šmarjeta leži nekako na sredi med Novim mestom in Mokronogom, 195 metrov nad morjem. Zelo tako daleč je do Mesta, kakor v Mokronog. Kako poltretjo uro porabiš peš... Ravnine nima Šmarjeta nobene velike... Večidel leži na malih, valovitih gričih in prijetnih brežinah, po katerih na spomlad vse polno prijaznih slavčkov cele noči prežvrgoli.“

„NEVERSKA MALIKOVANJA“

Tako predstavlja Šmarjeto ena najstarejših knjig teh krajev, Zgodovina Šmarješke fare, ki jo hrani tamkajšnji učitelj Gorc, bojda med domačini največji poznavalec zgodovine teh krajev. Knjigo je spisal šmarješki župnik Janez Volčič, 1987 pa „na svetlo dal“ znani novomeški tiskar Janez Krajec. Verjetno ga ni Dolenjca, ki Šmarjete in njenih Toplic ne bi poznal, le malo pa jih je takih, ki vedo za bogato zgodovinsko preteklost, o kateri bo govora v tem zapisu in o kateri Volčič med drugim piše:

„V Šmarješki okolici je veliko gomil. Naj večja je bila za Klevezem na Griču. Ta je bila 5 metrov visoka in 22 metrov po čez široka. Zraven te velikanske gomile je močvirna rupa, iz katere je ozek vhod v lukno, s skalovjem zametano, kjer imajo lisice svoje mlade, in kateri Ajdovska jama pravijo. Brž ko ne so tukaj naši pradedje kako neverško malikovanje imeli... Kakor se lahko sodi so bile gomile družinski grobovi. Kolikor večja je ktera, toliko več imenitnih reči je v njej. Kjer jih je več skupaj, kakor v Gomili pod Vinjim vrhom, so v sredi največje, lahko da bi se reklo, da so v Gomilah imeli splošno pokopališče.“

Niso pa vsi enako svojih pokojnih pokopavali. Po nekaterih gomilah so tudi cela trupla; po drugih le vrči s pepelom sežganih mrličev... Učeni starinoslovci trdijo, da so te gomile nakopičili stari Kelti 500 let pred Kristusom. To je gotovo, da so te grobove napravili veliko poprej, kakor so Rimci prišli v naše kraje; ker v njih se ne dobi čisto nič rimskega...“

Spričo razkošne šmarješke zgodovine ni čudno, da so se številne zgodbe iz davnih časov ohranile do danes. Ena najpogostejših govori o tem, da so njega dni po okoliških hribih kopali rudo in premog. Da je to res, nas je pred kratkim želel prepričati tudi Janez Borse iz Šmarjeških Toplic.

„Kar Janko me kličite!“ je zaklical prileten možakar, in še preden je doobra vstopil v sobo, nadaljeval:

„Zakaj ne bi prišli k meni? Zanimivo reč za časopis bi vam pokazal. Ne razumem, zakaj o naših nekdanjih rudnikih niste še nič pisali...“ Nato je Janko zabavljaj čez vreme, češ da je dandanašnji tako zmešano zavoljo ruskih in ameriških raket in da ga še za uro naprej ne more uganiti. In menil je še, da mestni škrici njegovi pripovedi ne verjamemo, obenem pa se je sklinceval na že omenjenega Volčiča, ki v svoji knjigi res nekaj vrstic posveča tudi kopanju železne rude:

PO PET VOZ ŽELEZA NA DAN

„V hosti za Strlekem (to je bil stari grad, kjer je po mnenju prednamcev šac-zaklad zakopan) je

bilo veliko železne rude. Pred kakimi 25. leti je 6 knapov na dan po pet voz rude nakopalo. Na voz so jo po 30 stotov nakladali. Tudi malo bolj spodaj, na Gavženhribu, so jo kopali. (Morebiti je bil tu „gaugen hrib“, kjer so hudodelnike obešali?). Tudi nekaj višje, po Erteh, in proti Žalovičam so mnogo železne rude dobili,” trdi Volčič.

O Janezovi pripovedi sva se pogovarjala tudi z nekaterimi krajanji. Predvsem starejši so mu dali prav. Mlajši pa so pomembno zibali z glavo, kar je pomenilo „Jasno, zelo jasno, saj naša fara nekaj velja!“ Skoraj vsi pa so nas napotili proti mlinu Micke Smrekarjeve. Tam naj bi o zgodbi, ki kroži med Šmarječani že nekaj stoletij, dobili najtehtnejša dokazila.

LJUBLJANSKO PISANJE POTRDI DOMNEVO

Smrekarjeva mama je nekolikanj začudeno pogledala, potem pa odgovorila: „Kar poglejte tista leva pobočja! Lepo se spuščajo proti potoku, tista desna pa so nenaravna, polna lukenj. Da so pred davnimi leti res kopali premogov prah in da ga zemlja skriva še sedaj, sem pričrana tudi jaz. Z možem sva hotela kmalu po vojni priti do zdrave pitne vode. Zavoljo tega sva se odločila, da izkopljeva vodnjak. Nič koliko potu je pobrala sicer vlažna zemlja, preden sva odložila orodje. Bila sva vesela, zakaj vodnjak je bil kmalu poln. Ko sva naslednji dan zajela vodo, je bilo prese-

nečenje. Po njej so na gosto plavale modre Misli sva, da nama morebiti kdo nagaja. Očisti sva vodnjak, toda, glej zlomka, voda se je kmalu obarvala. Najbolj hudo je bilo po dežju. In očisti čila sva se, da dava vodo v pregled. Celo do mihovinskih ljubljanskih znanstvenikov naju je peljal pot. Kmalu sva dobila pismo. S strahom, zopet mi, kot da bi bilo včeraj, sva odprla ovojnico. Mož je počasi in razločno bral. Žalostno sva se odločila, da nama nihče ne nagaja. Ljudsko izročilo, da so dober streljaj od naše hiše nekoč bogovi, šmarješki gospodje kopali zase premog, se je v njej trdilo. Tudi ljubljanski tovariši so namreč v potoku nju omenjali, da mora biti blizu našega vodnjaka kak opuščen rudnik premoga in da se v njem delo steka voda, ki teče preko premoga. Naposled so še, da je voda užitna, toda midva sva na vodnjak pozabila. Še danes je z vodo v njem tako. Lahko si gresta ogledat in prepričala se bosta, govornik resnico.“

POBOČJA BREZ „SIMETRIJE“

Micki se je pridružil tudi bližnji sosed in Krnc.

„Da, takrat se je veliko govorilo o premogu. Če pogledate tele naše gričke, se boste lahko sosedji prepričali, da je z njimi nekaj narobe. Levo pobočje je lepo zaobljeno, se lepo iztečejo v ravnico kmalu dolji, desni so v primerjavi z njimi pokveka, levo pobočje je bene simetrije ni. Vidi se, da so na teh hribih kdaj kopali premog, in sicer kar z vrha. Temu se mi ne da reče učeno odprti kop.“

ALI RASTE ZVONIK?

O morebitni železni in premogovi rudi smo se pogovarjali še z nekaterimi Šmarječani. Nekaj od njih je trdilo, da so „Smrekarjevi“ hribi res sumljivo Spomnijo se namreč na otroška leta, ko so se spustili po sosednjih kribih. Če si se z njih obrnili proti Šmarjeti, si komaj videl cerkveni zvonik. V dobrih dvajsetih, tridesetih, štiridesetih letih pa so opazili, da se z istega mesta vidi že skoraj dober meter zvonika, pa ne zato, ker so morebiti sami zrasli. Vprašujejo se, ali ni morda tudi to dokaz, da se nedaleč od Radulje še vedno nahajajo skladi premoga, ki pa se počasi ugrezajo.

NARAVA POZDRAVI RANE

Tudi sama sva se odpravila na čudna pobočja. Sprejela so naju gola črna drevesa, ki so kakor skrotovičene roke štrlela iz blatne in hudo namočene zemlje. Sem in tja sva opazila čudna „luknje“, ki resnično kažejo, dse je človek pred leti zagrizel v pobočja, in kot je še danes v naravi, izkoristil naravo in pustil potem nezasedeno. Prvi roda se je sama pozdravila. Na poškodbe je vendar nanosil nekaj prsti, kmalu je zrasla trava in zakoreninila morebiti šmarješki rudnik premoga, o katerem ve povedati veliko krajanov mnogo zanimivega. Kaže pa, da bo čas, tako kot je zakril nekdanji rudnik, kmalu vrgel v pozabo tudi govorice o železni rudi in črnem zlatu.

BOJAN BUDJA
JANEZ PEZEL

med dolenjci v ameriki

TUDI V KANADI JE SLOVENIJA

Pred nekaj leti je največji dnevni list v Hamiltonu v Kanadi med zanimivostmi objavil tudi fotografijo, ki prikazuje našega rojaka Janeza Hočevarja, kako dviga visoko nad svojo glavo novinarja tega lista. Novinar in fotoreporter sta ga namreč pred tem opazovala pri delu in se nista mogla nabuditi, kako težke tovore dviga. Seveda je potem svojo moč pokazal še pri samem novinarju, objavljena fotografija pa je vzbudila splošno pozornost v mestu. Do te moči pa Janez Hočevar nikakor ni prišel čez noč: njegov najljubši šport in obnem njegov konjiček je namreč dviganje uteži. To je šport, s katerim se je Janez ukvarjal še pred odhodom v Kanado, tam pa ga kljub velikim težavam v začetku življenja v tuji deželi ni hotel opustiti.

PRAVA SLOVENSKA DRUŽINA

Večina kanadske industrije je zbrana ob velikih jezerih, do koder pa morajo voziti surovine iz oddaljenih, bogatih nahajališč. In tako je tudi mesto Hamilton ob Ontarijskem jezeru eno izmed velikih kanadskih železarskih središč. Značilnost te industrije je, da je sorazmerno mlada, saj se je razmahnila šele po prvi svetovni vojni; prav težka industrija je zrasla tudi ob krepki podpori številnih tujih priseljencev, ki so se v to mlado obetajočo deželo zgrinjali z vseh strani sveta. Dela je tod zmanjkalo le redkokdaj.

Tu, v Hamiltonu, se je z družino naselil tudi Janez Hočevar, že na prvi videz krepak štiridesetletnik. Tudi ko bi človek ne vedel, s čim se ukvarja v prostem času, bi ga prisodil k dvigalcem uteži. Doma je iz Šentjošta pri Novem mestu, zaposlen pa je bil nekaj časa v Ljubljani, od koder ga je želja po spoznanju sveta odpeljala prek morja. Ustavil se je v Hamiltonu in tu pogladil korenine, kakor pravimo. Danes ima tu končno urejen dom, trdno delo, poleg sebe pa še ženo in štiri otroke. Kar velika družina, ki pa je — to med rojaki na tujem ni zelo pogosto — v celoti ostala slovenska. Vsi štirje njegovi otroci govorijo lepo slovensko, kakor da bi hodili v slovenske šole. Zagotovo vem, da imajo za to lahko zasluge edino le starši.

ZIVLJENJE JE — BLED

Hočevar je nadvse prijazen človek za kramljanje o delu v družini, prijetno je zapeti z njim katarokoli staro slovensko narodno, težko pa se je pogovarjati z njim o njem samem. Kakor da bi on pri tem ne bil pomemben. Morda ga imajo prav zato vsi tako radi. Ko so njegovi prijatelji videli, da se po „novinarsko“ pogovarjam z njim (z beležnico v roki), so mi vsi prišepetavali: „Zapišite tudi to, da ima Janez največ zaslug za naše društvo. Tega vam on ne bo nikoli povedal...“ Janez pa namesto svoje življenjske zgodbe pripoveduje zgodbo o Bledu, o vzajemni podporni zvezi in o njihovem odseku v Hamiltonu, ki se imenuje Planica. A moram priznati, da je zanimiva tudi ta zgodba.

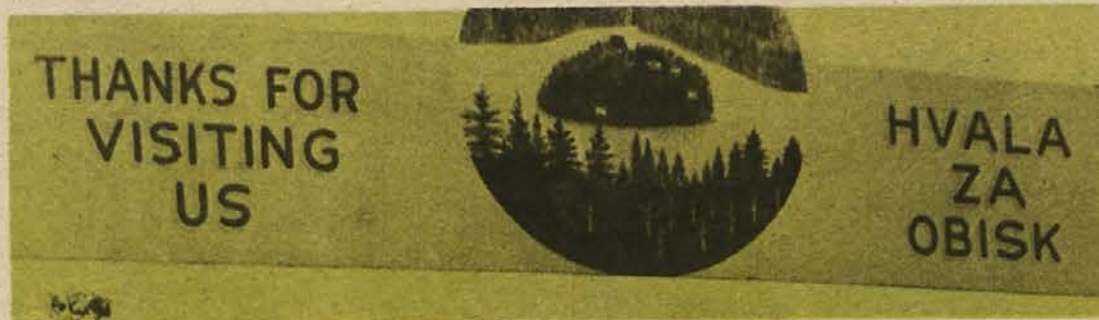
„Vzajemna podporna zveza Bled je bila ustanovljena 1933 v mestu Kirkland Lake na severu province Ontario. Pobudniki za ustanovitev so bili številni naši ljudje, preprosti delavci v rudnikih in gozdovih. Veliko delavcev se je pri delu ponesrečilo, veliko se jih je tudi ubilo in so za njimi ostale revne družine. In tako so rojaki sami začeli zbirati v sklad za pomoč ponesrečencem. Iz tega sklada je nastala močna podporna organizacija, ki danes nima več takega pomena, kot ga je imela nekdanj, še vedno pa je najštevilnejša organizacija kanadskih Slovencev,“ pripoveduje Hočevar.

OSTALI SO BREZ ZLATA

Ko sem že pri „Bledu“, si ne morem kaj, da ne bi tega opisa dopolnil še s pripovedovanjem sedanjega predsednika nadzornega odbora te zveze, belokranjskega rojaka Nicka Kuzma, ki je bil tudi med ustanovitelji. Takole pripoveduje:

Posnetek z zemljišča Bled: tu je lani zrasel velik društveni dom

Ko odhajaš s farne Bled v Beamsvillu, te pozdravi dvojezični napis.

njega predsednika nadzornega odbora te zveze, belokranjskega rojaka Nicka Kuzma, ki je bil tudi med ustanovitelji. Takole pripoveduje:

„V Kirkland Lake živim že več kot petdeset let. Ko sem se priselil sem, je bilo to čisto mlado mesto, ki je imelo še prave gozdne poti. Potem se

je začelo hitro razvijati v pravo „zlato“ mesto. Hiše so rasle kakor gobe po dežju. V tukajšnjem rudniku je bilo v najboljših časih zaposlenih tudi po pet tisoč ljudi. Moram reči, da so bili skoraj v večini Slovenci. Našemu rudniku so rekli kar „ribnška jama“, ker je bila večina rudarjev Ribničanov. Tudi v času gospodarske krize nas niso odpustili, če smo tam delali že prej. V Kirkland Lake pa je v času krize prihajalo veliko brezposelnih iz vseh krajev Kanade; tu so iskali zaslužek. Nekateri so imeli srečo, nekateri ne.

Sčasoma se je položaj izboljšal in mesto je spet napredovalo. No, kljub vsemu pa so delavci živeli v težkih razmerah in prišlo je tudi do velikih stavk. Enkrat smo stavkali tri mesece, konec koncev pa smo izgubili. A gospodarji so bili uvidni in so nas vzeli nazaj na delo, seveda zato, ker so nas potrebovali. Pri nekaterih kompanijah pa je bilo huje, saj so potem izbirali delavce kakor hruške in mnogi so si morali iti iskat kruha drugam. Šele pozneje smo spoznali, da so prav tisti ljudje, ki so morali takrat oditi, imeli svojevrstno srečo. Prav v tistem času so namreč na jugu Kanade odpirali številna delovna mesta, kjer so tovarne delale s polno paro. Njihovo delo pa je bilo tudi veliko lažje od našega, rudarskega.

Jaz sem dolga leta delal pod zemljo. Vrtal sem kamen in iskal zlato. Ostal pa sem brez zlata. A zdaj je veliko boljše. Zdaj je za delavce in tudi za upokojece poskrbljeno veliko boljše, kakor v tistih letih, zato smo si morali sami pomagati, kakor smo vedeli in znali. Vzajemna podporna zveza nam je bila v veliko pomoč.“

KO ZAPOJE „MAJOLKA“

Vzajemna podporna zveza Bled je danes tudi od države priznana zavarovalna organizacija, njevo poslovanje pa je še vedno v slovenskem jeziku. Tudi pravila zveze, ki so izšla v knjižici, so tiskana v slovenščini, poleg tega pa tudi v angleščini. Zveza ima svoje odseke po vsej Kanadi, brez dvoma pa je najaktivnejši in tudi po članstvu in po finančni vrednosti odsek Planica v Hamiltonu. Ta odsek ima tudi veliko mlajših članov, ki imajo močan vpliv na delo v društvu.

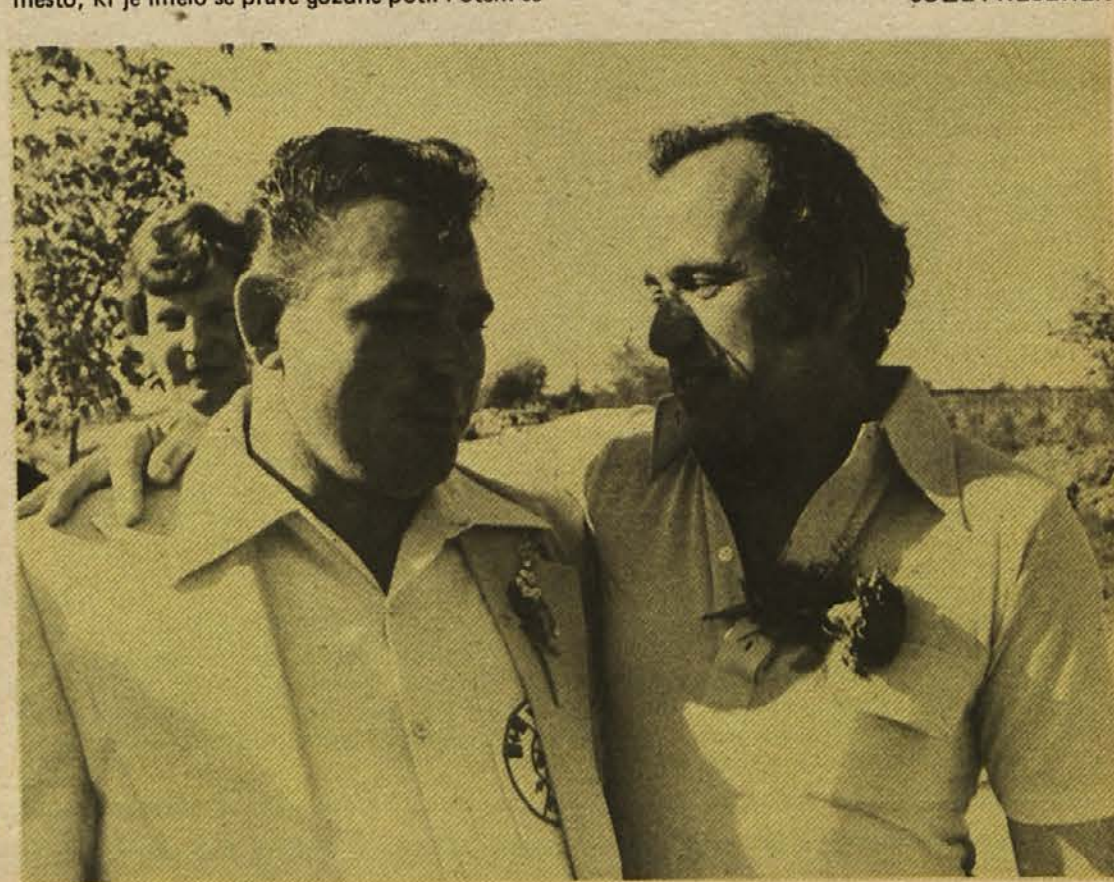
„Hamilton leži na glavni prometni žili med Torontom in Clevelandom,“ nadaljuje Hočevar. „Pokrajina je zelo podobna Sloveniji: vse je zeleno, tu so bogati sadovnjaki in vinogradi. Tu blizu mesta Beamsville ima naš odsek zemljišče, kjer imamo zdaj urejen lep in velik dom, poleg doma pa so urejena otroška igrišča, balinišče in drugo.“

Preteklo leto, vse od maja do septembra, se je na zemljišču odseka Planica zvrstila vrsta prireditvev, vsi pa so pomagali tudi pri veliki društveni zabavi — gradnji društvenega doma. Pred tem so imeli tam le manjšo plesno dvorano z bifejem, od lani naprej pa stoji na njihovi zemlji velika, lepa dvorana, kjer je prostora za petsto obiskovalcev. Ob otvoritvi prostorov so rojaki iz Hamiltona pripravili zanimiv kulturni program, pri katerem so nastopili pevski zbor Majolka, plesna skupina Soča in več recitatorjev. In kdo drug bi imel pri tem glavno besedo, če ne Janez Hočevar in njegovi otroci. Povsod ga najdeš, kjerkoli gre za skupno stvar, nikoli se ne pritožuje, da ima kako drugo delo. In pri nas doma si pogosto ne znamo predstavljati, kako je videti delo v slovenskih društvih na tujem.

Koliko načrtov ima še Hočevar! In kako si želi, da bi enkrat pripeljal na izlet po Jugoslaviji celo skupino naših Hamiltončanov. Že lani so imeli v načrtu tak izlet, pa jim ni uspelo zbrati dovolj potnikov; vsi čakajo na poznejša leta. Na tujem je treba delati, dokler si mlad in zdrav, veselje si lahko privoščiš šele potem, ko si v poklju.

„Majolka, kaj si strila, si mene zapustila...“ zapoje z lepim basom Janez Hočevar. V njegovem glasu je polno domotožja po dolenjskih gričih, obenem pa je čutiti tudi zadovoljstvo nad tem, da si je kljub vsem težavam uredil življenje po svoje lepo — da je pomagal ustvariti „malo Slovenijo“ v Kanadi.

JOŽE PREŠEREN

kdo je kdo med čopiči

Kakšen čopič izbrati za barvanje ali lakiranje določenega predmeta ali prostora? Da ne bi kupovali nepotrebnih in neučinkovitih čopičev, smo pripravili nekaj nasvetov. Zaradi lažjega razumevanja so čopiči in valjčki na nekaterih slikah označeni s številkami.

Čopiči za beljenje in pranje, ki jih predstavljamo na prvi sliki, so iz dlake ali umetnih snovi. „Dlakasti“ so bolj kakovostni. Čopič, označen s številko 1, je iz dlake, uporabljamo ga predvsem za beljenje. Je precej drag, okoli 260 dinarjev. Čopič številka 2 iz umetnih vlaken je prav tako najbolj uporaben za beljenje. Stane okoli 200 dinarjev.

VSAK IMA SVOJO NALOGO

Čopič številka 3 iz grobih umetnih vlaken služi za pranje zidov. Zanj je treba odšteti okoli 40 dinarjev. S številko 4 je označen čopič iz grobih umetnih vlaken, služi za prav grobo pranje in beljenje zidov. Stane do 30 dinarjev.

Čopič številka 5 je namenjen za beljenje s krednimi in disperzijskimi barvami. Cena: okoli 62 dinarjev.

Na drugi sliki predstavljamo valjčke za barvanje zidov. Izdelani so iz umetnega ali naravnega krzna. Uporabljamo jih predvsem za barvanje večjih površin. Njihova dobra lastnost je, da na zidovih praktično ne puščajo dlak.

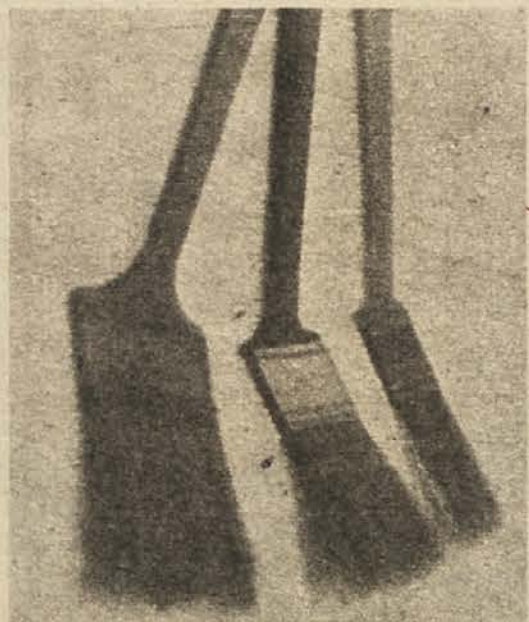
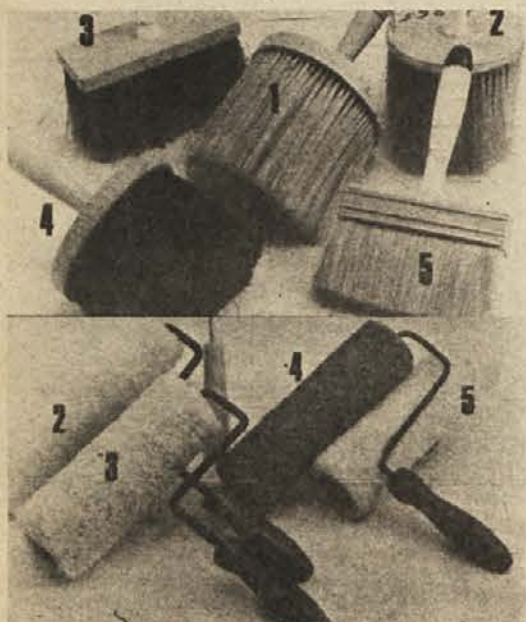
Valjček številka 1 je namenjen za barvanje radiatorjev, stane do 60 dinarjev. Po uporabi ga moramo oprati v razredčilu! Valjčki številka 2, 3 in 5 so iz naravnega krzna. Služijo za barvanje zidov s krednimi in disperzijskimi barvami. Zanje je treba odšteti od 66 do 80 dinarjev. Valjček številka 4 je iz spužvaste sintetike, pride prav pri barvanju z disperzijskimi barvami. Cena: blizu 80 dinarjev.

Na tretji sliki so čopiči za barvanje radiatorjev. Na voljo so v treh velikostih; cena od 22 do 40 dinarjev.

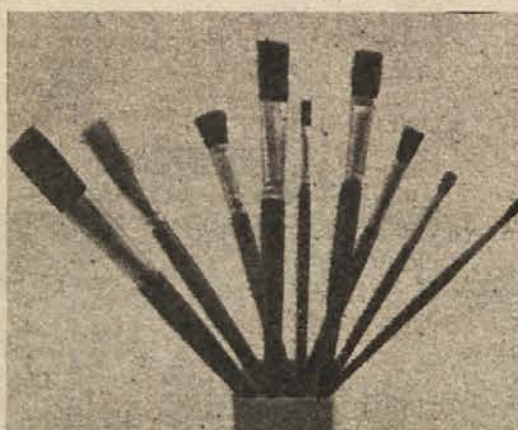
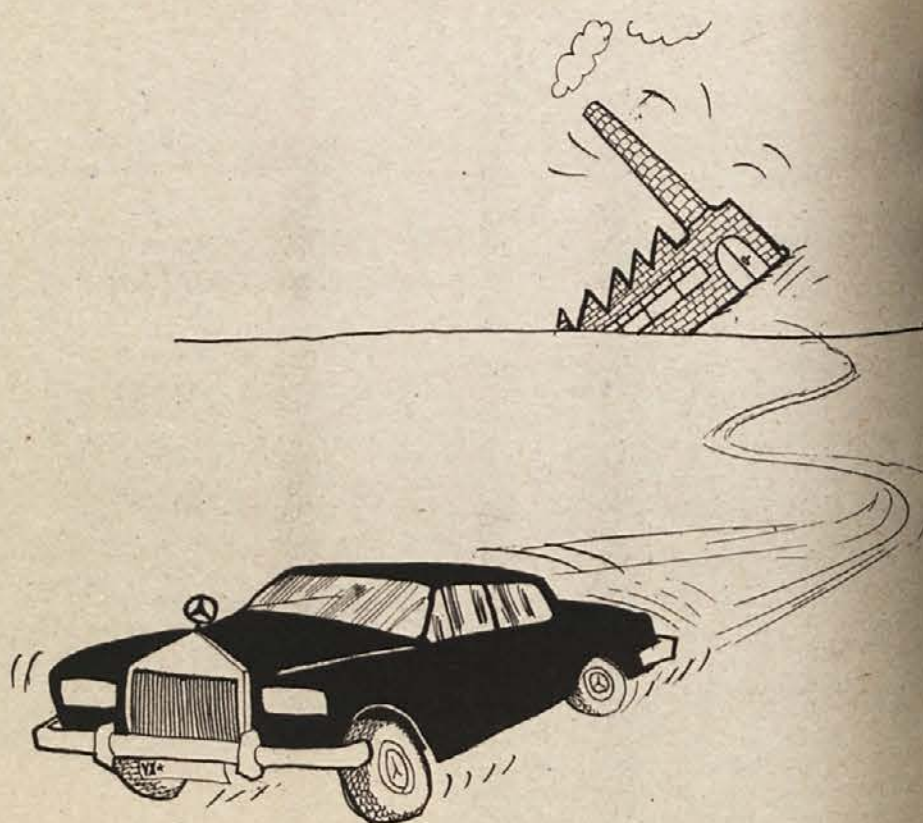
„UMETNIŠKA“ DRUŽINA

Četrta slika predstavlja družino tako imenovanih „umetniških“ čopičev. Uporabljamo jih za slikanje na platnu, steklu, papirju in podobnih osnovah. Glede na velikost stanejo od 7 do 50 dinarjev. Boljše znamke so seveda sorazmerno dražje.

Na zadnji sliki predstavljamo čopiče, ki jih poleg valjčkov in velikih čopičev za barvanje in beljenje zidov največkrat uporabljamo. Gre za čopiče za barvanje z barvnimi premazi, ki vsebujejo lak. Ti čopiči so iz dlake. V trgovinah jih lahko najdete pod imenom „ring-čopič“. Glede na velikost jih dobite za 22 do 50 dinarjev.

kadar se ladja potaplja...

ogledalce, ogledalce povej...

Zima se bliža koncu in marsikateri od nas je pustila sledove, vidne ob prvem pogledu v ogledalo. Koža se bolj grbanči, je mlahava, videti je uvela in okrog oči in na čelu je več gub.

Nič čudnega, posebno če nismo negi kože posvečali nobene skrbi ali pa smo z njo ravnali ravno tako kot v letnem času. Pozimi je zunaj mraz, znotraj toplo. Večinoma delamo v prostorih, kjer je centralno ogrevanje, ki kožo čezmerno izsušuje. Vse to povzroča, da se po več tednih in mesecih pokažejo neljube posledice.

Morda še ni zamujeno, če hočete popraviti škodo, da boste spomladi videti sveže. Obraz in vrat si po umivanju z mlačno vodo namažite

zvečer s hranilno kremo, čez dan pa s hidratantno. To je splošen nasvet, ki ustreza vsem. Ne bojte se v mrazu uporabljati tekoči puder. Manj bo škodil vaši koži, kot pa če je nič ne zaščitite. Tudi ustnice šminka pozimi ščiti. Če vam šminkanje ustnic ni všeč, jih namažite s kremo, povrhu pa s tekočim pudrom.

Seveda prispeva k lepi polti tudi pravilna prehrana. Kdor ne mara solate, korenja, sadja in jogurta, naj se sprijazni z „usodo“, ki mu je namenila gršo polt. Tisto o svežem zraku pa tako že veste. Sprehod tudi po najhujšem mrazu dobro de.

DONJAČA LEKARNA: islandski lišaj

Ne gre za rastlino, ki bi rasla samo v Islandiji, marveč je gorski mah. Rastlina je visoka kakih 10 cm, je sivozelena in čisto rdeče pikasta, če jo gledamo zvrha. Spodaj je svetlozelena ali belkasta in raste večinoma po gorskem svetu. Najdemo jo tudi v naših krajih med travo in mahom.

Islandski lišaj vsebuje snovi, ki vplivajo ugodno na pljuča in prebavila. Rastlino uporabljamo tako, da 5 do 10 gr posušene skuhamo v skodelici vode in to pijemo dvakrat na dan. Islandski lišaj priporočajo kot čistilo pljuč, pri influenci, kašlju (tudi krvavem in oslovskem), pri hripavosti, jetiki in bronhialnem katarju.

Prav tako ugodno deluje pri bolnikih, ki imajo drisko, grizo, bolečine v črevesju, skrofulozo, bledico in ošpice. Islandski lišaj je dober tudi kot krepčilo pri izgubi krvi, pri težkih boleznih. Razen čaja pripravljamo tudi sluz, ki je enako zdravilna. Lišaj namakamo v mrzli vodi, nato ga skuhamo do 2 uri in pustimo, da se strdi.

crepes suzette

Toni Kovačič

Ime sladice, ki jo tokrat predstavljamo, je francosko, jedi pa ni težko pripraviti in bi prijala tudi našemu kranjskemu okusu. Kot je povedal Toni Kovačič, vodja izmene v Gostišču na trgu v Novem mestu, pripravimo posladek na tale način:

„Iz moke, jajc, soli, sladkorja, mleka in malce ruma pripravimo tekoče testo za palačinke

in ga pustimo stati 30 minut. Potem spečemo male palačinke, jih prepognemo na četrtno in postavimo na toplo. Posebej v ponvi razpustimo maslo, pomarančno lupino nastrgamo in jo damo na kocke sladkorja, pa še iz pomaranč iztisnemo sok. Sladkor in pomarančni sok previdno mešamo na maslu, dokler se povsem ne stopi. Odišavimo s konjakom, položimo v omako

zložene palačinke jih pokapljamo s pomarančnim sokom in spet pustimo stati nekaj minut.

Na koncu polijemo palačinke z maraskinom, jih potresemo z naribanimi mandlji ali orehi in pritaknemo vžgalico tik pred serviranjem. Pokazal se bo plamen, ki bo oplamenil jed in tako je najboljša, ko jo ponudimo na krožnik.

obzorja

PREDSTAVLJAMO VAM

V zbirki Sinji galeb, ki že dvajset let izhaja pri založbi Mladinska knjiga, je izšlo še zadnjih četvero knjig z lansko letnico, torej druga polovica vsakoletnih osmih prozih pripovedi, ki so že po dolgoletni tradiciji namenjene predvsem mladini v burnih letih odrasčanja. Tokrat je založba poslala na police knjigarn tele knjige: „Roki Rok“ slovenskega pisatelja Vitana Mala, „Deklica Al“ Constance C. Greene, „Polnočni vrt“ Philippa Pearce in „Brata Levjesrčna“ švedske pisateljice Astrid Lindgren, ki jo naši bralci poznajo predvsem po povesti „Pika Nogavička“. Kot je že običajno, so knjige opremljene z izvirnimi ilustracijami.

film

ZADNJA SOLSKA URA

V okviru sodelovanja med ljubljansko televizijo in Viba filmom je v delu že tretji filmski projekt. Filmska ekipa, ki jo vodi režiser Matjaž Klopčič, snema novi slovenski televizijski film „Zadnja solska ura“. Scenarij za film je napisan na osnovi dveh novel Bena Zupančiča. Zgodba se dogaja sredi druge svetovne vojne, pripoveduje pa o dijakih in študentih, ki sodelujejo v ilegalni borbi za osvoboditev domovine. Pri tem se nenehno soočajo s smrtjo. Poleg znanih igralcev: Podleta Bibiča, Radka Poliča, Dareta Valiča, Zlatka Šugmana, Maksa Bajca in Jožice Avbelj bodo v filmu nastopili še študentje Akademije za gledališče, film, radio in televizijo.

knjige

Mladinska knjiga je zasnovala zbirko Obrazi kot sistematično predstavljane velikanov slovenskega naroda, ki so pomembni za razvoj naše besedne umetnosti, glasbe, likovne umetnosti; v načrtu pa so tudi predstavitve naših največjih znanstvenikov ter velikanov naše zgodovine, predvsem zgodovine delavskega gibanja in narodnoosvobodilne borbe. Predstavitve naj bi bile primerne za šolsko mladino, a tudi za najširši krog ljudi. Po Ivanu Cankarju je letos izšla še monografija Gregorja Ko-

cijana „Dr. France Prešeren“. Drobna knjiga velikega formata prinaša zgoščeno besedilo, ki orisuje našega velikega pesnika, njegovo življenje, umetniški vzpon in delo ter pomen njegovega pesništva. Besedilo spremlja skrbno izbrano slikovno gradivo, ki je bistvena sestavina tovrstnih publikacij, saj nazorno dopolnjuje tekst in odpira knjigi vrata širše priljubljenosti. Slikovno gradivo je izbral avtor – Gregor Kocjan.

vsakomur v pomoč

Vsem tistim, ki radi posežejo po orodju, ali pa bi to iz ekonomskih in praktičnih razlogov hoteli, bodo štiri knjige Tehnične založbe Slovenije, ki so izšle pod skupnim naslovom „Vaša domača delavnica“, res dobrodošle, saj na poljuden način obravnavajo vrsto del, katera lahko opravimo sami, ne da bi izgubljali čas in denar za prave mojstre. Knjige so prevedene iz nemščine.

Že naslovi knjig povedo, kaj prinašajo. Prva „Samostojna dela pri hiši“ obravnava, kaj lahko storimo sami in kaj naj naredi obrtnik, pouči nas o betonu in njegovi uporabi, kako gradimo poti in podobno. Druga „Gradbena dejavnost za vsakega“ uči, kako graditi vrtno ograjo, sodobne greznice, tople grede, ribnike, kokošnjake, pesjake in kup drugih potrebnih stvari. Tretja knjiga z naslovom „Tesarstvo“ obravnava les in njegovo obdelavo, zadnja z naslovom „Oblaganje stropov, tal in sten“ pa pouči, kako izbirati tapete, pripraviti podlogo, kako zvočno, toplotno in vodno izolirati stene ter polaganja tal.

Heinz G. Konsalik postaja vse bolj priljubljen pisatelj. Njegova dela so prevedena že v 15 jezikov, skupna naklada pa se jim vrti okoli sedmih milijonov.

Vse to kaže, da pisatelj zna pisati tisto, kar si veliko ljudi želi brati. Tudi pri nas ni nič drugače. Konsalikove knjige gredo dobro v prodajo. Ni se bati, da bo najnovejši prevod njegovega romana „Pod palmami“ obležal v skladiščih založbe Lipa iz Kopra.

„Dramatična pripoved – globoko človeška zgodba“, kot stoji zapisano na ovitku knjige, pripoveduje o sodobnem Robinzonu, o nekem arhitektu, ki ga je orkan vrgel na samotni otok. Na otoku začne ustvarjati nove pogoje za življenje. Zgodba se zaplete, ko po podobni nesreči prideta na otok še ženska in neki moški: ženska naj bi bila morilka, moški pa detektiv, ki jo zasleduje.

Konsalik zna spretno pisati in kljub izraziti fabulativnosti ne zdrsne pod raven, ki ločiokus od neokusa. Roman „Pod palmami“ so v svetu zelo dobro sprejeli, saj so ga nekateri primerjali kar s „Starcem in morjem“ Ernesta Hemingwaya.

Po štiridesetih letih prihaja roman Ivana Matičiča „Živi izviri“ znova med slovenske bralce, tokrat v izdaji založbe Mladinske knjige in v malce preurejenem besedilu, katerega priredbo je za novo izdajo pripravil Rado Bordon.

Ivan Matičič je roman napisal v težkih predvojnih časih, ko je bil slovenski narod grobo zatiran in je le uporna narodova volja držala zavedene ljudi na Primorskem pokonci. Prav odbor proti italijanskemu fašizmu je v središču pripovedi. Ker je roman nastajal v zanj nepovoljnih časih, je razumljivo, da so imena, kraji ter druga zgodovinska resnična dejstva spremenjena in prikrita, kljub temu pa ima Matičičevo delo močno pričevalski značaj.

metamorfoze

Rimski pesnik Ovidij je s svojo osrednjo epsko stvaritvijo

„Metamorfoze“ prinesel povsem nove kvalitete v epsko pesništvo. 12 tisoč heksametrov, nanizanih v 230 zgodb, ki obsegajo 15 knjig, je vsekakor delo, ki že po svoji veličini ne more kar tako utoniti v pozabo. Njegovo delo je bilo skoraj ves čas prisotno tudi v slovenskem kulturnem prostoru, saj so prvi Ovidijevi verzi, prevedeni v slovenski jezik, zagledali beli dan že v Bohoričevi slovnici. Kasneje so prevodi posameznih Ovidijevih pesmi izhajali po raznih publikacijah, v knjižni izdaji pa Metamorfoz zaenkrat še nimamo. Prav zato je izdaja izbora iz Metamorfoz, ki je izšel pri Mladinski knjigi v zbirki Kondor, pravo založniško dejanje. Izbor je pripravil prevajalec Kajetan Gantar, ki je napisal tudi spremno besedo in opombe.

Pred kratkim so naročniki in kupci dobili na voljo slaviti roman velikega ruskega pisatelja Fjodorja M. Dostojevskega, „Bratje Karamazovi“. Ponatis prevoda, ki ga je že pred časom

odlično opravil Vladimir Levstik, je v treh knjigah založila Cankarjeva založba kot 93. roman v zbirki Sto romanov.

Gotovo ni ljubitelja književnosti, ki bi ne poznal tega temeljitega dela svetovne književnosti. Mnogi literarni zgodovinarji uvrščajo „Brate Karamazove“ v sam vrh ruskega pripovedništva. V mnogočem je zadnji roman Dostojevskega tudi najbolj pretehtano, zaokroženo delo in daje zaključen sklop „večnih“ vprašanj, na katere je Dostojevski iskal odgovora v posameznih delih. Ob zgodbo, v katere središču je umor starega Karamazova, se kot osrednja misel z največjo težo postavlja vprašanje boga, osmislitve človekovega bivanja, trpljenja, dejanja. Težko vprašanje o smislu razjeda starega Karamazova, Ivana, Mitjo pa tudi Aljošo, le da vsakega na svoj način. V tekst romana je Dostojevski vključil tudi pretresljivo „Legendo o velikem inkvizitorju“, ki še danes s svojo pronicljivostjo pritegne vsakega mislečega bralca.

Prevod spremlja res obsežna uvodna študija, ki jo je napisal znani komparativist Dušan Pirjevec. V svoji študiji je Pirjevec postavil vprašanje tega romana Dostojevskega v okvir evropskega romana ter poiskal, kje mu je mesto. Vsekakor je skoraj 180 strani obsegajoča študija svojevrstno dopolnilo izdaji in bo zaradi svoje esejističnosti bralce pritegnila.

komentar

V VRSTI VPRAŠANJ

Ni naključje, da v zadnjem času jugoslovanski tisk prinaša vse več kritično pretehtanih sestavkov o primernosti posebne načina filmske obdelave tematike NOB. Trenutek odločitve je že za nami, pred nas prihajajo sadovi prejšnje odločitve; od njih pa se sprašujemo o pravilnosti odločitve.

Na televizijskem programu je Uziški republikli sledila Marija, v novomeškem kinematografu so vrteli Dekliški most, v drugih krajih morda Sutjesko, Bitko na Neretvi ali kakšen drug film; značilno zanje je, da imajo enotno merilo. Prav to merilo pa je tisto, na katerega stežka pristajamo. NOB nikakor ne sme biti spektakel za oči, čarovnija pirotehnike, grmadenje nasilja in umiranja. Ne sme biti tisto, kar smo znali pred časom v tujih filmih odločno odklanjati z zavestjo, da gradimo bolj človeško družbo!

Res je in zgodovinsko točno, da sta v vojni nasilje in smrt najboljše prisotna, pa tudi v osvobodilni borbi brez tega ni šlo. Vendar pa umetnost, z umetnostjo pa človeško prepričljivo pričevanje ne more graditi zgolj na prikazovanju nasilja. Daleč smo od idealov antičnega gledališča, kjer je bilo nasilje skrito pred gledalčevimi očmi, ne moremo in ne smemo biti pa daleč od tega, da moramo pri umetniškem pričevanju o NOB graditi v njeni človeški prepričljivosti in veličini. To pa ni nasilje!

Upal bi si reči, da so naši borci odločno premaknili tehtnico na svojo stran zato, ker so v času nadvlade mehanike uničevanja znali uveljaviti tovarštvo, požrtvovalnost, skrb za ranjence, herojstvo, podrejanje višjemu cilju, ki je bil morda v povsem določenem zgodovinskem trenutku celo utopičen.

Ali nam televizijski in drugi filmi prinašajo taka sporočila?

M. MARKELJ

galerija duha

Prve štiri knjige nove zbirke Znameniti Slovenci, „Primož Trubar“, Jožeta Javorška, „Jernej Kopitar“, Jožeta Pogačnika, „Janez in Jurij Šubic“, Franceta Mesesnela ter „France Prešeren“ Nika Koširja prihajajo te dni med bralce in naročnike. Za njen rojstni dan je založba izbrala 8. februar, slovenski kulturni praznik, ter tako simbo-

lično tudi po tej plati nakazala, kakšna so upanja in hotenja založbe, osnoveatelj, urednikov in piscev knjig nove zbirke. Partizanska knjiga, ki je založnica, je šla v veliko založniško podjetje, ki naj bi imelo velik kulturni pomen za Slovence, s „predvideno“ naklado 6000 izvodov. Taka naklada ni v sorazmerju z

namenom zbirke – ta je, da bi v vsaki slovenski hiši ob delih slovenskih ustvarjalcev stale tudi knjige o njih samih – vendar založba upa, da bo prebila led ter začela knjige zbirke Znameniti Slovenci izdajati v nakladi, ki ji po pomenu vsekakor gre.

Zbirko je njen glavni urednik Josip Vidmar zasnoval kot zbirko biografij slovenskih velikih ustvarjalcev, mislecev, znanstvenikov in politikov, torej najvidnejših kulturnih delavcev v najširšem pomenu te besede. Zbirka naj Slovincem predloči, kaj je naš narod velikega ustvaril, kaj so čutili in mislili ljudje, ki so ustvarjali

slovensko kulturno zgodovino. Brez te vednosti narod ne more polno kulturno živeti. Zbirka naj bi na preprost in jasen, vendar strokovno neoporečen, zgodovinsko točen način omogočila najširšim plastem Slovencev pristop k njihovi lastni kulturi. Ko bo zbirka zakrožena in dokončana (obsegala bo predvidoma okoli 70 knjig), bomo tako dobili pravcato slovensko galerijo duha. Vse to naj bi prešlo v zavest Slovencev, da bi v resnici čutili povezanost z vsem, kar so naši veliki možje in ženske ustvarjalnega prispevali k oblikovanju kulturne podobe našega naroda.

Prvi paket štirih knjig je po ceni (300 din za štiri knjige) dovolj dostopen vsakemu povprečnemu žepu, zato resnično te knjige ne bi smele obležati v knjigarnah.

Naslednji esejistični zapisi o znamenitih Slovincih bodo bralcem odkrili tudi ustvarjalce in kulturne delavce, ki so bili doslej neka-ko zapostavljeni in so živeli zaradi nepoznavanja njihove vloge ali nerazumevanja v senci bolj znanih imen. V dokončen seznam znamenitih Slovencev se bodo vpisala v večji meri tudi imena slovenskih znanstvenikov, glasbenikov, družbenih delavcev.

M. MARKELJ

"Kjer bog roko ven molji!"
B. BUDJA
J. PEZELJ

zapeček domačnosti

Ni dolgo tega, kar je iz enega od novomeških lokalov stopila v mrz skupina starejših Ljubljančanov. Razočaran nad slabo postrežbo, močno zakajenimi prostori in kavarniškim truščem, je eden izmed njih povprašal, kje v bližini mesta bi bila gostilna, kjer bi lahko dobili tisto, česar jim novomeška gostišča niso mogla ponuditi. Nekdo je predlagal tudi Luzarjevo gostilno v Škocjanu.

„Je morda to tista oštarija v stari stavbi, poleg katere teče potok?“ so vprašali gostje in nekdo je zaklical: „Pojdimo! To je tam, kjer je v sobi vedno zakurjena peč, kjer zna Luzarjeva mama dodobra postreči želodcem in kjer po vinu gotovo ne boli glava. V treh urah se naučimo domačnosti, miru...“

Pravijo, da dober glas seže v deveto vas. Bržkone je to popolnoma res. Dober glas si je Luzarjeva gostilna pridobila najbrž že kmalu po letu 1900, ko so jo postavili Zupetovi. Le malo je še domačinov, ki se spomnijo tistih dni. Zgodilo se je tako, da je levi breg Radulje nekega dne oživel. Delavci so se bili spopadli z zemljo in mimoidoči so po globini in širini temeljev sodili, da bodo postavili mogočno stavbo. In res je bilo tako. Domačini pa so se najbolj razveselili vesti, da bo gospodar v svoji hiši točil vino. In ker obrt ni prinašala zgbu, so prizadevni Zupetovi kmalu hišo nadzidali, in sicer štirinajst let kasneje. Škocjanci vedo povedati, da je po gospodarjevi smrti gostilno uspešno vodila njegova žena, in ko je izpregla, je za pult stopila njuna hčerka. Ta se je z birtijo ukvarjala šest let, nato dala očetovo delo v najem Kmetijski zadrugi, krog tistih, ki so se v hiši pri mostičku ukvarjali z gostilničarstvom, pa se je sklenil 1949, ko je v stavbi tik ob Radulji začela gospodariti Luzarjeva mama. Žal je bila gostilničarka ob najinem obisku nekaj dni v bolnici, zavoljo tega sva se o stari stavbi, načrtih in željah pogovorila z njenima sinovoma, vsakinja in kuharicami, ki delajo pri Luzarjevi.

„Sama vidita, da stavba za gostinski objekt ni več prida. Njen čas je minil že pred leti, vendar je, po obiskih sodeč, pri domačinih pa tudi drugih gostih še vedno priljubljena,“ so povedali sogovorniki. „To pa dokazuje, da bi ji morali spremeniti obleko, zakaj ta je za goste, ki gostilne ne poznajo, sprva bolj pomembna od tistega, kar gostilna nudi. Nekoč je bila Zupetova hiša — najstarejši domačini ji še vedno pravijo tako — priča številnim dogodkom. Najbrž pa bi vedeli stari zidovi povedati veliko zgodb iz partizanskih dni. Nič kolikokrat se je namreč zgodilo, da so prišli iz „hribov“ ljudje s titovkami. V temi, zaviti v meglice, so možje z zvezdami na kapah potihno prekorčili Raduljo, potrkali na okno in kmalu so polegili v varnem zavetju stare stavbe. Vedno so bili dobrodošli gostje. In tako, kot so neopazno prišli, so partizani

potem, ko so nabrali novih moči, povezali rene, se dogovorili za novo pot, po večerji odšli.

V zgornjih prostorih so bili tudi prostori ljudske milice, danes pa deluje v njih zdravnik. Domačini se znajo na račun sožitja gostilne in zdravstvene ustanove večkrat, tudi zlobno, pošaliti. Tako ima sedaj marsikatera žena, ki nekaj ur pogreša svojega moža, lahko delo. Pošlje otroka po očeta, toda sin ali hčerka se vrne s sporočilom, da ate še ni prišel pri zdravniku na — vrsto.

Čeravno Luzarjevi radi obujajo zgodovino, si zavoljo načrtov svoje mame vse raje zamljajo prihodnost. Z njo neizogibno povezujejo sedemnajstletno Vlasto, hčerko starejšega sina Luzarjeve mame in učenko drugega letnika novomeške gostinske šole. Po mnenju zaposlenih v Luzarjevi gostilni je Vesna glede svojega prihodnjega poklica močno podobna svoji stari materi in zavoljo tega se za prihodnost nove gostilne, za katero predvidevajo, da bo blizu stare stavbe, ni bati. Morebitna nova gostilna naj bi podedovala samo najboljše lastnosti sedanje, da bi bila še bolj privlačna, pa naj bi v njej postavili tudi sodobno kegljišče, v načrtu pa imajo Luzarjeva mama še nekaj novosti.

Če stara stavba komaj kljubuje svojim letom, se lahko pohvali z mladostnim in tudi mladim osebjem. Ena od natakarij je Dragica Udovč, sicer doma iz Jelendola, ki v gostilni pridno streže že drugo leto. Ko je prišla v Škocjan, ji je Valerija Luzar med prvimi nepotki naročila nekako tako: „Z gosti bodi prijazna, pa če boš še tako slabe volje. Če bo gostu pri nas prvič všeč, bo še prišel, v nasprotnem primeru ga nikoli več ne vidimo.“ Dragica pravi, da nasveta izkušene birtinje nikoli ne bo pozabila: „Ko sem prišla k hiši, sem se nekoliko bala. Sedaj je vse za mano. Stanujem v hiši in močno mi je všeč. Pa ne samo zaradi prijaznih strank, uvidevne gospodarice, pač pa zavoljo tega, ker vidim, da sem pri svojem delu uspešna.“

Za nekaj minut sva se bila ustavila tudi v kuhinji. Dekleta so hitela in obenem predstavljala zgodovino hiše in posebnosti kuhinje. Bojda je njihova hiša najbolj cenjena po izvirnosti domačih salamah, klobasah in nepozabnih potici. Zadnje čase imajo veliko dela z enolončnicami, saj jih na dan pripravijo tudi okoli štirideset. Kuharice niso pozabile povedati, da imajo za stavbo „kmečko“ sobo, v katero najraje zahajajo večje družbe. V njej pripravljajo silvestrovanja, kdaj pa kdaj zapoje družba fantov, ki „zapijajo“ fantovščino, oziroma dekleta dekljiščino.

Na vprašanje, ali nista dve gostilni za Škocjan preveč, so Luzarjevi menili: „Kje da, zdi se, da je tako najbolje. Naša je bila od nekdaj na dobrem glasu, toda če je v vasi en sam birt, si lahko marsikaj privoščiti. Če sta dva, pa sami najbolj veste, komu v prid je, kot danes radi rečemo, „konkurenca“.“

O LEPOTICI, KI JE KOMENTAR

Gozdovi, pljuča in srce našega planeta so vse bolj ogroženi. Velikih izsekovanj ne moremo nadomestiti čez noč, še dolgo se bodo celile rane naših gozdov. Novi predpisi naj bi prinesli tudi novo, umno dolgoročno politiko pri načrtovanju, pogozdovanju in sečnji. Prižgali naj bi že skoraj zamujeno zeleno luč.

O lesu, tej vsestranski surovini, so izšla debela poglavja elaboratov in premišljevanj, pa vendar je ljubezen do gozdov tista osnovna nezamenljiva prvina, tista dragocena lastnost posameznikov in družbe, ki nosi levji delež in ji velikokrat ne damo tiste veljave in pobude, ki jo zasluži.

Res je, da so manjše parcele („tali“) v zasebni lasti onemogočale gospodarski razvoj in da so sečnje brez nadzorstva strokovnjakov puščale za sabo žalostne vrzeli. Še posebej, ker je bil kmet zaradi življenjske nuje prisiljen posekati drevesa, ki so mu bila ljuba in za katera je vedel, da bi dokončno dozorela šele naslednji rod. Gozdovi so bili že od nekdaj kmetov največji ponos. Če je imela hiša lepe, bogate gozdove, je slovela kot premožna. Rekli so: „Ta, ki ima debele smreke, ne bo zlepa lačen.“ — Ampak tak arhaični odnos je veljal včasih. Zdaj pa je kmet v svojem gozdu le delavec kot vsak drug. Delati mora, če hoče zaslužiti kakšen dinar. Plačevati mora takse in davke, najemati pomočnike, tovarnjake in na koncu se mu komajda izplača ves trud. Časi, ko bodo tudi kmečko delo postavili na pravo mesto in mu vrnilo pravo veljavo, časi, ko bomo zaupali neposrednemu proizvajalcu na podeželju, so se v resnici komajda začeli. In zadnji čas je, da se temu posvetimo s srcem.

V Novih selih pri Kočevju živi kmet Jože Kajfež, nekakšen idealist, ki neizmerno ljubi svoje gozdove. Vsa svoja zdrava leta je posvetil sanjam

in garanju po gozdovih, da je vzdrževal kmetijo in šolal otroke, in zdaj, na stara leta, mu ni žal.

„Do gozdov in do dreves imam osebni, človeški odnos. Lahko je posekati drevo, težje pa je počakati, da zraste. Naši gozdovi so še mladi; toda poglejte — kljub gozdovom in zemlji ostajamo starejši ljudje po vaseh osamljeni! Mladi se selijo v mesta, v industrijske centre in čas bi bil, da bi se politika odnosa do vasi spremenila.“

Na Kostelskem se praznijo vasi. Po nekod so že popolnoma zapuščene. Ostarili in bolni ljudje iščejo nekakšen izgubljeni raj mladosti. Spominjajo se starih časov, furmanskih vpreg in življenja, ki je bilo dinamično. Zdaj oživijo nekatere vasi samo še čez nedeljo in praznike, ko se za nekaj ur vrnejo v staro gnezdo otroci. To je pa tudi vse.“

Toda Jože Kajfež ima še zmerom rad svoje hoste. Čuva jih kakor punčico v očesu in se veseli vsakoletnega prirastka. Pozna skoraj vsako drevo in v teh hostah je doživel že vse mogoče stvari. Včasih je imel konja, zdaj pa si je kupil motorno žago. Kadar šumijo gozdovi, je tih in zamišljen in velikokrat ga premami, da se napoti iz vasi proti Ciganskemu dolu. Jazbinarni in še naprej. V samotni globeli, kjer je vse preteptano od divjih živali, se uleže na hrbet in gleda svojo lepoticu. To je smreka, stara kakšnih sto let. Visoka kakšnih štirideset do petdeset metrov, s premerom enega metra in je najlepša v teh krajih. V njenih visokih vejah se zrači svetloba kakor v veliki svečani katedrali.

Jože Kajfež je že prileten mož, toda če ga boste vprašali, če bi prodal to svojo smreko, je ne bo prodal. Vesel pa bo, če boste tudi vi občudovali silno lepoto in ponos gozdov. Morda je njegova vrednost tudi v tem, da bi jo rad ohranil za namcem.

